

Raport Biblot 2013

SUMAR

MESAJ	3
REALIZAREA OBIECTIVELOR PROPUSE.....	8
REȚEAUA BIBLIOTECILOR. STAREA EDIFICIILOR.....	13
DEZVOLTAREA ȘI COMUNICAREA COLECȚIILOR	15
UTILIZAREA BIBLIOTECII	
Utilizatori. Vizite	18
Utilizarea resurselor documentare	22
Utilizarea resurselor informaționale	27
BIBLIOTECA MUNICIPALĂ ONLINE	34
INFORMATIZARE. ECHIPAMENT TEHNOLOGIC.....	45
ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI DE CERCETARE	48
Cercetarea bibliografică.....	54
Cercetarea de marketing	59
PROMOVAREA IMAGINII.....	65
ACTIVITĂȚI CU PUBLICUL	71
MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE	102
GESTIUNEA FINANCIARĂ.....	114
PROPUNERI pentru 2014	115
ANEXE	
Sursele de completare.....	117
Intrările în filialele BM	118
Activități cu publicul 2013	120
Programul Conferinței anuale	121
Programul Colocviilor de vară.....	122
Activitatea bibliotecilor publice	123
Indicatori de performanță.....	125
Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” în presă.....	128

Acronime:

BM - Biblioteca Municipală

BC – Biblioteca Centrală

DMC – Departamentul „Memoria Chișinăului”

DSC – Departamentul studii și cercetări

DDC – Departamentul dezvoltare și comunicare

BPD – Biblioteca Publică de Drept

CAIE - Centrul Academic Internațional Eminescu

CEP BM - Catalogul Electronic Partajat al Bibliotecii Municipale

SIGA – Sistemul Informațional de Gestiune a Activității

ABRM - Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova

PW - pagina web

MESAJ

Anul 2013 a reprezentat pentru Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, drept un an de bilanț al misiunii sale instituționale implementat pe parcursul celor 23 de ani având ca director general pe dr. Lidia Kulikovski și, în același timp, ca un nou început, prin investirea în funcție a subsemnatei, la postul de director general al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”. Astfel, 3 iunie a semnat un schimb prin înmânarea *Testamentului* din partea Dnei Lidia Kulikovski, către Mariana Harjevschi ce autentifică angajamentul de a duce mai departe și de a valorifica contribuția predecesoarei la dezvoltarea acestei instituții comunitare cu tradiții culturale, educaționale și științifice de peste 135 de ani.

În aceeași zi a fost sărbătorită cu mult fast deschiderea Bibliotecii Centrale. Această încăpădere și-a redeschis spațiile sale păstrând armonios stilul arhitecturii sec. 19 îmbinat cu cel modern. Proiectată pentru a asigura și accesibilitatea în dialog cu utilizatorul, Biblioteca Centrală a devenit mai spațioasă pentru diversele activități și vernisaje cu publicul, interactivă prin oferirea unui spațiu cu acces la computere și la resurse electronice. Conceptul de a oferi acces direct la raft la noile publicații achiziționate în ultimii cinci ani în bibliotecă dovedește deschiderea bibliotecii spre dimensiunea ei spre modern.

Anul 2013 a fost marcat de lansarea și implementarea proiectului *Book to share*. Împărtășirea experiențelor, sentimentelor, pasiunilor și, de ce nu, a preferințelor pentru lectură nu este altceva decât un acord de receptivitate și participare activă la promovarea cunoașterii, culturii și a aspirației spre schimbări. Implicarea directă a multor persoane, atât din Statele Unite ale Americii, cât și din cei din Chișinău, dispuse să susțină acțiunea de donare a cărților academice reprezintă un act de generozitate și de interacțiune bilaterală dinamică dintre utilizator și bibliotecă, iar prin intermediul lor putem fi altfel alături de cei care aflați în căutarea lecturilor din cărți nonliterare, care de cele mai multe ori sunt inaccesibile nu numai din cauza prețului, dar și, eventual, din necunoașterea existenței unor titluri pe arena editorială, dar care sunt, cu siguranță, utile și necesare. Astfel, biblioteca sub patronajul Primei Doamne, Margareta Timofti, la inițiativa asociației nonguvernamentale Moldova AID (înregistrată în Carolina de Nord, președinte Elena Dragalin), a îndemnat chișinăuienii să susțină un proiect distins – deschiderea unei Săli de carte în limba engleză în cadrul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”.

Colaborările și parteneriatele profesionale cu instituții din țară și din străinătate au continuat și în 2014, astfel au permis implicarea instituției în proiecte precum *Vreau să îmi citești*, *Bătălia cărților* etc. Reprezentativă în acest sens a fost participarea bibliotecii la acțiunea Biblioteca sustine e-guvernarea care a oferit prilejul exprimării în cadrul Conferinței BM *Angajament civic: e-transformare @ bibliotecii*. O conferință care a propus să aducem în vizor subiecte privind aplicarea tehnologiilor informaționale de către biblioteci și mobilizarea comunității de utilizatori în vederea beneficiilor de informații și servicii publice online în cadrul instituțiilor bibliotecare. Ne-am dorit mult să interacționăm, să dialogăm cu experți de dincolo de breasla noastră bibliotecară pentru a exprima disponibilitatea, dar și de a accentua mai profund semnificația iminentă a bibliotecilor ca spațiu unde cetățenii își pot exercita drepturile civile fundamentale. Invitații-cheie ai conferinței Codru Vrabie, președinte al EPAS din România, și Stela Mocan, director, Centrul de e-Guvernare, au susținut bibliotecarii în demersul lor de a transforma bibliotecile în instituții moderne, performante, interactive în baza utilizării tehnologiei informației și comunicațiilor, inclusiv revitalizarea rolului acestora în promovarea accesului la informații de interes public prin promovarea e-

platformelor de a menține o cooperare strânsă pentru extinderea accesului la serviciile e-guvernare prin intermediul bibliotecilor, în parteneriat, pentru a asigura un angajament civic al fiecăruia.

Agenda de susținere a lecturii și de informare a inclus în continuare promovarea programului *Chișinăul citește o carte* care a avut un impact deosebit. Peste 709 activități cu publicul, care a întrunit 16 356 de participanți, iar cărțile propuse spre lectură fiind citite de către 10 143 de persoane au contribuit la cunoașterea autorilor autohtoni.

Totodată, buna funcționare a întregului sistem de filiale ale Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” a fost asigurat pe mai multe segmente: acoperirea prin diverse servicii a 21% din populația municipiului Chișinău, tranzacționarea a 18 268 de împrumuturi, sporirea cu 42 587 de exemplare la colecția BM, organizarea a circa 8702 manifestări culturale în cadrul bibliotecilor-filiale, dotarea cu diverse echipamente inovatoare, inclusiv 33 de computere pentru rețea.

În vederea promovării bibliotecii ca instituție cu o deosebită importanță în societate, aceasta fidelă misiunii sale, social responsabile, de valorificare a trecutului, de prezervare a prezentului comunității chișinăuene, desfășoară o amplă activitate de cercetare pe parcursul anului 2013, reflectată în diverse cercetări bibliografice, studii de caz, cercetări sociologice, literare și biblioteconomice.

Inițierea unor programe educaționale și informaționale inovatoare noi, extinderea acțiunilor de promovare a surselor online, organizarea și realizarea unor acțiuni de susținere a produselor și serviciilor în mediul electronic, cu implicarea unor experți din țară, au suscitat de a fi subiecte ale Colocviului de vară 2013 având ca generic *Transbordarea bibliotecilor / bibliotecarilor în social media*. Pe parcursul a trei zile – 29-31 iulie 2013 – serviciile bibliotecii pe net au fost analizate, oferite noi viziuni, abordări ale comunicării instituționale pe rețele de socializare, cu noi propuneri de atragere a utilizatorilor pe bloguri, de creare a unor conținuturi interesante, captivante, informaționale.

Prezența bibliotecii la Târgul inovațiilor din 3 decembrie 2013, organizat de programul *Novateca*, a reușit să demonstreze și să împărtășească cele mai inovatoare servicii și experiențe practice de bibliotecă implementate cu ajutorul tehnologiilor informaționale. Echipa Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” a adus în vizor că acestea pot fi un spațiu modern și necesar pentru dezvoltarea comunităților din Chișinău. Ingeniozitatea și profesionalismul de care a dat dovadă la târg Biblioteca Municipală denotă că instituția noastră poate și reușește să dezvolte servicii și programe care să promoveze e-guvernarea, incluziunea socială și altele pentru diverse categorii de chișinăueni.

Pe parcursul anului 2013, s-a reușit semnarea *Memorandumului de înțelegere* cu IREX Moldova în vederea constituirii unui CNEPB ce ar corespunde necesităților de dezvoltare profesională a bibliotecarilor din Moldova, promovând concepte noi și moderne de dezvoltare a bibliotecilor pentru asigurarea cetățenilor cu accesul liber la informație. Acest centru și-a propus colaborarea cu Asociația Bibliotecarilor din RM în scopul elaborării și oferirii noilor oportunități de formare pentru bibliotecarii din republică, inclusiv planificarea și implementarea proiectelor și programelor de training comune ce țin de dezvoltarea și implementarea serviciilor inovative în cadrul bibliotecilor. Identificarea domeniilor de cooperare ce vor contribui la îndeplinirea scopului comun de oferire a oportunităților de dezvoltare profesională

bibliotecarilor. În plus, față de stabilirea parteneriatului au fost întreprinse o serie de renovări majore înainte de instalarea echipamentului oferit de IREX Moldova.

Ziua culturii în Republica Moldova a reunit în 2013, sub cupola Palatului Național, elita culturală a țării noastre. Printre cei premiați pentru contribuții remarcabile la formarea profesională inițială și continuă în domeniul biblioteconomic și promovarea inovațiilor în bibliotecile din Republica Moldova, incluse în Programul Novateca, cu Premiul în biblioteconomie și bibliografie *Ion Madan*, se află directorul de onoare al BM dr. Lidia Kulikovski. La fel, în cadrul evenimentului, moment semnificativ pentru noi, a fost premiul pentru colecția – unică în felul său – *Scrieri în 16 volume* ale lui Bogdan Petriceicu Hasdeu, proiect editorial susținut de Editura „Știința” în colaborare cu Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”.

Raportul de activitate, pe care vi-l propunem în paginile ce urmează, descrie în detalii parcursul instituțional al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” în anul 2013.

Împărtășim bucuria că cei 355 de bibliotecari, știu să ajute chișinăuienii sau vizitatorii capitalei ca să beneficieze de lecturi calitative, care să le marcheze și să le susțină dezvoltarea capacităților personale. Echipa Bibliotecii Municipale se implică activ în definirea viitorului unei capitale inteligente.

*Director general al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”
Mariana HARJEVSCHI*

Doamnă Director General al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”

Mariana Harjevschi

Istoria se repetă și creează coincidențe. Amintesc câteva în acest cadru emoționant, generat de retragerea mea de la directoria BM „B.P. Hasdeu”, la istoria, dezvoltarea, reputația și imaginea căreia am avut cea mai directă implicare în ultimii 23 de ani.

Coincidențele au început cu mai bine de 135 de ani în urmă, când, în 1877, Daria pre nume Harjevschi, ca Dvs. a fost numită primul director al Bibliotecii Orășenești Chișinău. Sub conducerea ei Biblioteca orașului Chișinău a cunoscut succesul, a fost laborator de inovații pentru acele timpuri, a fost prezentă în spațiul public al domeniului, a fost participant activ la activitățile profesionale, făcea schimb de publicații cu mari biblioteci din imperiul rus, făcea fundraising, își publica anual rapoartele și cataloagele...

În anul 1990, anul alegerii mele în onorabila, dar și dificila funcție de conducător al Bibliotecii Municipale aveam aproape vârsta Dvs. și o experiență profesională de 17 ani ca și Dvs. Chiar de la început m-am ghidat de aceleași principii și sentimente ca și Daria Harjevschi: dragostea pentru această instituție, dorința de a face ca Biblioteca Municipală să devină instituția vizibilă și necesară chișinăuienilor, instituția promotor, instituția inițiator al noului în domeniul biblioteconomic. Am făcut multe lucruri care au situat-o acolo unde este astăzi... Mă mândresc în mod deosebit că din primul an de directorat am reluat tipărirea rapoartelor BM; am inițiat o cercetare a istoriei BM materializată mai târziu în prima monografie consacrată BM; am acordat multă atenție dezvoltării BM: structură, colecții, dotări, condiții pentru cititori și bibliotecari, am construit relații durabile cu comunitățile chișinăuiană și cu cea profesională, am investit în cercetare (în 23 de ani peste 200 de lucrări) pentru a-i conferi o dimensiune științifică, astăzi recunoscută în țară și peste hotarele ei. Contribuțiile mele, luate la un loc, au adus Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” o imagine publică și o identitate culturală și profesională distinctă.

Doamnă director, aveți marea șansă de a fi venit la conducerea Bibliotecii Municipale în vremuri minunate de dezvoltare a tehnologiilor informaționale. Utilizați-le pentru a deschide noi căi de modernizare și inovare a Bibliotecii Municipale, rămânând, astfel, mereu în frunte.

Ca predecesor, vă transmit astăzi puterea și controlul, iar împreună cu acestea, Vă deleg responsabilitatea pentru starea bună a Bibliotecii Municipale. De astăzi preocuparea primară este: să mențineți BM „B.P. Hasdeu” în fruntea vieții culturale, în fruntea domeniului biblioteconomic, să păstrați locul de cinste, ocupat cu mult efort profesional, de bibliotecă inovantă a Chișinăului, să aveți grijă de oamenii ei, doar cu ei veți reuși... Acum există înfinit mai multe opțiuni și oportunități decât pe vremurile când am dirigit eu... Nu am nicio îndoială că datorită elanului tineresc, inteligenței și profesionismului Dvs., dragostei pentru Chișinău și pentru Biblioteca Municipală, Doamnă Director General, veți face multe fapte ce vor trezi admirația echipei „Hasdeu”, admirația domeniului biblioteconomic, a chișinăuienilor și a urmașilor noștri.

Să conduceți tot atât cât a condus Daria Harjevschi (25 de ani) sau măcar cât mine (peste 23 de ani!). Așa să Vă ajute Dumnezeu – acum și în toți anii cât Vă veți afla în fruntea Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”!

*Dr. Lidia Kulikovskii,
director general al BM „B.P. Hasdeu” în anii 1990-2013*

Muli stimată Dna dr. Lidia Kulikovskij,

Muli stimați colegi, prieteni ai Dnei Lidia Kulikovskij, martori ai succesiunii testamentare

Îmi exprim solemn și oficial gestionarea acestui Testament, ca pe un act, ce convențional permite semnarea în continuare cu titlu de Director general al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, ca pe un act istoric, ce autentifică angajamentul de a duce mai departe și de a valorifica contribuția Dvs. la dezvoltarea acestei instituții comunitare cu tradiții culturale, educaționale și științifice de peste 135 de ani.

PERSONAL, născută exact în anul în care Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a împlinit 100 de ani, și purtând printr-o norocoasă și firească întâmplare numele de familie a primei, dar și a celei mai longevive directoare a acestei instituții – Daria Harjevschi;

PORȚIND, în această funcție cu promisiunea sorții de a rămâne și a sluji acestei profesii, dar și atașamentul, respectul și dragostea față de această instituție, inspirate și călduzite în egală măsură de Dvs., mulți stimată Lidia Kulikovskij;

AVÎND, biniștelor, competența, inteligența și profesionalismul colegilor din cadrul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, eforturile de susținere din partea fondatorilor și finanțatorilor, partenerilor și prietenilor bibliotecii, colegilor din țară, dar și de peste hotare;

NĂZUIND, firește, spre asigurarea și dezvoltarea serviciilor de bibliotecă necesare rezidenților municipiului Chișinău, cetățenilor Republicii Moldova, dar și a vizitatorilor acestui oraș, inclusiv și cei virtuali, care mi-a redevenit casă exact când biblioteca a împlinit 120 de ani de la înființare;

CONSIDERÎND, inițiativele, proiectele, evenimentele, serviciile, surprizele și momentele frumoase, care mi s-au întâmplat pe parcursul celor 16 ani de activitate împreună cu Dvs., mulți stimată Lidia Kulikovskij, în cadrul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” promitem să susținem noi proiecte de modernizare a acestei instituții, să implementăm inovații, practici creative ce ar menține biblioteca în topul calității profesionale, să implementăm servicii și e-servicii orientate spre diverse categorii de utilizatori, ce ar promova incluziunea și echitatea socială, dezvoltarea personală și profesională, să lansăm invitații la lectură, acces la cunoștințe și informații, să ne implicăm la valorificarea trecutului și edificarea viitorului european al acestui oraș;

FIIND CONȘTIENȚĂ de importanța susținerii continuității consolidate a Misiunii, Viziunii, Strategiei de dezvoltare a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, voi pune în aplicare cu pricepere studiile acumulate, atât în cadrul școlii biblioteconomice de la Universitatea de Stat din Moldova, cât și a celor obținute în spațiul occidental și european, conjugate cu experiențele împărtășite de Dvs., mulți stimată Lidia Kulikovskij și Dvs. dragi colegi ai echipei Bibliotecii Publice de Drept și ai Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”;

REAFIRM, responsabilitatea asumată față de Dvs., Mulți stimată Lidia Kulikovskij, să aplic capacitatea managerială de a conduce spre succes această instituție de Exceelență, cu o prestație academică, FĂGĂDUIND o atitudine respectuoasă față de decidenți, parteneri și comunitatea profesională, în vederea susținerii aspirațiilor culturale ale chișinăuienilor, contribuției pe care o au bibliotecile la menținerea bunăstării economice și sociale, micând în continuare pe sfaturile Dvs. mulți stimată Lidia Kulikovskij, semnez acest TESTAMENT în fața Domnilor Voastre, dar și a viitoarelor generații de colegi și potențiali utilizatori ai Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”.

Mariana Harjevschi, 11 iunie, 2013

123 Certificates

REALIZAREA OBIECTIVELOR PROPUSE

Pe parcursul anului 2013 Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a urmat consecvent *Planul strategic de dezvoltare pe perioada 2008-2017* organizându-și activitatea pe prioritățile strategice asumate:

1. Carte, lectură, studiu și cultură.
2. Biblioteca – serviciu public comunitar.
3. Tinerii – prioritatea Chișinăului.
4. Biblioteca digitală.

Aplicarea practicilor inovatoare, asumarea spiritului de echipă, explorarea creativității, susținerea parteneriatelor cu societatea civilă, implementarea unui management al proiectelor au devenit experiențe, o nouă filă de succes în istoria BM.

Realizări care au adus BM „B.P. Hasdeu” garanții ale succesului:

1. MANAGEMENT

- Susținerea unui management democratic, participativ, constructiv.
- Parteneriate benefice: activități sub patronajul Primei Doamne a Republicii Moldova Margareta Timofti – aderarea la Campania *Light It Up Blue!* și consemnarea Zilei internaționale de conștientizare a autismului; organizația „Moldova AID”, Carolina de Nord, SUA – colectarea cărților în limba engleză organizând la Sala cu Orgă o acțiune de binefacere: recital de pian cu Olga Kleiankina și expoziția de pictură a Valeriei Duca; Centrul de Governare Electronică; Centrul de Asistență Juridică pentru Apărarea Drepturilor Omului, Ambasada SUA în Republica Moldova în realizarea proiectului Library Standup for legal Knowledge: Inspiring, Empowering!; Uniunea Meșterilor Popolari în formarea deprinderilor auxiliare și promovarea artei populare; programul Novateca; Universitatea de Stat din Moldova, Departamentul comunicare și teoria informării – cursuri de formare profesională de scurtă durată *Diversitatea serviciilor și resurselor informaționale ale bibliotecii ca vector de imagine în comunitate* (Cahul, Călărași, Ungheni, Glodeni); Institutul Confucius „Northwest Normal University”; ONG ASCOR; Fundația „Vasiliada”; UNIBANK; Centrul de plasament pentru copii cu autism „Atenție”; Facultatea de arte plastice și design de la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”; Fundația de Promovare Socială „Copilul”; Uniunea Scriitorilor, Uniunea Artiștilor Plastici, Academia de Științe a Moldovei, Uniunea Teatrală din Moldova, Uniunea Veteranilor; centre comunitare pentru copii și tineret, centre de zi pentru persoane cu dizabilități, case de copii, spitale, grădinițe, licee, instituții de învățământ superior.
- Asigurarea asistenței metodologice pentru bibliotecile din suburbiile Municipiului Chișinău.

2. SERVICII, PROGRAME, FACILITĂȚI

- Disponibilizarea spațiilor pentru interesele de grup ale utilizatorilor.
- Inaugurarea Clubului oratorilor, Clubului Changemakers, Clubului Leadershe, Clubului tânărului antreprenor, Clubului tinerilor euroatlantiști, Clubului Toastmasters, Clubului impresii din viață și cărți, Clubului English Reading Book (Biblioteca Centrală); Clubului „Școala părinților” (Filiala „L. Rebreanu”); Clubului tinerelor mămici „Viață pentru viață” (Filiala M. Drăgan); Clubului francofon „Eu citesc, deci sunt” (Filiala „Transilvania”); Clubului poezilor-copii, Clubului cinema alternativ (Filiala „Ștefan cel Mare”); Clubului astrologic *Poznaj sebea* (Filiala „I. Mangher”); Clubului *Café littéraire* (Filiala „Ovidius”); Clubului de lectură „Bartolomeu Anania” (Filiala „Alba Iulia”); clubului de hermeneutică și exegeză literară *BiblioFag(urile)* (Filiala „Maramureș”).
- Organizarea *Academiei de scriere creativă în cinci zile* (invitat special profesoara, scriitoarea de origine germană Julia Schooch) (Filiala „Ștefan cel Mare”); Atelierului de studiere a mitologiei, Atelierului de traducere literară (Filiala „O. Ghibu”).
- Desfășurarea Programului *Lecturile verii* implementând noi forme: *teleconferință* (Filiala „M. Lomonosov”), *Lecturi la terasa de vară* (Filiala „O. Ghibu”).
- Inițierea concursului *Cu scriitorii români ajungi faimos* (Filiala „Ștefan cel Mare”).
- Extinderea și divesificarea activităților: master-class *O cafea + o carte = PASIUNE* (Biblioteca Centrală); *Cultura ceaiului* (Filiala „Ovidius”).
- Implicarea în organizarea Campaniei *O vedetă în bibliotecă* (inițiativa Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova).

3. RESURSE INFORMAȚIONALE

- Documente electronice: **11 797**.
- Tranzacții de referințe: **28 249**.
- Tranzacții de instruire: **10 953**.
- Catalogul electronic al BM: **137 027** de exemplare, respectiv, **42 587** exemplare de **intrări noi** (cărți, muzică tipărită, publicații seriale, documente AV, documente electronice, hărți, tablouri, timbre), **4472** de titluri, **2008** de înregistrări analitice și **1204** de documente de muzică tipărită.
- Digitizate: **39** documente (2 949 pagini), **25** de cărți integral și **14** fragmente din cărți sau articole din reviste.

4. RESURSE UMANE

- Structura personalului: doctor habilitat – 1, doctori în știință – 5, magiștri – 33.
- Instruirea continuă a personalului: 465 acțiuni la nivel intern, 27 – la nivel național, 9 – la nivel internațional.
- Comunicări: 75 la nivel intern, 21 – în comunitatea biblioteconomică, 6 – la nivel internațional.
- Externalizarea acțiunilor de instruire care nu pot fi acoperite de formatorii BM.
- Bibliotecari atestați: 173.
- Distincții, aprecieri, recunoașterea meritelor: 87.

5. ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI DE CERCETARE

- Cercetare biblioteconomică – 5 subiecte cercetate în baza activității BM de către studenții USM.
- Lucrări elaborate – 43.
- Lucrări tipărite – 25.

6. PROMOVARE

- Promovarea în rețele sociale.
- Prezența în mass-media: 545 în mass-media tipărită, 150 la radio, 180 la TV.
- Editarea și îmbunătățirea calitativă și cantitativă a conținutului revistei *BiblioPolis*.
- 244 de articole în revista *BiblioPolis*.
- Diseminarea rezultatelor, proiectelor în comunitatea biblioteconomică.
- Implementarea concursului pentru bibliotecari *Cel mai reușit parteneriat*.
- 4 site-uri, 40 bloguri, 15 pagini instituționale, 5 grupuri și 22 de profiluri pe Facebook, 24 de conturi pe YouTube, 30 de conturi pe Flickr, Picassa, 19 conturi pe Twitter cu 1 045 500 de vizitatori.
- 1 167 de materiale video, vizualizate de 129 596 de vizitatori.
- 20 000 de pliante, 1 000 de cărți de vizită, 220 de afișe, 160 de semne de carte, 150 de flyere, 300 de brățări, 100 de lămpi-semne de carte și calendare din metal, cinci bannere.
- Flashmob de promovare a lecturii care a avut loc la centrul comercial MallDOVA.
- Promovarea BM la emisiunea *Viața cărților* de la radio *Vocea Basarabiei*, promovarea publicațiilor de către bibliotecari la Radio *Moldova* în cadrul proiectului *Sunt o carte caut cititor* (Filiala „Ștefan cel Mare”), la emisiunea televizată *Cultura azi*.

EXTINDEREA ACCESULUI LA INFORMAȚIE ȘI ÎMBUNĂȚĂȚIREA CALITĂȚII SERVICIILOR

Servicii

Biblioteca Municipală în 2013 a oferit, a diversificat, a extins și a îmbunătățit servicii și facilități după cum urmează.

- acces liber la toate documentele din colecție;
- consultarea documentelor în săli amenajate pentru studiu;
- împrumut de documente în alte formate la domiciliu (CD, DVD, video, audio documente);
- împrumut interbibliotecar (intern și extern);
- rezervări de titluri solicitate pentru un anumit timp;
- rezervări de calculatoare (prin telefon, prin e-mail, on-line);
- prelungirea termenului de împrumut, inclusiv online, prin telefon, e-mail;
- servicii extramuros: servirea la domiciliu a persoanelor dezavantajate, vizite la spitale, aziluri, case pentru copii;
- servicii comunitare pe pagina web;
- servicii web (*Facebook, Twitter, Flickr, YouTube, Digg, Delicious, Pinterest*, bloguri);
- consultarea publicațiilor electronice pe CD sau DVD;
- acces gratuit la internet;
- acces la internet prin Wi-Fi;
- programul informațional *Ziua bibliografiei*;
- utilizarea modului de evidență a referințelor – *BiblioReferințe*;
- asistență informațională *in situ* și on-line *Întreabă bibliotecarul*;
- cercetări bibliografice tematice, furnizarea de informații factice;
- realizarea de bibliografii, biobibliografii, e-bibliografii;
- reviste și prezentări bibliografice, zile de informare, liste bibliografice în format tradițional și electronic;
- acces la catalogul electronic;
- consultarea bazelor de date – *Jurist* (legislația RM); *Practica judiciară* (jurisprudența CSI și a RM); *Legalis.ro* (legislația și jurisprudența României); *EBSCO* (articole în limba engleză din ediții periodice internaționale); *HeinOnline* (baza de date ce conține reviste juridice publicate de cele mai prestigioase universități americane, europene, inclusiv cele editate de barourile de avocați); *Legislația CSI*; *Oxford Dictionary*; *Cambridge Journals*; *Monitorul de Chișinău*;
- asistență în identificarea publicațiilor în cataloage și baze de date;

- educarea culturii informației în vederea utilizării tehnologiilor de regăsire a informațiilor, resurselor;
- vizite colective (excursii) în bibliotecă;
- reuniuni științifice și culturale, întâlniri cu personalități din diferite domenii;
- saloane și expoziții de carte (tradiționale și virtuale);
- obținerea gratuită a carnetului de cititor (card electronic) unic valabil pentru cele 28 de filiale din rețeaua BM;
- propuneri pentru achiziții online;
- manifestări culturale online;
- utilizarea calculatorului în scopuri personale;
- folosirea boxei de restituire a cărților, instalată la intrarea exterioară în bibliotecă;
- oferirea serviciilor în toate filialele în week-end (duminică);
- servicii de lectură 7/7 zile la Biblioteca Centrală.

REȚEAUA BIBLIOTECILOR. STAREA EDIFICIILOR

Anul 2013 a fost marcat atât prin schimbări, restructurări, cât și prin continuarea realizării priorităților strategice. Extinderea și redesignul spațiului Bibliotecii Centrale (interiorul sălii de lectură) după reparația capitală și definitivarea unor noi priorități pentru viitorul BM, ca: *BM – Biblioteca digitală 2017; Inovarea managementului serviciilor pentru utilizatori; Sporirea vitezei de răspuns la solicitările informaționale ale utilizatorilor; Educarea culturii informaționale a chișinăuienilor; Extinderea ariei de cercetare a patrimoniului municipal*, au impus elaborarea unei noi organigrame a Bibliotecii Municipale care să răspundă acestor deziderate. Astfel, rețeaua Bibliotecii Municipale a fost modificată după cum urmează:

9 filiale deschise în parteneriat cu România – „Ștefan cel Mare”, „Alba Iulia”, „O. Ghibu”, „Maramureș”, „Ovidius”, „Târgoviște”, „Transilvania”, „L. Rebreanu”, „Târgu-Mureș”;

3 biblioteci specializate – *Biblioteca de Arte „Tudor Arghezi”, Centrul Academic Internațional Eminescu, Biblioteca Publică de Drept;*

6 filiale ale minorităților naționale – „I. Mangher”, „L. Ukrainka”, „H. Botev”, „M. Lomonosov”, „M. Ciachir”, „A. Mickiewicz”;

3 filiale pentru adulți – *M. Costin, Cornului, Codru;*

6 filiale pentru copii – *Traian, N. Titulescu, A. Russo, M. Drăgan, V. Bielinski, „Al. Donici”;*

3 servicii specializate – *Serviciul redacția revistei „BiblioPolis”, Serviciul editorial; Serviciul resurse umane;*

7 departamente – *Managementul resurselor infodocumentare; „Memoria Chișinăului”, Dezvoltare și comunicare, Terotehnologie, Furnizarea documentelor; Tehnologia informației, Studii și cercetări.*

Sediul Central a primit statutul de Bibliotecă Centrală. Filialele *V. Alecsandri, Gh. Madan* și „A. Cosmescu” au devenit depozite ale Bibliotecii Centrale. Cele 28 de filiale, cu diverse specializări, permit o mai bună valorificare a informației și conferă atractivitate, calitate și eficiență structurii organizaționale.

Din 34 de localuri administrate și întreținute de BM, unul este construit cu destinație specială; 30 sunt adaptate, 28 de sedii sunt proprii, două spații închiriate (filialele „O. Ghibu” și M. Drăgan). Din 30 de localuri care găzduiesc filiale, opt necesită reparație capitală, iar 13 filiale – reparație cosmetică.

În luna mai s-a finisat reparația capitală a Bibliotecii Centrale (Sala de lectură, interior). S-a început reparația la Campusul cunoștințelor, la Centrul Academic Internațional Eminescu, la Departamentul managementul resurselor infodocumentare, iar la filialele „Târgoviște” și BPD lucrările au continuat.

Au fost reparate cosmetic filialele: „M. Lomonosov”, „Alba Iulia”, „Ovidius”, departamentele studii și cercetări, terotehnologie, Serviciul resurse umane, Serviciul colecții speciale. Corpurile de iluminat și ferestrele au fost schimbate la departamentele dezvoltare și comunicare, „Memoria Chișinăului”.

Un impediment pentru buna funcționare a unor filiale a fost lipsa stațiilor de lucru pentru utilizatori. Filiala de Arte „T. Arghezi” necesită mobilier specializat, iar Filiala „I. Mangher” reparație capitală.

A rămas nerezolvată problema reparației capitale a exteriorului și acoperișului Bibliotecii Centrale, care reprezintă pericol pentru angajații bibliotecii și pentru chișinăuieni.

DEZVOLTAREA ȘI COMUNICAREA COLECȚIILOR

Biblioteca Municipală a dezvoltat și a îmbunătățit calitatea colecțiilor prin diversitatea suporturilor, prin extinderea subiectelor și titlurilor achiziționate. Resursele infodocumentare, în mare măsură, au răspuns necesităților de informare, educare și dezvoltare personală.

Pe parcursul anului 2013, BM a achiziționat și a prelucrat **42 587** exemplare, dintre care: **36 058** de cărți, **4445** de publicații seriale. Efortul de diversificare a suporturilor s-a soldat cu achiziționarea a **284** de exemplare documente de muzică tipărită, **1758** exemplare documente electronice, **42** exemplare de alte documente (documente audiovizuale, hărți, atlase, tablouri, timbre, jocuri etc.). Colecția s-a extins cu **4472** de titluri, dintre care **337** – titluri de ediții periodice. În scopul îmbunătățirii colecțiilor au fost organizate trei licitații publice, dintre care două licitații pentru achiziția de carte și o licitație pentru ediții periodice și baze de date.

Din bugetul municipal au fost achiziționate **18 807** exemplare în sumă de **1 793 781** lei **70** bani, dintre care edițiilor periodice și bazelor de date le-au revenit **727 108,00** lei. Parteneriatele benefice au fost continuate, în acest sens, cu editurile „Litera”, „Prut Internațional”, „Știința”, „Cartier”, „Arc”, „Sica” SRL, „Gunivas”, „Univers Educațional”, „Epigraf”, „Grafema Libris”, „Pontos” etc. Au fost procurate publicații din diverse domenii ale cunoașterii ținând cont de opțiunile diversificate pentru studiu, informare și documentare.

În total în anul de referință au fost abonate **337** titluri de ediții periodice în **910** exemplare. Din numărul total de titluri **162** sunt în limba română, **262** sunt reviste și **75** ziare.

Bazele de date reprezintă un suport esențial pentru pertința, actualitatea și relevanța informațională. Cele opt baze de date: *MoldLex*, *MoldLex + Practica juridică*, *HeinOnlin*, *Legislație CSI*, *Sintact*, *Revista de drept* au completat reprezentativ colecția.

Au fost achiziționate **produsele filatelice** apărute pe parcursul anului 2013 cu simbolică Chișinăului: **82** de titluri, dintre care 48 de plicuri cu marca fixă, nouă plicuri *Prima zi*, opt cărți poștale, 11 timbre și șase colițe.

Donațiile au îmbunătățit conținutul și calitatea fondului cu **19 381** exemplare, în sumă de **382 953** lei și **63** bani. Acestea au venit din partea partenerilor noștri externi: România (13 603 ex.), SUA (523 ex.), Germania (303 ex.), Polonia (155 ex.), Italia (150), Austria (60); de la parteneri interni (3696 ex.); din partea autorilor și utilizatorilor (891 ex.).

Din numărul de documente achiziționate, ponderea majoră o ocupă cărțile. Numărul publicațiilor seriale din anul 2013 s-a micșorat substanțial în comparație cu anii precedenți deoarece s-a redus numărul ofertelor la edițiile periodice. Numărul de exemplare la documentele de muzică tipărită comparativ cu anii precedenți s-a mărit nesemnificativ (54 ex.). S-a înregistrat o micșorare a numărului de exemplare a

documentelor electronice cu 747 exemplare și alte documente cu 17 exemplare în comparație cu anul precedent. În ultimii ani structura fondului de documente după conținut nu a suferit modificări esențiale, deși ponderea materialelor din domeniul *Literatură universală* a crescut cu 23%. Se observă o tendință de micșorare a numărului de documente la domeniile *Generalități, Științe sociale*. Un procent foarte mic îl avem la domeniile *Etnografie și folclor, Religie, Matematici și științe naturale, Tehnică, Sport, Critica literaturii universale și române, Geografie*, fapt ce ne va determina să ne concentrăm atenția asupra acestor domenii. Ponderea intrărilor în limba română în anul 2013 a crescut în comparație cu anul precedent constituind 89%, comparativ cu 86% în anul 2012.

Conform feedbackului, utilizatorilor Bibliotecii Municipale este nevoie de mai multă literatură în limbi străine, în mod special în limba engleză, ceea ce ar spori comunicarea și ar oferi posibilități de cunoaștere a diverselor domenii de cercetare. Biblioteca Municipală și-a propus consolidarea fondului de carte în limba engleză prin intermediul unei campanii internaționale și naționale de colectare a cărților în limba engleză. Această inițiativă a dat startul în luna ianuarie 2013 și continuă să se desfășoare și în prezent. La momentul actual prin generozitatea diferitor persoane din Statele Unite ale Americii și Canada s-a reușit să se colecteze cărți din diferite domenii, precum politică, jurnalism, chimie, biologie, fizică, tehnologii informaționale etc. Primul lot de carte – **523** de exemplare au fost colectate din partea diferitor persoane academice, profesori universitari angajați ai companiilor și trusturilor mari, precum *Microsoft, Google Co*, din diferite state și orașe ale Americii, precum Duke, Boston, New York, New Jersey etc.

Pe parcursul anului 2013 au fost eliminate **37 548** de exemplare, dintre care **37 541** cărți și ediții periodice, **șapte** – alte documente. Cauzele eliminării au fost uzura fizică, documente pierdute de utilizatori. Cel mai mare procent al numărului de exemplare ieșite din fond este din *domeniul Literatură universală* (21%) urmat fiind de domeniul *Literatura română* (31%). Procentul mare din aceste domenii se explică prin faptul că mai mult de jumătate din fond este din aceste domenii și solicitările sunt pe măsură, din care cauză se uzează fizic.

La 1 ianuarie 2014 fondul de carte al BM constituia **1 132 112** exemplare, ceea ce este cu 5039 exemplare mai mult față de 1 ianuarie 2013. În ultimii ani s-a mărit numărul documentelor de muzică tipărită, electronice și alte documente. Procentul cel mai impunător de documente (88%) în colecțiile bibliotecii sunt cărțile, urmat de documentele de muzică tipărită. Structura fondului de carte după conținut nu a înregistrat modificări esențiale, procentul din toate domeniile rămânând același comparativ cu anul 2012.

	Total	Cărți		Ediții periodice		Documente de muzică tipărită		Documente AV		Documente electronice		Alte documente	
		ex.	%	ex.	%	ex.	%	ex.	%	ex.	%	ex.	%
<i>1 ianuarie 2011</i>	1 089 929	962 783	88	75 534	7	29 917	3	16 072	1	4 482	0	1 141	0
<i>1 ianuarie 2012</i>	1 107 468	978 255	88	74 924	7	29 208	3	15 786	1	7 573	1	1 722	0
<i>1 ianuarie 2013</i>	1 127 073	99 5161	88	75 556	7	29 438	3	15 102	1	10 039	1	1 777	0
<i>1 ianuarie 2014</i>	1 132 112	999 700	88	73 979	7	29 722	3	15 103	1	11 797	1	1 811	0

Conținutul colecției în limba română a atins circa 58% (cu 1% mai mult comparativ cu anul trecut), iar în limba rusă constituie 37% (cu 1,7% mai puțin comparativ cu anul trecut). Procentajul publicațiilor la celelalte limbi este aproape același ca și în anul precedent.

Colecția BM a fost promovată prin buletinele trimestriale plasate pe PW și prin **3053** expoziții (au fost expuse 60 241 de documente), dintre care virtuale **451** (au fost expuse 3608 de documente).

Concluzii

La constituirea colecțiilor Biblioteca Municipală se ghidează de următoarele principii: actualitate, pertinentă, relevanță științifică și valoare multiculturală, răspunzând exigențelor de informare și culturalizare a utilizatorilor.

UTILIZAREA BIBLIOTECII

UTILIZATORI. VIZITE

Elementul fundamental în desfășurarea activității structurilor infodocumentare îl constituie utilizatorul. Pentru a corespunde necesităților și așteptărilor lui, BM își adaptează în permanență activitatea, produsele și serviciile, ținând cont de contextul progresului tehnologic, de schimbările din societate, de evoluția și preocupările consumatorului de informație și cultură.

Astfel, pe parcursul anului 2013 BM a oferit acces nelimitat la resursele și produsele deținute la **139 121 utilizatori activi**, din care utilizatori cu vârsta *sub 16 ani* – **35 324**. Tot în această perioadă s-au înregistrat și **24 062 utilizatori noi**.

	2013	2012
Utilizatori total	289 136	265 074
Utilizatori activi	139 121	141 369
Utilizatori sub 16 ani	35 324	33 669
Utilizatori noi	24 062	24 088

În comparație cu anul precedent, numărul utilizatorului activ s-a diminuat cu 2248 persoane. Cauza principală a fost nefuncționarea o jumătate de an a Bibliotecii Centrale și a Filialei „Târgoviște”.

Structura utilizatorului după statutul ocupațional și social este diversă și nu diferă cu mult de anii precedenți. Cei mai dornici de informare, documentare și de relaxare rămân a fi *elevii și studenții*, care sunt preocupați de varii domenii, celelalte categorii vin la bibliotecă pentru a se documenta și a evolua în carieră. *Pensionarii și șomerii* citesc mai des edițiile periodice, dar și publicații legate de pasiunile lor.

Structura utilizatorilor

	2013	2012
Intelectuali	18 085	17 857
Muncitori	5 961	5 515
Studenți	37 932	41 431
Elevi	49 809	50 875
Preșcolari	5 721	4 783
Pensionari	5 507	5 777
Șomeri	7 180	7 189
Alte categorii	8 926	7 942

Urmărind dinamica utilizatorilor activi constatăm că beneficiarul principal rămâne în continuare a fi cel din mediul educațional (*elevi, studenți*), dar în comparație cu anul precedent numărul acestora este în diminuare. Reducerea numărului categoriei de *studenți* a fost determinată de scăderea contingentului de înmatriculare la toate instituțiile de învățământ superior (inclusiv și în bază de contract), iar numărul *elevilor* s-a redus din cauza plecării multora la studii peste hotare. Dovada în acest sens e și închiderea în licee a zeci de clase sau chiar școli.

Creșterea natalității și respectiv a numărului de copii de vârstă preșcolară, schimbarea ambianței din mai multe filiale cu organizarea spațiilor speciale pentru copii, achiziționarea jocurilor și a jucăriilor pentru cei mici, în deosebi la *Ludotecă* și *Bibliodădaca* au atras mai mulți mici utilizatori – **5721**. Necesitățile și preferințele acestora depășesc cu mult serviciile clasice de împrumut de documente – ei vin la bibliotecă pentru a se juca, a comunica, a se socializa și a-și dezvolta imaginația și creativitatea la toate **atelierile de creație** din filiale.

Fideli ofertei informaționale a BM au rămas *intelectualii*, *muncitorii* și *șomerii* în structura cărora nu au survenit mari schimbări. Aceste categorii vin la bibliotecă pentru a studia, a-și revizui cunoștințele, impuse de unele discipline intelectuale, a-și petrece timpul liber etc. Datele statistice ne permit să afirmăm, că dăruirea profesională a angajaților în organizarea colecțiilor, resurselor, serviciilor accesibile și relevante îi determină, în continuare, să apeleze cu încredere la bibliotecă.

Structura utilizatorilor după vârstă

Vârsta	2013	2012
sub 16 ani	35 324	33 669
16 – 25 ani	50 681	57 318
26 – 40 ani	32 907	30 098
41 – 62 ani	14 462	14 394
peste 62 ani	5 747	5 890

Din punct de vedere al vârstei, categoria *16-25 ani*, vârsta tipică pentru învățământul general obligatoriu, deține întâietatea. Aceștia utilizează biblioteca pentru a suplimenta cunoștințele la curriculumul de studiu. De asemenea, această generație de tineri sunt mai familiari în folosirea computerelor și deci apelează mai des și la tehnologiile informaționale disponibile în biblioteci.

Cel mai mic număr de utilizatori fac parte din grupa de vârstă *peste 62 ani*, înregistrând în anul 2013 o descreștere neesențială în comparație cu anul 2012.

Structura utilizatorilor după etnii

	2013	2012
români	113 028	113 850
ruși	15 904	17 050
alte naționalități	6 947	7 639
minorități naționale total:	3 242	2 830
evrei	1 480	1 412
ucraineni	953	773
bulgari	585	480
găgăuzi	171	109
polonezi	53	56

Biblioteca Municipală este o parte componentă a comunității chișinăuiene, alcătuită din cetățeni de diferite naționalități. Deci, biblioteca este vizitată de utilizatori de diferite etnii. Statistica ne demonstrează că acestea sunt aproape proporțional numărului de locuitori din naționalitatea respectivă. E firesc ca

Întâietatea să fie deținută în continuare de *români*, iar utilizatorii altor etnii au depășit puțin numărul din anul precedent.

	2013	2012
Sex feminin	87 623	89 883
Sex masculin	51 498	51 486

Utilizatorii de sex *feminin* (63%), ca și în anii precedenți, sunt mai numeroși decât utilizatorii de sex *masculin* (37%). Este o tradiție deja, ca persoanele de sex feminin să frecventeze mai des biblioteca, indiferent de scop – informare, studiu, relaxare sau dezvoltare a abilităților artistice.

VIZITE directe la BM

Vizita directă a utilizatorilor activi la bibliotecă, confirmă diversitatea și valoarea colecțiilor, a serviciilor și facilităților oferite de bibliotecă. Astfel, preocuparea permanentă a BM de îmbunătățire a calității colecțiilor pe care le deține, de dezvoltare, de implementare a căilor inovative de furnizare, regăsire a informației și de utilitatea serviciilor oferite, au contribuit la creșterea *vizitelor directe* ale utilizatorilor activi – **1 717 281** în comparație cu anul precedent (în 2012 – **1 588 607**).

	2013	2012
Vizita directă	1 717 281	1 588 607
Consultarea și împrumutul documentelor	1 488 937	1 338 754
Participanți la vizite colective	36 255	59 727
Participanți la programe și activități culturale	192 089	190 126

Rezultatele obținute indică asupra rolului informațional al bibliotecii – studiu, documentare, instruire, evidențiind cele mai multe vizite anume pentru aceste servicii – **1 488 937** de participanți.

Nu sunt de ignorat nici evenimentele culturale, științifice, cognitive organizate la un nivel înalt, profesionist și la care au participat **192 089** utilizatori, cu **1963** mai mulți față de anul precedent.

Cu regret, efortul depus pentru promovarea serviciilor și ofertelor prin vizitele colective s-a micșorat considerabil: de la **59 727** la **36 255** de participanți. Unele filiale, precum CAIE, Filiala de Arte „T. Arghezi”, Filiala „A. Mickiewicz” au considerat inoportune asemenea forme de promovare pentru motivarea nonutilizatorului de a veni la bibliotecă, reducând numărul lor de la 191 în 2012 la 144 (CAIE) și respectiv: de la 54 la 23 (Filiala de Arte „T. Arghezi”) și de la 50 la 21 (Filiala „A. Mickiewicz”).

Astfel, fiecare din cei **139 121 utilizatori activi** au beneficiat de oferta BM în medie de **12 ori**, zilnic biblioteca a fost frecventată de **5960** de persoane.

În anul de referință BM a oferit mai multe servicii virtuale, înregistrând **1 064 025** de vizite (vezi capitolul **Biblioteca Municipală online**).

Concluzii

Conform datelor statistice prezentate, constatăm că BM rămâne în continuare cea mai solicitată instituție infodocumentară necesară comunității chișinăuiene. De serviciile ei au beneficiat 21% din populația municipiului Chișinău. Constituirea unei infrastructuri informaționale moderne, dezvoltarea și implementarea de noi programe de lectură și agrement, oferirea spațiilor de socializare, accesibile și agreabile tuturor categoriilor, în 2014 ne va da posibilitatea de a identifica și a tenta noi utilizatori pentru a-i convinge și a le schimba percepțiile lor față de valorile culturale ale bibliotecii și de importanța acesteia în formarea lor ca personalități.

UTILIZAREA RESURSELOR DOCUMENTARE

Lectura joacă un rol prioritar în viața oamenilor, în formarea și modelarea conștiinței, în dezvoltarea lor spirituală, devenind un instrument esențial pentru învățarea pe tot parcursul vieții. Biblioteca Municipală, prin diversificarea permanentă a colecțiilor sale, prin tendința de a fi în pas cu toate schimbările tehnologice depune un mare efort pentru a oferi acces la cunoaștere, documentare și la culturalizare întregii comunități chișinăuene. Varietatea suporturilor și a tipurilor de resurse a permis satisfacerea în mare parte a solicitărilor și preocupărilor utilizatorilor BM, care în 2013 au consultat **6 937 328** documente, în creștere cu **152 811** unități față de anul 2012.

Fundamentul serviciilor de informare pentru utilizatori l-au reprezentat și în acest an documentele tradiționale: cărțile formând **4 038 516** (58%) de împrumuturi și edițiile periodice – **1079 882** (15%), celorlalte publicații revenindu-le câte un procent sau chiar mai puțin. Comparând aceste date cu anul precedent, observăm importanța cărții tipărite pentru satisfacerea necesităților informaționale ale utilizatorilor, argument în favoarea și valoarea colecției deținute.

Anul	împrumutul total	Documente tipărite							Documente electronice		
		cărți	seriale	muzică tipărită	fotocopii	copii scanate	documente AV	documente grafice	baze de date	cărți electronice	resurse internet
2012	6784517	3924268	1105131	33240	52610	7173	48116	7711	64231	71510	1470527
2013	6937328	4038516	1079882	24361	59339	1835	47694	9623	68086	43811	1564181
	100 %	58%	15,6%	0,4	1%	0,03%	0,7%	0,14%	1%	0,6%	22,5%

Integrarea noilor tehnologii în activitatea bibliotecilor determină schimbarea metodelor și tehnicilor de documentare. Folosirea internetului, a resurselor on-line se răsfrânge asupra mai multor categorii de utilizatori, contribuind la stimularea și dezvoltarea potențialului lor cognitiv.

Confirmare în acest sens este numărul de împrumuturi al acestor tipuri de documente: cărți electronice, baze de date și resurse internet, care au crescut cu **93 654** și care constituie **1 676 078**, adică 24,1% din împrumutul total. Achiziționarea a mai multor CD-uri cu un conținut informațional actual din diverse domenii, digitizarea documentelor tradiționale, prezența pe rețelele sociale cu informații interesante și utile, abonarea la baze de date (în special cu profil juridic) permit utilizatorului să le acceseze și de la distanță.

În scădere este împrumutul edițiilor periodice (15%), care se explică prin: deținerea de către o bună parte din populație a calculatoarelor, variantele online ale edițiilor periodice, reducerea numărului de ziare și reviste abonate în anul curent.

Împrumutul după domenii

Auditul împrumutului după domenii reliefează preferințele și necesitățile informaționale ale utilizatorilor. Acestea sunt diverse și variază de la o filială la alta. Motivația și opțiunile de lectură diferă în funcție de categoriile socioprofessionale și de vârstă ale utilizatorilor.

Anul	Total împrumut	După conținut																			
		0	1	2	3/36	37	39	5	6/69	61	63	65	77/93	794/799	80/81	82/89	82.09	821.135.1	821.135.1.09	9	91
2013	6937328	1804348	156995	66255	745185	139332	112235	208526	180045	126543	39145	67819	222071	66059	168742	1272926	95358	966563	155286	189889	154006
100%		26%	2,3%	1%	10,7%	2%	1,6%	3%	2,6%	1,8%	0,6%	1%	3,2%	1%	2,4%	18,3%	1,4%	13,9%	2,2%	2,7%	2,2%

Fiind o bibliotecă publică, întâietatea o dețin, tradițional, domeniile **Literatura universală** (18,3%) și **Literatura română** (13,9%). Aceasta se datorează fluxului mare de utilizatori ce solicită documente conform programului de studiu preuniversitar și universitar la disciplinele în cauză, dar și înnoilarea fondului cu publicații valoroase din colecția de carte de la *Adevărul*, cu un număr impunător de volume din seriile: *100 de opere esențiale*, *101 cărți de citit într-o viață*, *Colecții de autor*, *Colecția aventură*. Totodată, a fost completat fondul și cu noi volume din seria *100 de cărți pe care trebuie să le ai în bibliotecă*, o parte de ele fiind achiziționate încă în anul 2012. Solicitanții au fost încântați atât de conținut, cât și de aspectul poligrafic a lor.

Chiar dacă cifrele indică asupra domeniului **Generalități** care reprezintă 26% din întregul împrumut, solicitarea acestuia este motivată prin lărgirea spectrului de informație a utilizatorilor la cultura generală, dar și prin faptul că include împrumutul electronic (1 564 181) ce conduce la mărirea procentului. De altfel, acesta ar fi – 3,5%.

Clasamentul este urmat de **Științe sociale** cu 10,7%. Predilecțiile utilizatorului pentru asemenea documente relevă concentrarea lui asupra aspectelor umane ale lumii și ale comunității, dorința lui de a-și dezvolta capacitatea de a percepe și înțelege fenomenele contemporane, capacitatea de adaptare la

ritmurile unei societăți în rapidă schimbare. Celelalte domenii oscilează între unul și trei procente și includ: medicină, istorie, critică literară, artă etc. Aceste domenii sunt puțin prezente în planurile editoriale, respectiv și în biblioteci, iar unicele exemplare pot fi consultate doar în sălile de lectură. Informații despre: *cultura și arhitectura Moldovei, biografiile scriitorilor contemporani, istoria orașelor lumii, locuri memorabile, costume naționale, obiceiuri, tradiții* ș.a. lipsesc cu desăvârșire și numai în unele cazuri ele pot fi suplinite cu mici referințe din dicționare sau presă, publicații care de asemenea nu se împrumută la domiciliu.

Cu o completare substanțială la cele expuse mai sus, și anume că utilizatorul ar dori să împrumute fără restricții cărți la domiciliu, vin cifrele care ilustrează că acest serviciu este cel mai stabil și cel mai dorit.

Total	Sala de lectură	Domiciliu
6937328	3040731	3896597
100%	44%	56%

Împrumutul după limbi

Din împrumutul total, ponderea revine documentelor în limba română – **5 145 000** (4 856 425 în 2012), urmată de publicațiile în limbile rusă, germană, engleză. Este o repartizare firească și logică: structura utilizatorului e formată majoritar din români, dar și în componența fondului prevalează documentele în limba română, în deosebi cele achiziționate în ultimii ani.

Anul	Limba română	Limba rusă	Limba engleză	Limba germană	Limba franceză	Alte limbi
2012	4856425	1517671	93057	189255		128109
2013	5145000	1449751	80295	127602	51993	82687
100%	74%	21%	1,2%	1,8%	0,8%	1,2%

O categorie aparte sunt copiii, preferințele cărora nu diferă cu mult de ale celorlalți. Cele **2 133 447** de împrumuturi ale copiilor constituie 31% din total și reprezintă dorința lor de a lectura cartea și revista tipărită.

Reprezentarea grafică permite surprinderea stării lecturii la copiii pe domenii, care nu prea diferă de situația generală a consultării de documente: aceeași pledoarie firească pentru *literatura artistică*. Alte documente la care au apelat copiii, în funcție de subiectele pe care le tratează, sunt cele din: *Matematică, Științele naturii, Istorie, Geografie* – toate pentru suplimentarea cunoștințelor la orele de instruire.

Anul	Total împrumut	După conținut																			
		0	1	2	3/36	37	39	5	6/69	61	63	65	7793	794/799	80/81	82/89	82.09	821.135.1	821.135.1.09	9	91
2013	2133447	174440	32630	25603	68061	40791	42767	120493	57546	32475	12035	11497	53808	32807	60147	607134	36829	520058	67337	76200	60789
100%		8,2%	1,5%	1,2%	3,2%	1,9%	2%	5,7%	2,7%	1,5%	0,6%	0,5%	2,5%	1,5%	2,8%	28,5%	1,7%	24,4%	3,2%	3,6%	2,8%

Chiar dacă trăim într-o societate dominată de tehnologii informaționale, care permit diverse căi de a interacționa cu informația, copiii rămân încă fideli cărții tradiționale. Furnizându-le resurse în ajutorul programei de învățământ, biblioteca are grijă de a le coordona și timpul liber. Or, organizarea și implicarea lor în varii activități, programe de lectură, de divertisment, conduc la îmbunătățirea cunoștințelor, la stimularea dragostei față de cuvântul artistic, de frumos. Oferta bogată de carte pentru copii, promovarea ei în incinta bibliotecii, dar și extramuros, atrage încă un grup mare de copii, dornici de a citi, de a discuta, de a exprima idei și a-și forma opinii. Cu părere de rău se atestă o carență în satisfacerea doleanțelor copiilor cu vârsta între 12 și 15 ani, gama cărților pentru ei nu este prea variată. E vârsta când se mai formează încă viitorul cititor, iar piața editorială nu pune în circulație literatură adecvată lor. Pentru a le provoca curiozitate și poftă de citit, bibliotecarii îi antrenează în mai multe întâlniri cu scriitorii, în diferite concursuri care implică lectură și în ateliere de creație literară.

Împrumutul interbibliotecar

Biblioteca 2.0 presupune ca serviciile oferite să fie constant actualizate și reevaluate în perspectiva satisfacerii necesităților utilizatorilor. Conștientă de dreptul fundamental al cetățenilor la informație, BM asigură și împrumutul interbibliotecar prin care o bibliotecă obține de la o altă bibliotecă anumite documente inexistente în colecțiile proprii. Pentru a reduce numărul cerințelor neonorate, acest serviciu a luat avânt în 2013. Obişnuința filialelor de a împrumuta doar de la Sediul Central, după reorganizarea acestuia, s-a transformat într-o cooperare cu mai multe instituții, extinzându-și mai mult aria la nivel de comunitate. Filialele au împrumutat mai multe documente, în special pentru organizarea mai eficientă a acțiunilor comune. Colecția Filialei „Ovidius” a fost solicitată de Biblioteca Colegiului Politehnic, Biblioteca Colegiului de Construcții, Biblioteca internatului nr. 5. Filiala „O. Ghibu” mai frecvent a împrumutat ea cărți și documente arhivare de la Biblioteca Uniunii Scriitorilor din RM și din Fondul special

al Muzeului Național de Literatură Română „Mihail Kogălniceanu” (peste 200 ex). Colecția variată și reprezentativă, în special prin documentele cu tematică eminesciană de la CAIE a fost de asemenea solicitată de bibliotecile liceelor și școlilor care au dorit să studieze mai profund și să promoveze opera Marelui Eminescu. Mai mulți utilizatori au fost satisfăcuți, grație acestui serviciu, și de la Filiala de Arte „T. Arghezi” mai ales la domeniile mai puțin acoperite la ei: *Religie, Psihologie, Literatură universală* și chiar *Arhitectură contemporană*. Acest serviciu a fost oferit de mai multe filiale, dat cu regret nu toate au contabilizat numărul împrumuturilor.

Concluzii

Politica bibliotecii este orientată spre adaptarea și sincronizarea intereselor de lectură și informare ale utilizatorului prin prisma fluxului informațional modern, însă nu toate domeniile pot acoperi solicitările în întregime. Totodată, numărul de împrumuturi ne face să sperăm, că atunci când oferta este adecvată necesităților, când se cunosc opțiunile utilizatorilor pentru carte și alți purtători de informație, instituția bibliotecară este viabilă și utilă. Biblioteca îi va face pe utilizatori să recunoască cultura ca pe o forță productivă în viața cotidiană.

UTILIZAREA RESURSELOR INFORMAȚIONALE

Asistența informațională

Anul 2013 s-a caracterizat printr-un număr ridicat de referințe bibliografice – **28 249** (inclusiv 9770 referințe direcționale). Cele mai solicitate referințe au fost cele tematice – **9571**, acestea fiind urmate de referințele de adresă – **6806**, de precizare – **1163** și factografice – **939**. Au fost furnizate **10 413** referințe la nivel de rețea, ceea ce constituie o creștere cu **17 836** de referințe.

Această majorare se explică prin faptul că au fost organizate acțiuni de formare profesională privind evidența referințelor în soft și studierii detaliate a ghidului metodic *BiblioReferințe*. În fiecare lună s-a monitorizat procesul de evidență a tranzacțiilor de referință înregistrate de filiale. Un alt motiv de creștere a numărului de referințe se datorează deschiderii în luna iunie a Bibliotecii Centrale.

Cel mai mare număr de referințe au înregistrat filialele „Ovidius” (2 779), „O. Ghibu” (2231), CAIE (1354), Biblioteca Centrală (1 352), „M. Lomonosov” (1110), BPD (1 086), iar cele mai puține au înregistrat filialele: M. Drăgan (42), „A. Donici” (46), „L. Rebreanu” (81), V. Bielinski (127).

Ca și în anii precedenți, pentru a răspunde la cerințele informaționale s-au utilizat: *fondurile BM*, cu o pondere de 54,4%, resursele *de internet* – 4,4 %; bazele de date cu 39,0 % (utilizate primordial de Biblioteca Publică de Drept, Filiala „M. Lomonosov” și Biblioteca Centrală). Mai puțin au fost utilizat OPAC-ul – 2,2% .

Referințele direcționale includ acordarea asistenței în localizarea serviciilor bibliotecii, orarul bibliotecii, informarea despre activitățile bibliotecii au înregistrat un număr de **9 770**, cu 3817 mai multe, comparativ cu anul 2012 (5953).

Interesele utilizatorilor s-au axat pe domeniile: *Literatură* – 38%, *Drept* – 8%, *Istorie* – 8%, *Științe reale* – 7%, *Științe filosofice* – 6%, *Biblioteconomie* – 4%. Mai puțin de 4% au fost solicitate domeniile: *Agricultură, Medicină, Economie, Sport, Geografie, Politică, Religie, Folclor*.

Serviciul virtual de referință **Întrebă bibliotecarul** funcționează atât pe pagina hasdeu.md, cât și pe platforma zopim.com. În anul 2013 s-au înregistrat **1892** de vizite, **2555** vizualizări și **918** vizitatori unici. Utilizatorii au adresat **190** de întrebări, dintre care **72** online și **118** offline. Cele mai multe informații au fost oferite la categoriile *solicitare de carte, activitatea bibliotecii, abonarea la resursele BM, reguli de împrumut*.

INFORMAREA UTILIZATORULUI

Liste bibliografice (tradiționale, virtuale)

La elaborarea listelor bibliografice s-a ținut cont de cele mai frecvente solicitări: în ajutorul procesului de învățământ, pentru teme de acasă, conform priorităților anului, evenimente importante comunitare, date aniversare etc.

În anul 2013 au fost elaborate în total **228** (în 2012 – 191) liste bibliografice. În acest an numărul de liste bibliografice a fost unificat (tradiționale și virtuale), deoarece ele au aceeași destinație. Modalitatea de furnizare a informației diferă: unele sunt înregistrate pe calculator și transmise prin poșta electronică, altele plasate pe blogurile bibliotecii sau tipărite în format tradițional. Anul 2013 s-a evidențiat printr-un număr mare de liste bibliografice plasate pe blogurile filialelor.

Cel mai mare număr de liste bibliografice au fost elaborate de filialele: „Târgu-Mureș”, „O. Ghibu”, „Transilvania”, V. Bielinski, „I. Mangher”, A. Russo, CAIE.

Departamentul „Memoria Chișinăului” a elaborat liste bibliografice pentru Compania „Teleradio-Moldova”, Ambasada Germaniei, e-publicatia UNESCO *Overview of Information Literacy Resources Worldwide*. Evidențiem cele mai interesante teme:

- *Ziua internațională de conștientizare a autismului;*
- *Autismul în literatura artistică;*
- *Moștenirea literar-spirituală a dinastiei Hâjdău-Hasdeu în publicațiile BM (1989-2012) (listă cu conținutul desfășurat);*
- *Dinastia Hâjdeu-Hasdeu pe paginile revistei BiblioPolis;*
- *Personalități care au vizitat Chișinăul în perioada Unirii Basarabiei cu România, martie 1918 (listă bibliografică full-text);*
- *Sculptorul Alexandru Plămădeală – o personalitate marcantă a culturii basarabene;*
- *Arhitectul Alexei Șciusev: 140 de ani de la naștere;*
- *Coloniștii germani în Basarabia;*
- *Conflictul transnistrean (în limba engleză);*
- *Securitatea națională: concept, elemente componente (în limba franceză);*
- *Chișinăul pe paginile revistei BiblioPolis;*
- *Contribuția lui M. Kogălniceanu la dezvoltarea limbii române literare;*
- *Poporul Cărții în lumea cărților; Istoria evreilor din Moldova;*
- *Umor – vârful de lance al umanității;*
- *Cele mai frumoase romane de dragoste;*
- *Lingvistica – studiu științific al unei limbi;*

- *Asistența socială – o necesitate vitală;*
- *Psihologia – cheia succesului;*
- *Economia casnică – cărți utile pentru tine;*
- *Чтение для души;*
- *Летний книжный круиз;*
- *Незнайкин список сказочных книжек;*
- *Читаємо, аналізуємо, обговорюємо! Цікаві казки В ритме танца;*
- *Да здравствует вежливость! Как хорошо уметь читать.*

Мape tematice, fișiere

Мapele tematice rămân a fi una dintre resursele accesibile de informare a utilizatorilor la unele biblioteci, în special la cele pentru copii. Cele 96 de mape tematice (150 în 2012) completează solicitările la diferite teme cu cele mai actuale informații publicate în edițiile periodice, culegeri și antologii. Scăderea numărului de mape tematice, de la an la an, se explică prin completarea fondului de carte la domeniile solicitate și neactualitatea decupajelor din mape, precum și unificarea mapelor, utilizarea resurselor electronice în lipsa celor tradiționale. Iată câteva titluri reușite de mape tematice nou create: *Cultura muzicală a Ucrainei; Materiale didactice pentru petrecerea activităților* (Filiala „L. Ukrainka); *Hanuka, Purim, Ti bi Şvat, Roşha Şana, Dor le Dor* (Filiala „I. Mangher”). Cea mai solicitată mapă tematică pentru utilizatorii bibliotecilor este mapa „Chişinău”, pe care o deţin aproape toate filialele BM. Filiala „I. Mangher” deţine cel mai mare număr de mape tematice – 24 cu 736 decupaje, ea fiind unica din filialele BM ce are două fişiere tematice în format tradiţional: *Cultura muzicală a Moldovei, Cultura muzicală a Israelului*, ele fiind completate cu 70 de fişe.

Activități bibliografice

Zile de informare

O activitate importantă de informare a publicului despre colecțiile de documente din bibliotecă rămâne a fi *Ziua de informare*. Pe parcursul anului 2013 s-au organizat **135** de zile de informare (în 2012 – 149).

Tematica zilelor de informare, ca și în anii precedenți, a fost în majoritate consacrată noilor apariții editoriale, dar și diferitor evenimente, aniversări. Mai jos oferim câteva exemple:

- *Internetul și biblioteca: utilitate și necesitate a societății; Jurnalismul, a patra putere în stat sau o sursă de informare* (Biblioteca Centrală);
- *Cu toată familia la bibliotecă; Cărți nemeritat uitate; Приглашение к чтению* (Filiala M. Costin);
- *Lemnul între teorie și practică* (Filiala Codru);

- *Noua generație alege lectura; Мы все такие разные, этим и прекрасны мы...; Familia mea citește cu drag* (Filiala „L. Ukrainka”);
- *Custode al cărții – Bibliotecarul* (Filiala Traian);
- *Istoria bunelor maniere* (Filiala M. Drăgan);
- *Suport informațional pentru examenul de Bacalaureat 2013; Personalități chișinăuene aniversate în 2013* (Filiala „Târgu-Mureș”);
- *Salonul de toamnă a editurilor transilvănene; Tineri, activi și inventivi; Noile intrări în bibliotecă; Și tu poți avea succes (domeniul psihologie)* (Filiala „Transilvania”);
- *Chișinăul Muzical* (Filiala Arte „T. Arghezi”);
- *Un viitor împreună în Uniunea Europeană; Cele mai frumoase cărți cu povești; Ștefan cel Mare - figură proeminentă a istoriei* (Filiala „Ștefan cel Mare”);
- *Citesc împreună cu mămica* (Filiala „A. Mickiewicz”).

La Zilele de informare au participat **8 209** de utilizatori.

Reviste bibliografice

Organizarea și desfășurarea revistelor bibliografice contribuie la procesul de promovare a colecțiilor și informare a utilizatorilor. Dacă în raportul din 2012 s-a constatat că „acest tip de activitate bibliografică este slab popularizat în majoritatea filialelor”, în anul 2013 s-a observat o creștere dublă a numărului revistelor bibliografice desfășurate la BM – **881** (în 2012 – 483). Această cifră include și revistele virtuale, plasate pe blogurile filialelor, pe Slideshare.

În premieră la Filiala „Ovidius” au fost prezentate reviste bibliografice extramuros pentru o promovare mai activă a colecției bibliotecii, iar Departamentul „Memoria Chișinăului” a prezentat revista bibliografică extramuros *Managementul resurselor umane* în cadrul Atelierului profesional pentru directorii liceelor din Chișinău (Direcția Generală Educație, Tineret și Sport).

În unele filiale această formă de informare a utilizatorilor este foarte solicitată: CAIE – 130; Biblioteca Centrală – 117; M. Costin – 92; „O. Ghibu” – 62, dar sunt și filiale la care revistele bibliografice se organizează foarte rar : M. Drăgan – 8; Traian – 8; „M. Lomonosov” – 6; „A. Donici” – 5; Arte „T. Arghezi” – 5.

La revistele bibliografice au participat **17 145** de utilizatori.

Exemple:

- *Colecția „Adevărul”; Colecția „Biblioteca pentru toți copiii”; Să ne actualizăm permanent cunoștințele etice* (Filiala M. Costin);
- *Eclipsa familiei – Ziua familiei; Faptele bune în lume îți lasă nemuritor nume – Fabule* (Filiala Codru);

- *Каждый пятый здесь писатель, каждый третий здесь поэт (Украинская поэзия Молдовы);*
Detectivul merge pe urme (Filiala „L. Ukrainka”);
- *Universul cărții evreiești* (Filiala „I. Mangher”);
- *Arborele familiei: poezie despre familie* (Filiala M. Drăgan);
- *Magia sărbătorilor de iarnă* (Filiala „Târgu-Mureș”);
- *Elena Farago – poeta copiilor; Muzeele – memoria omenirii; Valorile creează familia, familia creează valori; Muzeele Chișinăului* (Filiala „Transilvania”);
- *Ziua europeană a siguranței pe internet; China – tradiții și obiceiuri; Nanotehnologia – viitorul succesului global* (Filiala „Ovidius”);
- *Galaxia cărților la biblioteca noastră; 1150 ani ai alfabetului slav; Судьбы неведомые тропы; Книжка в твоих руках* (Filiala „H. Botev”);
- *Etno Polonia: tradiții și obiceiuri* (Filiala „A. Mickiewicz”);
- *Colecția „Disney”. Povești adevărate* (Filiala „A. Donici”).

CULTURA INFORMAȚIEI

Tranzacții de instruire (lecții, consultații)

Formarea și educarea culturii informației a utilizatorului rămâne a fi unul din obiectivele de bază ale bibliotecii. Activitatea BM în această direcție pe parcursul întregului an a fost axată pe un șir de acțiuni organizate sub formă de tranzacții de instruire: lecții / ore informaționale, consultații, precum și ateliere profesionale pentru bibliotecari organizate de Departamentul „Memoria Chișinăului”.

Scopul tranzacțiilor de instruire constă în familiarizarea utilizatorilor cu cunoștințe în domeniul bibliografiei, utilizarea catalogului electronic, fondului de referință și a edițiilor periodice, navigarea în Internet, utilizarea serviciilor electronice și resurselor informaționale de pe site-ul BM, blogurile bibliotecilor; înregistrarea pe rețele sociale etc.

În anul 2013 BM „B.P. Hasdeu” a organizat **10 963** (în 2012 – **6841**) de acțiuni de instruire: **4753** lecții: *Lecții bibliografice* – 1893; *Lecții informaționale* – 1768; *Lecții tehnice* – 1092 și **6210** de consultații. Putem explica această creștere prin evidența corectă a tranzacțiilor de referință în softul „Biblioreferințe”, în comparație cu anul precedent, prin implicarea mai activă a bibliotecarilor în procesul de instruire a utilizatorilor. Acest număr mare de tranzacții de instruire se datorează filialelor: Biblioteca Centrală, CAIE, „M. Lomonosov”, „Transilvania”, BPD, N. Titulescu, M. Costin, A. Russo. Mai solicitate lecții de instruire rămân a fi cele bibliografice și informaționale.

Ziua bibliografiei la BM „B.P. Hasdeu”

În anul de referință la BM „B.P. Hasdeu” s-a desfășurat a V-a ediție a Zilei bibliografiei. Ca și în anii precedenți ea a fost orientată spre dezvoltarea culturii informației a utilizatorilor, subiectele abordate au fost diferite: *B.M. „B.P. Hasdeu” – centru de documentare, cercetare și informare bibliografică (CAIE)*, *Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” un brand în care poți avea încredere (Filiala „Ștefan cel Mare”)*, *Biblioteca „Ovidius” informează, orientează, instruește (Filiala „Ovidius”)*, *26 noiembrie 2013 – Ziua mondială a informației (Filiala M. Costin)*.

Ziua bibliografiei din acest an s-a desfășurat cu mare succes în majoritatea filialelor, fiind una din cele mai bogate zile în evenimente și activități informaționale, având o mare rezonanță și pe rețelele de socializare. Filialele au conștientizat semnificația și rolul Zilei bibliografiei, promovând serviciile de referință, instruind utilizatorii în procesul de căutare și orientare în utilizarea aparatului bibliografic a resurselor tradiționale și electronice. Au fost organizate: lansări de biobibliografii, prezentări ale biobibliografiilor cu participarea personalităților bibliografiate, lecții, reviste bibliografice, prezentări de carte, activități interactive (jocuri, concursuri, ringuri bibliografice), prezentări de materiale promoționale elaborate de BM „B.P. Hasdeu”, expoziții de documente (ediții de referință, bibliografii, biobibliografii și alte publicații editate de BM „B.P. Hasdeu”).

Majoritatea filialelor au acordat o atenție deosebită promovării activităților desfășurate pe *Facebook*, informația fiind postată imediat după finisarea activității, obținând un feed-back pozitiv. Informația despre rezultatele Zilei bibliografiei a fost plasată și pe blogurile filialelor: Biblioteca Centrală, „O. Ghibu”, „Târgu-Mureș”, CAIE, A. Russo, „L. Rebreanu”, N. Titulescu, „Transilvania”, „I. Mangher” etc.

Menționăm următoarele filiale care au desfășurat Ziua bibliografiei cu un succes deosebit:

Filiala CAIE: întâlniri cu protagoniștii unor biobibliografii: *Ion Proca – veselul poet din Colonița sau istoria unei vieți din prisma unei biobibliografii*, *Elena Tamazlăcaru și cuvintele din paginile unei biobibliografii*; prezentarea noilor ediții bibliografice; reviste bibliografice; ore de cultură informațională; expoziții.

Filiala „Alba Iulia”: Lansarea publicației *Anatol Ciocanu, o altfel de biobibliografie*; prezentări: *Bibliografii elaborate de Filiala „Alba Iulia”, Cărți elaborate și editate de BM „B.P. Hasdeu” în 2013*; lecții bibliografice; revistă bibliografică; concurs intelectual; expoziții.

Impactul Zilei bibliografiei la BM:

Lansări a bibliografiilor	1
Întâlniri cu protagoniștii unor biobibliografii	2
Lecții bibliografice	47
Prezentări	21
Reviste bibliografice	43
Concursuri intelectuale	10
Expoziții	50
Vizite colective	6
Liste bibliografice	10
Total	190

Domeniul bibliografic încă nu este bine cunoscut de cititori, majoritatea din ei neștiind ce informație pot găsi în bibliotecă și cum să o folosească. Cunoștințele bibliografice trebuie să fie permanent promovate cititorilor cointeresați pentru a o folosi în activitatea profesională și în procesul de autoinstruire, iar pentru elevi și studenți în procesul de învățământ. Toate activitățile au prezentat interes și s-au desfășurat la un nivel profesional.

„Ziua Bibliografiei a fost pentru noi o adevărată sărbătoare a cărții. Noi, venim în această zi cu cuvinte pline de căldură, cu urări de sănătate pentru doamnele ce activează aici. Ne închinăm cu pietate în fața Dvs., să ne conduceți mereu în universul cuvântului eminescian. Elevii Liceului Teoretic «Mircea cel Bătrân», 26.11.2013” (CAIE).

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ ONLINE

Scopurile și obiectivele propuse pentru anul de referință privind utilizarea tehnologiilor informaționale în bibliotecă și acordarea serviciilor electronice au fost realizate parțial. Prioritatea anului 2013 a fost integrarea bibliotecilor publice din Republica Moldova într-un sistem informatizat. Pentru a asigura această integrare și a oferi un acces mai larg al utilizatorilor la informație, BM a dezvoltat infrastructura digitală, serviciile existente, conținuturi electronice; a organizat comunități online.

BM a oferit informații, prin intermediul instrumentelor de informare online: patru site-uri, 40 bloguri, 15 pagini instituționale, cinci grupuri și 22 de profiluri pe Facebook, 24 de conturi pe YouTube, 30 de conturi pe Flickr, Picassa, 19 conturi pe Twitter cu 1 045 500 de vizitatori.

Sistemul Informațional de Gestiune a Activității

Pe parcursul anului de referință BM a continuat dezvoltarea sistemului informațional de activitate a bibliotecii, testând versiuni noi și efectuând în luna decembrie un upgrade al sistemului la ultima versiune lansată, în care au fost soluționate unele probleme legate de comoditatea operațiilor și administrarea lui.

În activitatea de bibliotecă au fost utilizate modulele *Catalogare*, *Achiziții*, *Seriale*, *Autorități*. Intrările noi în bibliotecă au fost înregistrate în modulul *Achiziții și catalogate* în modulul *Catalogare*. *Edițiile periodice*, la care sunt abonate filialele bibliotecii, au fost înregistrate în modulul *Seriale*.

Migrarea datelor (cărți) din catalogul utilizat anterior în SIGA a fost realizată în luna septembrie, extinzând accesul utilizatorilor la colecția BM.

Modulul OPAC, după upgrade și-a schimbat interfața, oferind acum un design și posibilități noi de acces la informația din catalog. Ca suport informațional metodic de inițiere a bibliotecarilor în căutarea documentelor din colecția BM în OPAC, a fost elaborat un ghid în formatul prezii, disponibil pe slideshare.net și distribuit în grupul Biblioteca Municipală pe Facebook. Același ghid poate fi utilizat în cadrul tranzacțiilor de instruire oferite de biblioteci utilizatorilor.

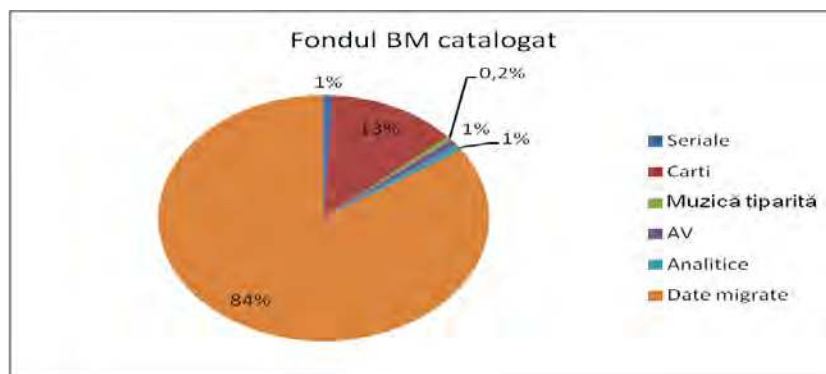
În același timp echipa de dezvoltare a sistemului de management al bibliotecii a setat și a testat modulul *Circulație*, testarea în biblioteci fiind planificată în 2014, conform unui plan de acțiuni.

În vederea pregătirii bibliotecarilor în utilizarea SIGA au fost organizate **42** de traininguri pe parcursul anului.

Redactorii CEP BM au redactat în anul de referință fișierele de autoritate pentru vedeta de subiect: autor, autor colectiv, titlu, nume geografic, tematică.

La 1 ianuarie 2014 catalogul electronic al BM înglobează **137 027** de exemplare, respectiv, **42 587** exemplare de **intrări noi** (cărți, muzică tipărită, publicații seriale, documente AV, documente electronice, hărți, tablouri, timbre), **4 472** de titluri, **2 008** de înregistrări analitice și **1 204** de documente de muzică tipărită, catalogate de Filiala de Arte „T. Arghezi”.

Concluzii

În anul de referință SIGA a fost dezvoltat cu noi module, care au lărgit segmentele automatizate din activitatea bibliotecii. Catalogul partajat fiind o provocare pentru întreaga echipă, a necesitat un efort din partea bibliotecarilor, în special al catalogatorilor Departamentului management infodocumentar și al redactorilor CE, a bibliografilor din Departamentul „Memoria Chișinăului”. Integrarea datelor referitor la colecția BM în Catalogul Național Partajat nu a fost realizată și rămâne un imperativ în anul 2014.

SERVICII WEB

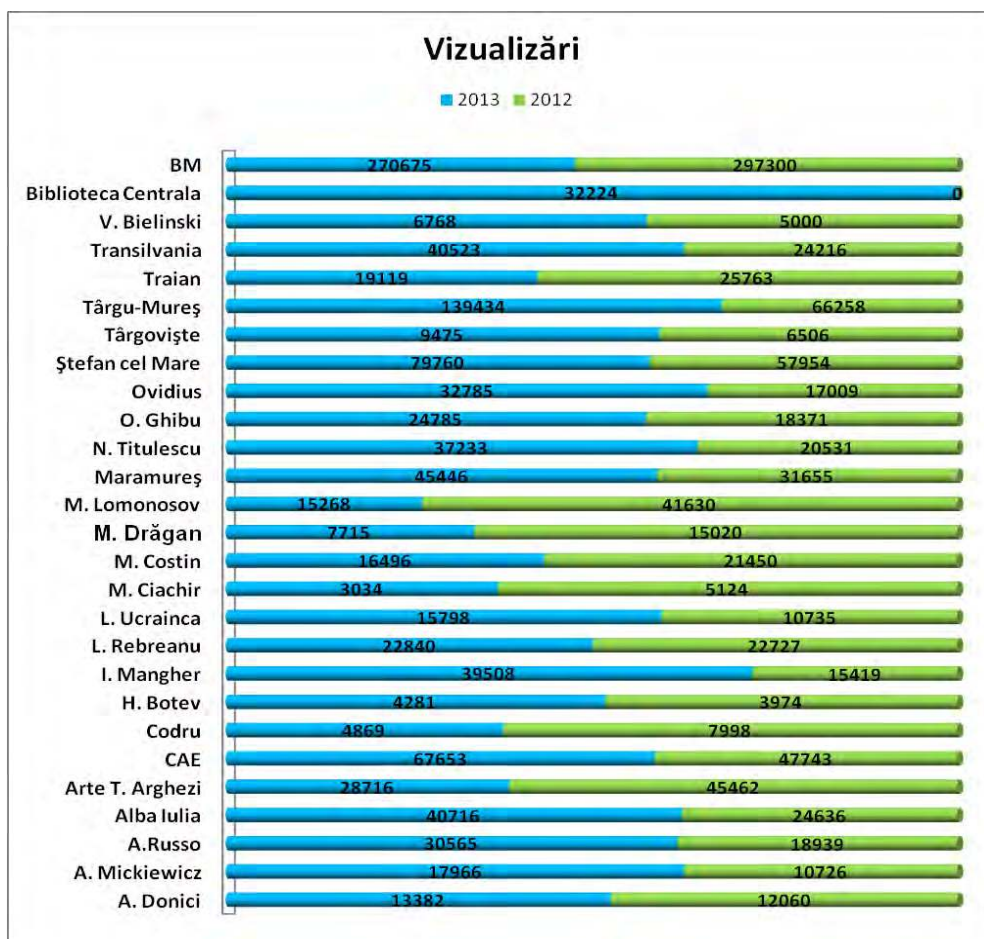
În anul de referință biblioteca a fost vizibilă pe web, oferind o gamă de servicii online, prin care a informat utilizatorul despre activitățile din bibliotecă, despre achizițiile noi; a invitat la lectura publicațiilor elaborate de BM, a îndrumat și asistat în căutarea informației prin intermediul blogurilor, site-ului BM, altor instrumente web. Numărul de bloguri s-a mărit cu trei produse noi – cel al Bibliotecii Centrale, al Deutscher Lesesaal și microblogul *Știri de ultimă oră la BM*, dezvoltat pe platforma Tumblr, care a fost implementat în urma tezei de an a masterandei Maria Gonța.

Analizând aspectul de creare a conținuturilor, constatăm că în comparație cu anul 2012 postările pe **bloguri** și **Flickr** au marcat o creștere constantă. Pe **Flickr** filialele „A. Mickiewicz”, „Transilvania” și Biblioteca Centrală au postat peste 1500 de fotografii de la activitățile organizate. Calitatea fotografiilor a fost analizată. Pentru a identifica problemele și oferi soluții de îmbunătățire a imaginilor au fost organizate trei traininguri, la care au participat bibliotecari de la toate filialele.

În pofida faptului că este simțitoare creșterea postărilor pe cele **40** de bloguri (cu aproximativ 1 200 de postări în comparație cu 2012), sunt filiale care din motive obiective au postat mai puține materiale. Din datele obținute se observă diminuarea publicațiilor pe blogurile filialelor „M. Ciachir”, Codru, „L. Rebreanu”, „Alba Iulia”, „Maramureș”, „Târgoviște”, V. Bielinski, precum și pe blogul *Echipa BM „B.P. Hasdeu”*. Iar restul bibliotecilor au manifestat un activism în dezvoltarea și diversificarea prezentării conținuturilor, restructurând site-urile (*Chișinău, orașul meu, Biblioteca „Ovidius” în dialog cu comunitatea*), creând rubrici, pagini noi (*Chișinăul muzical, Polonistica, Knafaim, Ebraika*), regândind periodicitatea de publicare a informației (Filiala „H. Botev”, Filiala M. Drăgan).

Interesul utilizatorilor față de informația oferită de BM pe bloguri este confirmat de numărul de vizualizări și vizite, care este în creștere și depășește cifra de un milion de vizualizări – **1 086 324** (în 2012 – 901 546) și **957 460** (în 2012 – 836670) de vizite.

Blogul *Chișinău, orașul meu* rămâne și în continuare cel mai vizitat: *Muzeele din Chișinău* – 21 125 vizualizări; *Chișinăul sec. XIX în imagini* – 16 593 vizualizări; *Monumentul lui Ștefan cel Mare* – 15 245 vizualizări; *Legenda Chișinăului* – 14 954 vizualizări; *Istoria Chișinăului, Epoca Modernă* – 10 467 vizualizări.

Printre cele mai solicitate postări ale filialelor menționăm: *Spiridon Vangheli, părintele spiritual al copiilor* – 3 238 vizualizări (Filiala „Alba Iulia”); *Всемирный день поцелуя* – 2993 vizualizări („L. Ukrainka”);

De vorbă cu Păcală și Tândală – 1864 vizualizări (Filiala Traian); *Curiozități despre cărți* – 1800 vizualizări (Filiala „Transilvania”) și *Științele educației: În ajutorul cadrelor didactice* – 1331 vizualizări (CAIE); *9 mai – Ziua Victoriei* – 700 (Filiala Codru), *La Bibliotecă printre cărți* – 700 (Filiala V. Bielinski); *In memoriam: Dumitru Matcovschi (1939-2013)* – 700 (Filiala „O. Ghibu”); *Guguță și prietenii săi de Spiridon Vangheli* (Filiala „Ștefan cel Mare”). Postarea *Chișinăul citește romanul „Tema pentru acasă” de Nicolae Dabija* de pe blogul Filialei de Arte „Tudor Arghezi” a acumulat cele mai multe vizualizări – 16 577.

În concluzie, constatăm că filialele aduc un aport considerabil la crearea conținuturilor de pe bloguri, conștientizând treptat importanța acestor servicii web. Pentru un număr mai mare de vizualizări a postărilor de pe blog e necesar actualizarea în permanență a informației (o dată la 2-3 zile).

Pe **Slideshare** au fost publicate 14 prezentări de la conferințele organizate de BM, văzute de 7067 de vizitatori interesați de probleme cu caracter profesional.

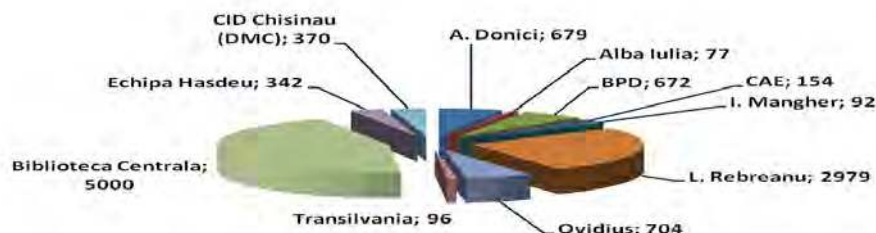
Popularitatea **Twitterului** a scăzut considerabil, de 6 ori în comparație cu 2012, ceea ce semnalează o problemă, care trebuie să fie examinată și analizată.

Filialele „Alba Iulia”, „Transilvania” și „M. Lomonosov” rămân în top cu cel mai număr de filmulețe postate pe **YouTube**. În schimb cele mai vizionate, ascultate videoclipuri au fost: *Povestea „Gogoșa”* (citită de bibliotecar) cu 13 138 vizualizări; *M-am pornit la Chișinău* – 2656; *Cântecul „Sună clopoțelul”* – 2284; *Cântecul „Moldova mea”* – 1610, *Poezii despre carte* – 1372; *Cântecul „Prietenii cu cartea* – 1188; *Hora – dans popular* – 1121; *Poezia „Pâinea”*, Leonida Lari – 908 – toate publicate de Filiala Traian; *Recital de poezii „Cartea prietena mea”* – 767 afișări (Filiala „Ștefan cel Mare”); *„Numărătoare”* de Ada Zaprojanu – 619 vizionări (Filiala „L. Rebreanu”); *Cântec popular de jale* – 253 de vizionări (Filiala de Arte „T. Arghezi”); *Comunicare instituțională. Colocviul de vară 2013 la Biblioteca Municipală* – 154 de vizionări.

Celelalte biblioteci, din diferite motive, nu au folosit (sau au folosit puțin) acest instrument eficient, care oferă argumente convingătoare despre activitatea, existența bibliotecii. În total în anul de referință au fost publicate **1 167** de video materiale, vizualizate de **129 596** de vizitatori. Deși numărul de filmulețe a diminuat în comparație cu 2012, vizualizările sunt în creștere.

În urma Colocviilor de vară 2013, care au avut ca temă *Transbordarea bibliotecilor / bibliotecarilor în social media*, colaboratorii Bibliotecii Municipale au fost transborțați în social media, având în calitate de ghid profesioniști în social media, bloggeri. Un accent a fost pus pe utilizarea **Facebookului** la bibliotecă. În urma acestui eveniment mai multe biblioteci (15) și-au transformat profilurile în pagini instituționale.

În perioada de referință s-au acumulat per total **11 421 likes** pe paginile de Facebook ale filialelor, vizitatorii fiind din Republica Moldova, Italia, România, Statele Unite ale Americii, Franța, Elveția, Spania etc. Conform criteriului de vârstă cei mai activi au fost persoanele cuprinse între 18-24 ani (22%) și 25-34 ani, 45-54 (câte 14%), iar conform sexului – cele mai active sunt persoanele de genul feminin acumulând 65%, iar bărbații 35%.

În topul celor mai active și utilizabile pagini de pe Facebook este Biblioteca Centrală (contul *Biblioteca Hasdeu*) care vine cu 5164 de aprecieri a paginii și 95 de persoane discută despre asta. Printre cele mai active filiale care utilizează pagina de Facebook sunt: Filiala „Ovidius” cu 978 de vizualizări la postarea *...Ceea ce știm este o picătură de apă, ce nu știm este un ocean* și vizualizări la postarea *Înainte de orice, scopul unei cărți este să te facă să gândești*; CAIE cu 599 vizualizări la postarea *Congresul Mondial al eminescologilor la Academia de Științe* și 578 vizualizări la postarea *La 4 septembrie în incinta CAIE au continuat lucrările Congresul Mondial al Eminescologilor*; Filiala „Ițic Mangher” cu 55 de vizualizări la postarea *Sara Șpitalnic. In memoriam*; Filiala „A. Donici” cu 43 de vizualizări la postarea *Expoziție virtuală cartea bună de adună* și Filiala „Transilvania” cu 41 de vizualizări la postarea *Misiunea Bibliotecii „Transilvania”*.

Pagina Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, creată în noiembrie 2012, are 342 de fani, iar postările cele mai populare sunt: *Conferința literară de totalizare „Copiii Chișinăului citesc o carte”* cu 122 de vizualizări, *Pentru cei care învață acum „Vestitorii” de Mihail Sadoveanu – intrati aici* cu 193 de vizualizări, *La 29 iulie, Colocviul de vară „Transbordarea bibliotecilor/bibliotecarilor in social media”* - 291 de vizualizări.

Este interesantă și informativă, actualizată zilnic, pagina de **Facebook** a Departamentului „Memoria Chișinăului”. Numărul total al postărilor în anul 2013 este 427. Sursele (linkuri, fotografii, clipuri video) au fost preluate atât de pe Blogul „Chișinău, orașul meu”, cât și din articole din reviste și ziare online conținutul cărora se referă direct la Chișinău (*Timpul, Adevărul Moldova, Moldavskie vedomosti* etc.), precum și postări create de colaboratorii departamentului, de ex. :

- *Expoziție de postere elaborate de elevii Liceului „N. Gogol” din Chișinău;*
- *Expoziție vernisată la intrarea în Grădina Publică „Ștefan cel Mare” de Instituțiile Preșcolare din capitală în parteneriat cu Primăria Municipiului Chișinău la 1 martie 2013;*
- *Materiale promoționale elaborate de Departamentul „Memoria Chișinăului” 2013.*
- *Un set de fotografii din activitatea Departamentului.*

Cel mai mare impact, 601 vizualizări, a avut postarea *Chișinăul ocupă locul șase în topul celor mai urâte orașe din lume*, fiind urmată de postările: *Chișinăul vechi în grafică – 489 vizualizări*, *24 noiembrie 1879 – s-a născut Alexandru Șmidt (Schimidt) avocat, primar de Chișinău (1917-1918) – 415 vizualizări*, *O profesoară din Chișinău a citit 1199 de cărți – 371 vizualizări*.

Pe parcursul anului 2013 numărul aprecierilor de pagină a crescut cu 188 mai mult decât în cei doi ani de când a fost creată pagina (2011), numărul total ajungând la 370, ceea ce se datorează creșterii calității conținutului postat sau distribuit. Cele mai interesate persoane de această pagina sunt din Republica Moldova, România, Italia, Rusia etc.

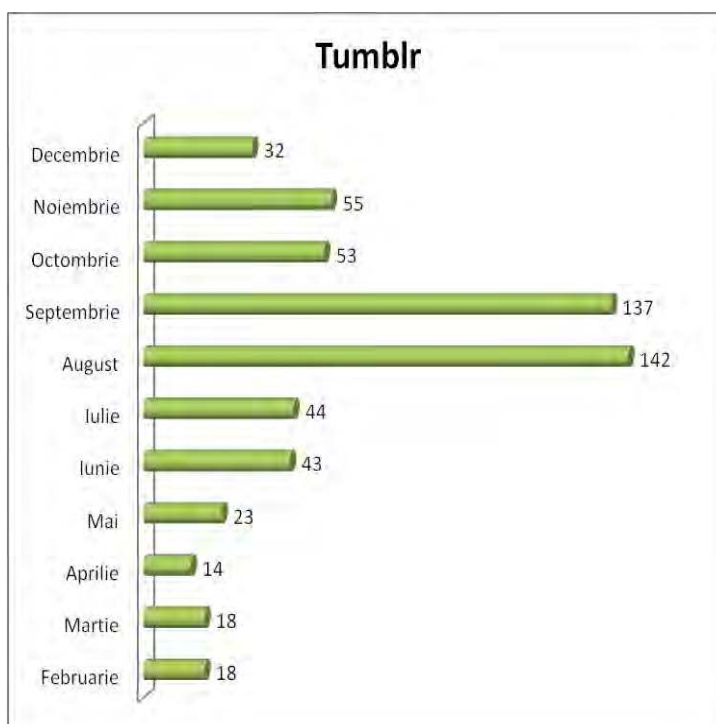
Bibliotecile care au profil pe Facebook și-au mărit numărul de fani cu **13 350**. Cei mai mulți prieteni și-au atras filialele „Ovidius”, Arte „T. Arghezi”, „Târgu-Mureș”, „O. Ghibu” și „A. Mickiewicz”.

Gama de servicii electronice a BM s-a extins prin crearea unei pagini **Tumblr**, cu acces de pe site-ul bibliotecii, cu argumentele de bază:

- implementarea unui serviciu nou, inovativ pentru utilizatori oferit de bibliotecă;
- crearea unei pagini ce conține știri de ultimă oră pe subiectele existente în bibliotecă.

Tumblr este o platformă de microblogging și site de socializare ce permite utilizatorilor să încarce mesaje text, imagini, clipuri video, linkuri, citate și audio la tamplelogul lor. Utilizatorul poate monitoriza blogurile altor utilizatori, după care mesajele lor vor apărea pe tabloul de bord. La baza proiectului a fost implicarea bibliotecarilor în procesul de creare a unor pagini noi pe tematica solicitată, comunicarea între diferite pagini prin crearea de linkuri.

În microblogul Tumblr **Știrile de ultimă oră la BM „B.P. Hasdeu”** sunt postate și distribuite informații diverse referitoare la cărți și biblioteci. Creat în februarie, anul 2013, a oferit până în prezent 579 postări. Cele mai multe postări și distribuiri s-au realizat în luna august – 142 postări și în luna septembrie – 137 postări. Această creștere se datorează activităților frecvente în cadrul BM și evenimentelor educative, informative și cognitive organizate de filialele BM. La moment microblogul are cifra de 36 de persoane interesate.

Serviciile web au fost subiecte ale Colocviilor de vară 2013, care au avut ca temă *Transbordarea bibliotecilor/bibliotecarilor în social media*. Pe parcursul a trei zile 29-31 iulie 2013 serviciile bibliotecii pe net au fost analizate, oferite noi viziuni, abordări ale comunicării instituționale pe rețele de socializare, cu noi propuneri de atragere a utilizatorilor pe bloguri, de creare a unor conținuturi interesante, captivante, informaționale. Iar Conferința anuală a BM cu genericul *Angajament civic: E-transformare @ bibliotecilor* din 23 octombrie 2013 a fost un eveniment de valoare, la care au fost prezentate soluții de interacțiune digitală a cetățenilor și guvernului prin implicarea bibliotecilor, precum și idei, viziuni de instruire a cetățeanului despre e-servicii.

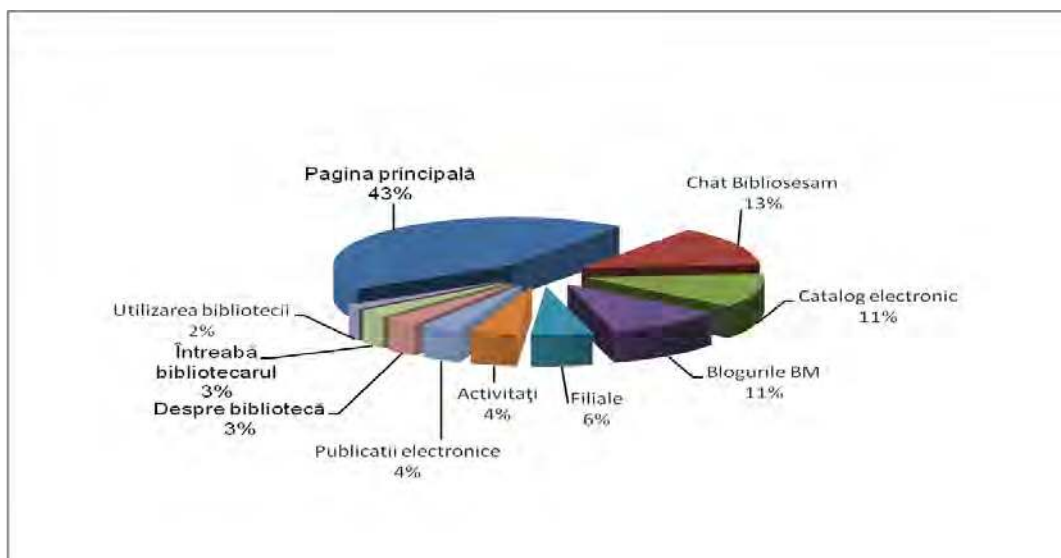
Concluzii

Serviciile web au marcat o creștere a conținuturilor, și respectiv a vizitelor și vizualizărilor. Numărul mic de comentarii rămâne să fie o problemă nu numai pe rețele de socializare, dar și pe bloguri și denotă un feedback negativ. Dar vrem să credem că nu e din cauza conținutului necalitativ, dar din lipsa culturii comunicării, dorinței, lipsei de timp a fiecăruia din noi.

PAGINA WEB (www.hasdeu.md, www.pll.md, www.monitoruldechisinau.md)

În total în anul de referință a fost înregistrată o scădere continuă a vizitelor virtuale unice **52 253**, în comparație cu 2012 (**75 782**). Site-ul Bibliotecii Municipale a înregistrat **37 457** vizite unice și **121 732** de vizualizări de pagină. Numărul de vizite pe site s-a micșorat de două ori în comparație cu 66 543 de vizite în anul 2012, și vizualizările au diminuat considerabil, dar durata timpului aflării pe pagina a crescut, în medie 30 de minute, a crescut și numărul de vizite care au o durată de +1 oră (36%). Aceste date confirmă, că conținutul paginii este util utilizatorilor. Iar diminuarea vizitelor se datorează existenței celor 40 de bloguri, care oferă informații ample despre activitatea filialelor.

Cele mai vizitate pagini de pe site-ul BM au fost:

Referindu-ne la utilizarea conținutului site-ului hasdeu.md constatăm, că majoritatea utilizatorilor vizitează pagina pentru a afla ultimele știri, noutăți (activitățile, resursele și achizițiile noi), informații ce pot fi văzute pe pagina principală a site-ului, constituind 43% de accesări. 11% din accesări revin blogurilor, care sunt o sursă importantă de informare și promovare. Serviciul *Întreabă bibliotecarul* a fost accesat numai de 3% de vizitatori, chatul *Bibliosesame* este mai popular, pentru că oferă răspuns în scurt timp – 13% de accesări revin acestei categorii, 11% de accesări pe site au fost înregistrate pe pagina OPAC-ului, 9% de accesări revin celor care au fost interesați de BM (3% – despre BM și 6 % – despre filialele ei), 2% de utilizatori s-au familiarizat cum să folosească biblioteca. Resursele, create de bibliotecă: publicații, e-bibliografii au fost accesate de 4% de vizitatori.

Pe parcursul anului 2013 Pagina web a Bibliotecii Publice de Drept a fost parțial funcțională. La fel s-a reușit restabilirea poștei electronice individuale – pll.md. Pagina web a *Monitorului de Chișinău* continuă a fi în susținerea bibliotecii – astfel, s-a reușit plasarea a circa 1000 de documentele oficiale (decizii ale Consiliului Municipal și dispoziții ale primarului de Chișinău). Astfel, în total vizite pentru ambele site-uri întreținute de bibliotecă s-au acumulat **14 796** vizite virtuale.

Concluzii

Existența celor 40 de bloguri, ce oferă informații diverse despre activitatea filialelor a transformat site-ul BM într-un portal ce leagă și unifică toate produsele bibliotecii, fiind punct de acces la serviciile și resursele bibliotecii. Vizitele virtuale în continuă descreștere se datorează și faptului că unele pagini ale site-ului încă nu sunt dezvoltate; nu sunt traduse toate paginile în limbile rusă, engleză, franceză (deși accesările pe paginile în limbile respective sunt considerabile); acest instrument important nu este destul promovată; sunt organizate puține activități de instruire a utilizatorului la acest subiect.

E-conținuturi

Prin programul de digitalizare a bibliotecilor este recunoscută importanța bibliotecilor ca punct de acces la informație pe diferit suport. În ziua de azi utilizatorii, în majoritatea cazurilor, vin la bibliotecă să consulte informația în format tipărit, dar există un număr de solicitări a informației și în format electronic. BM pe parcursul a șase ani a depus efort pentru a oferi chișinăuianului acces la documente digitale: bibliografii, studii biblioteconomice, studiile critice ale lui M. Cimpoi, donații de la autori.

În anul de referință a fost realizată digitizarea a 39 documente (2949 pagini), 25 de cărți integral și 14 fragmente din cărți sau articole din reviste. Materialele, fiind redactate și convertite în formatul pdf, ulterior plasate pe pagina web a bibliotecii, pe blogul *Chișinău, orașul meu*, postate pe ISSUU și Calameo sau salvate pe CD.

Nr.	Titlul documentului	Pagini
1.	Balmuș, Pavel. Să păstrăm Chișinăul istoric În: Literatura și arta. 1984. 9 aug. P. 7	2 p.
2.	Balmuș, Pavel. Unde se află vechiul Chișinău? În: Literatura și arta. 1984. 29 mart. P. 1	1 p.
3.	BORȘ, Ion. Omul care a desenat case sub soarele Chișinăului În: Moldova Suverană. 2013. 13 febr. P. 2.	1 p.
4.	Caciuc, Anatol. Dimensiunea clipei. Chișinău, 2006. 214 p.	123 p.
5.	Chișinău. Chișinău 1996. 32 p.	33 p.
6.	Cimpoi, Mihai. Critice Demonul recitirii. Craiova, 2004. Vol. IV. 253 p.	244 p.
7.	Cimpoi, Mihai. Critice Fierăria lui locan. Craiova: Fundația „Scrisul Românesc”, 2001. Vol. I. 204 p.	112 p.
8.	Cimpoi, Mihai. Critice Orizont mioritic, orizont european. Vol. 3. 266 p.	134 p.
9.	Cimpoi, Mihai. Critice Po(i)etica arhetipală. Craiova, 2005. Vol. V. 204 p.	197 p.
10.	Cimpoi, Mihai. Esența Ființei: (mi)teme și simboluri existențiale eminesciene. Ch., 2003. 280 p.	120 p.
11.	Cimpoi, Mihai. Narcis și Hyperion (Eminescu, Poet al ființei Poem critic) Iași, 1994.	128 p.
12.	Cimpoi, Mihai. O istorie deschisă a literaturii române din Basarabia. Ch., 1996. 397 p.	257 p.
13.	Cimpoi, Mihai. Plânsul Demiurgului. Noi eseuri despre Eminescu. Iași: Editura Junimea, 1999. 192 p.	97 p.
14.	Ciubucciu, Vlad. Profesoara Ana Harghel la 100 de ani. O elevă a Elenei Alistar În: Univers Pedagogic Pro. 2013. 20 iunie. P. 6	1 p.
15.	Colesnic, Iurie. Gheorghe Ceglokoff. În: Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Ch.: Ulysse, 2012. Vol. 9. P. 196-201.	6 p.
16.	Colesnic, Iurie. Ștefan Sârbu În: Colenisc, Iurie. Viața Basarabiei. Ch.: Ulysse, 2012. Vol. 9. P. 300-301.	1 p.
17.	Constantin, Ion. Gherman Pântea între mit și realitate. București: Ed. Biblioteca Bucureștilor, 2010. P. 35-36; 87-88	2 p.
18.	Day by Day. Ch., 2004. 96 p.	52 p.
19.	Verjbițkii S. Despre ce ne vorbesc muzeele. Ch., 1980. 104 p.	53 p.
20.	Dron, Ion. Chișinău schițe etnotoponimice. Ch., 2001. 111 p.	76 p.

21.	Eșanu, Andrei. Chișinău file de istorie. Ch., 1998. 214 p.	185 p.
22.	Ion Stici. Piata centrală. Ch., 2000 37 p.	37 p.
23.	Itinerare literare din Moldova. Ch.; 1988. 227 p.	116 p.
24.	Iuncu, Rodica. Spectacolul scenei și al vieții. Ch., 2007. 176 p.	172 p.
25.	Metodica particulară în descrierea bibliografică	17 p.
26.	Moldova. Ch., 2003. 76 p.	84 p.
27.	Muzeele invită. Ch. 1987. 206 p.	104 p.
28.	NEGREI, Ion. Patrioti Basarabeni întemnițați în închisoarea din Sighet În: Cugetul. – 2007	15 p.
29.	Nemerenco, Valeriu. Administrația Municipiului Chișinău. Model european. Ch.: Prut Internațional, 2009. p. 13-74.	64 p.
30.	Pastuh-Cubolteanu. Apostol D. Culea, un dascăl al Neamului Vitalie În: Univers Pedagogic. 2013. P. 4	1 p.
31.	Pelin, Pavel. Ce dragoste veche actorii Ch., 1983. p. 12-41.	17 p.
32.	Sainciuc, Lică. Colina antenelor de bruiaj. Ch., 2000. – 95 p.	116 p.
33.	Ciaicovschi G.S. Tamara Ceban Ch., 1980. p. 18-64.	25 p.
34.	Vieru-Ișaev, Maria. Biblioteca Municipală „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Chișinău 1877-2002.	130 p.
35.	Курц, Р.Е. Алексей Викторович Щусев. К. 65 с.	27 p.
36.	Клетинич, Е.С. Композиторы советской Молдавии, с. 201-243.	31 p.
37.	Котляров. Б. Музыкальная жизнь дореволюционного Кишинева. К., 1967, с. 1-94.	48 p.
38.	Молодые композиторы советской Молдавии. К., 1982. 98 с.	50 p.
39.	Балмуш, Павел. О страделэ Еминеску ын Кишинэу. În: Literatura și arta. 16.10.1986. P.3	1 p.

Cărțile digitizate – 18 documente – sunt postate pe ISSUU și Calameo, iar șapte documente sînt salvate pe CD.

Pagina web a *Monitorului de Chișinău* continuă a fi în susținerea bibliotecii și oferirea accesului chișinăuienilor la informație juridică – astfel s-a reușit plasarea a circa 1000 de documentele oficiale (Decizii ale Consiliului Municipal și Dispozițiile primarului de Chișinău), pentru comparație în 2012 – 5000 și în 2011 – 1200.

Colecția digitală a BM, în număr de 44 documente, (coperta cărții și cuprinsul acesteia), care include versiunea electronică a publicațiilor elaborate de BM pe parcursul anului 2013 a fost postată pe *Openlibrary*.

Accesul la documentele electronice este oferit de pe site-ul bibliotecii - cărți publicate pe pagina web a BM și de pe platformele de publicare digitală a informației *Issuu* și *Calameo*, în total fiind înregistrate în 2013 – **130 906** de accesări, **opt** descărcări și **244 856** de impresii / aprecieri (pe *Issuu*).

Comparând datele din 2013 și 2012, observăm că numărul publicațiilor adăugate la colecție este la același nivel, cantitatea de conținut descărcat s-a micșorat, au crescut cu 4 000 vizualizările și cu 190 000 aprecierile, încă o dată confirmând interesul față de e-conținuturi. Dar, în majoritatea cazurilor, utilizatorul ajunge la colecția digitală accidental, din motivul lipsei unei strategii de promovare a conținutului electronic al bibliotecii, lipsei publicațiilor ce valorifică conținutul electronic, neorganizării lecțiilor informaționale și zilelor de informare la subiectul dat, în cadrul cărora utilizatorul trebuie să fie informat despre acest tip de documente, din cauza lipsei înregistrării în catalogul electronic.

INFORMATIZARE. ECHIPAMENT TEHNOLOGIC

ECHIPAMENT

Infrastructura tehnologică a BM pe parcursul anului 2013 a evoluat: parcul de mașini al BM s-a mărit, fiind achiziționate din surse bugetare 31 de calculatoare, un server pentru backupul datelor, șase proiectoare, 15 barcode scanere, 60 000 de etichete pentru sistemul antifurt, 10 contoare de vizite, un ecran motorizat, un aparat foto și din grantul câștigat de Biblioteca Publică de Drept – un laptop și o cameră web. Aceeași Bibliotecă Publică de Drept a câștigat în cadrul tombolei, organizate la Târgul Inovațiilor de bibliotecă o imprimantă.

În total, la 1 ianuarie 2014, în filialele BM sunt inventariate: **260** de calculatoare, **53** de imprimante, **12** scanere, **13** copiatoare și **13** proiectoare.

Din totalul de **260** de calculatoare, nu sunt funcționabile **30** de calculatoare de generația *486*, *Pentium I-Pentium III*, care urmează să fie decontate în anul 2014. Observăm că acest număr coincide cu cel al calculatoarelor noi procurate.

BM oferă utilizatorilor posibilitatea de a utiliza resursele bibliotecii la **58** de posturi de lucru, dintre care **54** sunt conectate la internet, în **16** filiale.

- 17 stații de lucru – Biblioteca Centrală cu acces la resursele electronice, OPAC, rezervarea calculatorului
- 17 stații de lucru – BPD cu acces la baze de date juridice
- 4 stații de lucru – Filiala „Ovidius”
- 3 stații de lucru – filialele „Transilvania”, „A. Mickiewicz”, CAIE
- 2 stații de lucru – filialele „M. Lomonosov”, „Alba Iulia”, „L. Rebreanu”
- 1 stație de lucru – filialele „Târgu-Mureș”, „H. Botev”, „Ștefan cel Mare” (fără conectare la internet în 2013), Codru (fără conectare la internet în 2013), V. Bielinski (fără conectare la internet în 2013).

La dispoziția utilizatorului fiind **10** imprimante și **patru** scanere.

Analizând disponibilitatea posturilor de lucru, destinate utilizatorilor bibliotecii, demonstrează insuficiența lor: **un post** de lucru revine la un număr de **2398** de utilizatori activi. Procentul posturilor de lucru publice per persoană este egal cu 0,042.

În 2013 utilizatorul a avut posibilitatea de a utiliza resursele bibliotecii *in situ* la **58** de posturi de lucru, la care au fost înregistrate **24 808** de sesiuni.

Organizarea zonelor Wi-Fi în filiale oferă utilizatorilor posibilitatea de a accesa resursele de internet pe dispozitive personale și în același timp rezolvă situația cu insuficiența posturilor de lucru. În 2013 – opt biblioteci oferă acest serviciu, facilitând prin intermediul lui accesul la internet. Zonele Wi-Fi din bibliotecă au fost vizitate de circa **6 000** de utilizatori, în medie per zi serviciul este folosit de **25** de persoane.

Insuficiența calculatoarelor pentru bibliotecari este și ea evidentă. Din numărul total de calculatoare, **202** sunt *posturi de lucru pentru bibliotecari*, ceea ce constituie un calculator per două persoane. Conchidem că numărul de stații atât *pentru bibliotecari*, cât și *pentru utilizatori* rămâne la un nivel insuficient pentru a răspunde cerințelor timpului.

ASISTENȚA TEHNICĂ

Pe parcursul anului 2013 au fost efectuate circa 200 de operații de reparare și reinstalare a sistemului operațional pe PC-urile de la Biblioteca Centrală, Departamentul management infodocumentar, filialele: „M. Lomonosov”, „Ovidius”, „A. Donici”, „I. Mangher”, A. Russo, Traian, CAIE, Codru, „A. Mickiewicz”, „O. Ghibu”, „Târgoviște”, „L. Rebreanu”, M. Drăgan, „Transilvania”, „Maramureș”.

Majoritatea problemelor au fost soluționate prin intermediul internetului, utilizând Teamviewerul, care este un instrument de monitorizare și suport eficient, dar au fost efectuate și ieșiri pe teren la filialele „M. Lomonosov”, „Maramureș”, „Târgoviște”, Traian, CAIE, „Transilvania”, A. Russo, Codru, Arte „T. Arghezi”, „Ștefan cel Mare”, „A. Donici”, „O. Ghibu”, „I. Mangher”, „A. Mickiewicz”, „Ovidius”, „Târgu-Mureș”, „L. Ukrainka”, V. Bielinski, M. Drăgan, „H. Botev”, „L. Rebreanu”, M. Costin. Numărul de reparații și ieșiri pe teren sunt încă o dovadă a funcționalității echipamentului BM, care uneori depinde și de nivelul de competență tehnologică a personalului.

Au fost efectuate lucrări de conectare / reconectare la rețeaua locală și internet la Biblioteca Centrală și filialele Arte „T. Arghezi”, „Maramureș”, Codru, „Târgu-Mureș”, „M. Lomonosov”, precum și la Departamentul management infodocumentar.

Au fost administrate serverele: web (antivirus, e-mail) al BM, videosecurity, fileserverul, serverul de baze de date SIGA și setat un nou server pentru back-up-ul datelor. Departamentul TI a asigurat asistența tehnică la activitățile organizate de Biblioteca Municipală: conferințe, ateliere de specialitate, ședințe ale șefilor filialelor, Târgul Inovațiilor de Bibliotecă.

Pe parcursul anului 2013 nu au fost programate lecții de inițiere în utilizarea tehnologiilor, problemele fiind rezolvate prin consultații individuale la solicitarea personalului.

Concluzii

Obiectivele propuse pentru anul 2013, reieșite din *Planul strategic de dezvoltare pe perioada 2008-2012*, nu au fost realizate în totalitate:

- Obiectivul *Integrarea în sistemul informațional unic al Republicii Moldova* nu a fost realizat sau a fost realizat parțial. BM a continuat dezvoltarea sistemului informațional propriu, punând la dispoziția bibliotecarilor module noi ca *Seriale, Catalogare (analitică)*, actualizând sistemul la ultima versiune. Dar solicitarea BM de a se conecta la Catalogul național partajat nu a fost auzită.
- Echipamentul achiziționat în anul de referință nu va mări parcul de mașini, pentru că aceeași cantitate de calculatoare sunt deja învechite și vor fi scoase din inventarul bibliotecii în anul 2014. Din acest motiv numărul de stații de lucru pentru utilizatori și bibliotecari rămâne să fie insuficient.
- Prezența BM pe net este semnificativă, ca o cantitate de produse și instrumente de informare și promovare. Dar se simte lipsa unei strategii de promovare a conținutului electronic. Tranzacțiile de instruire cu utilizatorul sunt desfășurate după scheme vechi și nu includ familiarizarea cu serviciile electronice noi. Existența celor 40 de bloguri, ce oferă informații diverse despre activitatea filialelor a transformat site-ul BM într-un portal ce leagă și unifică toate produsele bibliotecii, fiind punctul de acces la serviciile și resursele bibliotecii. Vizitele virtuale de pe PW sunt în continuă descreștere, ceea ce se datorează faptului că unele pagini ale site-ului încă nu sunt dezvoltate; nu sunt traduse toate paginile în limbile rusă, engleză, franceză (deși accesările pe paginile în limbile respective sunt considerabile); acest instrument important nu este promovat destul; sunt organizate puține activități de instruire a utilizatorului la acest subiect.

ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI DE CERCETARE

Biblioteca „B.P. Hasdeu”, fidelă misiunii sale, social responsabile, de valorificare a trecutului, de prezervare a prezentului comunității chișinăuiene, a desfășurat o ampla activitate de cercetare pe parcursul anului 2013. Rezultatele înregistrate în perioada de referință demonstrează și, totodată, consolidează cultura științifică, cultura cercetării de marca „B.P. Hasdeu”. Ritmul cercetării crește implicând tot mai multe structuri și angajați. Bibliotecarii BM au demarat cercetări bibliografice, studii de caz, cercetări sociologice, literare și biblioteconomice, au realizat un număr impunător de activități științifice. Articolele și comunicările au trecut granițele BM s-au publicat și au comunicat la Suceava, Argeș, București, Baia Mare, Iași, Târgu-Mureș în limbile română, rusă, bulgară, franceză, engleză și au acoperit întreaga diversitate de tipuri de lucrări științifice.

În 2013 BM și-a propus o cuprindere mai vastă a câmpului de cercetare bibliografică, o diversificare a tipologiei producției științifice, o experimentare a unor tipuri complexe de lucrări. Alături de bibliografii, cataloage au apărut și enciclopedii, exegeze literare și sinteze literar-bibliografice cu dublă semnificație – volum de referință și de instruire. BM a devenit instituția științifică pentru care optează autorii pentru a le elabora astfel de lucrări în așa mod exprimându-și încrederea în BM și totodată recunoscând calitatea și profesionalismul lucrărilor publicate.

A fost desfășurată activitatea de documentare la cercetarea mai multor teme care vor fi finalizate în 2014 ca *Eminescu în arta plastică* (CAIE); *Chișinăul muzical* (Arte „T. Arghezi”) ș.a. S-a discutat și s-a conturat ideea colecției *Professional BM* (ședința DSC din 28 iunie 2013). Colecția va cuprinde manuale și practicumuri la care s-a lucrat în anul 2013: *Programe de lectură. Manual pentru bibliotecari; Animația cu publicul. Suport didactic pentru bibliotecarii din bibliotecile publice*. Departamentul studii și cercetări a demarat, în iunie 2013, activitatea de elaborare a două lucrări: *Managementul evenimential în bibliotecile publice* (L. Kulikovski); *Tabele CZU pentru bibliotecile publice. Suport metodic-didactic pentru bibliotecile publice* (N. Goian, G. Neamțu) care vor fi finalizate în 2014.

Revista de biblioteconomie și științe ale informării *BiblioPolis* este spațiul public al BM de comunicare a rezultatelor activității științifice și a cercetărilor susținute de bibliotecarii ei. Rubricile **Studii și cercetări**, **Teorie și practică**, **File de istorie**, **Cartea pe glob**, **Cartea de specialitate**; **Recenzii și consemnări** găzduiesc articole științifice ale membrilor redacției (Vlad Pohilă, Lidia Kulikovski, Nelly Țurcan, N. Goian, V. Rață), a directorului publicației Mariana Harjevschi, a angajaților din diverse departamente, servicii și filiale. În cele patru numere apărute în 2013 au fost publicate **244 de materiale** de biblioteconomie, științe ale informării, istorie, cultură, literatură etc. Se cere menționat faptul că revista *BiblioPolis* devine o revistă științifică în domeniul profesional, biblioteconomic – din cele 244 de articole, 169 au caracter științific (studii, rezultatele cercetărilor, articole teoretice, recenzii, sinteze, comentarii pe

marginea lucrărilor și activității de comunicare din domeniul științei) ceea ce constituie 69,3%. Detalieri de tipologie pe fiecare număr de *BiblioPolis* vedeți în tabelul ce urmează.

Tipologia articolelor publicate	Nr. 1	Nr. 2	Nr. 3	Nr. 4	Total art. șt. per număr	Total articole	% art. șt.
Eseuri	12	9	13	7	41	69	59,4
Studii, cercetări	12	12	7	13	44	55	80,0
Recenzii / carte de specialitate	11	11	10	11	43	57	75,4
Sinteze / comentarii	11	6	8	16	41	67	61,2
Total	46	38	38	47	169	244	69,3

Cei mai vizibili pe paginile revistei au fost: Vlad Pohilă, redactorul-șef, cu **22** de materiale, urmat de Valeriu Rață, secretarul redacției, cu **16** articole. La fel de productiv se raportează și Vitalie Răileanu, directorul Filialei „O. Ghibu” care a publicat 14 articole științifice în *BiblioPolis*. În continuare, în ordine descrescândă – Lidia Kulikovski, director fondator, cu șapte articole; Mariana Harjevschi, directorul actual al publicației, cu patru articole, la fel, Claudia Șatravca, directorul Filialei „Târgu Mureș”, cu patru materiale. Iurie Colesnic, Elena Dabija, Liliana Juc, Margareta Cebotari, Natalia Goian au înregistrat câte trei prezențe pe paginile *BiblioPolisului*.

Angajații BM au publicat în total **107 articole atribuite genului științific**, iar **52** de articole publicate au fost ale autorilor străini. Revista BM a oferit spațiu de publicare multor personalități notorii precum academicienilor Mihai Cimpoi, Nicolae Dabija, Valeriu Pasat etc. Număr de număr au fost prezenți teoreticieni și practicieni notorii ca Ionel Opreșan, Alexandru Zub, Octavian Onea, Nicolae Manolescu (România); Giuseppe Vitiello (Italia).

Au publicat specialiști și teoreticieni notorii din biblioteconomie și științe ale informării ca Peter von Krogh, Jannicke Rogler (Norvegia), Aiga Grenina (Lituania); Irina Matveeva, Mihail Opencov (Federația Rusă); Elina Karioja (Finlanda); cercetătorii Harsh Bardhan Arya, dr. J.K. Mishra, dr. Hari Singh, decanul facultății de biblioteconomie din Sagar (India); dr., docent la Departamentul de științe ale informării și documentării Ivette Kafure (Brazilia) etc.

Referitor la **cercetarea biblioteconomică** menționăm că din numărul, destul de mare al volumelor, de autor sau tematice, configurate de cercetarea BM, doar volumul literar *Jurnalul bibliotecarului* de Dumitru Crudu (Filiala „Ștefan cel Mare”) îl atribuim tematicii biblioteconomice, ca tematică și conținut, nu ca și gen. Cercetări fundamentale biblioteconomice nu s-au regăsit în producția științifică a BM, dar au fost în activitatea de cercetare și se vor materializa în volume tipărite în 2014. Tematicile biblioteconomice au fost abordate în **85 de articole** (din totalul de **107** articole științifice) ale angajaților BM.

În baza activității BM au fost realizate **cinci teze de master** care au avut caracter de studiu explorator sau de proiect profesional. Tezele au fost susținute cu note de 9 și 10. În urma proiectului profesional realizat de Maria Gonța *Accesibilitatea on-line a informației, imperativ al societății cunoașterii: cazul BM „B.P. Hasdeu* a fost implementat – prin Tumblr – *Știri de ultimă oră*, de care beneficiem aproape în fiecare zi. Trei dintre tezele la care se lucrează vor fi finalizate în luna mai 2014. L. Kulikovski și Irina Pleșca au publicat în *BiblioPolis* și au diseminat rezultatele cercetării *Vizibilitatea BM „B.P. Hasdeu” în spațiul public* la un atelier cu același titlu. A fost susținută o teză de licență cu tema *Biblioteca publică ca centru de informare a comunității: cazul BM „B.P. Hasdeu”* de Irina Plăcintă, studentă la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii. Din 23 de candidați la grad profesional doar doi au publicat articole (2) în baza temei de cercetare prezentată la atestare.

Angajații BM au publicat **137 de articole științifice**: Vitalie Răileanu cu **20** de articole; DMC – **5**; DSC – **51** (Nelly Țurcan – 11, Natalia Goian – 3; Lidia Kulikovski – 19; Maria Pilchin – 18); Vlad Pohilă – 21; Valeriu Rață – 17; CAIE – 3; Tatiana Coșeri – 2; Elena Butucel – 2; Mariana Harjevschi – 1; Parascovia Onciu – 2; Ecaterina Nedzelschi – 1; Tatiana Ischimji – 1. Ei au făcut prezență BM în publicațiile periodice științifice ca: *Metaliteratura: rev. șt. trimestrială / Inst. de Filologie al AȘM*; *Philologia*; *Intertext: rev. șt., Buletinul „Mihai Eminescu”, Studia Universitatis Moldaviae. Ser. Științe sociale, Plumb (Bacău); Zona literară; Dacia literară; Convorbiri literare (Iași); Hyperion (Botoșani); Caiete silvane (Sălalj); Spații culturale (Râmnicu Sărat); Fereastra (Mizil).*

Angajații BM s-au publicat (cu tematici biblioteconomice) în revistele de specialitate sau editate de instituții infodocumentare din țară și străinătate: în revista de biblioteconomie și știința informării *BiblioPolis*; *Revista română de biblioteconomie și știința Informării*; *Septentrionalis* (BJ Baia Mare); *Ecoul Eminescu* (CAIE). Comentariile, eseurile au fost publicate în *Literatura și arta*, *Timpul* și în reviste din străinătate. O prezență a fost înregistrată în volumul de rezumate *Book of Abstracts of the 5th Qualitative and Quantitative International Conference* (Rome, Italy: 4-7 June, 2013).

BM și filialele ei au organizat conferințe și simpozioane, de regulă, evenimente omagiale și forme mai mici, precum mese rotunde, dezbateri: **29 de conferințe științifice**, dintre care filialele „O. Ghibu” – opt conferințe; „Maramureș” – patru; BC, „Alba Iulia”, „I. Mangher”, „L. Rebreanu”, „Transilvania” – câte două, „M. Lomonosov” – una. Temele, actuale, interesante, originale le putem grupa în trei categorii: **(1) istorico-culturale** (*Onisifor Ghibu – luptător pentru valorile reale ale culturii poporului român – omagiu la aniversarea a 130-a de la naștere; 95 de ani de la Unirea Basarabiei cu România – 27 martie 1918*); *Cutul zeităților dacice în tradițiile populare*; **(2) literare** (*B.P. Hasdeu – o prezență tulburătoare în cultura românească; Iulian Filip – poet prin excelență al primordialului și al rotundului; Alexei Mateevici – o statuie de apostol al Neamului (125 de ani de la naștere); Geneza Universului în opera lui Nichita Stănescu : 80 de ani de la naștere; B.P. Hasdeu – 175 de ani de la naștere*; și **(3) de interes general / global** (*Холокост. Память. Осознание. Преодоление* ș.a.).

Conferința anuală a BM, care a avut ca generic *Angajament civic: e-transformare @ bibliotecii a* întrunit peste 80 de participanți, atât din cadrul BM, cât și din alte rețele de biblioteci. Transfer de experiențe, cunoștințe și bune practici au fost reflectate în cele trei sesiuni organizate consecutiv: *Transformarea bibliotecilor: relații comunitare și așteptările utilizatorilor; Transformarea bibliotecilor: e-servicii; Transformarea bibliotecilor: învățare și formare*. Invitații cheie ai conferinței Codru Vrabie, președinte EPAS din România și Stela Mocan, director, Centrul de e-Guvernare au susținut bibliotecarii în demersul lor de a transforma bibliotecile în instituții moderne, performante, interactive în baza utilizării tehnologiei informației și comunicațiilor, inclusiv revitalizarea rolului acestora în promovarea accesului la informații de interes public prin promovarea e-platformelor și menține o cooperare strânsă pentru extinderea accesului la serviciile e-guvernare prin intermediul bibliotecilor, în parteneriat, pentru a asigura un angajament civic al fiecăruia.

Implicarea și participarea angajaților bibliotecii în evenimente cu acoperire națională, și internațională a promovat experiențele locale, precum și a reușit să mențină un dialog profesional. Printre acestea menționăm: Mariana Harjevschi la conferința Asociației Bibliotecarilor din Carolina de Nord (NCLA 60th Biennial Conference) desfășurată în perioada 15 – 18 octombrie în or. Winston-Salem, NC și Conferința anuală a Asociația pentru Supraveghere a Dezvoltării Curriculare (ASCD) ce a avut loc în or. Washington în perioada 15–23 iulie.

Simpozioanele, la fel, ca și conferințele mai mult omagiale, au fost nouă, dintre care Filiala „O. Ghibu” a organizat șase simpozioane științifice (patru literare, consacrate lui B.P. Hasdeu, Mircea Eliade, D. Cantemir; unul consacrat instituției bibliotecare – *Biblioteca – cinste celor care te-au ctitorit și dăruit*; altul consacrat patronului spiritual Onisifor Ghibu; filialele „I. Mangher” (*Кишинёвский погром 1903 года и его влияние на общество Бессарабии и мира*; „Transilvania” (*B.P. Hasdeu – o personalitate a neamului*); „Târgu-Mureș” (*Dumitru Matcovshi – lacrima de dor a Basarabiei*) au organizat câte un simpozion.

Colocviile recunoscute ca gen științific sunt puțin practicate de către biblioteci. În anul de referință BM cu structurile sale raportează șase colocvii. Filiala „O. Ghibu” a organizat un colocviu profesional, biblioteconomic – *Managementul schimbării bibliotecilor publice în Societatea Informației și a Cunoașterii*, „Transilvania”, la fel, unu – *L`idee fixe du ample contenu*. La Filiala „Târgoviște” s-au desfășurat trei colocvii cu tematici de istorie și artă. Al treilea an BM organizează și desfășoară *Colocviile de vară*. În anul de referință colocviile au avut genericul *Transbordarea bibliotecilor & bibliotecarilor în social media* și au cuprins un vast program, un maraton de prezentări ce au deschis profesionist subiecte inovative pentru activitatea bibliotecilor într-o lume virtuală.

Mesele rotunde s-au dovedit a fi forma cea mai utilizată de BM și filialele ei (vezi compartimentul *Activități cu publicul* și anexa *Forme și activități cu publicul*). Cu tematică științifică au fost doar 21, dintre care la Filiala „O. Ghibu” – șapte mese rotunde; la BC – cinci (dintre care Sala de carte germană – patru);

la „Maramureș” – trei; la CAIE – șapte; la DSC – două; la „Târgu-Mureș” și „Ștefan cel Mare” – câte una. Au prevalat temele literare și istorice. DSC a abordat tema cercetării, activității științifice în bibliotecile publice (*Cercetarea contează!*) și în colaborare cu USM – *Mecanisme de promovare și popularizare a științei și activității științifice*.

Dezbaterea, considerată ca formă de activitate științifică, are o pondere mare în identificarea temelor neacoperite de cercetare. Temele abordate de biblioteci și care ar putea pe viitor trece ca teme de cercetare sunt: *Estetica urâtului în artă*; *Viața și războiul – privire literară*; *Relații interpersoane contemporane: între comunitate și singurătate*; *Lingua latina est fundamentum linguae nostrae* (Filiala „Maramureș”). Detaliat vezi compartimentul *Activități cu publicul* și anexa 2.

Menționăm încă un aspect pozitiv al anului 2013: a sporit considerabil activitatea de comunicare a științei. Bibliotecile au comunicat rezultatele științei prin activități ca expozițiile tradiționale și virtuale; prin reviste bibliografice, orale și virtuale; prin concursuri de erudiție; prin lansări de carte (enciclopedii, dicționare, manuale, bibliografii, monografii, tratate științifice etc.). Exemple: *Scrierile lui B.P. Hasdeu*: în 16 volume; *Chișinăul și chișinăuienii*, autor Iurie Colesnic, *Liturghia ortodoxă: istorie și actualitate*, autor ierom. Petru Pruteanu, *Garda de fier în Basarabia – documente de Alexandru Moraru*, *Etimologicum Magnum Romaniae: dicționarul limbei istorice și populare a românilor* de Bogdan Petriceicu Hasdeu, ghidul metodologico-didactic *Gestionarea și investirea remitențelor. Managementul resurselor umane. Inițierea și planificarea unei afaceri* de Dumitru Croitoru și Radu Voicu; *Trei bisturie care au influențat medicina etc.*, de Răzeșu Virgiliu; *Nevoia de mărturisiri despre vremurile sub care ai trăit*, de Nicolae Cojocaru; *Eminescu: arta și filozofia iubirii*, de M. Dolgan, etc. Această dinamizare a activității de comunicare și promovare a științei se datorează și efortului Departamentului studii și cercetări care a orientat și a instruit bibliotecarii, a publicat articole, a comunicat la diverse activități științifice și de instruire despre rolul bibliotecii în comunicarea științei.

BM deține colecții de patrimoniu promovarea și valorificarea cărora s-a intensificat esențial în acest an. Oficiul colecții speciale valorifică, comunică și promovează patrimoniul hasdeuian organizând conferințe științifice, lansări, prezentări de carte și expoziții virtuale: *Alexandru Hâjdău și societatea literară română*; *Boleslav Hâjdău – reprezentant al dinastiei de cărturari Hâjdău-Hasdeu*; *Iulia Hasdeu – zbuciumul unui geniu nedescoperit*. Au fost promovate și scoase la lumină publicații din cea mai veche colecție de documente ale istoriei române *Uricariulu* (1857); *Tesauru de monumente istorice* (1862), a fost consemnat *centenarul de la prima enciclopedie română* – documente de o importanță incontestabilă pentru cunoașterea istoriei neamului sub genericul *Istoria și cultura neamului nostru mai aproape de voi!* O altă aniversare: 110 ani de la prima publicație a unei rarități bibliologice, în limba rusă, a lucrării fundamentale *История искусств всех времен и народов* de Karl Verman.

Departamentul studii și cercetări a organizat activități de instruire a bibliotecarilor în scopul încurajării implicării mai active în activitatea științifică și de cercetare și obținerii cunoștințelor și abilităților

necesare organizării acestor preocupări : două mese rotunde amintite mai sus și două ateliere: *Sporirea vizibilității publice a bibliotecii. Parteneriatul bibliotecii cu mass-media; Forme și metode de cercetare și activitatea științifică în bibliotecile publice.* Departamentul dezvoltare și comunicare a organizat atelierul *Studiul de caz – instrument de analiză detaliată și intensivă.*

BM a acumulat un feedback impresionant la activitatea științifică. Feedbackul s-a manifestat în premiile obținute la diverse concursuri locale și internaționale. La concursul ABRM, din 23 aprilie, BM a obținut următoarele premii: Premiul *Ion Madan (50 de ani de învățământ biblioteconomic în RM, I. Tutun, L. Kulikovski)*; Premiul Mare (*Chișinăul și chișinăuienii, I. Colesnic*); Premiul II, categoria *Biblioteconomie (Contribuții biblioteconomice..., L. Kulikovski)*; Premiul II categoria *Bibliologie (Arta de a pasiona cititorii, VI. Pohilă)*; Premiul I categoria *Lucrări bibliografice. Bibliografii (Chișinăul în pictură, CID)*; Premiul II, aceeași categorie (*Theodor Codreanu: bibliografie critică*); Premiul II la *Biobibliografii (Larisa Ungureanu: Popas în lumea cuvintelor, Filiala „Târgoviște”)*; *Cartea anului (Comunicarea științifică în contextul Accesului Deschis la informație, N. Țurcan)*; Premiul *Design (135 de ani de tradiție și inovații: Plan-agendă)*; Premiul *Debut (Casa verde: 16 poeți și prozatori basarabeni”, Filiala „Ștefan cel Mare”)*; Premiul I categoria *Materiale promoționale (Codul serviciilor, L. Kulikovski, și Ghidul utilizatorului, Departamentul marketing)*. **Total: 11 premii la zece categorii.**

La Salonul Internațional de carte, ediția a XXII-a angajații BM au obținut: Premiul *Biblos (Vlad Pohilă, pentru volumul Arta de a pasiona cititorii)*; Premiul Uniunii Scriitorilor (*Vitalie Răileanu pentru volumul Petru Dudnic. Poeme și epistole în zbucium*); Premiul *Thalia (Larisa Ungureanu pentru volumul Portrete în timp)*; Premiul pentru roman (*Dumitru Crudu pentru Un american la Chișinău*); și Premiul pentru publicistică (*Alexandru-Horațiu Frișcu pentru volumul Plăcerea umilinței*). **Total: cinci premii din care două – Vlad Pohilă și Vitalie Răileanu – pentru carte științifică.**

La finele anului 2013 Moldov.org a realizat un pop-survey: *Cele mai bune cărți ale anului 2013.* Trei angajați ai BM au fost aleși ca cei mai buni la categoria *Debut – Maria Pilchin cu volumul Praguri critice; Vitalie Răileanu cu Exodul din labirint și Dumitru Crudu cu Un american la Chișinău.* **Menționăm că două din cele trei cărți sunt științifice – autori: M. Pilchin și V. Răileanu.**

În 2013 BM a fost gratificată cu Premiul revistei TIUK . Motivația: „Mi-a plăcut mult tot ce-am văzut la dvs., apoi v-am urmărit de la distanță și mi s-a părut incredibil ce puteți să faceți la bibliotecă...” (M. Vaculovski, redactor-fondator al primei reviste web din România, TIUK).

Feedbackul activității științifice se măsoară și prin numărul de recenzii sau impresii de lectură pe marginea lucrărilor publicate sau activităților organizate de BM. Dacă în prima jumătate a anului 2013 au fost publicate 11 recenzii, impresii de lectură, comentarii la publicațiile și activitățile științifice BM, la finele anului lista de feedback tipărit în presă a ajuns la un număr impunător de 53 de articole. Dintre ele 16 sunt recenzii la lucrările științifice editate de BM; nouă sunt impresii de lectură ale acestor volume; 29 se referă la evenimentele științifice pe care le-a organizat BM și filialele ei.

Concluzii și recomandări: Cercetarea, după premisele și rezultatele înregistrate în 2013, rămâne un semn distinct pe blazonul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”. Numărul mare de volume teme/lucrate (43 de volume), numărul mare de volume publicate (25 de volume), numărul foarte divers de tipuri de lucrări științifice, numărul mare de activități științifice și numărul mare de articole științifice publicate în revista *BiblioPolis*, numărul mare de articole științifice scrise de angajații BM atestă această afirmație. Dar din cele expuse, evidențiate, identificate, ilustrate și analizate se impune necesitatea unor acțiuni pentru îmbunătățirea segmentului științific: (1) o schimbare radicală a modului în care angajații BM înțeleg conceptul de activitate științifică și de cercetare la BM; (2) înțelegerea rolului și locului activității științifice în munca lor; (3) modelarea unor legături a activității științifice cu activitatea de zi cu zi; (4) educarea culturii științifice și de cercetare la noii angajați; (5) atestarea științifică a revistei *BiblioPolis*.

Planul de acțiuni pe anul 2014 al Departamentului studii și cercetări va contribui consistent la îmbunătățirea situației asigurând, totodată, dimensiuni și adâncimi evolutive activității științifice a BM axându-se pe: (1) inovarea și eficientizarea coordonării, monitorizării, consilierii activității de cercetare la nivelul de rețea a BM; (2) încurajarea și motivarea activității științifice în structurile BM (servicii, departamente, filiale); (3) elaborarea lucrărilor biblioteconomice (manuale, metodologii, ghiduri etc.), implicând ca autori directorii adjuncți, directorii de departamente, șefii de servicii, șefii de filiale, formatori ai BM; (4) consolidarea și dezvoltarea continuă a culturii cercetării.

CERCETAREA BIBLIOGRAFICĂ

Cercetarea bibliografică prezintă un aspect deosebit de important în activitatea Departamentului „Memoria Chișinăului”. În fiecare an BM „B.P. Hasdeu” vine cu lucrări noi destinate publicului chișinăuan.

Pe parcursul anului colaboratorii DMC au elaborat și au redactat *Bibliografia municipiului Chișinău 2005-2010*, la care în acest moment se elaborează indexurile auxiliare și ulterior finalizarea lucrării.

Anul 2013 s-a evidențiat prin implicare activă în cercetarea bibliografică a filialelor BM. Colaboratorii Departamentului s-au ocupat în mare parte cu redactarea bibliografiilor, biobibliografiilor, listelor bibliografice, elaborate de filiale și alte subdiviziuni ale BM.

În anul de referință, putem menționa implicarea activă a filialelor BM în cercetarea bibliografică:

- Filiala „Alba Iulia” cu prilejul aniversării a 15-a de la fondarea bibliotecii a elaborat trei biobibliografii: *Anatol Ciocanu: o altfel de biobibliografie*; *Portret în mișcare. Ion Mărgineanu*; *Elena Tamazlăcaru*;
- Editarea biobibliografiei *Nicolae Rusu* a constituit o nouă realizare de cercetare științifică a colectivului Filialei „Ovidius”;
- Filiala „O. Ghibu” a elaborat un volum de exegeze literare, completat de o bibliografie, intitulat *Pavel Balmuș sau Forța inepuizabilă a unui intelectual* (Ed. „Grafema Libris”, Ch., 2013, 225 p.) și

un alt volum – *Petru Cărare – scriitor nonconformist* cu o amplă bibliografie selectivă și un catalog adnotat al lucrărilor lui Petru Cărare;

- Filiala „M. Lomonosov” către jubileul bibliotecii a finisat biobibliografia *Serghei Pojar*, o ediție voluminoasă și plină de conținut. În afară de aceasta, a fost continuat lucrul asupra elaborării biobibliografiilor scriitorilor Ala Korkina, Nikolai Savostin, Kiril Kovaldji.

- Filiala „Transilvania” a elaborat biobibliografia *Poetul metaforei în flăcări: Renata Verejanu*;
- Filiala „L. Rebreanu” a început lucrul asupra biobibliografiei *Vasile Badiu*;
- Filiala „H. Botev” a luctat asupra bibliografiei *Затворник на поезията: Георги Барбаров*;
- Filiala „I. Mangher” în 2013 a încheiat lucrul asupra biobibliografiei *Rașkovskij mudreț – Ihil Șraibman* și a elaborat biobibliografia neplanificată *Cu cartea prin viață: Sara Șpitalnic (85 ani de la naștere)*. În format electronic s-a elaborat: calendarul *Evreii în cultura și istoria mondială: date memorabile 2014* (32 p.), bibliografia *Detskih knig volșebnye straniy: scriitori-evrei pentru copii din colecția bibliotecii „I. Mangher”* (Ed. a 2-a) care include 15 scriitori pentru copii (28 p.). S-a continuat lucrul asupra materialului didactic *A fost un Ștetl basarabean... Chișinău și Bălți: digresiune istorică*, în cadrul proiectului finanțat de Muzeului Holocaustului „Yad Vashem” (Ierusalim). A fost terminată versiunea electronică a culegerii *Chișinău*, alcătuită din 16 capitole. Culegerea are 128 pagini de text în limba rusă, 110 pagini în limba română și 78 de ilustrații, iar culegerea *Bălți: istoria orașului* – include 90 pagini în limba rusă și o prezentare video *Main ștetele Bălți – 75 slide-uri*.

**Rezultatele cercetării și activității editoriale BM
Publicații lucrate și tipărite în 2013**

	responsabil	stare	tipărit 2013	buget BM/ alte surse	pentru tipar 2014
BIBLIOGRAFII					
Anatol Ciocanu. Bibliografie	Filiala „Alba Iulia”		tipărit	Alte surse	
Bibliografia Municipiului Chișinău 2005-2010	Departamentul „Memoria Chișinăului”		tipărit	Buget BM	
Eminescu în arta plastică: <i>bibliografie</i>	CAIE	în lucru			2014
Ihil Shraibman: <i>biobibliografie</i>	Filiala „I. Mangher”		tipărit	Buget BM	
Ion Mărgineanu, scriitorul, traducătorul, ctitorul Filialei „Alba Iulia”: <i>biobibliografie</i>	Filiala „Alba Iulia”		tipărit	Buget BM	
Elena Tamazlîcaru – jurnalist și bibliotecar. Ch.: Grafema Libris 2013, 188 p	Filiala „Alba Iulia”		tipărit	Buget BM	
Iosif Balțan: <i>biobibliografie</i>	Filiala „I. Mangher”	finisat			2014

Maestro în literatură Ala Korkina	Filiala „M. Lomonosov”	în lucru			2014
Mihai Cimpoi: <i>biobibliografie</i>	CAIE	finisat			2014
Muzicologul Serghei Pojar	Filiala „M. Lomonosov”	finisat			2014
Nicolae Rusu: <i>biobibliografie</i>	Filiala „Ovidius”		tipărit	Buget BM	
Ninela Caranfil: <i>biobibliografie</i>	Filiala „Transilvania”	finisat			2014
Presă pedagogică basarabească din perioada interbelică. <i>Bibliografie analitică</i>	Departamentul „Memoria Chișinăului”		tipărit	Buget BM	
Renata Verejanu: <i>biobibliografie</i>	Filiala „Transilvania”		tipărit	Buget BM	
Vasile Badiu – critic și istoric literar: <i>biobibliografie</i>	Filiala „L. Rebreanu”	finisare			2014
Затворник на поезията: Георги Барбаров: <i>biobibliografie</i>	Filiala „H. Botev”	în lucru			2014
Iulian Filip – între cărțile și părțile sale Cântar prealabil: Catalog	Departamentul dezvoltare și comunicare	finisat			2014
TOTAL BIBLIOGRAFII		17 LUCRATE	8 TIPĂRITE	7 BUGET BM 1 ALTE SURSE	9 PENTRU TIPAR 2014
STUDII ȘI CERCETĂRI					
Enciclopedia <i>Doctori în drept</i>	BPD	finisat			2014
Răileanu, V. În dialog cu Omul și despre Om (interviuri și portrete)	Filiala „O. Ghibu”		tipărit	Buget BM	
Răileanu, V. Pavel Balmuș. Și forța inepuizabilă a unui intelectual (Exegeze literare și biobibliografie)	Filiala „O. Ghibu”		tipărit	Buget BM	
Răileanu, V. Petru Cărare – scriitor nonconformist (antologie monografică)	Filiala „O. Ghibu”		tipărit	Buget BM	
Răileanu, V. Exodul din Labirint: Publicistică și eseu contemporan (Col. OPERA OMNIA)	Filiala „O. Ghibu”		tipărit	Alte surse	
Pilchin, Maria. Praguri critice	Departamentul studii și cercetări		tipărit	Alte surse	
Pilchin, Maria. De mână cu Marele Joker. Eseuri literare	Departamentul studii și cercetări		tipărit	Alte surse	
Pilchin, Maria Pilchin, Ivan, Grâu-Roșior, Natalia. Literatura universală,	Departamentul studii și		tipărit	Alte surse	

Manual pentru clasa a XI-a, școala națională	cercetări / Filiala „O. Ghibu”				
Țurcanu, Nelly. Comunicarea științifică în contextual accesului deschis la informație. . 10.01.10 - Jurnalism și științe ale comunicării/ Autoreferatul tezei de doctor habilitat în sociologie	Departamentul studii și cercetări		tipărit	Alte surse	
Victoria Fonari. Proiecția mitului antic la Victor Teleucă, Leo Butnaru, Arcadie Suceveanu	Biblioteca Centrală		tipărit	Buget BM	
Rață, Valeriu. Biblioteca Municipală: poertret din profil cultural (cronici, consemnări și recenzii)	Serviciul Editorial		tipărit	Buget BM	
Colesnic, Iurii. Chișinăul din inima mea	Departamentul „Memoria Chișinăului”		tipărit	Buget BM	
Kulikovski, L., Grăjdeanu, E. Revista Bibliopolis. Bibliografie (2002-2012)	Departamentul studii și cercetări		tipărit	Buget BM	
TOTAL STUDII ȘI CERCETĂRI		13 LUCRATE	12 TIPĂRITE	7 BUGE T BM 5 ALTE SURSE	1 PENTRU TIPAR 2014
PUBLICATIILE ELECTRONICE					
Chișinăul în filatelie (ghid enciclopedic)	Departamentul „Memoria Chișinăului”				
Calendarul aniversar „Istoria Chișinăului în date și evenimente 2014”	Departamentul „Memoria Chișinăului”				
Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” în presa anului 2013	Departamentul „Memoria Chișinăului”				
Istoria Chișinăului. Antologie	Departamentul „Memoria Chișinăului”				
Biblioteca „Transilvania” în oglinda presei (1991-2012)	Filiala „Transilvania”				
„Evreei în cultura și istoria mondială” : (Calendarul datelor memorabile pentru 2014)	Filiala „I. Mangher”				
„Детских книг волшебные страницы!” (Scriitori evrei pentru copii din colecția Filialei „I. Mangher”)	Filiala „I. Mangher”				

Bălți: Istoria orașului. Antologie	Filiala „I. Mangher”				
TOTAL PUBLICAȚII ELECTRONICE		8			
VOLUME SCRISE DE AUTORI/ANGAJAȚI AI BM „B.P. HASDEU”					
Crudu, Dumitru. Jurnalul bibliotecarului	Filiala „Ștefan cel Mare”		tipărit	Buget BM	
Autobuzul 100. Lucrări ale membrilor atelierului de Creative Writing „Vlad Ioviță” de la filial „Ștefan cel Mare”, BM / coordinator Crudu, Dumitru	Filiala „Ștefan cel Mare”		tipărit	Alte surse	
Crudu, Dumitru. Un American la Chisinau	Filiala „Ștefan cel Mare”		tipărit	Alte surse	
Fonari, Victoria. Umbra fulgului (volum de versuri). Colecția cArtEsențe	Biblioteca Centrală		tipărit	Alte surse	
Frișcu, Alexandru-Horațiu. Plăcerea umilinței	Filiala Cornului		tipărit	Alte surse	
TOTAL VOLUME ARISTICE/PUBLICISTICE SCRISE/TIPĂRITE DE AUTORI/ANGAJAȚI AI BM		5	5	1 BUGET BM 4 ALTE SURSE	
TOTAL TEME CERCETATE/LUCRATE		43			
TOTAL LUCRĂRI TIPĂRITE		25		15 DIN BUGET BM 10 DIN ALTE SURSE	

CERCETAREA DE MARKETING

Cercetările de marketing asigură informațiile necesare funcționării bibliotecii, sunt indispensabile procesului fundamentării științifice a deciziilor, oferă informații absolut necesare conceperii și realizării planurilor și strategiilor, implică tot ce ține de relațiile cu utilizatorii și ajustarea ofertei la cerințele acestora.

Cercetările efectuate de BM în 2013 (12) au fost axate direct pe utilizatorii bibliotecii: satisfacerea cerințelor și identificarea preferințelor de lectură a diferitor categorii de utilizatori (studenți, elevi ai claselor primare, pensionari), atitudinea față de bibliotecă, precum și opiniile, preferințele utilizatorilor vizavi de programele și activitățile cu publicul.

În mod cert, cea mai mare cotă din numărul utilizatorilor activi revine studenților și elevilor. Satisfacerea cerințelor pentru această categorie de utilizatori este permanent în vizorul cercetărilor de bibliotecă, în scopul îmbunătățirii serviciilor adresate tinerilor. În acest context, au fost realizate următoarele sondaje: *Satisfacerea cerințelor de lectură ale tinerilor la Filiala „Onisifor Ghibu” (Filiala „O. Ghibu”), Nivelul de lectură al copiilor din clasele primare („Ștefan cel Mare”), Preferințele de lectură ale utilizatorilor CAE și Preferințele de lectură ale studenților și pensionarilor („Alba Iulia”).* Întrebările din sondaje vizau mai multe aspecte: motivele de apelare la serviciile bibliotecii, preferințele de lectură, nivelul de satisfacere a cerințelor informaționale, precum și suportul resurselor infodocumentare: tradițional sau electronic.

În urma analizei rezultatelor obținute, se poate remarca că lectura reprezintă un fenomen substanțial, fiind una din cele mai intense, mai educative și mai răpândite activități a tinerilor. Preferințele de lectură sunt variate: *literatura universală* – autori apăruiți recent pe piața editorială, studii pentru elevi și studenți din domeniul *științelor exacte, psihologie, religie, dramaturgie, literatură fantastică* etc. atât pe suport electronic cât și pe cel tradițional. Colecțiile existente corespund majorității cerințelor informaționale ale utilizatorilor, totuși, este mare și numărul celor care le consideră doar la un nivel satisfăcător. Referitor la pensionari s-a stabilit, că sunt categoria cea mai devotată lecturii, preferând literatura clasică română, universală, dar și cărți de publicistică.

Bibliotecarul este un intermediar activ între utilizatori și identificarea informației solicitate și, în acest sens, s-a remarcat necesitatea instruirii și formării profesionale a angajaților în direcția dată, în special a celor noi, pentru ca deservirea informațională să fie la nivelul așteptărilor utilizatorilor. Pentru a fi asigurat accesul mai multor utilizatori simultan la același titlu este necesară achiziționarea de cărți des solicitate în mai multe exemplare, de asemenea, este necesar de a diversifica tematica completării colecțiilor după domenii.

Pentru a identifica rolul bibliotecii și a bibliotecarului în dezvoltarea calitativă a demersului de învățământ și cercetare, Filiala de Arte „T. Arghezi” a efectuat sondajul *Școala și biblioteca*. Respondenții au fost profesorii din instituțiile din vecinătatea bibliotecii: Liceul „Miguel de Cervantes” și Liceul „Kiril și Metodii” cu care biblioteca colaborează mai intens. În urma analizei de conținut s-au dedus mai multe

concluzii: un obiectiv important al politicii educaționale este transferul de accent de la învățământul tradițional, expositiv-deductiv pe cel formativ. Acest deziderat se poate realiza doar prin orientarea de la clasicul obiectiv **învață** pe cel care **să-l ajute** pe elev să învețe, provocându-i satisfacția cunoașterii și a propriului efort creator, inedit, personalizat. Se atribuie un rol esențial calității manualelor, formării și competenței specialiștilor, elaborării unor strategii și proiecte didactice interactive exemplare. Respondenții au menționat drept un imperativ educațional dezvoltarea la elevi a gândirii critice, creative, a stimulării interesului artistic prin curiozitate, plăcere, necesitate spirituală și de cunoaștere. Foarte mulți elevi, din lipsă de exigență față de privilegiul cărții, recurg la informații rezumative de pe internet. Viitorul bibliotecii depinde de conștientizarea de către profesori și bibliotecari că accesul la o informație bine sistematizată, actuală, veridică și pertinentă e, în primul rând, la bibliotecă. Acest lucru e necesar să-l înțeleagă și părinții, care ar trebui să le cultive pasiunea pentru lecturi de dragul cunoștințelor temeinice și a culturii generale. Aceste observații și deducții determină biblioteca și școala de a-și conjuga eforturile în dezvoltarea unor noi proiecte inovatoare, care să atragă elevii spre lecturi esențiale.

Activitățile culturale organizate în cadrul unei bibliotecii au rolul de a perpetua instituția ca centru cultural și educațional. Este foarte important ca aceste programe să fie preconizate în conformitate cu nevoile și preferințele cititorilor, pentru a fi utile și pentru a prezenta interes eventualilor participanți. De aceea, pentru a mări interesul cititorului față de bibliotecă și de activitatea ei, pentru a identifica care sunt manifestările culturale preferate, de a afla opiniile și sugestiile utilizatorilor, pentru a determina utilitatea programelor desfășurate în bibliotecă au fost efectuate sondajele *Organizarea activităților culturale în cadrul bibliotecii* (Filiala „Ștefan cel Mare”) și *Opinii vizavi de programul „Ora poveștilor”* (Filiala A. Russo).

Majoritatea copiilor chestionați optează pentru organizarea mai multor lansări de carte, întâlniri cu scriitorii, atelierele de creație, iar discuțiile și dezbaterile să fie axate pe: *obiceiuri și tradiții, istorie și personalități, monumente și arhitectură universală, țările lumii, mediul înconjurător, sărbători naționale, activități* cu o constată sporire a numărului de vizitatori la bibliotecă.

Răspunsurile obținute au contribuit la organizarea mai eficientă a programului de lucru și la planificarea diverselor manifestări culturale adaptate solicitărilor și aspirațiilor cititorilor; la încurajarea copiilor să-și îmbogățească abilitățile de lectură. În felul acesta prin satisfacerea cerințelor cititorilor se creează o stare de dezvoltare socială și individuală. Este important ca biblioteca să poată dăruii copiilor o lume în care să citească, să li se citească, să-și folosească imaginația și să înțeleagă.

Evaluând indicatorii de performanță ai bibliotecii, s-a observat că împrumutul edițiilor periodice este în scădere în comparație cu anul precedent. Astfel, sondajul efectuat de Filiala „Adam Mickiewicz” printre utilizatorii sub 16 ani – *Evaluarea publicațiilor seriale* – este un început pentru a identifica cauzele care au dus la această scădere. Rezultatele au evidențiat că această categorie de utilizatori preferă să citească revistele distractive, cu multe desene, în care sunt publicate articolele despre semenii săi, povești, viața animală, curiozități. Edițiile periodice nu sunt percepute ca un suport informațional suplimentar pentru tema

de acasă, ci de a afla ceva nou, interesant, relaxant. Titlurile din bibliotecă le consideră insuficiente, dorindu-și să poată aici răsfoi și revistele *Geo*, *Vokrug sveta* ș.a. Modul în care biblioteca ar putea îndeplini aceste doleanțe este de a apela la împrumutul interbibliotecar, deoarece bugetul alocat pentru abonarea edițiilor periodice a fost micșorat și nu a fost suficient pentru a abona toate titlurile care au existat anterior.

Sondajul *Cum vă imaginați biblioteca viitorului* de la Filiala „L. Ukrainka” demonstrează preocuparea bibliotecarilor, dar și a utilizatorului față de schimbările în instituțiile infodocumentare. Cei chestionați au apreciat interiorul atrăgător al bibliotecilor, săli de lectură rațional proiectate, confortabile, amenajate în corespundere cu tendințele moderne, care permit cititorilor să studieze atât individual, cât și în grupuri. Cu toate acestea, ei ar mai dori: cursuri gratuite de utilizare a calculatoarelor; cărți audio și posibilitatea de a le audia prin căști; zone de odihnă cu canapele comode, unde să se poată relaxa; dispozitive electronice; dispozitive multimedia; mobilă specială pentru copii, jucării, ustensile și materie primă pentru buna funcționare a atelierelor de creație.

Mai multe metode de cercetare, în scopul realizării părții practice, au fost efectuate de către masteranzii Catedrei de biblioteconomie și asistență informațională din cadrul USM în baza Bibliotecii Municipale.

Un amplu **studiu de caz** – *Rolul mass-mediei în integrarea bibliotecilor în spațiul public. Cazul BM* – a avut drept scop analiza vizibilității Bibliotecii Municipale și activitățile organizate de instituția noastră în calitate de comunicator în plan comunitar, aplicat managerilor de filiale, bibliotecarilor principali, șefilor de departamente și de servicii.

Datele colectate, analizate și sintetizate au oferit informații pertinente pentru cunoașterea mai profundă a percepției de integrare a BM în spațiul public. Rezultatele sunt relevante și, totodată, importante pentru că respondenții au trebuit să consemneze contribuția lor la acest proces. Angajații BM sunt conștienți că întreținerea bunelor relații cu mass-media este un lucru dificil, dar efortul e meritabil, eficient, în beneficiul bibliotecii, dar și al comunității. Rugați să evalueze efortul de integrare a BM în spațiul public, aceștia, cu modestia caracteristică bibliotecarilor, recunosc necesitatea de fortificare pe toate căile a activității de sporire a vizibilității fiecărei biblioteci. Or, analiza prezenței structurilor BM demonstrează că sunt filiale care pe parcursul ultimilor ani înregistrează doar două sau trei prezențe anual. Filialele cu cele mai multe prezențe sunt: „O. Ghibu” – cu 217, „M. Lomonosov” – cu 168, Biblioteca Centrală – cu 158. Cercetarea a scos în evidență și rolul bibliotecarului la constituirea imaginii bibliotecii, căruia anual îi revine circa 200-220 de referințe din numărul mediu de 550.

Cercetarea efectuată ne-a permis să evidențiem câteva aspecte importante de integrare a BM în spațiul public:

1. BM caută să găsească resurse de idei în acest proces de integrare, ca mai apoi să construiască strategii eficiente de comunicare publică. Comunicarea interculturală, comunicarea de imagine sau marketingul social, sunt adaptate intereselor BM ca instituție angajată plenar în procesul de integrare publică.
2. O condiție pentru integrarea în spațiul public și colaborarea eficientă cu mass-media este flexibilitatea BM. Aceasta înseamnă că BM se adaptează schimbărilor produse în țară, în lume, implementând tehnologiile ce-i facilitează relaționarea cu partenerii de imagine. Flexibilitate mai înseamnă că BM acceptă provocările timpului, care reprezintă proiecte comune cu mass-media.
3. BM a conștientizat că elementele implicate în comunicarea instituțională – instrumente, angajați, parteneri de imagine – se află într-o interdependență firească.

Relaționarea cu mass-media presupune responsabilitate și profesionalism, de aceea este necesar ca BM să stabilească locul comunicării publice în organizarea sa internă, elaborând sistematic planuri de acțiuni întru susținerea strategiilor sale de dezvoltare pe termen lung.

Interviul on-line *Tehnologii informaționale – instrumente de promovare a serviciilor și produselor de lectură pentru copii*, care a avut ca scop diagnosticarea activităților de promovare a bibliotecilor pentru copii prin intermediul tehnologiilor informaționale, a fost efectuat în rândul salariaților BM. Răspunsurile confirmă utilizarea pe larg a tehnologiilor informaționale pentru promovarea diverselor servicii și activități pentru copii – blogul bibliotecii și rețelele sociale. Afizele, secvențele video sau foto, succintele relatări, expozițiile virtuale – toate contribuie la o exteriorizare mai rapidă și mai eficientă a serviciilor oferite cu un impact benefic asupra vizitatorilor virtuali. Sondajul a scos în evidență lipsa calculatoarelor pentru utilizatori, televizoare cu prezentare audio-video, combine muzicale, video-tutoriale, camere digitale, scannere etc.

Tot în 2013 BM, alături de alte biblioteci publice din RM, a fost obiectul cercetării *Rețele sociale – instrument de comunicare cu publicul*. În cadrul acestui studiu au fost realizate două interviuri *Importanța utilizării rețelelor sociale în activitatea bibliotecilor publice din RM* și *Utilizarea rețelelor sociale în activitatea bibliotecilor publice din RM*, unul fiind adresat utilizatorilor, iar altul bibliotecarilor care utilizează rețelele sociale în activitatea profesională. Scopul cercetării date a fost evaluarea, analiza eficacității activității bibliotecilor publice din Republica Moldova în vederea utilizării rețelelor sociale pentru a oferi suport informațional publicului larg, precum și de a avea o viziune clară în ceea ce privește accesul utilizatorilor la rețelele sociale ale bibliotecilor publice.

Cercetarea a demonstrat că Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” utilizează pe larg rețele sociale, fiind foarte activă în zece din ele: *Facebook, YouTube, Flickr, Slideshare, Twitter, Printrest, Delicious,*

Google+, LinkedIn, Tumblr și a fost prima care a aderat la rețelele sociale și le-a implementat imediat în activitate, aceasta contribuind la creșterea vizibilitatea instituției. La moment, ne bucurăm de o prezență activă în societatea informațională având realizări pe potriva așteptărilor și fiind cunoscuți, apreciați și susținuți de comunitatea chișinăuiană pe care o deservim. Confirmare a celor expuse – în 2013 au fost peste 11 000 de postări și circa 150 mii de accesări.

Investigarea comportamentului consumatorului de serviciu bibliotecar a fost tema de licență a unei studente de la Academia de Studii Economice din Moldova, realizată la fel în BM. Operatorul de teren a folosit metoda **observației** în opt filiale. Datele obținute în urma acestui studiu ne-au demonstrat că cel mai mare flux de vizite a fost între *orele 14.00-15.00*, acest fapt fiind explicat prin orarul studenților / elevilor instituțiilor din preajma bibliotecii, fapt ce oferă tineretului studios posibilitatea să viziteze biblioteca doar după lecții. Majoritatea vizitatorilor au fost de *genul feminin, cu vârsta școlară*, cel mai solicitat fiind serviciul *împrumut la domiciliu*, sala de lectură fiind mai puțin populară. Utilizatorii Filialei M. Costin au fost mai mulți pensionari. Preferințele de lectură au fost și ele diferite: ediții periodice (M. Costin), literatura artistică și științifică („Târgu-Mureș”), literatură din drept (BPD). La fel, în timpul acestor monitorizări, s-a văzut că unii utilizatori au venit la bibliotecă pentru a participa la activități culturale: ședință club („H. Botev”), master-class *Reciclarea artistică* (Filiala de Arte „T. Arghezi”), totodată au fost identificați și utilizatori permanenți și fideli: elevi, studenți, care demonstrează utilitatea bibliotecii (filialele „O. Ghibu”, „Ștefan cel Mare”, Arte „T. Arghezi”). Personalul bibliotecii s-a dovedit a fi amabil și sociabil, gate oricând să acorde asistență informațională. În lipsa cititorilor ei organizau expoziții, aranjau cărțile le raft, scriau ceva la calculator.

În urma observațiilor s-a putut observa că direcția aleasă de biblioteci este una corectă, iar sugestiile utilizatorilor și soluțiile identificate vor fi folosite la îmbunătățirea relației dintre utilizator și bibliotecă.

Studiul de caz *Impactul activităților cu publicul asupra creativității utilizatorilor copii* a identificat și a evaluat manifestările culturale consacrate copiilor prin prisma creativității și inovării. Diversitatea serviciilor culturale este o constantă a *Strategiei BM pe perioada 2008-2017*, ca o condiție a dezvoltării continue, pentru o mai bună servire a membrilor comunității pentru care funcționează. Această diversitate trebuie să dezvolte abilități, trăsături de personalitate și experiențe originale, care îi face pe copii să-și exprime potențialul lor creativ.

Implicarea elevilor în organizarea și susținerea programelor de lectură, a cluburilor de discuții, a întâlnirilor cu scriitori și alți reprezentanți ai culturii a permis constatarea unor interese cognitive specifice și unor atitudini creative. Posibilitățile și oportunitățile pe care ni le oferă tehnologiile de informare și comunicare deschid diverse oportunități de modernizare și extindere a acestor servicii culturale.

Pentru a apropia mai mult copiii de bibliotecă, scopul major al studiului a fost de a elabora o revistă on-line pentru copii, prin intermediul căreia ne propunem a promova cele mai reușite creații ale lor: poezii, imagini colorate, eseuri, povestiri, lucrări confecționate, mileuri croșetate, arta hârtiei pliate – origami.

Proiectul revistei electronice *LibroCreatio* pentru copii și tineri talentați, care a fost elaborat și implementat la Filiala „A. Donici”, va permite descoperirea tinerelor talente, precum și extinderea parteneriatelor cu instituțiile afiliate din comunitate și o colaborare mai eficientă între bibliotecile pentru copii din diverse sectoare.

Crearea unui spațiu virtual de expunere a lucrărilor copiilor și tinerilor talentați; extinderea serviciilor inovatoare; creșterea intelectuală, estetică și creativă a utilizatorilor; promovarea on-line a lucrărilor create de copii și tineri vor spori vizibilitatea filialelor și va atrage noi utilizatori în dorința de a se manifesta și a crea.

Pentru a evalua accesibilitatea online a informației la BM „B.P. Hasdeu” s-a realizat și un **sondaj electronic** *Oportunitățile accesului online la informație la BM*, repartizat atât prin email, cât și prin rețelele de socializare: Facebook și Google Docs. Au fost utilizate aceste căi de transmitere și de chestionare către utilizatorii virtuali pentru a ne convinge de gradul de cunoaștere și accesibilitate a serviciile electronice oferite de către BM.

Analiza rezultatelor ne demonstrează că serviciile și resursele electronice online sunt solicitate și eficiente, problema de bază rămâne a fi necesitatea promovării mai ample a lor, distribuirea mai intensivă a informației online, precum și extinderea și implementarea noilor servicii și resurse electronice, care ar facilita accesul la informații.

În urma investigațiilor efectuate s-a decis proiectarea și implementarea unui serviciu de informare, microblogul Tumblr pe site-ul BM „B.P. Hasdeu”.

PROMOVAREA IMAGINII

Promovarea imaginii Bibliotecii Municipale se realizează printr-un complex de activități care urmăresc: fidelizarea utilizatorilor; construirea unei imagini pozitive a instituției la nivelul comunității chișinăuene și nu numai; formarea și susținerea încrederii utilizatorilor în calitatea și diversitatea colecțiilor; menținerea la un nivel înalt a ținutei manifestărilor culturale și creșterea profesionalismului personalului bibliotecii.

Astfel, în scopul informării publicului cititor se editează în fiecare an materiale promoționale tradiționale de prezentare a serviciilor noi. Cele peste 20 000 de pliante, 1000 de cărți de vizită, 220 de afișe (menționăm aici *Chișinăul citește o carte*, *Copiii Chișinăului citesc o carte*, *Lecturile verii*, afișele aniversare), 160 de semne de carte, 150 de flyere, 300 de brățări, 100 de lămpi-semne de carte și calendare din metal, cinci bannere – au avut un impact asupra publicului cititor: l-a incitat la lectură, l-a atras spre un anumit serviciu, a participat la discuții, ore de lectură, ateliere de creație, le-a reamintit utilizatorilor actuali și potențiali despre bibliotecă și serviciile ei. Formatul și conținutul mesajelor materialelor promoționale elaborate de bibliotecă îi ajută pe beneficiari să devină mai informați și mai motivați, să înțeleagă mai bine rostul și dimensiunea lecturii în bibliotecă și în viața personală a fiecăruia. Simplitatea și culorile materialelor publicitare au reușit să transmită și să imprime mesajul în memoria tuturor. De asemenea, pe parcursul anului Biblioteca Municipală, pe lângă tradiționalele materiale promoționale a folosit în exclusivitate bannerele cu fotografii dedicate aniversărilor filialelor „Alba Iulia” (15 ani de activitate) și filiala de cultură și literatură rusă „Mihail Lomonosov” (65 de ani), amplasate pe pereții exteriori ai bibliotecii. Susținuți de „Unibank” am promovat programul *Lecturile verii*, unde bibliotecarii s-au remarcat la toate acțiunile organizate prin tricourile și chipiurile imprimate cu ambele logouri.

La redeschiderea Bibliotecii Centrale eforturile s-au axat pe implementarea unui model inovativ de signaj interior și exterior. Ca signalistică exterioară s-au folosit literele volumetrice din plastic pentru firma și logoul bibliotecii, iar în interior promovarea s-a axat pe panoul de informații unde se plasează afișe informative, care anunță publicul despre activitățile și manifestările culturale ce au loc în bibliotecă, standurile *Servicii și facilități* și *Servicii și facilități electronice*. Aplicarea logoului pe aceste tipuri de producție publicitară a impus utilizatorilor acest semn grafic distinct, fidelizându-l și familiarizându-l cu imaginea vizuală a BM.

Un eveniment inedit de a promova imaginea Biblioteca Municipală în 2013 și de a o face vizibilă în tot spațiul național și internațional s-a produs în cadrul *Târgului inovațiilor de bibliotecă*, care a reunit întreaga comunitate a bibliotecarilor pentru a face schimb de experiență și de cele mai bune practici în domeniu, prin răspândirea fluturașilor informativi tuturor participanților: *Ghidul utilizatorului*, *Codul serviciilor*, pliantele *Întreabă bibliotecarul*, *Conectează-te la BM*, *90+ motive pentru a utiliza Biblioteca Municipală*, cartea de vizită a bibliotecii etc., și prin prezentarea flash mob-ului de promovare a lecturii.

Totodată, și-a prezentat cele mai eficiente și inovative servicii implementate în beneficiul comunității: înregistrarea utilizatorului – *Fii deștept! la un card inteligent! (crearea bannerului promoțional)*, care s-a produs instantaneu, atingând cifra de peste 30 de persoane, serviciul virtual *Chișinăul muzical* (Filiala de Arte „Tudor Arghezi”), serviciul *Bibliodădaca* și interviul *Audiodădaca* (Filiala „Transilvania”), *Biblioteca – spațiu pentru inovație, creație, loisir: tabăra de creație – formă inovativă de activitate cu și pentru copii*; *Teritoriul valorilor eterne – prezentare slide a excursiei virtuale prin Chișinăul evreiesc al sec. XIX – XX* (Filiala „I. Mangher”), serviciul *Chișinăul juridic online*.

Filialele BM continuă și în prezent campania *Fii deștept! la un card inteligent la BM „B.P. Hasdeu”!*, provocându-i și interesându-i pe nonutilizatori de importanța, accesibilitatea și multitudinea de facilități oferite de biblioteca noastră. În cadrul campaniei au fost distribuite brățări cu însemnele bibliotecii. Un exemplu elocvent de o campanie intensivă a avut loc la Biblioteca Centrală. După redeschidere, pentru a sensibiliza publicul a utilizat un generic aparte *Eu citesc! Dar Tu citești? Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” te invită la lectură!*, care s-a realizat prin sesiuni de informare, prin propunerea lecturilor, prin comunicarea și stabilirea unui contact de sensibilizare cu societatea, printr-un flash mob de promovare a lecturii care a avut loc la centrul comercial MallDOVA. Această din urmă a avut o priză mare la public, fapt prin care am sesizat rezultatul scontat, care sperăm să fie de lungă durată.

În procesul comunicațional al bibliotecii cu societatea un loc aparte îl deține colaborarea cu mass-media scrisă și cea audio-vizuală, care contribuie în mare măsură la crearea unui climat de încredere și simpatie în spațiul comunitar. Diseminarea activităților și acțiunilor BM s-a observat, de nenumărate ori, în paginile unor publicații naționale precum *Literatura și arta* (54), *Timpul* (53), *Ziarul Național* (1), *Florile dalbe* (24), *Tribuna copiilor* (9), *Univers pedagogic pro* (9), *Jurnal de Chișinău* (9), *BiblioPolis* (141), *Făclia* (6), *Vocea poporului* (3), *Moldova suverană* (2), *Эксперт новостей* (23), *Рідне слово* (4), *Русское слово* (9), *Кишинёвские Новости* (5), precum și în cele internaționale *Lichtungen* – 1 (Germania), *Informația de Alba* (1), *Unirea* (2), *Gând Românesc* – 2 (Alba Iulia), în total fiind scrise **447** articole în limba română, **60** de articole în limba rusă. Subiectele abordate în aceste articole reflectă, în primul rând, evenimentele culturale, dar nu au fost ignorate nici cele profesionale desfășurate în incinta filialelor BM.

Activitățile culturale ale BM au fost promovate și prin revista de specialitate *BiblioPolis*. Aflată la 11 ani de apariție editorială, prin tradiție deja, continuă să-și informeze cititorii (cu precădere, specialiștii din domeniul biblioteconomiei și științe ale informației) despre serviciile, ofertele, experiențele, inovațiile, studiile și cercetările BM.

Instituția din inima capitalei a fost mediatizată la posturile naționale de televiziune *Moldova 1*, *Publika*, *Jurnal TV*, *TV7*, prin intermediul emisiunilor *Mesager*, *Cultura azi*, *Bună dimineața*, *Art Club*, *Svitanok* și prin programul de divertisment *Cine vine la noi*. Cele peste 180 de emisiuni și reportaje au proiectat imaginea BM și au demonstrat încă o dată că organizația noastră activează în serviciul

comunității propunându-i o gamă largă de oportunități de informare și atragere la lectură. Cele mai consistente prezențe au fost în cadrul emisiunii *Cultura azi*, organizate și găzduite de Filiala „O. Ghibu.”

Experiența bibliotecilor a fost mediatizată și prin cele peste 150 de emisii radio, preponderent la emisiunile *Convorbiri literare*, *Matinal Național* de la Radioul Național. O nouă emisiune realizată cu sprijinul BM este *Viața cărților* de la Radio *Vocea Basarabiei*, unde bibliotecari, scriitori, oameni ai cărții intră săptămânal în emisie și le vorbesc radioascultătorilor despre activitățile din bibliotecă, cărțile recent lansate etc. Filiala „Ștefan cel Mare”, pentru a promova cartea, a inaugurat un proiect prin care în fiecare miercuri și vineri bibliotecarele au prezentat câte o carte la Radio *Chișinău*. Împreună cu Radio *Moldova*, în cadrul proiectului *Sunt o carte, caut cititor*, în fiecare săptămână bibliotecarii prezintă o carte din literatura basarabeană sau universală. Acest proiect se desfășoară cu scopul de a-i informa pe ascultători cu cele mai noi și interesante apariții, astfel încât să fie lecturate, discutate și memorizate de către cititori.

Dacă tot despre cititori vorbim, ținem să menționăm aprecierile și sugestiile fixate în cartea de onoare a bibliotecii. Eficiența politicii de promovare, reacțiile la serviciile oferite, satisfacția din partea beneficiarilor au fost exprimate prin mulțumiri, sugestii, propuneri. **lată câteva din ele:**

Biblioteca, ca și instituție de cultură, ocupă un loc deosebit în viața mea, în special, Biblioteca „Transilvania”. Aici am descoperit lectura, și anume lectura celor mai bune cărți. Această bibliotecă m-a atras prin fondul de carte care cuprinde numeroase volume și care te fac să le citești, pur și simplu, fără încetare. O deosebită latură a acestei biblioteci este colectivul care activează acolo, care pe lângă faptul că m-au „încorporat” în diverse activități, mai sunt și deosebit de plăcute, amabile.

(Cristina Darii, studentă ASEM)

Apreciez mult această bibliotecă, nu doar pentru faptul că are multă carte bună, multă lume bună, dar și pentru că se implică, oarecum la rezolvarea, dezbateră unor probleme sociale. Am participat deseori la astfel de dezbateri și aș vrea să spun, că au fost destul de reușite. Le-aș sugera să implice în cadrul dezbaterilor persoane de vârste diferite, cu interese și ocupații diferite.

(Vasile Pușcașu, prof. de istorie)

Am descoperit Biblioteca „Transilvania” întâmplător și nu regret deloc. Aici am întâlnit oameni pe care poți să te bizui sau care, mai bine zis, te-ar ajuta oricând. Eu sunt un simplu cititor, dar văd, de fiecare dată când vin, grupuri de copii care participă la diverse activități și asta bucură mult. Mai nou am observat, că se încearcă și o implicare a tuturor membrilor familiei în aceste activități. În fond, „Transilvania” este o bibliotecă a tuturor: preșcolari, școlari, elevi, tineri, părinți, bunici.

(Zinaida Soroceanu, părinte)

Despre o instituție de cultură poți vorbi numai de bine, dar asta nu înseamnă că nu poți să-i sugerezi câteva idei. Spre exemplu, mie mi-ar plăcea, dacă ar exista un club, cerc în care să se vorbească în limba engleză. Aș vrea să găsesc mai multe cărți din afara programului școlar. Ar fi de dorit ca să putem

lua mai multe cărți acasă, mă refer la cele care sunt doar pentru sala de lectură. O nuanță destul de interesantă ar fi ca să se pregătească o cameră specială, unde cititorii ar putea servi un ceai sau o cafea.

(Vasile Florea, elev Liceul „P. Zadnipru”)

Biblioteca Transilvania este locul unde te poți refugia, pentru a savura momentele unei lecturi. Pentru orice iubitor de carte există acest loc, unde cu adevărat ai posibilitatea să găsești opera pe care o dorești. Această bibliotecă este deschisă pentru toți și ambianța este foarte plăcută, datorită bibliotecarelor, care sunt foarte receptive față de cititori.

(Constantinov Ana, jurist)

Una dintre pasiunile mele este lectura. Citesc aproape orice. Dacă am nevoie de o carte și de o consultare bună, vin la Biblioteca „Transilvania”. Unul din motivele pentru care am ales această bibliotecă ar fi, că se află alături de casa în care locuiesc, însă motivele pentru care mai continui s-o vizitez sunt: varietatea fondului de carte de care dispune biblioteca, amabilitatea și răbdarea bibliotecarilor și să nu uităm despre sălile amenajate frumos, despre atmosfera caldă și primitoare a acestora. E o pură plăcere să alegi orice carte de pe raft, să iai loc pe fotoliu și să citești înconjurat de liniște și pace, și de aroma paginilor cărților proaspăt tipărite, iar Biblioteca „Transilvania” este locul potrivit pentru aceasta!

(Elena Pruteanu, pensionar)

Propuneri: „Să împrumuți revista Princess la domiciliu”; „Să abonați revista VIP-magazin!”; „Aș vrea să fie mai cald în bibliotecă”; „Să cumpărați mobilier nou”; „Să aveți cărțile după programul școlar în mai multe exemplare”; „Să aveți computere pentru cititori conectați la internet”; „Să aveți un televizor” etc.

Concursuri

Un factor operativ și favorabil în dezvoltarea unei instituții infodocumentare este parteneriatul, care presupune modalități adecvate de interacțiune a cel puțin doi actori implicați în atingerea unui obiectiv comun. Bibliotecile inițiază parteneriate cu instituții și organizații ce au scopuri similare – desfășurarea de activități cultural-educative, de instruire și dezvoltare umană și socială, de formare a deprinderilor de a reflecta și a se exprima etc. Colaborarea facilitează organizarea evenimentelor, contribuie la amplificarea promovării și la sporirea interesului și a atitudinii pozitive față de locul și rolul bibliotecii în comunitate.

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, având o structură diversă a utilizatorilor, încearcă să-și diversifice și partenerii. În scopul intensificării prezenței bibliotecii în comunitate, promovării serviciilor și ofertelor, sensibilizării altor instituții asupra rolului și importanței bibliotecii ca factor educațional și cultural BM a inițiat concursul *Cel mai reușit parteneriat*. Filialele participante la concurs au descris cele mai importante colaborări, ținând cont de: durata parteneriatului, implementarea noilor servicii, diversitatea acțiunilor, beneficiile obținute, promovarea imaginii, originalitatea, creativitatea în realizarea colaborării, utilizatori noi înscriși etc. Astfel, în urma analizei relațiilor s-au acordat premii corespunzător: **Filiala**

„**Ovidius**” (Premiul I) – pentru implicarea într-un nou proiect de parteneriat cu Universitatea Liberă Internațională din Moldova (ULIM), în urma căruia s-a inaugurat Clubul „Café littéraire” cu scopul de a selecta și a promova tineri de creație și tineri traducători și o colaborare deosebită cu Institutul Confucius „Northwest Normal University”, Lanzhou, Republica Populară Chineză, din cadrul aceleiași instituții, având menirea de a familiariza cu limba, tradițiile și obiceiurile chineze comunitatea chișinăuiană; **Filiala „Transilvania” (Premiul II)** – cu proiectul unui deosebit salon de lectură „Ceaiul de la ora patru” în colaborare cu Liceul Teoretic „Gaudeamus”. Acesta are menirea să direcționeze adolescenții spre lecturi valoroase, spre recitaluri din cele mai alese versuri, spre cercetare, analiză și critică literară. Salonul se bucură de un real succes datorită diversității activităților organizate, dar și a modalităților inovative de realizare; **Filiala Codru (Premiul III)** – pentru o colaborare fructuoasă pe parcursul a 25 de ani cu Centrul comunitar pentru copii și tineri „Viitorul” frecventat în bună parte de copii din familii vulnerabile. Biblioteca a demonstrat încă o dată comunității în care activează, că nu este numai un punct de împrumut al cărților, ci este o rază de lumină pentru unele categorii de care societatea a uitat, încercând prin mai multe metode să le trezească dragostea de carte și de frumos, să-i socializeze, să comunice, să-i facă să se simtă utili.

Premii de încurajare au fost acordate **Filialei „L. Rebreanu”**, care are o colaborare specială cu Departamentul carabinieri al MAI, promovând, astfel, valorile instituției infodocumentare, organizând activități de recreere a tinerilor aflați la serviciu în termen și oferind posibilitatea de a utiliza tehnologiile moderne de care dispune, și **Filialei „Ștefan cel Mare”** pentru unul dintre cei mai fideli și mai deschiși parteneri – Școala-grădiniță „Pas cu pas”, bazat pe un obiectiv comun: cultivarea spiritului creativ și critic în rândul elevilor.

Un alt concurs, organizat în premieră, dar printr-un parteneriat reușit cu studenții Facultății de Arte plastice și design de la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” a fost *Cartea-obiect*, la care au aderat și utilizatori din mai multe filiale. Scopul lui a fost redescoperirea cărții ca tezaur cultural, a unor noi forme și suporturi pentru carte, precum și de readucere la viață a cărților vechi prin aplicarea originalității, a ingeniozității, a fanteziei și a scrierii artistice; de a promova și a cultiva acest gen de artă intelectuală în rândurile utilizatorilor BM, de a populariza și a consolida imaginea bibliotecii noastre. La concurs au participat peste 30 de lucrări care au transformat cartea în diferite obiecte: safeu, pernă, pian, corabie, calculator, fântână a cunoștințelor. Cele mai reprezentative au fost premiate și stocate în colecția specială a BM, ulterior folosite la organizarea diverselor expoziții de profil, una din ele fiind *O altă dimensiune a cărții* de pe Aleea Clasicilor din Grădina publică „Ștefan cel Mare și Sfânt”. Astfel, chișinăuienii și oaspeții capitalei, în data de 31 August, la sărbătoarea *Limba noastră cea română*, au putut admira și aprecia ingeniozitatea realizării obiectelor prezentate.

În baza acestor concursuri s-a demonstrat încă o dată că rețeaua BM colaborează cu foarte multe instituții, și că aceste relații de colaborare se răsfrâng pozitiv asupra imaginii, promovând-o, perfecționând-o, consolidând-o. Rezultă că relațiile de colaborare cu diferiți parteneri, instituții comunitare, civile, culturale asigură o bună promovare a imaginii bibliotecii, consolidându-i rolul, funcțiile, menirea în societate. Un

exemplu ne poate servi parteneriatul cu Fundația de Promovare Socială „Copilul”, cu ajutorul căreia am organizat un „*Concert de prietenie a două țări latine: Moldova – Italia*”. În cadrul evenimentului Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a încheiat un acord de colaborare cu Sindaco Comune di Laveno-Mombello ce reprezintă Biblioteca Comunale di Laveno Mombello, Italia. Scopul acestor instituții fiind consolidarea rolului și importanța cooperării biblioteconomice, culturale, științifice și tehnologice, atât pe plan bilateral, cât și regional. În colaborare cu Clubul Internațional al Femeilor din Moldova (IWCM), Fundația pentru Dezvoltarea Educației și Științei și Asociația „SOS Autism”, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a organizat masă rotundă *Conștientizăm autismul*, la care a participat și Prima Doamnă a Republicii Moldova, **Margareta Timofti**. De asemenea, lângă Arcul de Triumf a avut loc un manifest public – *Lansează un campion albastru pentru un copil cu autism*, unde au fost distribuite materiale promoționale cu informații despre autism elaborate de bibliotecă și liste bibliografice cu cărți la subiectul respectiv, atât de specialitate cât și literatură artistică.

Odată cu apariția tehnologiilor și formelor noi de transmitere a informației s-au schimbat și necesitățile cititorilor, care utilizează cu succes aceste servicii. BM reacționează prompt la necesitățile de informare a utilizatorilor, necesități, care se modifică de la o zi la alta. Folosirea resurselor Web 2.0 (rețelele sociale, Wiki, blogurile, servicii media sociale, marcasele, dezvoltarea serviciilor interactive, RSS) impune bibliotecii un nivel nou de servicii și o colaborare interactivă permanentă.

Și la acest capitol BM ține pasul cu ritmul evoluțiilor produse în sfera tehnologiilor informării și comunicării dovadă fiind prezența virtuală a filialelor prin intermediul cărora diversifică, îmbunătățesc, promovează serviciile, extind accesul la informație și comunică cu utilizatorii. Dovadă – cifrele concludente: **1 064 025** de vizitatori.

Blogurile sunt utilizate și pentru a-și promova colecțiile noi (buletinul intrărilor noi), pentru a informa utilizatorii despre resursele infodocumentare noi, evenimente (lansări de carte, întâlniri cu scriitorii, cenecluri literare etc.), liste bibliografice virtuale, mape tematice electronice, buletine informative, recomandări de lectură, noutăți profesionale. Cele 40 de bloguri au fost vizitate de 957 460 ori, iar accesările fiind de 1 086 324. Site-ul web al BM oferă acces la informația privind activitatea și funcționalitatea bibliotecii în ansamblu, fiind un instrument de informare, promovare, interacțiune și comunicare profesională, dovadă fiindu-ne 52 253 de vizite unice, iar împrumutul constituind 121 732.

Rețelele sociale, sunt pentru utilizatori o posibilitate de acces la informație, de asistență și suport informațional, iar pentru bibliotecă o metodă de promovare a instituției. Filialele BM le utilizează zi de zi, prin intermediul lor toate activitățile care au loc sunt împărtășite publicului larg, pentru a-i familiariza cu întregul arsenal de evenimente și manifestări culturale.

BM „B. P. Hasdeu” prin formele și metodele ei de promovare este văzută în comunitate ca un centru cultural-informațional care susține și încurajează lectura și rămâne în continuare instituția culturală preferată a chișinăuienilor, precum și biblioteca de excelență a domeniului.

ACTIVITĂȚI CU PUBLICUL

În anul de referință – 2013, BM „B.P. Hasdeu” a format puntea de legătura între chișinăuieni și exponenți ai vieții culturale și sociale: scriitori, personalități marcante locale, naționale sau internaționale din varia domenii, reprezentanți mass-media, instituții de cultură și învățământ.

Activitatea și serviciile bibliotecii au fost adaptate la aspirațiile comunității, ce conduc spre crearea unui sistem de valori și principii morale. Scopurile și obiectivele propuse reflectă direcții comune, orientate către comunitate: *carte, lectură, studiu și cultură*.

Activitățile cu publicul s-au constituit din programe prioritare de lectură: *Anul Spiridon Vangheli, Chișinăul citește o carte, Copiii Chișinăului citesc o carte, Lecturile verii, Ora poveștilor, decada Chișinău – orașul meu*, activități care au contribuit la promovarea bibliotecii, consolidându-i rolul, funcțiile și menirea în societate.

Contribuția la dezvoltarea competențelor de lectură la copii și adulți a fost săvârșită printr-o gamă largă de tipuri și forme: *activități științifice* (simpozioane, conferințe, lecții publice, colocvii, mese rotunde); *activități cognitiv-creative* (întâlniri cu scriitori, personalități, lansări și prezentări de carte, discuții / dezbateri, seri literare, ore de lectură, concursuri, spectacole, ateliere de creație, diverse expoziții); *activități de educare informațională* (zile de informare, lecții bibliografice, reviste bibliografice), organizate separat sau în cadrul *cluburilor și cenaclurilor* literare.

Un imperativ contemporan în activitatea BM sunt programele organizate în baza parteneriatelor cu Uniunea Scriitorilor, Uniunea Artiștilor Plastici, Academia de Științe a Moldovei, Uniunea Teatrală din Moldova, Uniunea Veteranilor; centrele comunitare pentru copii și tineret, centre de zi pentru persoane cu dizabilități, case de copii, spitale, grădinițe, licee, instituții de învățământ superior etc. Filialele susțin acest concept prin diversitatea de activități, prin promovarea culturii și literaturii române, germane, evreiești, bulgare, ruse, ucrainene, găgăuze la Chișinău.

Activitățile dense și diverse au avut un impact global asupra publicului chișinăuian. Evenimentele au alternat în mod firesc, având o sferă amplă de abordare a tematicii tratată multilateral. La cele **8 702** activități organizate pentru chișinăuieni în anul 2013, au asistat **192 089** persoane. Numărul persoanelor participante demonstrează capacitatea instituției noastre de a atrage un public eterogen, din toate categoriile socioprofesionale și de toate vârstele (în 2012 – **8 128** activități; **190 126** participanți). Colaborarea comunității, prin intermediul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, cu personalități din literatură, arte și știință a fost una fructuoasă, cu un efect cultural de durată.

PRIORITĂȚILE ANULUI

Anul Spiridon Vangheli

Spiridon Vangheli este cunoscut și apreciat în toată lumea pentru creațiile sale inedite, pentru contribuția literară substanțială adusă dezvoltării culturii și literaturii naționale și universale. Fiindu-i recunoscut meritul, în semn de înaltă apreciere a valorilor artistice și educative a operei maestrului, pentru a aprecia efortul depus în educația noilor generații, Parlamentul Republicii Moldova a declarat anul 2013 Anul Spiridon Vangheli.

BM „B.P. Hasdeu” s-a implicat în promovarea și valorificarea creației scriitorului prin organizarea unui șir de evenimente realizate pe parcursul anului: **întâlniri cu scriitorul Spiridon Vangheli** (filialele: „Târgu-Mureș”, „Ștefan cel Mare”); **mese rotunde:** *Guguță în ipostază literară, teatrală și cinematografică* (Filiala „Târgoviște”); **lansări și prezentări de carte:** *Ștregaria* (filialele: „Târgoviște”, CAIE, „Târgu-Mureș”); *Copiii în cătușele Siberiei* (filialele: „Alba Iulia”, „Târgoviște”); *Tatăl lui Guguță când era mic* (filialele: A. Russo, „CAIE”, „Transilvania”); *Guguță și prietenii săi* (filialele: „Transilvania”, A. Russo, V. Bielinski); *Băiețelul din coliba albastră* (filialele: „Târgoviște”, CAIE, „Târgu-Mureș”); *Pantalonii – țara năstrușnicilor* (Filiala „Târgoviște”); *Carte de citire și gândire* (filialele: „Târgoviște”, „Târgu-Mureș”); *Гуцуца и его друзья* (Filiala: V. Bielinski); **medalioane literare:** *Spiridon Vangheli – scriitorul ce ne leagă de copilăria* (Filiala „Târgoviște”); *Spiridon Vangheli – veșnicul copil al neamului* (Filiala „M. Ciachir”); *Spiridon Vangheli – prietenul tuturor copiilor* (Filiala A. Russo); *Spiridon Vangheli – lumea copiilor* (Filiala A. Russo); *Spiridon Vangheli și universul senin al copilăriei* (Filiala „Ovidius”); **spectacole literare:** *Hai cu toți de mână sub căciula lui Guguță* (Filiala A. Russo); *Spiridon Vangheli – un scriitor cu suflet de copil* (Filiala „Ovidius”); *În lumea miraculoasă a lui Guguță* (CAIE); *Sub căciula lui Guguță* (filialele: „A. Mickiewicz”, „L. Ukrainka”, CAIE); *Guguță și prietenii săi* (filialele: „I. Mangher”, V. Bielinski); *Isprăvile lui Guguță* (Filiala „A. Donici”); **discuții / dezbateri:** *Guguță – simbol etern al copilăriei* (Filiala „Maramureș”); *Cum ar fi Guguță în ziua de azi?* (Filiala M. Costin); *Scriitorul Spiridon Vangheli și cușma lui Guguță* (Filiala „Alba Iulia”); *Ce ne învață Guguță?*; *Spiridon Vangheli – legenda literaturii pentru copii* (Filiala A. Russo); *Lumea copilăriei în creația lui Spiridon Vangheli* (Filiala V. Bielinski); *Copilul din sufletul lui Spiridon Vangheli*; *Lumea viselor lui Spiridon Vangheli* (Filiala „H. Botev”); **concursuri de creație:** *Împreună cu Guguță și prietenii săi* (Filiala „O. Ghibu”); *Opera lui Spiridon Vangheli în culorile copilăriei* (CAIE); *Căciula lui Guguță* (filialele: „L. Ukrainka”, CAIE); *Eu și Guguță* (filialele: Arte „T. Arghezi”, A. Russo); *Pe aripile fanteziei, în lumea copilăriei* (Filiala „Târgu-Mureș”); **concursuri de erudiție:** *Popas în lumea lui Spiridon Vangheli* (Filiala „A. Russo”); *Cunoaștem opera lui Spiridon Vangheli* (CAIE); *Guguță – eroul meu preferat* (Filiala „M. Ciachir”); *De ce aș vrea să trăiesc în lumea lui Guguță* (Filiala „Târgu-Mureș”); *Călătorie miraculoasă în lumea eroilor lui Vangheli* (Filiala M. Costin); **ore de lectură:** *Cușma lui Guguță* (filialele: Arte „T. Arghezi”, V. Bielinski); *De ce plânge vița-de-vie, Darul, Cum a crescut Guguță, Ochii mamei* (Filiala „M. Lomonosov”);

Tumul dorului (filialele „M. Lomonosov”, „I. Mangher”); *Buchiile lui Ion Creangă*, *Piticul de la moară* (Filiala „Transilvania”); *Guguță – căpitan de corabie* (Filiala „M. Ciachir”); *Guguță zboară cu avionul* (Filiala „L. Ukrainka”); *Isprăvile lui Guguță* (filialele „L. Rebreanu”, „A. Donici”, M. Costin); *Ministrul pălăriilor* (Filiala de Arte „T. Arghezi”); *Pantaloniu – Țara năstrușnicilor* (Filiala „L. Rebreanu”); *Cum s-a născut Mătușa Dalba și Moș Dalbu* (filialele: Traian, V. Bielinski); *Comoara din Ștregaria* (filialele: Arte „T. Arghezi”, „Alba Iulia”, „Ovidius”); *Povestea lui Guguță cu Moșii Crăciuni* (filialele: Traian, A. Russo); *Păsările lui Moș Petruț* (Filiala „Maramureș”); *Al cui e soarele* (Filiala „Târgu-Mureș”); *Hora albă* (filiala „Târgoviște”); *Гузюца – капитан корабля, Чубо из села Туртурика* (Filiala M. Costin); *У речку* (Filiala „L. Ukrainka”); *Гузюца у его друзья* (Filiala „I. Mangher”); **atelier de creație:** *Guguță și prietenii săi*; *Confecționarea căciulii lui Guguță* (Filiala „Transilvania”); *Desenăm cușma lui Guguță* (Arte „T. Arghezi”); *Meșterim cușma lui Guguță* (Filiala „Târgoviște”); **expoziții de desene:** *Sub căciula lui Guguță* (Filiala „Transilvania”); **activități multimedia:** vizionarea filmelor de desen animat *Guguță*; *Banca lui Guguță*; *Cadoul lui Guguță*; *Guguță frizer*; *Guguță poștaş*; *Guguță căpitan de corabie*, autor Spiridon Vangheli, regizor Constantin Bălan (Filiala Arte „T. Arghezi”); **reviste bibliografice:** *Spiridon Vangheli – valoare dominantă a secolului nostru* (Filiala „M. Ciachir”); *În împărăția lui Guguță și Ciuboțel* (Filiala A. Russo); *Spiridon Vangheli – promotor al lecturii în familie* (Filiala „Targu-Mureș”).

Concluzie: Creația lui Spiridon Vangheli este o adevărată comoară pentru copii care merită să fie știută, merită să fie cunoscută. Anul Spiridon Vangheli a adunat mulți copii și adulți la bibliotecă în jurul cărții sale (**7145** de persoane), care au participat cu interes la cele **268** de activități și care au împrumutat **22 182** documente. În acest an scriitorul Spiridon Vangheli și creația sa s-au bucurat, o dată în plus, de interes și promovare, BM „B.P. Hasdeu” contribuind pe deplin la popularizarea creației lui.

Programul de lectură *Chișinăul citește o carte*, ediția a X-a:

***Al șaptelea simț*, autor Nicolae Rusu**

În anul 2013, ediție aniversară a programului de lectură *Chișinăul citește o carte*, chișinăuienii au fost provocați să-și identifice cel de-„al șaptelea simț” împreună cu scriitorul Nicolae Rusu (cartea fiind scrisă în perioada 2009-2011 și a apărut la Editura „Prut Internațional”, în anul 2013, seria *Scriitori contemporani*). Printr-o coincidență fericită, romanul *Al șaptelea simț* a fost selectat pentru program chiar în anul când scriitorul Nicolae Rusu a împlinit frumoasa vârstă de 65 de ani, astfel Biblioteca Municipală oferindu-i autorului o deosebită surpriză.

Fiind un program cultural complex, Biblioteca Municipală s-a încadrat activ în promovarea cărții prin organizarea diverselor activități cu publicul: **întâlniri cu autorul** (filialele: „O. Ghibu”, „Ștefan cel Mare”, Arte „T. Arghezi”, Codru, „L. Rebreanu”, N. Titulescu, „Ovidius”, „Târgoviște”, „Transilvania”); prezentări de carte, discuții / dezbateri, ore de lectură, expoziții de carte consacrate scriitorului; au fost elaborate materiale promoționale, plasate informații pe pagina web a bibliotecii, pe blogurile filialelor, pe rețelele de

socializare, astfel încât comunitatea chișinăuiană a avut posibilitatea de a se informa rapid despre activitățile organizate, servind drept motiv de a participa la lectură.

Nicolae Rusu, extrem de receptiv, a dat curs tuturor invitațiilor venite de la filialele Bibliotecii Municipale, întâlnindu-se cu publicul-cititor și implicându-se activ la activități. La întâlniri cititorii s-au implicat în discuții, bucurându-l pe scriitor cu impresii de lectură, cu mici eseuri, sugestii și mulțumiri.

Adesea aceste întâlniri succedau într-un dialog viu cu referire la roman, dar și la alte probleme literare, pe care le înregistrează literatura zilelor noastre. A fost reconfirmat adevărul că arta literară își are aportul ei în educația societății în ansamblu și a tinerei generații în mod special.

Conferința de totalizare a avut loc la 20 noiembrie, găzduită de Filiala „O. Ghibu”, moderată de Vitalie Răileanu, director al acestei instituții. La activitate au participat cei mai activi cititori ai programului de lectură *Chișinăul citește o carte* delegați de fiecare filială a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, scriitorii Vlad Zbârciog, Anatol Moraru, profesori și, desigur, bibliotecari, care au menționat valoarea artistică a romanului, impecabila limbă română în care este scris, importanța realizării noastre ca națiune.

Fiecare din participanți au avut ocazia să-și expună opinia despre romanul *Al șaptelea simț* de Nicolae Rusu, apreciindu-l ca fiind unul incitant și actual, considerând „o onoare și o fericire imensă să ai posibilitate să-ți exprimi viziunea despre carte chiar autorului”.

Scriitorul Nicolae Rusu a fost plăcut surprins de o scenetă originală, prezentată de cititorii Filialei N. Titulescu, despre cele șapte simțuri care se consideră, fiecare în parte, cel mai important, dar toate împreună alcătuind *Intuiția*, ce vine din inimă. Din partea lor autorul a primit în dar o inimă în semn de admirație și apreciere, dorindu-i scriitorului multă inspirație și realizări!

Dar surpriza cea mare îl aștepta pe Nicolae Rusu pe final de conferință, când dna Lidia Kulikovski, dr., conferențiar universitar, a prezentat publicului recenta ediție *Nicolae Rusu: Biobibliografie*, elaborată de Filiala „Ovidius”, destinată „tuturor celor interesați de a studia mai profund opera și activitatea scriitorului Nicolae Rusu și celor pasionați de creația lui”.

Foarte mulți cititori și-au expus impresiile de lectură. Dintre aceștia menționăm următorii, prezentând fragmentar unele impresii:

- **Cristina Rotaru**, studentă, Academia de Studii Economice din Moldova: „*O carte extraordinară! Mă bucur enorm că mi-a fost recomandată, am citit-o cu cea mai mare plăcere. M-a impresionat cum îmbină autorul Nicolae Rusu în această lucrare și politica, și ficțiunea, și umorul. Salut faptul că autorul abordează o problemă națională, cea a rusificării poporului dintre Prut și Nistru, o problemă actuală pentru noi, cetățenii Republicii Moldova, vorbitori de limba română.*”
- **Maria Jordan**, elevă, Liceul „Onisifor Ghibu”: „*Pot spune că această carte se află printre cărțile care mi-au plăcut cel mai mult. Sper că și în continuare voi avea ocazia să lecturez asemenea cărți interesante.*”
- **Vlada Usatâi**, elevă, Liceul Teoretic „Gaudeamus”: „*Programul Chișinăul citește o carte anul acesta a venit cu un roman deosebit de interesant – Al șaptelea simț de Nicolae Rusu. Romanul*

redă în detalii perioada începând cu iunie 1986 și terminând cu septembrie 2009. M-a frapat modul în care autorul a reușit să evoce cu o claritate maximă realitatea acelor timpuri.”

Copiii Chișinăului citesc o carte, ediția a VIII-a:
***Vornicel la nunta badei*, autor Victor Dumbrăveanu**

Activitățile organizate cu copiii servesc mereu drept catalizator de energie debordantă ce te însoțește mult timp după ce acestea s-au finalizat.

Așa s-a întâmplat și de această dată la conferința de totalizare *Copiii Chișinăului citesc o carte*, segment al programului de lectură *Chișinăul citește o carte*, desfășurată cu succes la Filiala „Târgu-Mureș” într-o atmosferă caldă, plăcută și prietenoasă, pătrunsă de spiritul lui Onuț – un băiețel isteț în vârstă de șapte anișori, protagonistul cărții *Vornicel la nunta badei* scrisă de eminentul prozator, publicist, scenarist Victor Dumbrăveanu, lecturată anul acesta de copiii Chișinăului în cadrul programului.

Pentru o desfășurare reușită a programului, filialele Bibliotecii Municipale au aplicat diverse metode de promovare a cărții: ore de lectură, discuții / dezbateri în baza celor lecturate, prezentarea cărții grupurilor de copii, înscenarea celor mai impresionante fragmente; modelarea eroilor îndrăgiți. Cele mai reușite desene au fost prezentate în cadrul conferinței de totalizare. Fiecare dintre filiale au organizat expoziții de carte ce vizează întreaga creație literară a scriitorului. În cadrul fiecărei activități au avut posibilitatea să cunoască cât mai multe din viața și activitatea lui Victor Dumbrăveanu. Au fost elaborate diverse materiale promoționale, BM „B.P. Hasdeu” a elaborat un afiș atractiv care a captat atenția copiilor de cum au pășit pragul bibliotecilor.

Cartea *Vornicel la nunta badei* de Victor Dumbrăveanu, cu o coperta viu colorată, cu pagini frumos ilustrate de pictorul Simion Coadă, încă de la prima vedere a stârnit curiozitatea copiilor trezindu-le dorința de a o citi, impresionând prin limbajul lor, prin curajul, energia și maturitatea de care dă dovadă Onuț – băiețelul micuț care face fapte mari. Admirația provocată de personaj, relația lui cu copiii, cu oamenii satului l-a făcut pe Onuț să devină pentru copii un model de conduită cu care vrei să te asemeni. Cartea a fost lecturată împreună cu întreaga familie: copiii, părinți, bunei, cucerind inima fiecăruia și afirmând că este o carte de suflet. Fiecare cititor a găsit afinități cu eroul cărții – Onuț, amintindu-și și relatând cu entuziasm propriile șotii și năzbâtii.

Conferința a fost diriguată cu multă îndemânare de îndrăgita scriitoare Claudia Partole, care l-a cunoscut personal pe scriitor. Căldura și încrederea degajată de Claudia Partole au creat o ambianță familiară ce a permis copiilor să se expună liber și cu mult entuziasm, scoțând la iveală cele mai interesante și impresionante pasaje din carte, prezentând cele mai ingenioase și creative desene și postere elaborate în baza celor citite, adresând cuvinte de mulțumire scriitorului Victor Dumbrăveanu, care nu mai este printre noi, dar care cu siguranță, de acolo de sus, se bucura de această sărbătoare a cărții.

Momentul-surpriză al conferinței a fost adus de cititorii Filialei N. Titulescu care, încurajați de Aliona Nosatâi, directoarea acestei instituții, au prezentat un minispectacol. Copiii și-au depus tot sufletul, ingeniozitatea, măiestria actricească, înscenând fragmentul *Nunta de vis a lui Onuț*.

Invitata de onoare a conferinței, Doina Dumbrăveanu-Munteanu, fiica scriitorului Victor Dumbrăveanu, a rămas profund impresionată de prestația cititorilor, adresând cuvinte de mulțumire atât participanților, cât și organizatorilor programului de lectură *Chișinăul citește o carte*.

La finele conferinței fiecare participant s-a ales cu diplome din partea BM „B.P. Hasdeu”, iar dnei Doina Dumbrăveanu-Munteanu i s-a înmănat Trofeul *Cifra nr. 1 – Cel mai bun partener*.

IMPRESII

- **Lilia Don-Ciobanu**, cititor al Bibliotecii: „*«Veșnicia s-a născut la sat» – acest aforism al lui Lucian Blaga este foarte sugestiv în contextul în care Victor Dumbrăveanu ne introduce în viața efervescentă a unui sat de lângă Răut... E o carte de suflet, de aceea îndemn pe toți părinții împreună cu copiii lor să citească această carte minunată. Să nu lăsăm să se aștearnă praful pe această poveste în care ne regăsim fiecare dintre noi. E de responsabilitatea noastră să schimbăm destinul cărții, e tot ce-avem mai sfânt...!*”
- **Raisa Jordan**, Liceul „Onisifor Ghibu”: „*Se vede că scriitorul cunoaște bine lumea copiilor. Totul e relatat cu multă căldură sufletească. Narațiunea cărții se desfășoară pe un ton emotiv. El pătrunde în gândurile și sentimentele celor mici. Onuț, care este o fire isteasă de parcă ar fi din categoria lui Guguță. Citind doar câteva povești, am rămas uimită de felul în care Victor Dumbrăveanu și-a exprimat gândurile în cuvinte și cum a reușit să-mi cucerească inima.*”
- **Alexandrina Floca**, Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare”: „*Este pentru prima dată când nu mă plictisesc să citesc o carte. Fiecare frază intrigă, fiecare cuvânt e plin de viață și bunăvoință. Autorul a dat viață absolut la tot: soarelui, norilor, râului... Totul învie în cartea lui și totul are sens. Aș vrea ca întreg pământul să fie un sat mare, în care să prietenim sincer unul cu celălalt!*”

Filiala „I. Mangher” a participat la programul *Chișinăul citește o carte*, selectând cărți în scopul promovării și susținerii lecturii pentru comunitatea evreiască. Cu ocazia împlinirii a 100 de ani de la nașterea scriitorului evreu Ihil Șraibman, utilizatorilor adulți le-a fost propusă cartea *Șapte ani și șapte luni*. Pe tot parcursul anului a funcționat expoziția *Șapte ani și șapte luni*, la care au fost expuse publicații despre viața și opera scriitorului. Cartea a fost promovată prin discuții / dezbateri, ore de lectură, spectacole, seri literar-muzicale. Extramuros au fost organizate discuții / dezbateri la Centrul de caritate „Hesed”: *Ihil Șraibman, Рашковский мудрец, Старые и новые рашковские истории*. Utilizatorilor-copii le-a fost propusă cartea *Сыновья*, autor Ihil Șraibman. Majoritatea activităților au fost desfășurate pentru copiii care frecventează

Studioul *Țunop*. Programul a finalizat cu tradiționalele conferințe literare în cadrul cărora cei prezenți au participat la concursuri, au înscenat fragmente din cărți și s-au expus pe marginea celor citite.

Concluzii

Ajuns la cea de-a X-a ediție, programul *Chișinăul citește o carte* a dat dovadă de durabilitate în timp, având un impact benefic pentru un număr considerabil de cititori, contribuind la cunoașterea valorilor autohtone literare de ultimă oră. În acest an ambele titluri de carte au prezentat interes cititorului prin conținutul incitant, actual și prin aceea că autorii s-au dovedit a fi scriitori cunoscuți în Chișinău și nu numai. Faptul că a fost preluat de către biblioteci în alte localități sau s-a inițiat chiar o Campanie națională *Copiii Moldovei citesc o carte*, vorbește despre reușita și viabilitatea lui.

În cadrul programului *Chișinău citește o carte*, în anul de referință, au fost organizate **709** activități cu publicul, care a întrunit **16 356** de participanți; cărțile propuse spre lectură au fost citite de către **10 143** de persoane (în 2012 activități culturale – 625, participanți – 16 318).

Programul Ora poveștilor

Ora poveștilor, program cu tradiție la BM, este cel mai îndrăgit și solicitat tip de activitate atât de copii, cât și de educatori, învățători, părinți. Orele de poveste familiarizează micuții cu folclorul și poveștile scriitorilor români și universali, dezvoltă gustul lecturii începând cu cea mai mică vârstă.

Programul se desfășoară în toate filialele BM „B.P. Hasdeu”, având o periodicitate fixă: zi și oră stabilită. Însă, fiind un program solicitat, bibliotecarii vin în întâmpinarea educatorilor și învățătorilor organizând ore de poveste la cerere, neplanificate sau extramuros – în incinta instituțiilor. Vara activitățile programului se desfășoară atât în bibliotecă, cât și la aer liber: în fața bibliotecii, în curțile blocurilor din vecinătate, pe terenuri de joc, în parcuri.

Pentru eficientizarea activităților bibliotecile dezvoltă parteneriate intense cu grădinițele, clasele primare ale liceelor, casele de copii, centrele de reabilitare.

Pentru selectarea poveștilor se ține cont de doleanțele copiilor, de propunerile cadrelor didactice, prioritățile și evenimentele anului, scriitorii sau operele omagiate în anul în curs, povești mai puțin cunoscute și povești care sunt lăsate în „umbră”.

Cele mai valorificate au fost creațiile scriitorilor: *I. Creangă, P. Ispirescu, I. Slavici, M. Eminescu, S. Vagheli, I. Druță, Gr. Vieru, C. Perrault, H. Ch. Andersen, O. Wilde, Frații Grimm, C. Collodi, A. Pușkin, A. Lindgren*.

Cele mai solicitate și mai promovate au fost poveștile: *Fata babei și fata moșneagului, Punguța cu doi bani, Povestea pâinii, Prostia omenească; Povestea omului leneș, Vulpea și strugurii, Cele 12 fete de împărat și palatul fermecat, Făt-Frumos din lacrimă, Frumoasa Lumii, Povestea furnicii, Spaima zmeilor, Pisica, șoricelul și cocoșul, Fata ciobanului cea înțeleaptă, Zâna Zorilor, Sarea în bucate, Ariciul și*

vulpea, Busuioc-Verde și fata de Împărat, Ilieș-Mălăieș, Povestea rândunicii, Șoricica îngâmfată, Povestea lui Moș Crăciun, Gogoșa, Soldățelul de plumb, Crăiasa Zăpezilor, Cenușăreasa, Lebedele sălbatice, Rățușca cea urâtă, Aventurile lui Pinocchio, Motanul încălțat, Muzicanții din Bremen, Varza fermecată, Alba ca Zăpada, Fetița cu chibriturile, Hansel și Gretel ș.a.

Filialele minorităților etnice („M. Lomonosov”, „I. Mangher”, „L. Ukrainka”, „A. Mickiewicz”, „M. Ciachir”) au scos în valoare atât operele din literatura română și universală, cât și creațiile populare și ale autorilor etniilor respective, printre cele mai solicitate fiind: povești ucrainenești – *Cine trăiește în muzeu?, Cum a găsit Katrusea comoara, Jucăriile străbunicului*, autor Z. Menzatiuk; *Vara crește totul*, autor V. Prihodko; *Золотоволосая Ялена*, poveste populară ucraineană; *povești evreiești – Trei pite, Băiatul Bebele, Rugăciunea la fluier, Pictorul, Волшебный источник, Жених-медведь, Подарок с неба*; povești rusești – *Povestea peștișorului de aur*, autor A. Pușkin; *Motanul și bucătarul*, autor Ivan Krâlov; *Ridichea; Gogoșa; Du-te-ncolo, vino-ncoace; Sivka-burka; Surioara Alionușka și frățiorul Ivanușka; Morozko; Albă ca zăpadă*; povești poloneze: *Copiii izgoniți; Умная курочка; Волшебная рыбка; Солнце, месяц и ворон; Locomotiva*, autor Julian Tuwim; povești găgăuze: *Prenses prensi seviyor* de Semina Türkyilmaz; *Gagauz ustasi* de Stepan Bulgar.

Pentru a menține mereu viu interesul pentru lectura poveștilor, moderatorii orelor de poveste utilizează cele mai noi și variate metode și tehnici de lectură, astfel sporind atractivitatea programului: lectura în lanț, lectură creativă, cu voce tare; exerciții de vorbire coerentă; povestirea; improvizarea dialogurilor dintre personaje; concursuri de creație și erudiție; spectacole literare; înscenarea fragmentelor îndrăgite; desenarea eroilor preferați; rezolvarea rebusurilor, dezlegarea ghicitorilor; audierea CD-urilor; jocul etc. Fiecare poveste a fost analizată, comentată, discutată și chiar dansată. Dotarea bibliotecii cu tehnologii informaționale a facilitat audierea și vizionarea poveștilor îndrăgite.

Pentru promovarea programului *Ora poveștilor*, pentru informarea și cointeresarea utilizatorilor de a citi povești de la distanță CAIE a creat Blogul *Ora poveștilor* (<http://orapovesteicaie.blogspot.com>), care în acest an a avut circa 9000 de vizite.

De spirit inventiv a dat dovadă Filiala Traian, realizând o serie de filmulete cu povești din folclorul românesc și universal în lectura bibliotecarilor, care au fost plasate pe blogul filialei (<http://filialatraianhasdeu.blogspot.com>) și care au o priză mare la vizitatori.

Concluzie: Motivele pentru care trebuie să le citim copiilor povești sunt multiple: cultivarea gustului pentru lectură, dezvoltarea atenției, memoriei, îmbogățirea vocabularului, stimularea imaginației, formarea deprinderilor de comunicare, oferirea valorilor și modelelor de acțiune etc. Poveștile îi fac pe micuți să diferențieze binele de rău, adevărul de minciună, frumosul de urât, valorile de nonvalori. Eficiența programului o confirmă aprecierile copiilor, cadrelor didactice și chiar ale părinților, dar și rezultatele sondajelor efectuate cu micii cititori.

În cadrul Programului *Ora poveștilor* au fost lecturate **1320** povești cu **29 091** participanți. An de an programul capătă amploare, fiecare dintre filiale venind cu noi inițiative și noi abordări.

Programul *Lecturile verii*, ediția a IX-a

În perioada estivală Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, în mod tradițional, organizează programul de lectură și agrement *Lecturile verii*.

Vara 2013 a fost marcată de ediția a IX-a a programului (demarat în 2005) și a avut în vizor utilizatorii-copii, dar a promovat și tradiția de a lectura în familie, antrenând în aceste activități părinți, bunici, profesori, educatori, scriitori, personalități din diverse domenii.

Anual, programul se inaugurează de *Ziua internațională a copilului* în toate filialele Bibliotecii Municipale, conform unor planuri individuale, cu genericul *Cartea nu are vacanță*. Unele filiale au anunțat propriul lor slogan de atragere la lectură: *Vino în lumea lecturii, a cunoașterii și a jocului* (Filiala V. Bielinski); *Citește, creează, inventează!* (Filiala M. Costin); *Vacanța fără de bibliotecă nu are gust!!!* (CAIE); *Vara nu ne plictisim!!! La Biblioteca Traian multe ocupații găsim!!!* (Filiala Traian).

Pentru a implica un public cât mai divers, filialele caută în permanență metode noi de lansare a programului. Îmbrăcați în tricouri și chipiuri cu logoul Bibliotecii Municipale și inscripția *Lecturile verii*, bibliotecarii repartizează publicului materiale promoționale: stegulețe, baloane, pliante, îndemnând la lectură; organizează concursuri, spectacole, expoziții: în scuarul magazinului „Unic” în colaborare cu Pretura (Filiala „Ovidius”), în curtea Departamentului educație, tineret și sport al sectorului Ciocana (Filiala „Transilvania”); în incinta Casei de cultură „Orion” (Filiala Codru); la Liceul „Dacia” (Filiala A. Russo). Pentru a accentua importanța lecturilor estivale, la activitățile de inaugurare a programului *Lecturile verii*, tot mai des sunt implicați și scriitorii: Victor Prohin, Titus Știrbu, Maria Caras-Cumpenici, Sergiu Afanasiu (filialele: „Târgu-Mureș”, „Alba Iulia”, N. Titulescu, CAIE). Sălile bibliotecilor-filiale devin neîncăpătoare, tot mai multe filiale începând programul în curțile bibliotecilor sau în scuarurile blocurilor din vecinătate, amenajându-le cu baloane, stegulețe, expoziții de carte și multe materiale promoționale, sesizând în acest mod comunitatea (filialele: Traian, M. Costin, „Alba Iulia”, M. Drăgan, „A. Donici”, „M. Ciachir”). Filiala „I. Mangher” pentru realizarea programului *Lecturile verii* a inaugurat în fața bibliotecii *Sala de lectură în aer liber „Sub umbra dudului”* care a activat pe parcursul întregii veri.

Filiala „M. Lomonosov” a pregătit o modalitate aparte de deschidere a programului, organizând o *teleconferință* care a întrunit pedagogi, educatori din grădinițele cartierului, conducători ai cluburilor de creație, bibliotecari, părinți. Subiectul discuției l-a constituit organizarea vacanței de vară pentru copii. Teleconferința le-a permis participanților să-și împărtășească experiența în organizarea programului *Lecturile verii* cu bibliotecile pentru copii din Moscova, Kiev, Nikolaev și Perm. În timp ce adulții discutau, în sala de lectură, copiii s-au distrat, au participat la diferite jocuri, au vizionat filme cu desene animate.

O abordare nouă de organizare a programului *Lecturile verii* a avut-o Filiala „O. Ghibu”. Lansarea programului a avut loc în cadrul *Săptămânii ușilor deschise*, unde și-au dat întâlnire membrii Cenaclului *Sic cogito* și membrii *Clubului poezilor desculți*, care au inaugurat Salonul literar *Lecturi la terasa de vară*,

urmărind scopul de a promova tinere talente și literatura de calitate. Activitățile s-au desfășurat lângă havuzul din fața bibliotecii, participanți fiind tinerii poeți, actori, pictori, cititori fideli.

Filiala „A. Mickiewicz”, în acest an, a lărgit cercul de beneficiari ai programului *Lecturile verii* organizând activități și pentru ostașii *Unității militare nr. 142: Brigada de gardă și Brigada de menținere a păcii*, pentru ei fiind selectate teme din istoria și cultura Moldovei și a Poloniei.

Un *element nou* în desfășurarea programului *Lecturile verii 2013* l-a constituit axarea tematică în fiecare zi a săptămânii: luni – *Citim și discutăm*, marți – *Jocurile copilăriei*, miercuri – *Ascultăm povestea*, joi – *Cunoaștem istoria orașului*, vineri – *Învățăm tehnologiile informaționale*, duminică – *Dezvoltăm creativitatea* (modelăm, desenăm, croșetăm, brodăm) ceea ce a facilitat și a sistematizat planificarea activităților.

Utilizatori de diverse categorii au fost atrași la lectură prin intermediul celor mai reprezentative colecții de carte, CD-uri, DVD-uri, ediții periodice. Cărțile, propuse spre lectură, au fost selectate conform unor anumite criterii, ținându-se cont de listele de lectură recomandare de profesori, dar și de achiziția valoroasă de carte a Bibliotecii Municipale.

Lecturile verii 2013 a propus un spectru vast de activități cu publicul ceea ce a dat posibilitate să fie incluse lansări și prezentări de carte, întâlniri cu scriitori, discuții / dezbateri, mese rotunde, ore de lectură, ședințe de club, spectacole, concursuri de erudiție, ateliere de creație ce au permis copiilor să petreacă timpul nu doar frumos, ci și util.

Orele de lectură au constituit cea mai frecventă formă de activitate organizat în cadrul *Lecturilor verii 2013* – 453 activități pentru copii, tineri și părinți, care au promovat creația scriitorilor din literatura română: Gr. Vieru, D. Matcovschi, G. Meniuc, S. Vangheli, I. Druță, N. Dabija, V. Dumbrăveanu, C. Partole, V. Romanciuc, C. Dragomir, I. Țurcanu, L.-D. Bujor, A. Bujor; A. Scobioală, S. Ursachi, E. Farago, Al. Mitru, B. Delavrancea, G. Bogza, M. Eminescu, I. Creangă, V. Alecsandri, I. Slavici ș.a.; precum și din literatura universală: H. Ch. Andersen, C. Collodi, Ch. Perrault, Fr. Grimm, M. Twain, J. Verne, L. Carroll, P.L. Travers, O. Wilde, G. Rodari ș.a.; de un deosebit interes printre copii s-au bucurat cărțile din colecția *Disney*. La orele de lectură copii au citit pe roluri, au discutat, au desenat, au modelat în diferite tehnici eroii îndrăgiți. De asemeni, s-au desfășurat ore de lectură tematice: *Legenda Chișinăului, Muzeele din Chișinău, Monumentele din Chișinău, Ștefan cel Mare și Sfânt, Ziua Limbii Române; Ziua Independenței, Ziua Europei* etc. Povestea deține un loc aparte în cadrul programului *Lecturile verii*, fiind înscenate, discutate, lecturate povești populare românești, ucrainești, rusești, franceze, evreiești, poloneze ș.a., povești despre plante și animale. Copiii au manifestat un interes deosebit pentru orele de lectură multimedia, utilizând din plin colecția de DVD-uri.

An de an, se pune un accent tot mai pronunțat pe organizarea **concursurilor (de erudiție și de creație)**. Acest tip de activitate are un caracter complex, cu diverse tematici – carte, lectură, bibliotecă: *De ce aș vrea să trăiesc în lumea lui Guguță, Culoarele copilăriei, Personajul preferat, Găsește imaginea identică, Să facem împreună o carte, Ghici ghicitoarea mea, În vacanță la bunici, Mihai Eminescu – cel mai*

drag poet, Cunoaștem plaiul natal, Cel mai bun ghid turistic, Regulile de circulație etc. Copiii participă cu interes și la concursurile de scrieri literare: *poezii, eseuri, compuneri*. Tot mai răspândite devin concursurile de *desen pe asfalt*, practicate de toate filialele BM: *Personajul preferat, Da! Copilăriei, Noi pledăm pentru un mediu mai curat; Soarele răsare în creația copiilor, Culorile copilăriei* ș.a.

Discuțiile / dezbaterile constituie o metodă eficientă de a atrage utilizatorii către carte și lectură, de a scoate în evidență creațiile unor scriitori, a atenționa asupra unor probleme sociale etc. Anume relațiile informale ale cititorului cu biblioteca predisun la discuții libere, care dezvoltă gândirea critică și capacitatea de a formula și a susține propriile opinii. Astfel, în cadrul programului *Lecturile verii*, filialele au organizat și au desfășurat discuții pe teme ce țin de sănătate, etică și morală, locul tinerilor în societate: *Biblioteca și cartea în viața mea, Mănânci sănătos – crești mare și voios!, Învățăm explorând oceanul planetar!, Ce vreau să devin când voi crește mare, Cartea mea preferată, Stop la intersecție – stop la neatenție, Modul sănătos de viață, Cartea tradițională și / sau cartea on-line?* etc.

Importanța și valorificarea colecției de carte a bibliotecii, publicațiile ce merită a fi reactualizate, precum și aparițiile editoriale recent intrate în fondurile bibliotecii, a fost realizată prin intermediul **Lansărilor și prezentărilor de carte** și a **întâlnirilor cu scriitorii**. Avantajul constă în faptul că cititorii au prilejul de a cunoaște și de a discuta pe viu cu un scriitor consacrat. În vara 2013 cititorii BM au avut ocazia de a se întâlni și a discuta cu mai mulți scriitori din RM: *Vladimir Beșleagă, Spiridon Vangheli* (Filiala „Târgu-Mureș”); *Titus Știrbu* (Filiala „Alba Iulia”); *Emilian Galaicu-Păun, Dumitru Crudu, Nicolae Spătaru, Călina Trifan, Maria Stati* (Filiala „O. Ghibu”); *Maria Caras-Cumpenici* (CAIE); *Liuba-Drăgostița Bujor* (Filiala de Arte „T. Arghezi”, CAIE); *Liubov Bacunski* (Filiala „M. Lomonosov”); *Claudia Partole, Vlad Zbârciog* (Filiala „A. Mickiewicz”); *Ianoș Țurcanu, Maria Mocanu, Ion Diordiev, Dumitru Mămăligă, Nina Slutu-Soroceanu* (Filiala „Ovidius”); *Sergiu Afanasiu* (Filiala N. Titulescu).

Vara biblioteca devine un loc de dezvoltare a imaginației și a potențialului creativ. Au fost organizate 160 de **atelier de creație** în cadrul cărora participanții au desenat, au modelat, au croșetat, au brodat, au confecționat bijuterii; au învățat să lucreze cu hârtia în diferite tehnici: origami și quilling; au pătruns tainele floristicii și au confecționat lucrări din pănuși și iarbă uscată.

În cadrul *Lecturilor verii* au fost organizate activități **extramuros**, desfășurate în parteneriat cu diverse organizații din comunitate la taberele de vară ale școlilor și liceelor, în grădinițele de copii, în curțile blocurilor adiacente bibliotecii, în parcurile publice: Dendrariu, Grădina Botanică, Valea Trandafirilor, Parcul Râscani (Filialele V. Bielinski, „Târgu-Mureș”, „Alba Iulia”, „M. Lomonosov”, N. Titulescu, Traian, Codru, „A. Donici”).

Filiala „Ovidius” în acest an a desfășurat activitățile extramuros mai neobișnuit, alegând drept mascotă a programului *Lecturile verii* bicicleta, numind-o *bicicleta lecturii*, care, plină cu cărți, a mers la grădinițele din sector, organizând expoziții de carte, ore de lectură.

Cele mai captivante și mai incitante cărți au fost expuse în cele peste 400 de expoziții tradiționale și virtuale. În vederea promovării programelor de lectură și a cărții, s-au organizat 150 de vizite colective.

Agenda activităților a fost afișată pe site-ul BM. Filialele BM au plasat zilnic informații, poze din cadrul activităților pe bloguri și rețele sociale: YouTube, Facebook, Flickr.

Pentru a motiva copiii să participe la *Lecturile verii* BM le-a oferit hârtie, acuarele, creioane, carioce, hârtie colorată, plastilină.

La sfârșitul verii tuturor participanților programului li s-au înmănat diplome și au fost nominalizați cu titlul: *Miss și Mister Lecturile verii, Cel mai activ cititor, Cel mai erudit participant, Cel mai creativ participant, Cel mai fidel participant ș.a.*

În realizarea programului *Lecturile verii*, BM „B.P. Hasdeu” se bucură de susținerea preturilor din sectoarele Centru și Ciocana, a unor ONG-uri, precum și a Primăriei capitalei. Vara aceasta, „Unibank” a susținut buna desfășurare a programului prin confecționarea chipiurilor și tricourilor cu logoul BM și al băncii, precum și inscripția *Lecturile verii*, în mod special pentru bibliotecari.

Activitățile organizate în cadrul programului *Lecturile verii* stimulează și încurajează la lectura suplimentară, accentuează importanța cărți și a lecturii în viața omului, dezvoltă abilități de comunicare, copiii cunosc cărți și autori noi, implică în activități părinții și bunicii. Cu ajutorul bibliotecii cititorii se dezvoltă, iar fiecare carte citită, fiecare informație culeasă din cărți îi formează ca personalitate.

Numărul participanților la program este în creștere de la an la an, fapt ce demonstrează că vara lectură și cartea nu au vacanță!!!

Impresiile participanților despre program:

„Impresia mea despre programul Lecturile verii este foarte bună. Îmi place mult denumirea și nu numai denumirea, ci și activitățile la care am participat. Mai aștept să vin și mâine la Bibliotecă pentru o nouă activitate. Eu am mai participat la multe activități și toate au avut parte de un mare succes la copiii-cititori de la Biblioteca «Ovidius».” (Sorina Ermurache)

„La programul Lecturile verii învățăm diverse lucruri din cărți și analizăm cu atenție toate punctele de reper. Eu consider că este un program foarte reușit și util. Aici discutăm și citim cărți. Fiecare copil trebuie să aibă dorința de a citi, deoarece lectura ne îmbogățește vocabularul și ne îmbogățește sufletul.” (Diana Chiperi)

„Am aflat multe lucruri pentru prima dată, lecturând diferite cărți incluse în lista programului Lecturile verii.” (Iulia Guțu)

„A devenit deja o tradiție ca în fiecare an să participăm la programul Lecturile verii de la Biblioteca «Ovidius». Îmi place foarte mult să merg la bibliotecă deoarece acolo găsesc multe cărți de care am nevoie și doamnele bibliotecare sunt foarte bune. Cu cea mai mare plăcere am desenat eroul preferat din cărțile citite, atunci când ni s-a propus să participăm la concursul de desene Impresii de lectură din cartea de vacanță. Mi-a plăcut și cum au fost expuse aceste desene în sala bibliotecii, unde au putut să fie privite de

toți copiii. Mi-a plăcut cum au fost evaluate aceste lucrări, dar și cadoul primit pentru acest desen. Mă bucur că am fost apreciată. O să mai desenez și alți eroi din poveștile pe care le voi citi vara această și voi mai veni să particip la concursurile organizate de bibliotecă, unde este foarte frumos și e o mare bucurie pentru noi când venim aici.” (Sabina Boleac)

Tabăra de vară

An de an, ca parte componentă a programului *Lecturile verii*, în perioada lunii iunie, pe lângă multitudinea de activități, filialele „I. Mangher”, „Alba Iulia” și „Transilvania” adună în jurul lor copii la tradiționalele *Tabere de lectură și agrement*. În cadrul lor copiii, care aleg să-și petreacă vacanța la bibliotecă, îmbină lectura cu jocul, comunică, își fac noi prieteni, ajută bibliotecarii în diverse activități, compun poezii, participă cu deosebită plăcere la activități.

La Filiala „I. Mangher”, Tabăra și-a desfășurat activitățile timp de două luni, pentru cei 89 de copii, din care 18 cu dizabilități (de la Centrul de plasament pentru copii cu autism „Atenție”). Majoritatea activităților au fost consacrate ultimului „Mohican” al literaturii idiș Ihlil Șraibman, comemorat de bibliotecă la 100 ani de la naștere. Participanții taberei s-au familiarizat cu creația scriitorului, au învățat miniaturi în idiș, română și rusă din opera șraibmaniană. Iar voluntarul bibliotecii Benjamin Fox-Rosen (SUA) a ținut câteva lecții de măiestrie de limbă idiș, reușind să-i învețe pe copii și unele cântece. Punctul culminant a fost excursia la Vadul-Rașcov, sat care ni l-a dăruit și pe Dumitru Matcovschi – marele poet moldovean. Sora poetului, dna Valentina Rotaru a ghidat excursia prin Vadul-Rașcov și, în special, la Casa-muzeu „Dumitru Matcovschi”. De asemenea, au fost organizate excursii cognitiv-educative la Muzeul Național de Etnografie și Științe ale Naturii, Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Grădina Botanică, Rezervația Naturală „Codrii” (s. Lozova), Școala Sportivă Republicană de Hipism ș.a. Pentru copiii de la Centrul de plasament cu autism „Atenție” a fost organizată o excursie la ferma de struți din s. Bardar.

În 2013, la Filiala „I. Mangher”, *Tabăra de vara* s-a transformat într-un adevărat atelier de creație. Concomitent, în diferite săli ale bibliotecii se desfășurau ateliere de creație: *Ceramică; Arte plastice și design; Dans; Confeccionarea bijuteriilor; Confeccionarea săpunului; Quilling și origami*, astfel, fiecare zi având un final creativ.

O inițiativă inedită a constituit organizarea *Zilei pisicilor*, toate activitățile acelei zile fiind nemijlocit legate de pisici: concursuri, ore de lectură, expoziție de bibelouri-pisici, crearea posterelor, vizionarea filmelor cu aceste feline. În cadrul atelierelor de creație copiii au confecționat diverse lucrări dedicate pisicilor: panou în tehnica origami, pisică din plastic, pernuță pentru ace ș.a.

La finele *Taberei de vară*, participanții au prezentat părinților spectacolul *O ulicioară din Rașcov* și concertul *Gala talentelor*.

Filiala „Alba Iulia” a adunat în 2013 la *Tabăra de lectură* 25 de copii cu vârstă între șase și 13 ani împreună cu care au organizat diverse activități: concursuri, spectacole cu păpuși, spectacole literar-muzicale, înscenări de povești, ore de lectură, discuții / dezbateri, întâlniri cu scriitori.

O parte dintre cei mai activi s-au implicat în organizarea și desfășurarea unor activități la grădinițele din cartier, unde aceștia s-au simțit adevărați actori, prezentând minispectacole din creația scriitorilor Titus Știrbu, Victor Dumbrăveanu, Iulian Filip, Ianoș Țurcanu. Jocurile preferate ale copiilor s-au dovedit a fi *Telefonul stricat*, *Hora cuvintelor*, *Anotimpuri*, *Bună ziua, copilărie*, *Insula îndepărtată*, dar și jocuri inventate de copii, în care au implicat și colegii de la taberele de vară ale liceelor „Liviu Deleanu”, „Onisifor Ghibu”, Liceul Municipal Sportiv, și copii de la grădinițe care veneau în vizită la bibliotecă. Au fost organizate și excursii în Dendrariu, unde copii s-au jucat și au lecturat cărți din colecția bibliotecii, au îndemnat și alți copii întâlniți în parc, să vină la bibliotecă, să citească, să participe la *Tabăra* bibliotecii, promovând astfel și biblioteca, și cartea, și tabăra. Întâlnirea cu poetul Titus Știrbu le-a dat copiilor posibilitatea să dialogheze pe viu cu autorul cărților sale pe care copiii le cunosc foarte bine, le citesc. La întâlnire copiii și-au expus opinia asupra cărților citite, au povestit despre ocupațiile lor zilnice în tabără, au primit sfaturi de la scriitor.

La Filiala „Transilvania” *Tabăra de lectură și agrement* a avut ca reper un program complex de activități, selectând 25 de copii, dintre cei mai fideli și devotați utilizatori cu vârsta între șase și 12 ani. Copiii au participat la diverse prezentări de carte, ore de lectură, spectacole, concursuri jocuri creative, jocuri cognitive, jocuri de echipă, discuții / dezbateri. De un deosebit succes s-a bucurat scenarizarea fragmentului *Pupăza din tei* din *Amintiri din copilărie* de Ion Creangă, dar și organizarea mai multor concursuri, ce au scos în evidență ingeniozitatea și spiritul de echipă al participanților. În cadrul atelierelor de creație, copiii au creat în tehnica origami diverse lucrări, dând dovadă de răbdare, creativitate și fantezie.

Activitatea *Taberei de lectură* a finalizat prin organizarea concursului *Miss și Mister Tabără*, constituit din mai multe probe, fiecare scoțând în evidență calitățile unice și talentul fiecărui participant în parte: perseverență, perspicacitate, ingeniozitate și spirit de echipă.

Concluzie: Taberele de lectură și agrement contribuie la materializarea maximei lui Rabelais care zicea că „*fiecare copil este un foc care trebuie aprins și nu un vas care trebuie umplut*”. Secretul acestui foc rezidă în capacitatea bibliotecarului de a-i prezenta copilului cartea ca pe o materie vie, ca pe ceva ce merită să fie cucerit, confirmând importanța cărții și lecturii. Parinții, bunicii și copiii sunt multumiți pentru că își petrec o lună în anturajul cărților. Bibliotecarul își crește și educă cititori buni și activi, voluntari și prieteni ai bibliotecii.

Impact: filialele BM „B.P. Hasdeu” au organizat și au desfășurat în cadrul programul *Lecturile verii 2013* **1431 activități** în care au fost implicați **30 853 participanți**; s-au înregistrat **4063 utilizatori noi**: preșcolari, elevi, părinții și bunicii acestora; utilizatorii și nonutilizatorii au efectuat peste **190 000 de vizite** și au împrumutat aproximativ **700 000 de documente**.

Săptămâna ușilor deschise

Inițiată și derulată de mai mult timp, această formă complexă de activitate are ca obiectiv principal promovarea și susținerea bibliotecilor, prin organizarea de evenimente culturale și informaționale. Prin anvergură, acest program aduce cel mai mare număr de participanți și de vizitatori, atât la evenimentele culturale, cât și la vizitele colective. Bibliotecile își deschis larg ușile organizând activități dedicate scriitorilor, oamenilor de cultură, utilizatorilor, partenerilor și, nu în ultimul rând, bibliotecarilor, planificând la fiecare ediție câte o activitate profesională. Fiecare filială își surprinde plăcut invitații prin valoarea noilor resurse informaționale, prin modalități inovative de organizare a acțiunilor realizate, prin partenerii implicați în aceste manifestări, prin materialele promoționale distribuite. Totodată, pregătirile pentru organizarea *Săptămânii ușilor deschise* contribuie la sporirea potențialului de creație al colaboratorilor bibliotecii.

În acest an cele mai eficiente *săptămâni* au fost cele de la filialele aniversare: „Alba Iulia” (15 ani de activitate) și „M. Lomonosov” (65 de ani).

Cu genericul *Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de identitate și imagine în comunitate*, de Sărbătoarea Națională *Limba Noastră cea Română*, Filiala „Alba Iulia” a serbat 15 ani de când și-a anunțat apariția pe harta Chișinăului. La manifestări au participat: delegația de la Alba Iulia, autoritățile publice chișinăuene, reprezentanți ai instituțiilor de cultură și de învățământ din municipiu, scriitori, ziariști, pictori, interpreți de muzică, studenți, elevi, bibliotecari etc. A fost o săptămână plină de activități interesante și utile. O săptămână în care Filiala „Alba Iulia” a demonstrat potențialul și serviciile, a pus în evidență întreaga activitate – parteneriat, motivare, comunicare, cercetare: **lansarea biobibliografiilor elaborate de BM:** *Elena Tamazlăcaru. Biobibliografie*, Chișinău, 2013; *Portret în mișcare: Ion Mărgineanu. Periplu biobibliografic*, Chișinău, 2013; *Anatol Ciocanu: o altfel de biobibliografie*, Alba Iulia, 2013; **întâlniri cu scriitorii** din Alba Iulia *Ion Mărgineanu și Ioan Bâscă*; **expoziția de sculptură:** *Professionalism și creativitate*, autor Valentin Vârtosu; **expoziția de pictură**, autori elevii Liceului „O. Ghibu”; **expoziția de fotografii:** *Lumină, culoare, speranță*, autor Vasile Șoimaru; **vizionarea videoclipului** *Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de zidire sub tâmpla Limbii Române*, realizat de Filiala „Alba Iulia”; au urmat **patru zile dedicate liceelor** din sector cu care Filiala „Alba Iulia” conlucrează de 15 ani, avînd genericul: *Cu biblioteca vom deveni urmași demni de Petru Rareș* (Liceul „Petru Rareș”); *Arta naște talente împreună cu biblioteca* (Liceul „Onisifor Ghibu”); *Bucuria comunicării cu biblioteca* (Liceul „Liviu Deleanu”); *Biblioteca – în agenda viitorilor sportivi* (Liceul-Internat Municipal cu Profil Sportiv); **atelierul profesional:** *Sporirea vizibilității publice a bibliotecii. Parteneriatul bibliotecii cu mass-media*.

În contextul aniversării celor 65 ani de la deschidere, cu sloganul *Эмо – ваша библиотека!*, Filiala „M. Lomonosov” a organizat un șir de activități cu publicul, pentru a scoate în evidență importanța social-culturală a bibliotecii în comunitate. La activități au participat reprezentanți ai comunității ruse din RM, oameni de artă și cultură: Ala Korkina, Margareta Ivănuș, Serghei Tiranin, Serghei Varsanov, Mihail

Secikin, Fiodor Țurcan, Constantin Pavliuk, Andrei Ciobanu ș.a., partea festivă fiind deschisă de corul *Steaua*, conducător Galina Rotta. Organizarea unui **flash mob** destinat aniversării *С Днем рождения, библиотека!* a dat start *Săptămânii ușilor deschise*. Au urmat **prezentări de carte**: *Альбом-каталог Товарищества русских художников «М-Арт»*; *Ревизор Вселенной*, autor Leo Kolier; **întâlnire cu scriitoarea Marcela Mardare**; **lecție publică**: *А.С. Пушкин – читатель* susținută de Marina Podlesnoi; **oră de lectură**: *Сказ о Ломоносовке*, autor Борис Шергин; **spectacole teatralizate**: *О рыбаке и рыбке* по сказке; *О поне и о работнике его Балде*, autor А. Пушкин; povestea populară rusă *Ренка*; **expozițiile de pictură** ale artiștilor plastici Anghelina Masloкова și Maria Vorobkalo; **expoziția de desene** ale elevilor Școlii de Arte „A. Stârcea”; **spectacolul literar-muzical** *Тоamna de aur*, **vizionarea filmului** *Звезда Ломоносова*; **atelierul profesional**: *Составление и аналитика социологических опросов*.

Un impact pe măsură așteptărilor au avut proiectele și evenimentele propuse în cadrul *Săptămânii ușilor deschise* la Biblioteca Centrală, redeschisă după o reorganizare și reamenajare.

Cu această ocazie, biblioteca a desfășurat **campania de promovare a lecturii** *Eu citesc! Dar Tu citești? Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” te invită la lectură!*, cu scopul de a mobiliza și de a sensibiliza publicul chișinăuian să citească, astfel contribuind activ la procesul de culturalizare în masă. Activitățile culturale multiaspectuale au fost orientate spre valorile istorice, culturale și artistice. În acest context, *săptămâna* a fost deschisă cu **conferința** *Orașul Chișinău sub semnul muzei Clio*. Invitatul special, Iurie Colesnic, a completat tabloul de informații pe care l-au creat participanții cu date istorice și momente remarcante din traseul istoric al Chișinăului. Un moment frumos a fost **atelierul de creație** *Confecționarea iei moderne*, moderatoare Rodica Croitoru, membră a Uniunii Meșterilor Populari. În cadrul acestui atelier, participanții (în mare parte doamne și domnișoare) au avut ocazia să descopere secretul confecționării unei ii tradiționale și stilizate, atât la modul teoretic, cât și la cel practic. Un eveniment inedit a fost și sesiunea de **master-class** *O cafea + o carte = PASIUNE*, la care invitatul special și moderatorul Alexandru Stucalov a demonstrat câteva rețete de preparare a cafelei. Aici s-a încadrat perfect și **expoziția de pictură** (în cafea) a Annei Prohina cu titlul *Orașul Chișinău cu aromă de cafea*, precum și o expoziție tematică de carte, organizată de echipa BC. Tot în această armonie cu aromă de cafea s-a desfășurat și **discuția de suflet** cu Maria Iliuț însoțită de ansamblul „Crenguța de iederă” de la USM, care au venit cu un recital de muzică folclorică.

Pentru a demonstra utilitatea și necesitatea, dar și colaborarea dintre bibliotecă și internet benefică pentru utilizatori, echipa Bibliotecii Centrale a planificat o zi dedicată exclusiv internetului, prin valorificare acestui raport în cadrul **zilei de informare** *Internetul și biblioteca: utilitate și necesitate a societății*, la care au participat elevii de la Colegiul Tehnic. În cadrul acestei activități a fost prezentată **revista bibliografică** *Internetul, încă o sursă de informare pentru utilizatorii bibliotecii*, în care au fost expuse o colecție de cărți ce ajută cititorii să se orienteze și să gestioneze corect informațiile în lumea virtuală.

Lansarea cărții lui Nicolae Cojocaru *Nevoia de mărturisiri despre vremurile sub care am trăit*, în care a fost valorificat nu numai aspectul istoric al epocii trecute, dar și libertatea de exprimare pe care o oferă contemporaneitatea, și cea a lui „*Aureliu Busuioc, bătrânul poet*” (moderator: Arcadie Suceveanu, invitați: Vladimir Beșleagă, Leo Butnaru, Mircea V. Ciobanu, Iulian Filip, Emilian Galaicu-Păun, Eugen Lungu) a întărit ideea de lectură calitativă pe care o promovează Biblioteca Municipală.

Săptămâna ușilor deschise a culminat cu ultimelor tendințe care se manifestă pregnant printre tineri: moda și limba engleză. Prima categorie a fost valorificată prin prezentarea site-ului Oblivion.md și a vedetelor acestuia. Experiența tinerelor a fost raportată și la lecturile pe care acestea le-au făcut și au dat dovadă că noua generație se bazează pe cultură. Cea de-a doua tendință menționată a fost reprezentată de lansarea **clubului de lectură** English Book Club, membrii cărora au ținut o conversație destinsă în limba engleză despre lectură. Ambianța cărților a completat perfect cadrul discuțiilor, iar faptul că pe viitor se planifică amenajarea **sălii de lectură în limba engleză** a fost un motiv în plus pentru a încuraja lectura în această limbă de circulație internațională.

La alte filiale programul *Săptămâna ușilor deschise* a inclus:

– **simpozioane:** *Biblioteca – cinste celor care te-au citorit și dăruit!*, Onisifor Ghibu – o constantă receptivă la adevăr („O. Ghibu”); *A-l cunoaște pe Eminescu, a-l face cunoscut lumii* (CAIE);

– **conferințe:** *Onisifor Ghibu – luptător pentru valorile reale ale culturii și literaturii poporului român* („O. Ghibu”); *Liviu Ioan Stoiciu și scriitori basarabeni, Noutatea prozei lui Paul Goma, Scriitorul și desidentul Paul Goma: ieri și azi* („Ștefan cel Mare”); *Nichita Stănescu – personalitate și creație*, moderator poetul, criticul și profesorul universitar Ion Pop („L. Rebreanu”); *Pregătirea tinerilor ghizi* (Arte „T. Arghezi”).

– **messe rotunde:** *Carte – laudă celui care te-a scris și te cinstește* („O. Ghibu”); *Vin florile cu soare și soarele cu flori*, moderator Nina Josu („Ovidius”); *Învățăm bunele maniere* („Târgu-Mureș”); *Dragoste între mit și realitate* („Maramureș”); *Romanul basarabean de după 2000, Biblioteca: un centru de cultură sau un depozit de cărți* („Ștefan cel Mare”); *Toleranța – necesitate stringentă în societatea noastră*, moderator Violetei Matieș, doctor în filologie, lector la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” („L. Rebreanu”); *Familia – pilonul societății contemporane* (Arte „T. Arghezi”); *Pe drumul Renașterii: 135 de ani de la eliberarea Bulgariei* („H. Botev”); *Grijile verii* (A. Russo); *Mihai Eminescu – Veronica Micle: roman epistolar de dragoste* (ședința Clubului de artă și literatură în univers); *Eminescu și Vieru – doina dorurilor noastre*; *Mihai Eminescu pe meridianele lumii: traducerea operei în limba franceză*; *Mihai Eminescu – omul de teatru*, *Mihai Eminescu – poet al naturii*; *Ion Holban sau Tainele universului eminescian* (CAIE);

– **întâlniri cu personalități:** *Nicolae Rusu* („Transilvania”, „Ovidius”,), *Victor Prohin* („Transilvania”,), *Renata Verejanu* („Transilvania”,), *Nicolae Popa* („O. Ghibu”), *Arcadie Suceveanu* („Târgu-Mureș”), *Emilian Galaicu-Păun* („Ștefan cel Mare”); *Nina Slutu-Soroceanu* („L. Rebreanu”), *Nicolae Dabija* (N. Titulescu); editorul, bibliotecarul, traducătorul *Gheorghe Cutasevici*; pictorul *Alexandru Plăcintă*

(Traian); *Ianoș Țurcanu* (A. Russo); academicienii *Mihai Cimpoi* și *Nicolae Dabija*, *Ianoș Țurcanu*, *Iulian Filip*, *Aurelian Silvestru*, *Emilian Galaicu Păun* („L. Rebreanu”);

– **lecții publice:** *Simțul umorului – aliatul oratorului*, moderator L. Kulikovski („Ovidius”); *Să îmbătrânim frumos și sănătos* („Târgu-Mureș”); *Ucrainenii în literatura și cultura Moldovei* („L. Ukrainka”);

– **medalioane literar-artistice:** *Metafora nemuririi* („Transilvania”), *Vasile Romanciuc – poetul firescului și al candorii* („O. Ghibu”); *In memoriam: Alexandru Mușina* („Ștefan cel Mare”); *Ascultă! Clasică răsună*; *Slavliu Rodinu svoiu* („L. Ukrainka”); *Biblioteca „Hristo Botev” – centru cultural pentru bulgari Chișinăului* („H. Botev”); *Orașul meu scaldat în soare...* (Codru); *Eu sunt aici, unde tu te joci și crești* (N. Titulescu); *Vine, vine Moș Crăciun!*; *Confecționarea fulgilor decorativi* (Traian);

– **serii literar-artistice:** *Lumina astrului etern* (CAIE); *Adie vânt de primăvară* („I. Mangher”); *Un an petrecut împreună*; *Limba maternă – floare eternă*; *Tradiții, iar în ele sufletul poporului* („L. Ukrainka”); *Invităm prieteni la bibliotecă*, *În ospete – partenerii bibliotecii*, *Biblioteca „Hristo Botev” în serviciul comunității multiculturale* („H. Botev”);

– **lansări / prezentări de carte:** *Eminescu ni l-a dat pe Mihai Cimpoi: Mihai Cimpoi – în viziunea contemporanilor săi*, alcăt. D. Verejanu; *Limba noastră cea română: antologie de poezii*, *Metafora nemuririi*, de R. Verejanu, *Generația dintre secole* („Transilvania”); *Jurnalul unui bibliotecar*, de D. Crudu; *a(l)ta: antologie de versuri*, de Radmila Popovici-Paraschiv; *de ce mă doare inima*, autor I. Filip („O. Ghibu”); *În poiana cu alune și Cântec de zbor*, de Dorin Urâtu; *Castele pân’ la stele*, de Nina Slutu-Soroceanu; *Drumul spre școală*, de Nina Dănilă („Ovidius”); *Imagini pe pânza timpului*, de Valentina Stoica („Târgu-Mureș”); „L. Rebreanu”: *Opere* (4 volume), de George Coșbuc; *Poezii, Oameni pe care i-am iubit*, *Coșbuc în căutarea universului liric*, *Viața lui George Coșbuc*, de Lucian Valea; *Opere* (3 volume), de Pavel Dan; *Amintirile unui școlar de altădată*, de Ion Pop; *Coșbuc sau Lirismul pragurilor*, de Andrei Moldovan; *Prin anotimpurile zilei de azi*, de Teodor Tihan; *Zbor frânt*, de Vladimir Beșleagă; *Pomul fermecat*, de Alexandru Plăcintă („L. Rebreanu”); *Flautistul binecuvântat de Dumnezeu*, de Ion Proca; *Cultura audiovizuală: provocări și tendințe*, de Violeta Tipa (Arte „T. Arghezi”); *Veremia*, de Iurie Diaciuc; *Cocorii*, de Galina Chirpa („L. Ukrainka”); *Fluturele alb*, de Nicu Nicolaescu (N. Titulescu);

– **spectacole:** *Limba maternă – floare eternă* („Transilvania”), *Inaugurarea Salonului literar-artistic „Lecturi la terasa de vară”* („O. Ghibu”), *Bibliotecarii sunt cei care cinstesc cuvântul*; *Spiridon Vangheli – un scriitor cu suflet de copil* („Ovidius”), *Mihai Eminescu – cel mai drag poet* (CAIE); *Cartea e un univers creat de om* („L. Ukrainka”); *Cartea am lecturat, din ea multe am învățat*; *Bim și Boom*; *Ispravile lui Guguță*; *Clovni* („A. Donici”); *Hai cu toții de mână sub căciula lui Guguță* (A. Russo);

– **atelier de creație / master-class:** *Cu hârtia faci minuni – tehnica qiulling* – confecționarea măruului, *Confecționarea căciulii lui Guguță* („Transilvania”);

– **concursuri de creație:** *Sub căciula lui Guguță* („Transilvania”), *Dansul fulgilor de nea*, *Cel mai frumos cadou de Crăciun* (Traian);

– **concursuri de erudiție:** *Dumitru Matcovschi – „sunt om al acestui pământ”* („Maramureș”); *Între dragoste și poezie; De ziua ta, poete drag* (CAIE); *Micul ucrainean, Cutia cu secrete* („L. Ukrainka”);

– **vernisaaj de pictură:** *Libertate, simplitate, culoare*, autor pictorul Mihail Mungiu, expoziție de handmade a meșterii *Mila Șeremet*: mileuri, felicitări, flori în tehnici origami și quilling („Transilvania”); *Picturi netradiționale cu pretenții clasice*, autori membrii *Clubului poeți desculți* („O. Ghibu”); *Vis de toamnă*, autor Viorica Didic („Târgu-Mureș”); *Împreună încercăm să facem lumea mai bună*, expoziție de lucrări manuale pe suport textil, ceramic, hârtie, autori tinerii *Centrului de zi și activități „Star”* („Maramureș”); *Lumea din jurul nostru și noi în această lume* („L. Ukrainka”); *Respectă Pământul – un mediu mai curat, o viață mai sănătoasă*, desene ale copiilor de la Liceul „I. Creangă” („A. Donici”);

– **discuții / dezbateri:** *Teatrul – catalizator al vieții culturale* („Ovidius”); *Strivirea omenescului și pierderea identității umane în romanul Ora 25*, autor C.V. Gheorghiu („Maramureș”); *Polonezii din cultura Moldovei* („A. Mickiewicz”); *Lectura tradițională sau lectura on-line?!* („L. Ukrainka”); *Internetul sau lectura* (N. Titulescu).

Concluzii. Actuala ediție totalizează un palmares de **445** evenimente, la care au asistat circa **18 200** utilizatori. În această perioadă au fost înregistrați peste **2000** de utilizatori noi și au avut loc **220** de vizite colective cu aproximativ **5300** participanți. Acesta este unul dintre puținele proiecte culturale care a cunoscut o creștere constantă pe parcursul anilor și care confirmă orientarea corectă a BM pentru informarea și culturalizarea comunității.

Decada Chișinău, orașul meu (4-14 octombrie)

Fiind în serviciul public al capitalei, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” desfășoară anual, cu ocazia Zilei orașului, Decada *Chișinău, orașul meu* ce reprezintă un nou prilej pentru a promova și a valorifica patrimoniul istoric și cultural al urbei noastre. Activitățile consacrate zilei orașului s-au axat pe diverse informații despre oraș, evenimente, personalități istorice și contemporane care au adus faimă „orașului de pe șapte coline”. Timp de zece zile, filialele BM au invitat chișinăuienii să-și sărbătorească orașul, organizând un spectru cultural de activități cu publicul. Printre cele mai importante se înscriu:

– **mesele rotunde:** *Istoria culturală a Chișinăului* (Filiala „Târgu-Mureș”), *Orașul meu – mândria mea* (Filiala „L. Ukrainka”), *Chișinău – orașul unde-mi este bine* (Filiala „Traian”), *Dialog între generații* (CAIE), *Мои воспоминания: история Кишинева в лицах* (Filiala „H. Botev”);

– **întâlnirile cu personalități:** scriitorii *Vladimir Beșleagă* (filialele „Târgu-Mureș”, „O. Ghibu”), *Iulian Filip* (Filiala „L. Rebreanu”), *Călina Trifan* (Filiala „O. Ghibu”), *Ștefan Sofronovici* (Filiala „Ovidius”), *Andrei Strâmbeanu, Raisa Plăieșu* (CAIE); artistul plastic Ion Daghi (CAIE); actorul *Petru Hadârcă* (Filiala „Ștefan cel Mare”); regizorii *Virgil Mărgineanu, Leontina Vatamanu* (Filiala „Ovidius”); cineastul *Alecu Deleu* (CAIE); jurnalista *Valentina Butnaru* (Filiala „Ovidius”); criticul de teatru și film *Larisa Ungureanu* (CAIE); muzicologul *Elena Abramovici* (Filiala „H. Botev”); istoricul *Ion Negrei* (Filiala „Ovidius”); părintele *Roman*

(Biserica „Sfintele femei mironosițe”) (Filiala N. Titulescu), părintele Vlad Mihăilă (Biserica „Sfânta Teodora de la Sihla”) (Filiala „Ovidius”);

– **lansările și prezentările de carte:** *Chișinăul din amintire, Chișinăul și chișinăuienii*, de Iurie Colesnic; *Chișinăul în literatură: antologie / BM „B.P. Hasdeu”* (filialele: „Târgu-Mureș”, „Transilvania”, Traian, „Târgoviște”, „L. Rebreanu”, „Ovidius”, „Maramureș”, „O. Ghibu”, CAIE, „Alba Iulia”, „H. Botev”, „V. Bielinski”, „A. Donici”, „A. Mickiewicz”, M. Drăgan); *Chișinăul în pictură: catalog-bibliografie / BM „B.P. Hasdeu”* (filialele: „Târgu-Mureș”, „Transilvania”); *O zi din viața lui Eminescu (28 iunie 1883). Dosar de presă*, de Nicolae Grigorescu (Filiala „O. Ghibu”); *Portrete în timp*, de Larisa Ungureanu (Filiala „Târgoviște”); *Oameni din Chișinău, Un american la Chișinău*, de Dumitru Crudu (Filiala „Ștefan cel Mare”); *Aleea Clasicilor*, de Călina Trifan (Filiala „O. Ghibu”); *Artistic; Eminesciana plastică*, de Ion Daghi; *Ion Daghi – pictor, pedagog, monumentalist*, de Isidor Doctoreanu; *Contrapunct*, de Andrei Strâmbeanu; *Portrete în timp: oameni de teatru și film*, autor Larisa Ungureanu, *Credința-i calea sufletului*, de Raisa Plăieșu (CAIE); *Chișinăul*, de Ștefan Ciobanu; *Chișinău: Buiucani 2000; Chișinăul în 1941* (Filiala „Alba Iulia”);

– **serile literar-artistice:** *Chișinău – oraș cântat și iubit de chișinăuieni* (Filiala „Târgoviște”); *Laudă ție, străbun Chișinău* (Filiala „A. Russo”); *Наш город – наша гордость* (Filiala „H. Botev”);

– **medalioanele literare:** *Te cânt în vers, al meu oraș* (Filiala „Transilvania”); *Orașul meu cu farmec de poveste* (Filiala N. Titulescu); *Nicolae Dabija – poet, romancier, publicist* (Filiala „Alba Iulia”); *Am recitat, am cântat și am dansat – orașul drag am lăudat!*; *Actrița de teatru: Valentina Izbeșciuc* (Filiala de Arte „T. Arghezi”); *Кушинец – город на семи холмах* (Filiala „H. Botev”);

– **orele de lectură:** *Legenda Chișinăului* (filialele: „L. Ukrainka”, „Transilvania”, N. Titulescu, Traian, „Transilvania”, „L. Rebreanu”, CAIE, M. Costin); *Muzeul Național de Istorie a Moldovei; Cunoaștem istoria orașului* (Filiala „Transilvania”); *Chișinăul și chișinăuienii* (Filiala Traian); *Aleea Clasicilor – mândria și demnitatea noastră* (filialele: M. Costin, A. Russo); *Personalități chișinăuene: A. Șciusev* (Filiala A. Russo), *Orașul vieții mele* de A. Korkina; *Monumentul lui Ștefan cel Mare și Sfânt – 85 de ani de la inaugurare* (Filiala M. Costin); *Scriitori din cartierul meu* (Filiala „Alba Iulia”); *Polonezii Chișinăului* (Filiala „A. Mickiewicz”);

– **spectacolele:** *Să creștem împreună, Chișinău!* (Filiala „Transilvania”); *Mă-nchin ție Chișinău* (Filiala Traian); *Chișinăul tinerilor poeți* (Filiala „O. Ghibu”); *Odă orașului meu* (CAIE); *Chișinău, oraș crescut pe-o floare* (Filiala „Alba Iulia”); *Chișinău – floare din fereastră* (Biblioteca Centrală); *Chișinău – oraș natal* (Filiala A. Donici);

– **discuțiile / dezbateri:** *Chișinăul – vatră seculară de cultură și civilizație* (Filiala A. Russo); *Problemele orașului depind de orașeni* (Filiala „Transilvania”); *Alexei Stârcea, cel care a fost...; Nicolae Sulac – o viață demnă într-o carte bună; Străzile Chișinăului ne povestesc* (Filiala „Maramureș”); *Chișinăul în legende istorice – adevăruri și ficțiuni* (Filiala „O. Ghibu”); *Aleea Clasicilor* (Filiala „Târgu-Mureș”);

Chișinău – orașul tinereții mele (Filiala „L. Ukrainka”); *Cunoaștem străzile Chișinăului?* (Filiala Traian); *Să ne cunoaștem Chișinăul* (Filiala N. Titulescu); *Trecutul și prezentul Chișinăului* (Filiala „Târgoviște”); *Simbolurile capitalei* (Filiala „Ștefan cel Mare”); *Chișinăul de azi – Chișinăul de ieri* (Filiala „L. Rebreanu”); *Evoluția Chișinăului în secolele XX-XXI* (Filiala „Alba Iulia”); *Болгары в Кишиневе* (Filiala „H. Botev”); *Personalități marcante ale Chișinăului* (Filiala „A. Donici”); *Împătimiți de istoria Chișinăului* (Filiala „M. Lomonosov”); *Personalități notorii din Chișinău* (Filiala „I. Mangher”); *Chișinăul lui Șciusev*; *Мой любимый город*; *Chișinău – orașul meu* (Filiala „A. Mickiewicz”);

– **concursurile de erudiție:** *Să ne cunoaștem orașul*; *Oaspeți de vază ai Chișinăului pe parcursul secolelor* (Filiala A. Russo); *Cel mai bun oraș din lume!* (Filiala „L. Ukrainka”); *Ne cresc aripile, dar nu ne uităm originile*; *Chișinăul de ieri, de azi, de mâine* (Filiala „Transilvania”); *Chișinău – cel mai frumos oraș* (Filiala Traian); *Cât de bine îmi cunosc orașul?* (Filiala „Târgu-Mureș”); *Cunoaștem Chișinăul de ieri și de azi* (CAIE); *Istoria Chișinăului în imagini* (Filiala M. Costin); *Chișinău, orașul meu natal* (Filiala „Alba Iulia”); *Город в котором я живу* (Filiala „I. Mangher”); *Chișinău, eu te cunosc!* (Filiala „A. Mickiewicz”); *Case în care a sălășluit istoria* (Filiala Codru);

– **concursurile de creație:** *Chișinău, orașul copilăriei mele* (Filiala „Transilvania”); *Chișinăul în culori* (Filiala Traian); *Chișinăul în imagini* (Filiala N. Titulescu); *Chișinăul multicolor* (Filiala „Târgoviște”); *Orașul iubit în viziunea copiilor* (Filiala „Ștefan cel Mare”); *Salut, orașul meu!* (Filiala „Ovidius”); *Orașul meu* (filialele M. Costin V. Bielinski); *Oraș scaldat de primăveri* (Biblioteca Centrală);

– **atelierile de creație:** *Harta Chișinăului* (cu ajutorul semințelor de hrișcă și a șervețelelor colorate) (Filiala N. Titulescu); *Arcul de Triumf* (tehnica origami) (Filiala „A. Donici”);

– **expozițiile de fotografii:** *Chișinăul meu cel mic*, autor Iurie Răileanu; *Bisericile Chișinăului de azi și bisericile dispărute: fotografiile din patrimoniul Muzeului de Istorie a Orașului Chișinău* (Filiala „Ovidius”); *Lumină din Lumină*; *Chișinăul pitoresc* de Andrei Viziru (Filiala „O. Ghibu”); *Preludiu toamnei, chișinăuiene* de Andrei Viziru (Biblioteca Centrală); **expozițiile de pictură:** *Chișinăul vechi și contemporan*, autori elevii Liceului Academic de Arte Plastice „Igor Vieru” (Filiala „Târgu-Mureș”); *Orașul în viziunea tinerilor plasticieni* (Filiala „Transilvania”); *Chișinăul tinerilor pictori: Orașul celor șapte coline* (Filiala „O. Ghibu”); *Chișinăul în culori* (Filiala „Alba Iulia”); *Chișinău – dragul meu oraș* (Filiala „A. Donici”); *Роднее города нет у меня* (Filiala „I. Mangher”); *Chișinăul în artă*, autori elevii Școlii de Arte Plastice „A. Șciusev” (Filiala „A. Mickiewicz”);

– **alte expoziții:** *Кофейный Кишинев*, autor Ana Pronin; *Expoziția lucrărilor maestrului în arta lemnului – Mihai Chicot* (Filiala „M. Lomonosov”);

– **activitățile multimedia:** prezentarea blogului *Chișinău, orașul meu* (www.chisinaul.blogspot.com) (filialele: „L. Ukrainka”, Traian, A. Russo, „A. Donici”);

– **revistele bibliografice:** *Cunoaște și iubește orașul* (Filiala „L. Ukrainka”); *Chișinău – poartă deschisă spre Europa* (Filiala „Târgu-Mureș”); *Lăcașurile sfinte ale Chișinăului* (Filiala „Ștefan cel

Mare”); *Monumente valoroase de istorie și cultură ale Chișinăului* (Filiala „Maramureș”); *Cronica Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” în istoria Chișinăului* (CAIE); *Улицы нашего города рассказывают* (M. Costin); *Orașul meu, al tău, al tuturor* (Filiala Codru);

– **expozițiile de carte:** *Chișinău – inima sacră a Moldovei* (Filiala „A. Russo”), *Chișinău, te port în inimă mereu!* (Filiala „L. Rebreanu”); *Chișinău – oraș de poveste*; *Cărți noi pentru chișinăueni* (Filiala „O. Ghibu”); *Scriitorii din sectorul Botanica*; *Edițiile Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” în istoria Chișinăului* (CAIE); *Мы лучше города не знаем, мы чувствуем его душой!* (Filiala „L. Ukrainka”); *Chișinău – Suflet, Leagăn și Lumină* (Filiala „Transilvania”).

Impact: participarea activă a publicului la activitățile decadelor, care a devenit o frumoasă tradiție pentru Biblioteca Municipală, demonstrează interesul chișinăuienilor pentru istoria, cultura și viitorul orașului în care locuiesc. Impactul asupra vizitatorilor și participanților este dinamic, înregistrând o activitate cu produs cultural de lungă durată și impresii deosebite, biblioteca înregistrând noi utilizatori.

În cadrul Decadei *Chișinău, orașul meu* au fost desfășurate **260** de activități culturale, la care au participat circa **7800** de persoane, împrumutul constituind **16 201** documente.

Activități științifico-literare:

– **simpozioane:** *Dumitru Matcovschi – lacrima de dor a Basarabiei Chișinăului („Târgu-Mureș”); B.P. Hasdeu – o personalitate a Neamului românesc („Transilvania”); Bogdan Petriceicu Hasdeu – un thesaurus al culturii și literaturii române (175 de ani de la naștere); Mircea Eliade și educarea personalității; Unitatea operei cantemiriene; („O. Ghibu”); Pogromul din 1903 și impactul lui asupra societății basarabene („I. Mangher”);*

– **conferințe internaționale:** *A-l cunoaște pe Eminescu, a-l face cunoscut lumii (CAIE); Probleme actuale de istorie, limbă și cultură a ucrainenilor din Moldova și moldovenilor din Ucraina („L. Ukrainka”);*

– **conferințe tematice:** *95 ani de la semnarea Actului Unirii Basarabiei cu România; „Nașterea Domnului, actualitatea veșnică...” susținută de cel mai popular și îndrăgit preot misionar al României în perioada postcomunistă, Constantin Necula („Alba Iulia”); 95 de ani de la Unirea Basarabiei cu România – 27 martie 1918; Amploarea demersului istoric, cultural și științific în viața și activitatea lui Onisifor Ghibu; Femeile se pronunță împotriva violenței; 1 octombrie – Ziua internațională a persoanelor în etate: situația bătrânilor din Moldova; Contribuții la îmbunătățirea calității vieții bolnavilor incurabili („O. Ghibu”); Grigore Vieru în oglinda criticii și a traducerilor (Biblioteca Centrală); История Молдовы в граните и в камне („M. Lomonosov”);*

– **conferințe literare:** *Eminescu să ne judece...; Grigore Vieru – poet tribun, simbol al națiunii („Transilvania”); Geneza universului în opera lui Nichita Stănescu (80 de ani de la naștere); Alexei Mateevici – o statuie de apostol al Neamului (125 de ani de la naștere); Chișinăul citește o carte („O. Ghibu”); Copiii Chișinăului citesc o carte („Târgu-Mureș”); B.P. Hasdeu – 175 ani de la naștere; Jules Verne – vizionarul lumii de vis („Ovidius”); Cultul zeităților dacice în tradițiile populare, Iulian Filip – poet prin excelență al primordialului, al rotundului, B.P. Hasdeu – o prezență tulburătoare în cultura românească, Icoana – tradiție și esență creștină („Maramureș”);*

– **mase rotunde:** *Viața și opera lui Bertolt Brecht (aniversarea a 115-a), Filosofia lui Artur Schopenhauer (aniversarea a 225-a), Conștientizăm autismul, Loriots Leben und Werke (zum 90. Geburtstag) Erich Maria Remarque; Zeit zu leben und Zeit zu sterben... (Biblioteca Centrală); Istoria culturală a Chișinăului („Târgu-Mureș”); Planeta are nevoie de tine, consacrată Zilei mondiale a mediului; Din istoria religiilor; Dialog între generații; Mihai Eminescu – Veronica Micle: roman epistolar de dragoste; Eminescu și Vieru – doina dorurilor noastre; Mihai Eminescu pe meridianele lumii: traducerea operei în limba franceză; Mihai Eminescu – omul de teatru; Mihai Eminescu – poet al naturii; Ion Holban sau Tainele universului eminescian (CAIE); Ideea unității naționale românești în spațiul basarabean în epoca modernă; Războiul de pe Nistru – consecințe istorice; Independența Republicii Moldova: de la proclamare la revenire; Sub umbra geniului cântă glasul eternității (extramuros), Mihai Eminescu la început de mileniu trei; Cartea – laudă celui care te-a scris și te citește!; Decada Chișinău – orașul meu; Revista Contrafort își adună prietenii; Interferențe culturale București – Chișinău; („O. Ghibu”); Să ne trăim viața*

plena... / Ziua mondială de prevenire a suicidului; Toleranța – necesitate stringentă în societatea noastră; Originalitate, semnificații și valori în operele literare (creații ale tinerilor condeieri, dar și ale scriitorilor universali Balzac, Stendhal, Hugo); Fantezie și realitate – simbioză inerentă într-o operă de artă; Măiestrie. Cum se scrie o nuvelă. Mostre. Subtext. Naturalețe și perfecțiune; Filosofia în arta literară („L. Rebreanu”); Vin Floriile cu soare și soarele cu Florii („Ovidius”); Romanul basarabean de după 2000 („Ștefan cel Mare”); Eu salvez planeta noastră, Lectura în familie (A. Russo); Интернет и воспитание детей; Социальное общение в сети; Счастливое детство; Дни Славянской письменности и культуры, Великое служение Солунских братьев („М. Lomonosov”); Gluma, ironia și energia epigramei, Voința și comportamentul uman, Alexei Mateevici – preotul-poet, personalitate de excepție în spațiul românesc, Presa liberă și independentă – componentă a societății democratice, Uniunea Europeană – un garant pentru menținerea păcii, Cititorul secolului XXI și lumea poveștilor lui Charles Perrault – o pedagogie estetică în favoarea pacifismului („Maramureș”);

– **discuții-dezbateri:** Problemele adolescenților și soluționarea lor; Suntem români și punctum; Avantajele și dezavantajele internetului în viața tineretului studios; Problemele comunității pot fi rezolvate prin implicarea tinerilor („Transilvania”); Caractere umane în lumea scrierii și în lumea fotografică, Expunerea afirmațiilor și a argumentelor, Comunicarea, principiile și etica businessului, Jocul și lectura, voluntariatul și dialogul intercultural între generație, Libertatea: are sau nu are limite?, Uniunea Europeană sau Uniunea Euroasiatică, Textul artistic și randamentul actualității, Promovarea educației antreprenoriale în rândul tinerilor, A fi femei în secolul XXI (Biblioteca Centrală); Mihai Eminescu și marii săi prieteni; Mihai Eminescu în arte; Eminescu, eterna statuie a spiritului...; Farmecul unui dialog epistolar; Mihai Eminescu în arta cinematografică; Mihai Eminescu în artele plastice; Mihai Eminescu pe meridianele lumii: Mihai Cimpoi în dialog cu studenții de la Universitatea Academiei de Științe; Studiem și cercetăm opera și viața lui Mihai Eminescu on-line; Ce-o fi vorbit Ion Creangă și Mihai Eminescu; Mihai Eminescu despre unitatea limbii și a neamului nostru; Prinoc de frumusețe și iubire; La genèse intérieure des poésies d’Eminescu par Alain Guillermou; Odiseea Doinei lui Mihai; Mihai Eminescu al vremii noastre; Luceafărul lui Mihai Eminescu – un poem al luminii nemuririi; Prezența naturii în poezia lui Eminescu (CAIE); Neamul Șoimăreștilor – roman de problematică istorică și socială, Sănătatea ca un dar, Liviu Rebreanu – reper în educația patriotică și civică, Între detașare și pasiune (Albert Camus – 100 de ani de la naștere), Omul-orchestră (Andrei Vartic – 65 ani de la naștere) („L. Rebreanu”); Strivirea omenescului și pierderea identității umane în romanul Ora 25; Lacrima lui Grigore Vieru, Cuvântul artistic în atmosfera cotidianului, Visul – a doua viață a omului, Dragostea – între imaginație, creație și realitate, Între bibliomanie și bibliofobie – motivație pentru lectură. („Maramureș”); 12 iunie – Ziua internațională împotriva exploatării prin muncă, Ziua internațională împotriva consumului de droguri, Reguli de comportare; Sănătatea și natura; Micii patrioți – Ziua Constituției Republicii Moldova; Civilizația chineză – o lume nouă; Tineretul în secolul informatizării și nanotehnologiilor; Vitaminele în viața fiecăruia; Împărăția sănătății; Teatrul – catalizator al vieții culturale

(„Ovidius”); A.S. Pușkin în Odesa; *Creația lui I. Șraibman, Tu bi ȘVAT – sărbătoarea copacilor, Legea și responsabilitatea, Sinagogile din Chișinău, Folclorul muzical evreiesc, Scriitorii evrei I. Șraibman și H.N. Bealik, Ruvim Levin – arhiva teatrului evreiesc din Chișinău („I. Mangher”); Accesul legal al părinților la conturile copiilor de pe saiturile de socializare, Devii mai fericit după ce ajuți pe alții (M. Drăgan); Chișinăul – vatră seculară de cultură și civilizație, Problemele ecologice ale râurilor din Republica Moldova (A. Russo); *Tineretul modern în lumea contemporană, lumea aventurilor copilăriei noastre (Jules Verne – 185) („L. Ukrainka”)*.*

Ateliere de creație

Aceste activități oferă utilizatorilor, mai ales copiilor, posibilitatea de a descoperi lumea înconjurătoare, și, în deosebi, pe sine. Aici ei își antrenează mintea, exprimându-și ideile, dezvoltându-și imaginația și creativitatea. Tot ce învață aici pot aplica și acasă, asigurându-i de dibăcia propriilor mâini, de capacitatea lor creativă și de pasiunea pentru frumos. Mai des întâlnite în BM sunt atelierele literare și cele de handmade.

De o mare popularitate s-a bucurat **atelierul de creație literară *Noii barbari***, unde se adună tineri pasionați de literatură și discută texte scrise de ei sau de către alți scriitori contemporani. Sub „umbrela” Filialei „Ștefan cel Mare” textele participanților la acest atelier au fost publicate și editate în trei cărți: *Covoare moldovenești, Casa verde și Autobuzul 100*. Tot la această filială activează și *Clubul poezilor copii*, în cadrul căruia cei mici scriu la bibliotecă texte, poezii pe diverse teme. Scriitorii basarabeni postmoderniști îi îndrumă pe micii creatori cum să scrie poezie sau proză, încercând să descopere noi talente, să le dezvolte spiritul analitic și abilitățile de scriere.

La un util master-class cu tematica *Poezia – metafora existenței noastre*, susținut de poeta Călina Trifan, au avut posibilitatea să participe tinerii talentați în ale scrisului, utilizatori ai Filialei „Onisifor Ghibu”.

Mai multe activități s-au produs în cadrul *Atelierului de traducere literară*, inaugurat în această toamnă la filiala amintită mai sus, în colaborare cu USM, Facultatea de Limbi și Literaturi Moderne, moderat de prof. univ. Ivan Pilchin. Temele atelierelor-sesiuni au fost utile și interesante pentru utilizatorii studiosi, viitori specialiști în domeniul literar: *Tipuri de traduceri; Specificul traducerii literare; Tehnici de traducere literare; Traducerea frazeologismelor; Umberto Eco – despre traducere și negociere; Traducerea unui text postmodernist: ludicul și ironia*.

Procese de **creație manuală** au luat și ele amploare în activitatea BM și și-au ținut ședințele la mai multe filiale cu diferite denumiri: *Mi-e drag să făuresc („Transilvania”), Miracol („Ovidius”), Albinuța („Ștefan cel Mare”), Meșterițele (N. Titulescu), Веселье пчелки („M. Lomonosov”)* etc. Folosind mai multe tehnici – origami, kirigami, quilling, frivolite, croșetat, mărgelit –, participanții au reușit să conjuge armonios lectura cu munca de creație, punând la contribuție fantezia, imaginația, atenția. Obiectele confecționate – flori decorative din fetru, flori croșetate, brățări, coliere, broșe, poșete, fulgi, jucării au contribuit la dezvoltarea

gustului estetic, spiritului de observație, viziunii artistice a realității înconjurătoare. Obiectele executate au fost expuse în filiale pentru a fi admirate de utilizatori și a-i intriga pe mai mulți să devină membri. Filiala „Ovidius” a avut ingenioasa idee ca în urma concursului *Magical Mărțișor* să ofere câte un simbol al primăverii, confecționat de membrii atelierului cu genericul *Un mărțișor – un zâmbet bătrânilor* de la un azil din oraș.

Datorită faptului că Biblioteca Centrală a avut o colaborare fructuoasă cu Uniunea Meșterilor Popolari din Republica Moldova aici sunt organizate mai multe ateliere de creație, unde cei îndrăgostiți de arta frumosului au învățat să brodeze împreună cu Svetlana Moraru, au însușit tehnica de încondeiere a ouălor cu meșterița Antonina Rusu, au deprins „*împletitul din foi de porumb*”, „*confecționarea bijuteriilor artizanale*”, „*confecționarea măștii decorative din lemn*”, „*modelarea plastică din lut*”, au participat la „*confecționarea iei moderne*”, împreună cu meșterița populară Rodica Croitoru, etc., la care au participat 564 de doritori. Imaginația și creativitatea, precum și păstrarea și asigurarea continuității tradițiilor strămoșești sunt dominantele colaborării dintre Biblioteca Centrală și Uniunea Meșterilor Popolari din Moldova, care întotdeauna vin cu ateliere de creație benefice pentru educarea culturală a tinerei generații.

Tot la Biblioteca Centrală, dar și la Filiala „Ovidius” au avut loc două dedințe de **master-class** în premieră: *O cafea + o carte = PASIUNE*, la care invitatul special și moderatorul Alexandru Stucalov a demonstrat câteva rețete de preparare a cafelei și *Cultura ceaiului*, un aspect al culturii chineze, organizat în parteneriat cu Institutul Confucius, ULIM. Aroma de ceai și cafea, condimentată cu gust de poezie și voie bună a fost pentru utilizatori o confirmare a faptului că ei contează pentru noi.

Concursuri

În scopul promovării lecturii și familiarizării utilizatorilor cu viața și activitatea personalităților din literatura, cultura, istoria națională și universală BM a inițiat și organizează sistematic un șir de concursuri, îndrăgite și apreciate de participanții la ele. Aceste acțiuni îi motivează spre lectură, spre cunoașterea mai aprofundată a operei scriitorilor, dezvoltându-le spiritului competitiv și dorința aprigă de a fi primii în toate. Concursurile organizate în cadrul filialelor contribuie la libertatea intelectuală, promovarea diversității culturale; răspund la cerințele individuale ale utilizatorilor, mai ales, ale celor mici, constituind un mediu de învățare permanentă și comunicare. În același timp, ajută utilizatorul să facă cunoștință cu opera integrală a scriitorului. Participarea la astfel de concursuri trezește dorința de a cunoaște mai mult, antrenează memoria și agerimea minții, permit participanților să se afirme, să aspire la dezvoltarea capacităților artistice. Cele mai des întâlnite sunt concursurile **de creație și de erudiție**: *Noi pledăm pentru un mediu mai curat*; *Soarele răsare în creația copiilor* (desene pe asfalt); *Hai să dăm culoare programului* Lecturile verii; *De ce aș vrea să trăiesc în lumea lui Guguță*; *Fii ager și câștigă* (ghici ghicitoarea mea), *Pe aripile fanteziei, în lumea copilăriei* (dedicat scriitorului Spiridon Vangheli), *Ghici, ghicitoarea mea!*, *Vara – anotimp fermecat* („Târgu-Mureș”), *Шкатулка с секретом* („L. Ukrainka”); *De la mic la mare, îndrăgostit de*

Eminescu, Călătorie literară prin creația lui Gr. Vieru („Transilvania”); (Transilvania); Citim expresiv din poezii preferați („L. Rebreanu”); În jurul lumii. Caleidoscop geografic, Ștefan cel Mare – Domn al Moldovei („A. Mickiewicz”); Dimineața iubirii, Grigore Vieru – poetul copilăriei noastre („A. Russo”); Poezia eminesciană în lectura tinerilor, Împreună cu Guguță și prietenii săi („O. Ghibu”), Dumitru Matcovschi – „sunt om al acestui pământ independent și mândru de cuvântul mamei mele („Maramureș”); Diversitatea lingvistică a Europei – factor determinant pentru cultură. Concursuri de erudiție dedicate lecturii: În lumea fascinantă a poveștilor; Lectura – o cale sigură spre cultură (Biblioteca Centrală).

În acest sens la Filiala „Ștefan cel Mare” a fost inițiat un proiect cu genericul *Cu scriitorii noștri poți ajunge faimos*. Opt ediții au fost dedicate cunoașterii vieții și operei scriitorilor clasici și contemporani români: *Mihai Eminescu, Ion Creangă, Grigore Vieru, Spiridon Vangheli, Ianoș Țurcanu, I.L. Caragiale, Iulian Filip, Vasile Romanciuc*, iar una a fost consacrată sărbătorilor de iarnă. Elevii, care au dat dovadă de cunoștințe aprofundate privind cunoașterea operei și a biografiei scriitorului, au beneficiat de premii, diplome și mențiuni, și, în primul rând, de cărți și bilete la teatru. Cei mai norocoși au primit și premii bănești oferite de către Direcția cultură a Preturii sect. Botanica. Prin intermediul acestui proiect, elevii au avut ocazia să-i cunoască pe unii dintre scriitorii a căror operă a fost propusă spre lecturare. Deci, elevii au avut ocazia să-i întâlnească pe: Spiridon Vangheli, Ianoș Țurcanu, Iulian Filip și, un alt invitat a fost Călin Vieru – fiul lui Grigore Vieru.

Concursuri de creație manuală: *Floarea mea purpurie, Copacul dorințelor („L. Ukrainka”); Magicul Mărțișor, O jucărie pentru pomul de Crăciun („Ovidius”); Cel mai frumos cadou de Crăciun („I. Mangher”).*

Concursuri de desene: *Lumina stelei ce-a murit... Având mereu suflet de copil – Gr. Vieru, Mamă, tu ești Patria mea („Transilvania”);) Cu drag de Patrie („L. Rebreanu”).*

Concurs de eseuri: *Oraș scaldat de primăveri (Biblioteca Centrală); La steaua; Între dragoste și poezie; Mihai Eminescu – cel mai drag poet; L’Étoile Eminescu (CAIE); Dialog imaginar cu Eminescu...; Tineretul despre tinerețe („Transilvania”)*

Activitatea expozițională

Un act cultural și util care face apel la valorile spirituale, la simțiri artistice, la senzații, la spirit de observație, la memorie sunt expozițiile. Ele folosesc drept modalitate de a atrage publicul la bibliotecă și a-i dezvolta dragostea de frumos, de a-i trezi trăiri speciale, anumite similitudini cu viața reală cu finalitate profund artistică. Bibliotecile recurg cu încredere la asemenea modalități de îmbinare a literaturii cu arta, organizând întâlniri cu personalități din lumea artelor care se soldează cu vernisaje sau expoziții:

– **vernisaje:** *Viorica Didic – Vis de toamnă („Târgu-Mureș”); Caracterele lui Mihai Șeremet; Picturile familiei Didic (tablouri); Acasele iulienne la Transilvania (Iulian Filip); Din Transilvania în Transilvania – Alexandra Clapatiuc; Operele inedite ale lui Victor Guțu; Libertate, Simplitate, Culoare de*

Mihail Mungiu; *Orașul în viziunea tinerilor plasticieni*; *Lucrări din taberele de creație*, autor Valeriu Herța; *Căutarea de sine prin artă* („Transilvania”); *Orizonturi eminesciene*, *Țara mea de glorie, țara mea de vis...*, pictorii Dumitru Pomârlean (tatăl și fiul) la CAIE; *Chișinăul meu cel mic* sub semnătura lui Iurie Răileanu („Ovidius”); Marina Fișer – *Luminile Hanucii* („I. Mangher”); *Dorință...* – Andrei Andrieș, student AMTAP; „*Impresii de primăvară*” – expoziție de grup, studenți de la AMTAP; *Pentru Patru Prieteni Pictori* – expoziție de grup, studenți de la AMTAP; *Rafaelean’s Garde* – Mihai Gâțu, absolvent al AMTAP; *Picturi netradiționale cu pretenții clasice* – expoziție de grup, studenți de la AMTAP; *Mici poeme muzicale pictate* – Victor Frimu, absolvent al AMTAP; *Între cinematografie și pictură, începuturi...* – Gheorghe Gonciar, absolvent al AMTAP; *Jumătate de inimă* – Alexandra Bobu, absolventă a AMTAP; *Meditații ireale* – Ilie Hadârcă, absolvent al AMTAP; *Poetul pânzelor prezente în timpul actual* – autor poetul Iulian Filip; *Tezaurul spiritului românesc* – Grigore Plămădeală, pictor, membru al UAPM; *Din palmaresul jocului culorilor* – Victor Bradu, pictor, membru al UAPM („O. Ghibu”); Expoziție de pictură a pictorilor fondului de binefacere „Renaștere” – *Slovom, i kistiui, i zvukom!* („L. Ukrainka”); a pictorilor ucraineni din Moldova: Nicolai Fedac, E. Oseredciuk și Elena Ieșcu *Lumea din jurul nostru și noi în această lume* („L. Ukrainka”); *Natură statică de flori*, pictor Mihail Mungiu, *Orașul Chișinău în aromă de cafea*, de Ana Pronina, *În dialog cu natura*, Sergiu Bargan, Arta vizuală a Mihaelei Motruc, *Negru pe alb*, Sergiu Sîrbu (Biblioteca Centrală);

– **expoziții de grafică:** *Doina poeziei pliată în desen* – autor, Doina Postolache, poetă; *Turle cu ecou de poeme* – autor, Iulian Filip, poet („O. Ghibu”); *Adam Mickiewicz la ceas aniversar* (Biblioteca Centrală);

– **expoziție de desene:** *Chișinăul vechi și contemporan*; *Colorăm și învățăm*; *Noi pledăm pentru un mediu mai curat*; *Magia sărbătorilor de iarnă* („Târgu-Mureș”); *O călătorie în lumea lecturii* („Ovidius”); *Traficul de ființe umane și al sclaviei moderne* (Biblioteca Centrală);

– **expoziție de fotografii:** *Foamea impusă în anii 1932-1933* („L. Ukrainka”); *Bisericile Chișinăului de azi (din patrimoniul Muzeului de Istorie a Orașului Chișinău) și bisericile dispărute (copii executate de pe Old.Chișinău.com)*; *Prin ani duioasă și sensibilă* – Leonida Lari; *Amintiri prin file de carte* („Ovidius”); *Solnecinaia Moldova – krai moi rodnoi*, Oliga Bugai („I. Mangher”); *Dimitrie Cantemir – rege între filozofi, filozof între regi* („O. Ghibu”), „MissRepresentation” – stereotipizarea gender în media, *Theodor Codreanu – un împătimit de Basarabia*; *Lidia Kulikovski – 24 de trepte spre culmile cărții*, *La Cotul Donului, șapte decenii mai târziu...*, lucrări ale fotografului Vasile Șoimaru (Biblioteca Centrală).

Mai puțin înrădăcinate în biblioteci au fost expozițiile de floristică, de icoane, obiecte din ghips, de broderie de la filialele „A. Mickiewicz” și „M. Lomonosov”. La aceasta din urmă au mai fost și niște expuneri inedite, precum: *Păpuși în costume populare* ale Iuliei Russu (în memoria lui G. Sainciuc); *Веселье аппликаций и поделок*, bijuterii ale Anei Bigot; obiecte din aluat sărat cu genericul *Русская обрядовая кукла и оберег*. Acestea au trezit curiozitatea admiratorilor, dorința de a încerca să „fure” din aceste fantezii, tehnici și procedee, dar pentru o reușită de succes mai e nevoie de documentare, pe care o pot

face la orice filială. Au captat atenția mai multor utilizatori și expoziție de postere *Grigore Vieru în oglinda criticii și a traducerilor*, dar și cea de *obiecte vechi ale lui Adam Mickiewicz*, organizate cu mult gust la Biblioteca Centrală.

Alte activități

Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, ediția a XVII-a

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” și-a extins aria de găzduire a Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret. În 2013 la Filiala „O. Ghibu” s-au lansat cărți apărute la editurile din România: **Valentin Talpalaru**. *Povestirile de pe Măicuța* (Iași, 2012) și *Amurgul în Iesă* (Iași, 2013).

La Filiala „Alba Iulia” s-au lansat mai multe cărți ale editurilor din Chișinău și Iași:

– Editura „Epigraf”, Chișinău: Ala Bujor. *Gând și cuvânt. Cugetări ale personalităților din Basarabia* (2012), Victor Vasilache. *Dicționar francez-român de canadianisme* (2012);

– Editura „Timpul”, Iași: Constantin Parascan. *Istoria Junimii postbelice* (2011) și Constantin Parascan. *Ion Creangă – măștile inocenței: viața și opera*, prefață de acad. Mihai Cimpoi (2012);

– Editura „Simbol N.P. ”, Chișinău: Iulian Filip. *Vorbitul de bine la românii basarabeni. Îngândurări iuliene* (2013);

– Tipografia Academiei de Științe a Moldovei, Chișinău: Iulian Filip. *Pentru întâlnirea cu tine* (2013);

– Editura „Prut Internațional”, Chișinău: Iulian Filip. *Amestec de timpuri* (2013);

– Editura „TipoMoldova”, Iași: Lansarea volumelor din colecția *Opera Omnia. Poezie contemporană*: Vasile Romanciuc. *Veșminte de gală pentru marii pitici*, 2011; Iulian Filip. *De ce mă doare inima* (2012); Ianoș Țurcanu. *Casă pentru femeia iubită* (2012);

– Editura „Garuda-Art”, Chișinău: Ion Hadârcă. *Antene parabolice* (2012).

Au prezentat Ala Bujor, conf. univ.; Ion Ciocanu dr. hab. în filologie; Vlad Pohilă, publicist; Victor Vasilache, traducător; scriitorii Ianoș Țurcanu, Vasile Romanciuc, Iulian Filip.

Centrul de carte germană „Deutscher Lesesaal” a participat cu expoziția de carte pentru copii și tineret a editurilor din Germania, oferindu-i-se o ocazie specială de a promova cărțile pentru copii în limba germană și de a le stimula interesul pentru lectură.

Festivalul de carte evreiască (20-27 octombrie 2013)

Cea de a XVII-a ediție a Festivalului cărții evreiești a propus publicului un program vast de activități. Pentru cei maturi au fost organizate: două serate: *Dușa polna toboj* – seară de romane, *Odesskij dvorik*; trei lecții publice: *Comunitatea evreiască din Canada: istorie și contemporaneitate*, *Profesionalism – calea spre profesiune*, *Parteneriat: relații în familie și la serviciu*; două discuții: *Părinți fericiți*, *Biblioteka dlja Vas*; o prezentare video: *A fost un shtetl basarabean... Chișinău*; Vernisajul pictoriței Marina Fișer *Luminile*

Hanucii, cinci prezentări de carte: D. Haham Ereț, *Israel și evreii basarabeni*, KENT – *Kișiniovskii evreiskii narodnâi teatr*, M. Volkomici. *Smâsl jizni*, V. Krivonos *Poezia sada*, *Fatazii*.

Au fost organizate mai multe activități și pentru copii.

Ca de obicei, Festivalul se încheie cu programele *Chișinăul citește o carte* și *Copiii Chișinăului citesc o carte*. În acest an au fost organizate două *conferințe literare* după cărțile lui Ihil Șraibman *Șapte ani și șapte luni* (pentru adulți) și *Feciorii* (pentru copii), la care au participat 79 persoane.

În total în cadrul Festivalului au fost organizate 28 *activități culturale*, la care au *participat 626 persoane* (în 2012 – 602). Au fost *înregistrați 79 de utilizatori noi* (în 2012 – 53).

Serviciul extramuros

BM își adaptează mereu serviciile orientându-se spre necesitățile societății, spre nevoile personalizate ale utilizatorilor. O soluție în acest sens a fost ieșirea bibliotecii în comunitate, adică implementarea serviciului extramuros. Filialele îl utilizează cu succes cu varii ocazii, la cererea diferitor organizații și instituții cu care colaborează, desfășoară un număr destul de mare de activități în afara bibliotecii. Serviciul extramuros presupune aducerea cărților în instituții închise (de ex., școli auxiliare), la persoane cu handicap fizic, în grădinițe etc.. Este o modalitate facilă pentru biblioteci de a-și extinde accesibilitatea, de a spori vizibilitatea și a-și crește numărul de utilizatori.

Filiala „Ovidius” oferă serviciul extramuros cu genericul: *Ziua bibliotecii la grădiniță*, Filiala „Târgoviște” – *O nouă zi, același prieten – cartea*, *Biblioteca vine la tine* („Târgu-Mureș” și „Alba Iulia”).

Cele mai multe manifestări de acest fel au loc în grădinițe, școli, case de copii, unde bibliotecarii merg pentru a organiza cu cei mici *ore de lectură*, *spectacole literar-muzicale*, *prezentări de carte*, dar și a-i implica în programele de lectură.

Nu lipsesc însă nici activități organizate pentru liceeni, mai des cele în parteneriat, cum ar fi: conferință literară: *Gr. Vieru – poet tribun, simbol al națiunii* (extramuros Liceul „Gaudeamus” cu „Transilvania”); spectacol literar-muzical: *Mihai Eminescu – misterioasa forță creatoare a universului* (Liceul Teoretic „Onisifor Ghibu” și Filiala „O. Ghibu”); masă rotundă: *Tinerii în societatea contemporană* („Târgoviște” în parteneriat cu Liceul Profesional nr. 1), întâlnire cu scriitorii: Vladimir Beșleagă; Titus Stirbu, Elena Tamazlâcaru, Maria Osoianu-Niconov (liceele „L. Deleanu”, „P. Rareș”, „O. Ghibu” și Filiala „Alba Iulia”).

Filiala „Târgoviște”, fiind în reparație, a folosit din abundență acest serviciu la diverse instituții comunitare. Cele mai multe au avut loc la: Centrul Comunitar pentru Copii și Tineri „Eurica”; Centrul Comunitar pentru Copii și Tineri „Vatra”; Centrul Comunitar pentru Copii și Tineri „Scânteia”, iar ca forme cele mai solicitate au fost *discuțiile / dezbaterile* și *prezentările de carte*.

Filialele nu lasă fără atenție nici cadrele didactice ale instituțiilor vizitate, familiarizând profesorii și educatorii cu literatura nou achiziționată din domeniile pedagogiei, psihologiei și altele. Cu atât mai mult că,

În ultimii ani, colecția filialelor s-a îmbogățit cu un număr impunător de cărți noi și valoroase din aceste domenii. Deseori bibliotecarii sunt invitați la *orele clasei* pentru a prezenta *reviste bibliografice* pe diverse teme.

Cele **3414 de activități** confirmă popularitatea acestui serviciu, iar **73 709** de participanți demonstrează eficiența activităților extramuros. Iar principiul fundamental al activității extramuros este unul de colaborare, cooperare, conlucrare, care conduce la parteneriate durabile.

Campania *O vedetă în bibliotecă*

O campanie inițiată în premieră de Asociația Bibliotecarilor din Moldova cu ocazia Zilei bibliotecarului, la care au aderat majoritatea filialelor, a fost ***O vedetă în bibliotecă***. Pe parcursul a două-trei zile bibliotecile au găzduit personalități din diverse domenii – literatură, muzică, teatru, istorie, drept, fizică, jurnalistică, religie etc., precum ***scriitorii***: *Vladimir Beșleagă* (Filiala „Târgu-Mureș”); *Nicolae Dabija* (Filiala N. Titulescu); *Nichita Danilov* (Filiala „Ștefan cel Mare”); *Vlad Pohilă* (Filiala „Transilvania”); *Ion Holban, Traianus* (CAIE); *Andrei Burac* (Filiala „L. Rebreanu”); *Galina Furdui* (Filiala „A. Donici”); *Miroslava Metleeva* (Filiala „I. Mangher”); *Nicolae Nicolaescu* (Filiala V. Bielinski); *Liuba-Drăgostița Bujor* (Filiala „A. Mickiewicz”); ***avocatul*** *Vitalie Nagacevski* (BPD); ***prezentatori TV***: Mariana Bahnaru (Filiala „Târgoviște”); *Maria Cornienco* (Filiala „M. Ciachir”); ***actrița*** *Margareta Nazarchevici*; ***interpreții***: *Maria Iliuț, Larisa Ungureanu, Felicia Dunaf*, (Filiala „Maramureș”); *Ricu Vodă* (Filiala Codru); *Doinița Gherman* (Filiala Traian, Filiala Codru); ***compozitorul*** *Constantin Rusnac* (Filiala „O. Ghibu”); ***preotul*** *Petru Buburuz* (Filiala „Alba Iulia”); ***istoricul*** *Veaceslav Stăvilă* (Filiala „Ovidius”); ***flautistul*** *Ion Zaharia* (Filiala de Arte „T. Arghezi”). Cei mai mulți sunt deja prietenii bibliotecii, alții au venit pentru prima dată, dar toți au avut parte de discuții interesante, captivante, încercând să convingă utilizatorii cât de necesar este, pentru a reuși în viață și a evolua în carieră, să fie informat, instruit și perseverent. Câteva dintre vedete au intrat și în rolul bibliotecarului pentru câteva ore, citindu-le copiilor povești, organizând ore de lectură sau muzică, moderând o dezbatere.

MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE

PERSONALUL

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” dispune de resurse umane capabile să facă față oricăror provocări și exigențe ale timpului. Serviciile și ofertele infodocumentare ale BM „B.P. Hasdeu” și ale filialelor din subordine, în anul de referință, au fost realizate de 436 de angajați.

Personal		Din numărul personalului					
		Bibliotecari		Cu studii superioare		Cu studii medii	
Total	În echivalent norme întregi	Total	În echivalent norme întregi	Total	Dintre care de specialitate	Total	Dintre care de specialitate
436	427	355	355	332	205	22	6

În comparație cu anul 2012, a crescut considerabil fluctuația cadrelor, ceea ce constituie una din cele mai sensibile probleme ale BM, provocând serioase impedimente în realizarea misiunii și a obiectivelor prioritare ale bibliotecii.

Pe parcursul anului 2013 au fost angajate **134** de persoane (inclusiv și cei, cărora li s-a prelungit contractul individual de muncă), dintre care **112** bibliotecari.

În perioada de referință au demisionat, au fost concediați și au fost eliberați din funcție **85** de salariați, dintre care **74** bibliotecari.

Situația creată rezultă din diverse motive:

- atingerea vârstei de pensionare;
- schimbarea locului de trai;
- lipsa motivației financiare;
- starea sănătății etc.

Un punct forte al BM este menținerea unui climat instituțional favorabil pentru avansarea profesională. Salariații sunt motivați pentru dezvoltarea personală și formarea continuă.

Biblioteca susține tinerii care îmbină munca cu realizarea studiilor la ciclul I, II și III.

	Total	De specialitate
Ciclul I, licență	8	4
Ciclul II, masterat	9	6
Ciclul III, doctorat	5	3
(finisarea tezei de doctor)	2	
(finisarea tezei de doctor habilitat)	1	

Biblioteca Municipală are în componența sa cel mai mare număr de doctori în știință – 4, și 1 doctor habilitat, iar absolvenți ai studiilor superioare ciclul II, masterat – 33.

Structura angajaților după sex este constantă, fiind justificată prin natura activității de bibliotecă. Schimbări neesențiale sunt și la statutul *naționalitate*.

Vârsta medie a personalului constituie 38 de ani.

CONFERIREA / CONFIRMAREA CATEGORIILOR DE CALIFICARE CADRELOR BIBLIOTECARE

Atestarea cadrelor bibliotecare se realizează în baza Regulamentului *privind modul de conferire a categoriilor de calificare cadrelor bibliotecare*, aprobat prin ordinul Ministerului Culturii nr. 28 din 7 iulie 2006. Scopul conferirii / confirmării categoriilor de calificare constă în implementarea unui sistem motivațional pentru dezvoltarea profesională a cadrelor bibliotecare, creșterea responsabilității bibliotecarilor pentru propria carieră, stimularea pentru realizarea performanțelor, determinarea nivelului de competență profesională în conformitate cu rigorile actuale, asigurarea protecției sociale a cadrelor bibliotecare prin stabilirea concordanței între calitatea serviciilor prestate și retribuirea muncii acestora, asigurarea echității social-profesionale și egalității șanselor de afirmare profesională a tuturor bibliotecarilor.

În anul 2013 Comisiei superioare de atestare au fost depuse șase (6) dosare: dr. Nelly Țurcan, Departamentul studii și cercetări, dr. Natalia Goian, Departamentul studii și cercetări, Vitalie Răileanu, Filiala „O. Ghibu”, Aliona Vîrlan, Filiala de Arte „T. Arghezi”, Tatiana Șatravca, Filiala „Târgu-Mureș”, Irina Tutun, Departamentul „Memoria Chișinăului”. Dosarele reprezentative, elaborate în conformitate cu rigorile regulamentului, au demonstrat că salariații Bibliotecii Municipale sunt inovativi și pasionați de munca lor.

Comisia municipală de atestare, municipiul Chișinău, a examinat activitatea a 11 bibliotecari de la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, solicitanți ai conferirii / confirmării gradului de calificare întâi. Drept rezultat al atestării s-au stabilit următoarele: din cei 11 specialiști, solicitanți ai conferirii / confirmării gradului de calificare întâi 10 persoane au obținut gradul solicitat. 12 bibliotecari, solicitanți ai conferirii gradului de calificare doi, au obținut gradul solicitat. Astfel, în anul de referință, în conformitate cu Ordinul Ministerului Culturii nr. 196 din 9 iulie 2013, 27 de bibliotecarii au obținut următoarele grade de calificare: **superior**, conferire – 6; **gradul întâi**, confirmare – 1, conferire – 9; **gradul doi**, confirmare – 1; conferire – 10.

Subiectele de cercetare au fost: *Dicționarul enciclopedic al doctorilor în drept din Republica Moldova, Rolul programului „Ora poveștilor” în dezvoltarea personalității copilului, Necesitatea și importanța edițiilor periodice pentru BM și utilizatorii săi, Servicii de incluziune socială la Filiala „L. Ukrainka”, Proiecția mitului antic în lirica lui Victor Teleucă, Arcadie Suceveanu, Leo Butnaru, Misiunea culturală a bibliotecii. Activități. Programe pentru public, Optimizarea imaginii bibliotecii prin realizarea proiectului „Trolleybook – cartea cu antene”, Utilizarea spațiului virtual în valorificarea operei eminesciene, Despre biblioteci, cărți și lectură în presa națională, Forme și modalități de promovare a personalităților locale, Direcții de perfecționare a imaginii BM etc.*

La 1 ianuarie 2014 personalul Bibliotecii Municipale deține următoarele grade de calificare:

Grad de calificare	2013
Superior	29
I	74
II	70
TOTAL atestați	173
Total bibliotecari BM	355
% bibliotecari atestați	48,7

În comparație cu anii precedenți, observăm o creștere a numărului de bibliotecari care au obținut / confirmat gradul de calificare. Menționăm o migrare de la gradul doi la unu, o sporire preponderentă a tinerilor bibliotecarilor cu gradul doi.

Concluzii:

Cadrele bibliotecare sunt interesate de procesul de atestare, care este nu numai un stimulent material, ci și un instrument de evaluare a competențelor profesionale și de avansare în carieră. Cei 50,6 % de bibliotecari atestați au demonstrat creativitate, abnegație și implicare în realizarea obiectivelor comune ale Bibliotecii Municipale.

Propuneri:

1. Încurajarea cercetării, instruirea bibliotecarilor la subiecte ca: metodologia cercetării; prezentarea rezultatelor; utilizarea rezultatelor drept fundament pentru inovare și dezvoltare.
2. Diseminarea rezultatelor cercetărilor în cadrul Zilelor de dezvoltare, în publicațiile profesionale și în mediul virtual.

FORMARE PROFESIONALĂ

Biblioteca Municipală încurajează angajații să învețe pe parcursul vieții, axându-se pe valorile instituționale împărtășite și necesitățile individuale. Procesul de formare profesională implică nu numai dezvoltarea personală a bibliotecarilor, ci și investiții continue în capitalul uman cu impact asupra calității muncii. În acest context, prioritățile în domeniu vizează: învățarea continuă formală și neformală, asigurarea accesului la informația profesională, formarea competențelor racordate la cerințe, utilizarea modelelor inovative de învățare, flexibilitatea subiectelor, invitarea experților, formatorilor din domenii adiacente. Astfel, fiecare angajat beneficiază de instruire la momentul potrivit, conștientizând rolul și importanței pregătirii profesionale în dezvoltarea carierei, mutându-se accentul de pe achiziția de cunoștințe pe formarea și dezvoltarea de competențe, pe accentuarea dimensiunii practice și creativ-inovative.

Pe parcursul anului 2013, filialele au organizat diverse acțiuni de formare profesională, printre care consultații personale și în grup, ore practice, lecturi, discuții și dezbateri pe marginea unor articole și informații ce țin de servicii și programe noi. Bibliotecarii au luat cunoștință și de noile apariții editoriale din domeniul profesional. Zilele pentru personal în filiale variază de la o dată pe lună la o dată pe săptămână. În medie, au fost organizate circa 336 de ședințe per rețea a câte 1-1,5 ore. Pentru învățarea individuală fiecare angajat acordă câte o oră pe zi de formare profesională. *Cinci ore* per săptămână revine fiecărui bibliotecar pentru a învăța individual. Pe parcursul anului un bibliotecar a acordat atenție procesului de dezvoltare profesională individuală *260 de ore*.

Programele de formare profesionale interne au cuprins diverse subiecte. Astfel, Filiala de Arte „T. Arghezi” la dialoguri profesionale *Ora bibliotecarului* a studiat: *Filiala de Arte – suport informațional pentru comunitatea locală, Managementul carierii, Integrarea informatizată a bibliotecilor publice, Valorificarea potențialului creativ al resurselor umane, Probleme ale planificării serviciilor de bibliotecă, Etica bibliotecarului*. Tradiția a fost continuată și în acest an de Filiala „Ovidius” prin organizarea reuniunilor „La o ceașcă de cafea”, care se organizează săptămânal în fiecare zi de luni a săptămânii. Aici au loc discuții, dezbateri și analize pe marginea unor articole și informații ce țin de servicii și programe noi din publicațiile recente de specialitate, activitatea de planificare, efectuarea evidenței statistice zilnice, studierea necesităților utilizatorilor în cadrul Programului *Lecturile verii*, studierea cererilor neonorate, lichidarea restanțierilor, studierea ghidului euroreferențial (domeniul *Comunicare*) etc.

Zilele de dezvoltare în anul curent au vizat subiectele: diseminarea bunelor practici, promovarea colecțiilor ca suport pentru dezvoltarea profesională și personală, cartea de specialitate, participarea filialelor la realizarea scopurilor comune BM, utilizarea Sistemului Informațional de Gestiune a activității BM (SIGA), monitorizarea activității, indicatori de performanță. În anul de referință au fost organizate șapte ședințe care au durat în medie câte trei ore.

Programul de formare profesională este axat pe parametri ocupaționali și în corespundere cu tendințele din domeniu. Formatorii Bibliotecii Municipale au organizat activități de formare profesională cu tematică diversă:

- *Cercetarea contează?;*
- *Metode de cercetare și forme de activitate științifică;*
- *Studiul de caz – instrument de analiză detaliată și intensivă;*
- *Sporirea vizibilității publice a bibliotecii. Parteneriatul bibliotecii cu mass-media;*
- *Abordări inovative în organizația programului Lecturile verii;*
- *Biblioreferințe;*
- *Evidența presei în catalogul electronic;*
- *Modulele Sistemului Informațional de Gestiune a activității BM (SIGA);*

- *Catalogarea documentelor de muzică tipărită;*
- *Imagini: creare și publicare pe web;*
- *Măsurarea calității auditul social al bibliotecii;*
- *Servicii inovative pentru copii;*
- *Blogging. Câteva sfaturi utile cum să eviți gafe comune;*
- *Skype în comunicarea profesională;*
- *Managementul schimbării bibliotecilor publice în Societatea Informației și a Cunoașterii;*
- *Evidența tranzacțiilor de referință. Descrierea bibliografică a resurselor electronice.*

O formă de comunicare profesională prin care se discută și se analizează subiectele comune între colegii de breaslă sunt duplex-urile profesionale. În parteneriat cu Biblioteca Județeană „O. Goga” Cluj s-au diseminat practici utile despre servicii – *Servicii inovative pentru tineri*, despre formarea desprinderilor de lectură în familie – atelier de lectură și învățare intergenerațională *Vreau să-mi citești!*, despre utilizarea tehnologiilor moderne în diseminarea informațiilor – *Software Application for SMART Libraries Qulto*.

În acest an s-a continuat desfășurarea Colocviilor de vară. Discuțiile ediției a doua s-au axat pe *Transbordarea bibliotecilor & bibliotecarilor în social media: Facebook, LinkedIn, bloguri*. Pe parcursul celor trei zile de vară bibliotecarii au ascultat și au aflat tendințele noi din mediul social. Invitații *Alexandru Lebedev, Ionela Isac, Vitalie Cipileaga, Ionela Costachi* au diseminat experiențe: *Preocupările pentru „Îmi place”: angajament în alertă pe Facebook; Hai pe blog: excelează și interacționează; Campanii de promovare a lecturii; Adăugă-ți valoare: bibliotecarii pe LinkedIn* și au recomandat soluții de îmbunătățire a vizibilității bibliotecii în social media.

Conferința anuală cu genericul *Angajament civic: E-transformare @ bibliotecilor* a fost marcată printr-un ciclu de activități, precum trei paneluri și sesiuni de întrebări și răspunsuri în cadrul cărora participanții, bibliotecari din cadrul diverselor tipuri de biblioteci, au împărtășit despre inițiativele și experiențele sale de e-transformare.

La cele trei paneluri: *Transformarea bibliotecilor: relații comunitare și așteptările utilizatorilor, Transformarea bibliotecilor: e-servicii, Transformarea bibliotecilor: învățare și formare* au fost invitați specialiști din domeniu: *Codru Vrabie*, președinte, EPAS, România; *Stela Mocanu*, director, Centrul de Guvernare Electronică; *Veronica Crețu*, membru al Grupului de lucru E-Government / Open Government; *Ion Bargan*, director Bestseller.md ; *Victor Koroli*, director executiv, INFONET; *Olga Moroza*n, doctorandă, Institutul de Științe ale Informației. Sesiunile au inclus prezentări despre cum biblioteca sprijină aspirațiile comunităților de utilizatori prin utilizarea tehnologiilor informaționale, cum interacționează cu societatea civilă și dezvoltă parteneriate; despre interacțiunea digitală dintre instituțiile statului cu cetățenii, prin prezentarea de noi medii de comunicare și tehnologii de comunicații avansate; despre instruirea cetățeanului privind utilizarea serviciilor publice pentru accesarea serviciilor de e-guvernare eficient, oferind

diverse instrumente de eficientizare a activității guvernării prin intermediul tehnologiilor informaționale, prin comunicarea cu bibliotecile și utilizatorii acestora. La eveniment au participat angajații Bibliotecii Municipale, colegii din alte tipuri de biblioteci (universitare, școlare, comunale – suburbiile municipiului Chișinău).

Pentru o supraviețuire pe termen lung, Biblioteca Municipală a aplicat învățarea care poate aduce reînnoire, restructurare pe care o vom numi *învățare inovatoare*. Trăsătura de bază a învățării inovatoare este anticiparea provocărilor. Astfel, bibliotecarii au fost instruiți despre oportunitățile utilizării serviciilor electronice, despre modalitățile de recuperare a documentelor împrumutate. Pentru aceste informații utile au fost invitați specialiști de Centrul de Guvernare Electronică și de la compania INCASO.

Concluzii

Accesul la cunoștințe este susținut de Biblioteca Municipală, fiind mereu în căutarea soluțiilor noi cu o semnificație mai profundă și cu un impact mobilizator.

În total la Biblioteca Municipală au fost organizate 465 de acțiuni de instruire la care au participat 1 181 de bibliotecari. La nivel local bibliotecarii au susținut 75 de comunicări.

PREZENȚA ÎN COMUNITATEA PROFESIONALĂ

Bibliotecarii Bibliotecii Municipale participă activ la dezvoltarea domeniului infodocumentar. Ca membri ai comisiilor, secțiunilor, grupurilor de lucru se implică la realizarea sarcinilor, promovând experiențele BM.

Președinte ABRM	Mariana HARJEVSCHI	
Vicepreședinte ABRM	Tatiana COȘERI	
Secretar ABRM	Savela STARCIUC	
Biroul executiv, Consiliul ABRM	Mariana HARJEVSCHI Tatiana COȘERI Elena BUTUCEL	Membri
Comisia management și parteneriate	Tatiana COȘERI	Președinte
	Maria GONȚA	Membru
	Cristina MAMAISCAIA	Membru
Comisia cultura informației	Irina TUTUN	Membru
Comisia formare profesională continuă	Nelly ȚURCAN	Președinte
	Lidia KULIKOVSKI	Membru
Comisia procese tehnologice de bibliotecă	Maria STAVER	Membru
Comisia catalogare și indexare	Galina TOMȘA	Membru
Comisia informatizare și tehnologii informaționale	Ludmila PÂNZARI	Membru
Secțiunea bibliotecii publice	Elena BUTUCEL	Președinte
	Aliona VÎRLAN	Membru
	Tatiana BORODATÎI	Membru
Secția evaluare	Margareta CEBOTARI	Membru
Secția etică și deontologie	Taisia FOIU	Membru
Grup de lucru pentru actualizarea Formei statistice 6c în conformitate cu standardul de statistică	Ludmila PÂNZARI Tatiana COȘERI	Membru
Comisia de evaluare în cadrul Concursului Național <i>Cel mai bun bibliotecar al anului</i>	Nelly ȚURCAN	Președinte
	Tatiana COȘERI	Membru
Comisia de evaluare în cadrul Concursului Național <i>Cele mai reușite lucrări ale anului în domeniul biblioteconomiei și științei informării</i>	Nelly ȚURCAN	Președinte
Programul EIFL-IP	Mariana HARJEVSCHI	Membru
Consortiul REM	Ludmila PÂNZARI	Membru
Comisia IFLA drept de autor și probleme juridice	Mariana HARJEVSCHI	Membru
Comitetul tehnic nr. 1	Ludmila PÂNZARI	Membru

În realizarea programului *NOVATECA*, finanțat de Fundația Bil&Melinda Gates, coordonat de IREX Moldova, Biblioteca Municipală s-a implicat ca formator, consultant. Pentru metodiștii din bibliotecile publice a fost organizată o simulare *Modelul de activitate metodică la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”*.

Filiala municipală a ABRM pe parcursul anului 2013 s-a implicat în activitatea Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova prin diverse acțiuni:

- 23 aprilie – *Ziua bibliotecarului*: organizarea acțiunii *Dăruiește o carte*, organizarea expozițiilor, elaborarea comunicatului de presă, coordonarea cu agențiile de presă;
- vizite în teritoriu (Hâncești, Cahul, Comrat, Taraclia, Orhei, Rezina, Edineț, Fălești, Ungheni, Ialoveni).

Bibliotecarii de la BM au fost formatori pentru colegii din Republica Moldova:

1. Cursuri de formare profesională continuă *Diversificarea serviciilor și resurselor informaționale ale bibliotecii ca vector de imagine în comunitate*, Biblioteca Publică „E. Coșeriu” din or. Bălți, 4-20 aprilie 2013; Biblioteca Publică Raională „D. Cantemir” din or. Ungheni, 20-28 mai 2013; Biblioteca Publică Raională din or. Călărași, 2-11 octombrie 2013; Universitatea de Stat „B.P. Hasdeu” din or. Cahul, unde au participat bibliotecile publice și școlare din raioanele Cahul și Cantemir, 6-16 noiembrie 2013; Biblioteca Publică Raională din Glodeni, 5-13 decembrie 2013.

Subiectele formatorilor au fost:

- *Managementul comunicării în structurile infodocumentare* (Nelly Țurcan);
- *Managementul inovației în structurile infodocumentare* (Lidia Kulikovski);
- *Accesul la informație în bibliotecile din RM* (Mariana Harjevschi);
- *Aspecte comunicaționale privind consolidarea imaginii* (Tatiana Coșeri);
- *Catalogarea și sistematizarea documentelor* (Natalia Goian).

Menționăm, că cursurile de formare profesională de scurtă durată sunt organizate de Secția Formarea Continuă a Universității de Stat din Moldova în parteneriat cu Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova.

2. Reuniunea metodică a bibliotecarilor școlari: atelierul *Bibliotecile școlare și integrarea informațională* cu comunicarea Tatianeii Baltag.

3. Atelierul *Raportarea și planificarea – instrumente esențiale ale actului managerial*, formator Lidia Kulikovski, organizat pentru bibliotecarii din bibliotecile de colegiu.

4. Reuniunea bibliotecarilor din raionul Ungheni cu comunicarea *Inserția bibliotecilor în social: acțiuni culturale în locuri publice*, susținută de Margareta Cebotari.

5. Suport didactic pentru studenți și masteranzi – cinci cadre didactice la Departamentul comunicare și teoria informării; ghidarea stagiilor de practică (23 studenți: 1 – Facultatea relații internaționale, științe politice și administrative, Catedra științe politice și administrative, 1 – Școala Antropologică Supe-

rioară, 1 – Institutul de Stat de Relații Internaționale din Moldova, specialitatea – limbi moderne, 1 – Academia de Studii Economice, Facultatea de marketing, 19 – Universitatea de Stat din Moldova, Departamentul comunicare și teoria informării; trei masteranzi); mentorat pentru tezele de licență și de masterat (1 – licență, 5 – masterat).

6. Atelierul profesional *Ludoteca spațiu de creativitate pentru copii*.

Bibliotecarii au participat la alte acțiuni de instruire organizate la nivel național:

1. Biblioteca Națională a Republicii Moldova: Anul Bibliologic 2012 *Bibliotecarul public moldovean ca obiect și ca subiect al schimbării: bilanțuri, experiențe, tendințe* (comunicarea *Formarea specialistului integrator: aspecte interactive și creative*, Tatiana Coșeri); Conferința directorilor bibliotecilor publice raionale / municipale / orășenești din Republica Moldova (CoDiBiP) cu genericul *Biblioteca și comunitatea* (comunicarea *E-transformarea bibliotecilor publice prin inovare*, Mariane Harjevschi).

2. Biblioteca Națională pentru Copii „I. Creangă”: simpozionul *Cartea și lectura – brandul bibliotecii pentru copii*.

3. Biblioteca Academiei de Științe a Moldovei: Salonul Internațional de Carte Științifică și Didactică, ediția a II-a (2013), Conferință științifică internațională: *Biblioteca științifică – pilon spre edificarea societății cunoașterii* (comunicarea *Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” contributor recunoscut la cercetarea și valorificarea trecutului și prezentului comunității chiținăuiene*, Iurie Colesnic).

4. Universitatea de Stat din Moldova: cursuri de formare profesională continuă a formatorilor *Platforma de e-learning Moodle*; masa rotundă *Mecanisme de promovare și popularizare a științei și a activității științifice*.

5. Departamentul Informațional Biblioteconomic al ULIM: masa rotundă *Comunicarea profesională – miza dezvoltării instituției* (comunicarea *De ce și cu ar trebui să comunicăm*, Tatiana Coșeri), Simpozia Investigato Bibliotheca *Biblioteca universitară – parteneriate, care fidelizează comunitatea servită: forme, structuri, logistică, impact*; ședința Clubului Bibliografic „BiblioArtis”, prelejuită de consemnarea a 55 de ani de la apariția primului număr al bibliografiei naționale (intervenții – Taisia Foiu).

6. Biblioteca Științifică a Universității de Studii Economice: Conferința Internațională *Promovarea egalității de șanse în educație și cultură: rolul bibliotecilor*.

7. Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova: Conferința *Consolidarea asociației: împreună mai puternici!*; Conferința finală a proiectului *OA Connect+ în mediul academic al Republicii Moldova*; atelierul profesional *Catalogarea, indexarea și clasificarea documentelor de muzică tipărită*; atelierul IFLA/BSLA cu privire la Advocacy; atelierul profesional *Advocacy în susținerea OA în mediul academic*, workshop *IFLA Building Strong Library Associations*, cascade workshop *IFLA Building Strong Library Associations*; *Dezvoltarea unei asociații pentru bibliotecari și consolidarea regională*.

8. Filiala de cultură și literatură ucraineană a participat cu comunicarea *Мобилизирующая миссия этнической библиотеки в условиях диаспоры* la Conferința internațional-științifică *Румянцевские чтения — 2013. Интеллектуальная культура и книга. Традиции и день сегодняшний*.

9. Biblioteca Științifică a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”: *Amplificarea cooperării tehnologice a bibliotecilor*.

10. Agenția de Stat pentru Protecția Proprietății Intelectuale: *Probleme actuale ale proprietății intelectuale* (comunicarea *Dreptul de autor pentru bibliotecari (curriculum on-line pentru bibliotecari)*, Mariana Harjevschi).

11. International Business Trainings Evenda: *Marketing online*.

Cunoașterea experienței internaționale permite Bibliotecii Municipale să fie la curent cu toate tendințele din domeniu. În acest an bibliotecarii au participat la următoarele acțiuni de instruire:

1. Stagiu de informare și documentare la Biblioteca Județeană „O. Goga” Cluj (România) – două persoane.
2. Stagiu de informare și documentare la trei biblioteci din Italia – o persoană.
3. Stagiu de informare și documentare la Biblioteca Județeană Bistrița-Năsăud (România) – trei persoane.
4. Stagiu de informare și documentare la Biblioteca Județeană Mureș (România) – două persoane.
5. Conferința *Future Libraries* (Programul Biblionet) (România) – două persoane.
6. Vizită de studiu în Letonia (Programul de Liderism Novateca) – o persoană.
7. Conferința *Next Library* în or. Aarhus, Danemarca – două persoane.
8. Conferința Asociației Bibliotecarilor din Carolina de Nord (NCLA 60th Biennial Conference) – o persoană.
9. Conferința anuală a Asociația pentru Supraveghere a Dezvoltării Curriculare (ASCD) – o persoană.

Analiza datelor argumentează că Biblioteca Municipală acordă o atenție deosebită învățării corporative la locul de muncă.

Nivel de învățare	BM	Național	Internațional
Acțiuni de instruire	465	27	9
Bibliotecari instruiți	1181	142	16
Comunicări	75	21	6

Concluzii

În anul de referință 1 339 de bibliotecari ai BM au participat la 501 de acțiuni de formare profesională cu 102 de comunicări și intervenții.

	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Bibliotecari instruiți	1 339	2 006	1 243	1 568	1 544	1 313
Acțiuni de instruire	501	575	517	435	403	472
Comunicări	102	164	119	74	67	92

CONCURSURI, DISTINCȚII, DIPLOME

Implicările BM sunt apreciate de utilizatori, de parteneri și comunitatea biblioteconomică:

- Premiul „Ion Madan” (Ministerul Culturii al Republicii Moldova) – 1
- Medalia PRO memoria pentru promovarea istoriei Poloniei (Guvernul Poloniei) – 1
- Premiul „Biblios” (Festivalului Internațional „Lucian Blaga” de la Sebeș-Lancrăm-Alba Iulia) – 1
- Universitatea de Arte „George Enescu”, Iași – 1
- Pretura sectorului Râșcani – 7
- Pretura sectorului Buiucani – 8
- Consiliul Județean Alba, Primăria municipiului Alba Iulia – 10
- Biblioteca Județeană „Lucian Blaga”, Alba – 5
- Ambasada Ucrainei din RM – 1
- Direcția generală educație, tineret și sport – 1
- Laureat al săptămânalului *Literatura și arta* pentru anul 2013, acordat pentru critică literară (Vitalie Răileanu) – 1
- Testimoniu de laureat în cadrul Festivalului Național al Cărții și Lecturii, locul I *Cel mai bun site, blog* (antrenat în activitatea de promovare a cărții și lecturii) (Dumitru Crudu) – 1
- Salonul Internațional de carte, ediția a XXII-a: Premiul *Biblos* (Vlad Pohilă, pentru volumul *Arta de a pasiona cititorii*); premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova (Vitalie Răileanu pentru volumul *Petru Dudnic. Poeme și epistole în zbucium*); Premiul *Thalia* (Larisa Ungureanu pentru volumul *Portrete în timp*); Premiul pentru roman (Dumitru Crudu pentru *Un american la Chișinău*) și Premiul pentru publicistică (Alexandru-Horațiu Frișcu pentru volumul *Plăcerea umilinței*) – 5.
- Academia Națională de Șah din Moldova – 1
- Asociația de promovare socială Italia-Moldova – 1
- Secția Națională din Republica Moldova a Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret – 12
- Asociația scriitorilor ruși în Moldova – 2
- Centrul culturii ruse – 1
- Congresul societăților ruse – 2

- Asociația pictorilor ruși – 1
- Centrul de promovare a valori vieții – 1
- Clubul oratorilor – 1
- Premiul revistei *TIUK* – 1
- Trofeul *Open government* oferit de Fundația EIFL – 1
- Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova - 7
- Concursul *Cel mai bun bibliotecar al anului 2012* – Ludmila Capița, Irina Tutun – 2
- Concursul *Cele mai reușite lucrări ale anului 2012 în domeniul biblioteconomiei și științei informării* – 11 la 10 categorii

Recunoștința consolidează identitatea BM, articulează un model de atitudine profesională.

GESTIUNEA FINANCIARĂ

Articol	Descifrare	Aprobat	Precizat	Cheltuit
111	Salariu	10 911 400	10 780 000	10 739 700
112	Fondul social	430 100	354 500	354 600
116	Asigurare medicală	2 826 400	2 329 800	2 393 700
113/01	Energie electrică	300 000	300 000	332 500
113/03	Rechizite, mentenanță, consumabile	800 000	990 000	922 100
113/04	Căldură	1 600 000	1 600 000	1 313 300
113/06	Abonare, achiziție de carte	3 000 000	2 544 000	2 495 800
113/11	„Telecom”	135 000	135 000	126 500
113/13	Întreținere transport	50 000	54 000	49 600
113/17	Reparații curente	700 000	400 000	402 600
113/18	Reparații utilaj	70 000	30 000	26 800
113/19	Chirie	700 000	657 600	516 800
113/21	Instruire profesională	-	10 000	9 800
113/22	Servicii editoriale	250 000	150 000	113 800
113/27	Contoare	40 000	40 000	3 000
113/29	Pază	115 000	115 000	100 300
113/30	Servicii informaționale	185 000	95 000	93 500
113/34	Apă, canalizare	120 000	120 000	104 800
113/35	Salubritate	30 000	30 000	30 300
113/45	Manifestări culturale	200 000	101 800	47 600
113/47	Servicii bancare		18 200	9 000
114/02	Deplasări	50 000	50 000	36 500
135/33	Concedii medicale	40 000	40 000	38 700
242	Mobilier, echipament	700 000	1 566 000	1 566 100
243	Reparații capitale	1 000 000	1 000 000	975 400
TOTAL		24 252 900 lei	23 510 900 lei	22 802 800 lei

PROPUNERI pentru 2014

PROPUNERI pentru fondatori (Direcția cultură, Comisia pentru cultură a Consiliului Municipal Chișinău):

1. Susținerea următoarelor demersuri:
 - a. a aproba alocații bugetare pentru reparația acoperișului și renovarea fațadei clădirii situate pe bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 148 în cadrul finanțării lucrărilor de reparații și investiții capitale pentru anul 2014;
 - b. a aproba alocații bugetare suplimentare pentru reparații curente a filialei Bibliotecii Municipale, situate pe str. A. Diordița nr. 4.
2. Extinderea parcului de echipamente tehnice pentru filialele Bibliotecii Municipale prin proiecte finanțate de la buget.
3. Alocarea suportului pentru dezvoltarea Centrului de Excelență pentru Dezvoltare Profesională „Campusul cunoștințelor” prin sprijinirea personalului bibliotecii locale în dezvoltarea profesională, cursuri de formare și inovații.
4. Susținerea parteneriatelor, proiectelor, activității și programelor BM desfășurate cu parteneri de peste hotare (*Vreau să îmi citești, Bătălia cărților* etc.).
5. Sprijinirea în organizarea licitațiilor și concursurilor de oferte pe parcursul anului: achiziție de carte, abonare la ediții periodice și baze de date, procurarea mobilei, efectuarea reparațiilor etc.
6. Negocierea prevederilor incluse în *Convenția colectivă de ramură pentru domeniul culturii (2013-2015)*, publicată în *Monitorul Oficial* din 17 decembrie 2013:
 - a. art. II, p. 16, lit. b) – să prevadă, de comun acord cu sindicatul, mijloace financiare în mărime de cel puțin 0,15 % din fondul de retribuire a muncii salariaților, pentru utilizarea în scopul organizării activităților culturale și sportive;
 - b. art. XIII, p. 59 – să garanteze organizarea examenului medical al salariatului înainte de încheierea contractului individual de muncă și examenele medicale periodice pe parcursul acțiunii contractului individual de muncă, în conformitate cu actele aprobate de organele ocrotirii sănătății;
 - c. art. XIII, p. 60 – să aloce mijloace financiare pentru efectuarea acțiunilor privind îmbunătățirea condițiilor de muncă și pentru asigurarea securității și sănătății în muncă în mărimile prevăzute în contractul colectiv de muncă;
 - d. anexa nr. 4 – să permită concediul suplimentar de patru zile (calendaristice) pentru lucrul în depozitele de cărți și în încăperile unde se păstrează colecții de cărți, reviste, ziare cu concentrație de praf, lucrul cu publicațiile care circulă la cititori și sunt surse de infecție, lucrul cu cataloagele.

7. Negocierea prevederilor incluse în Legea nr. 355 din 23.12.2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, cap. VII *Sporuri și suplimente la salariul de bază*, art. 29 (1) lit. g) – să se aloce sporuri la salariul de bază pentru utilizarea în exercițiul funcțiunii a limbilor străine.
8. Elaborarea unui cadru de reglementare cu privire la eliminarea publicațiilor învechite fizic din fondurile bibliotecii în vederea ratei de înnoire a colecției (a se vedea ordinul emis de Ministerul Finanțelor).

PROPUNERI pentru factorii de decizie (Ministerul Culturii, Comisia pentru cultură, arte, mijloace de informare în masă a Parlamentului RM):

1. Susținerea bugetelor administrației publice locale privind alocarea cotei stabilite de Guvern, per locuitor, la achiziția de carte (a se vedea *Legea Bugetului de stat pe anul 2014*).
2. Includerea cărții în categoria de produs sezonier pentru îmbunătățirea achiziției la momentul apariției (a se vedea *Legea privind achizițiile publice, nr. 96 din 13.04.2007*).
3. Inițierea grupului de lucru pentru elaborarea unui nou proiect al *Legii cu privire la bibliotecii*, precum și al unui nou *Regulament de organizare și funcționare a Bibliotecii Publice*.
4. Menținerea unui dialog constructiv pentru a oferi susținere în aprobarea proiectului *Regulamentului privind modul de conferire a categoriilor de calificare personalului de specialitate din bibliotecii*.
5. Revizuirea sau elaborarea noilor normative pentru bibliotecile publice: împrumut per bibliotecar; vizite per bibliotecar, numărul de ore de relații cu publicul ș.a. (a se vedea *Regulamentul-cadru cu privire la bibliotecile publice, 2003*).
6. Elaborarea unor normative de dotare tehnologică a bibliotecilor publice (un minimum indispensabil activității în contextul tehnologizat actual).
7. Revizuirea normelor și termenelor de păstrare în bibliotecă a echipamentului învechit fizic și introducerea procedurii de schimb și upgrade a echipamentului o dată în trei-cinci ani.
8. Instituirea unui fond (financiar) pentru susținerea editării publicațiilor metodologice necesare dezvoltării bibliotecilor publice.

PROPUNERI pentru forurile profesionale (Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, Consiliul Național de Biblioteconomie):

1. Organizarea unei campanii naționale de încurajare a lecturii și bibliotecii în societate.
2. Încurajarea și facilitarea parteneriatelor internaționale în domeniului biblioteconomic pentru susținerea vizitelor de documentare, schimbului de experiențe în străinătate etc.
3. Susținerea instruirii continue în domeniul biblioteconomic prin intermediul unor cursuri de formare continuă a personalului de bibliotecă din rețelele de bibliotecii publice.

ANEXE

Anexa nr. 1

Sursele de completare

Nr. crt.	Sursa de completare	Achiziționat	
		Exemplare	Suma
Achiziții din bugetul Primăriei			
1.	„Moldpresa”	2 900	98 919,10
2.	„Știința”	550	59 000,00
3.	„Notograf Prim”	98	13 426,00
4.	Casa de pariuri literare	100	8 750,00
5.	Fundația cărții	375	29 500,00
6.	„Cartier”	1 270	92 390,00
7.	S.C. „Profesional Service”	150	8 500,00
8.	„Gunivas”	143	49 000,00
9.	„Bons Offices” SRL	300	19 800,00
10.	„Prut Internațional”	300	18 000,00
11.	„Deleu-Delev”	1 376	142 666,29
12.	„Balacron” SRL	100	7 500,00
13.	Camera Cărții	24	1 920,00
14.	„Pontos”	530	17 450,00
15.	„Prag 3” SRL	100	8 000,00
16.	„Nent”	100	2 500,00
17.	„Universul”	60	4 800,00
18.	„Sica”	935	41 000,00
19.	„Prometeu”	626	25 150,00
20.	S.A. „Tipografia Reclama”	185	5 700,00
21.	„Promemoria”	50	3 750,00
22.	„Iurie Răileanu”	60	12 000,00
23.	ÎC „Rossa Book”	11	2 525,00
24.	„Infocus” SRL	60	2 700,00
25.	CE „Integritas”	50	1 790,00
26.	S.E.C.A „Cartea”	726	15 761,00
27.	Universitatea de Stat	30	3 380,10
28.	„Grafema Libris”	7	1 400,00
29.	„Biblion”	42	6 134,00
30.	SC „Bispac” SRL	100	2 500,00
31.	„Litera”	2 740	175 811,51
32.	„Arc”	1321	64 883,00
33.	„Erudit Studio”	18	7 520,00
34.	„Guguță”	397	33 245,00
35.	AIS „Moldpress” ÎS	62	9 300,00
36.	Cartea Academică	2	1 400,00
37.	Alte edituri	840	68 602,29
Total edituri		16 738	1 066 673,71
Publicații seriale (legături) și baze de date		2 069	727 108,00
Total achiziționate din fondul destinat achiziției		18 807	179 3781,70

Intrările în filialele BM

	Total	%
Biblioteca Centrală		
Departamentul furnizarea documentelor	3 423	8
DMI	8	0,01
Departamentul „Memoria Chișinăului”	175	0,4
Secția exelență	21	0,05
Rezerva municipală	2 832	6,6
Sala germană	303	0,7
Total Biblioteca Centrală	6 762	16,0
Filiale deschise în parteneriat cu România		
„Maramureș”	1 472	3,4
„Târgu-Mureș”	1 641	3,8
„Alba Iulia”	1 502	3,5
„Transilvania”	1 836	4,3
„O. Ghibu”	1 246	2,9
„Ștefan cel Mare”	1 516	3,6
„Ovidius”	1 583	3,7
„L. Rebreanu”	1 574	3,7
„Târgoviște”	1 727	4
Total filiale deschise în parteneriat cu România	14 097	33,2
Filiale pentru minorități naționale		
„M. Lomonosov”	1 844	4,3
„L. Ukrainka”	773	1,8
„I. Mangher”	1 504	3,5
„H. Botev”	910	2,1
„A. Mickiewicz”	1 238	2,3
„M. Ciachir”	1 208	2,8
Total filiale pentru minorități naționale	7 477	17,6
Filiale specializate		
Centrul Academic Internațional Eminescu	1 516	3,6
Biblioteca Publică de Drept	406	1
Filiala de Arte „Tudor Arghezi”	1 731	4,1
Total filiale specializate	3 653	8,6
Filiale adulți		
Cornului	702	1,6
Codru	1 432	3,4
M. Costin	884	2,1
Total filiale adulți	3 018	7,1
Filiale copii		
„A. Donici”	1 085	2,5
M. Drăgan	1 276	3
V. Bielinski	1 376	3,2
N. Titulescu	1 273	3
Traian	1 331	3,1
A. Russo	1 115	2,6
Total filiale copii	7 456	17,5
TOTAL	42 587	100

Intrări după tipul de documente

Anul	Total	Cărți	Publicații seriale	Documente de muzică tipărită	Documente AV	Documente electronice	Alte
2009	60 564	48 179	8 459	635	2095	639	557
2010	75 973	63 229	11 513	224	16	871	120
2011	54 139	41 808	8 161	452	-	3131	587
2012	52 832	41 405	8 629	230	2	2508	58
2013	42 587	36 058	4 445	284	1	1758	41

Intrări după limbă

Limba	2010		2011		2012		2013	
Total intrări	75 973	100%	54 139	100%	52 832	100%	42 587	100%
Limba română	57 922	76%	43 047	80%	45 493	86%	37 923	89%
Limba rusă	15 891	21%	8 059	15%	4 167	8%	2 852	7%
Limbile evreiești	0	0%	0	0%	-	-	-	-
Limba bulgară	4	0%	18	0%	-	-	21	0%
Limba ucraineană	110	0%	14	0%	119	0%	16	0%
Limba găgăuză	26	0%	22	0%	41	0%	19	0%
Limba engleză	986	1%	1018	2%	1317	2%	687	2%
Limba franceză	578	1%	412	1%	287	0%	62	0%
Limba germană	339	0%	1 298	2%	1215	2%	695	2%
Limba poloneză	4	0%	140	0%	111	0%	154	0%
Alte limbi	113	0%	111	0%	82	0%	158	0%

Activități cu publicul 2013

	Activități total	Nr. participanți
Simpozion	9	618
Conferință	36	2424
Lecție publică	233	6 962
Colocvium	6	330
Masă rotundă	117	3 577
Înâlnire cu scriitori	153	7 897
Întâlnire cu personalități	54	2 364
Lansare/prezentare de publicații	1 002	31 741
Seară lit.-art. (muzicală)	192	8 129
Medalion literar-artistic	123	5571
Oră de lectură	2 729	57 162
Spectacol (matinee, recitaluri)	213	8 260
Discuții/dezbateri	1 277	25 522
Concurs (de erudiție, de creație)	526	13 112
Activități multimedia (vizionări filme, CD, DVD)	70	2 294
Atelier de creație (master-class)	1 606	7 532
Activități ludice	65	1 150
Oră de studiere a limbilor	141	224
Expoziții (pictură, foto, desene etc.)	150	5 220
Total activități/participanți	8 702	192 089
Club (șed.)	831	17 551
Cenaclu (șed.)	185	7 922

OPEN GOV

Biblioteca Municipală
B.P. HASDEU

calea ta spre cunoaștere!

Conferința anuală **Angajament civic: E-transformare @ bibliotecilor**

Locație: Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”
bd. Ștefan cel Mare și Sfint nr. 148

23 octombrie 2013

- 9:00 – 10:00 **Înregistrare**
- 10:00 – 10:30 **Mesaje de salut din partea persoanelor oficiale și ale oaspeților de onoare**
- 10:30 – 11:30 **Discursuri-cheie**
Moderator: Mariana Harjevschi, director general, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”
Codru Vrabie, președinte, EPAS, România
Stela Mocanu, director, Centrul de Guvernare Electronică
- 11:30 – 13:00 **Panel 1. Transformarea bibliotecilor: relații comunitare și așteptările utilizatorilor**
Moderator: Elena Butucel, prim vice-director Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”
 Comunicări:
 1. *Rolul bibliotecilor în susținerea unui guvern deschis. Veronica Crețu, membru al Grupului de lucru E-Government / Open Government*
 2. *Parteneriatul – asigurarea diversității de comunicare. Liuba Ciobanu, director, Biblioteca „Ovidius”*
 3. *AstroClub Moldova: grup deschis pe Facebook. Natalia Ciorbă, șef oficiu, Biblioteca de Arte „Tudor Arghezi”*
 4. *Biblioteca se transformă – construiește comunități inteligente. Lidia Kulikovski, expert inovații de bibliotecă, Programul Novateca*

Cel mai reușit parteneriat. Oferirea premiilor. *Genoveva Scobioală, director, Departamentul dezvoltare și comunicare, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”*
- 13:00 – 14:00 Sesiune Întrebări / Răspunsuri
Prânzul
- 14:00 – 15:30 **Panel 2. Transformarea bibliotecilor: e-servicii**
Moderator: Ludmila Pânzari, director adjunct, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”
 Comunicări:
 1. *Cărți electronice. Ion Bargan, director Bestseller.md*
 2. *Activitățile culturale ale Bibliotecii Municipale în mediul electronic. Savela Starciuc, director, Biblioteca Centrală*
 3. *Blogul – un mijloc de a promova biblioteca. Dumitru Crudu, director, Biblioteca „Ștefan cel Mare”*
 4. *Blogul Chișinău, orașul meu – sursa informațională relevantă pentru/despre comunitatea chișinăuiană. Gabriela Bulduma, Departamentul „Memoria Chișinăului”*
- 15:30 – 16:00 Sesiune Întrebări / Răspunsuri
Pauză
 Premii pentru bibliotecile implicate în promovarea Săptămânii Accesului Deschis 2013 în Republica Moldova
- 16:00 – 17:30 **Panel 3. Transformarea bibliotecilor: învățare și formare**
Moderator: Tatiana Coșeri, director adjunct, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”
 Comunicări:
 1. *Modernizarea formării profesionale prin noile tehnologii informaționale. Nelly Țurcan, dr. conf. univ., Catedra Comunicare și Teoria Informării, Universitatea de Stat din Moldova*
 2. *E-learning: o soluție în spiritului timpului. Victor Koroli, director executiv, INFONET*
 3. *Platforme virtuale de colaborare educațională și de centralizare a datelor online. Olga Moroza, masterandă în psihologie, doctorandă, Institutul de Științe ale Informației*
- 17:30 – 18:00 Sesiune Întrebări / Răspunsuri
Discuții finale

Programul Colocviilor de vară

Biblioteca Municipală B.P. HASDEU

Colocviu de vară

Transbordarea bibliotecilor & bibliotecarilor în social media

29 iulie
10:00 – 12:00

Preocupările pentru „Îmi place”: angajament în alertă pe Facebook
Moderator: Mariana Harjevschi, director general

Ioana Isac, membru CTJM
— comunicarea instituțională
— brandingul personal vs profesional

Întrebări-răspunsuri

Alexandru Lebedev, Social Media Manager, TEDxChisinau
— extinderea comunității virtuale
— promovarea evenimentelor

Întrebări-răspunsuri

30 iulie
10:00 – 12:00

Hai pe blog: excelează și interacționează
Moderator: Ludmila Pânzari, director adjunct
Invitat special: Eugen Luchianu, blogger

Vitalie Cipileaga, blogger
— marketarea blogurilor
— extinderea vizibilității

Întrebări-răspunsuri

12:30 – 13:30

Campanii de promovare a lecturii
Moderator: Svetlana Javelea, șef serviciu

Ionela Costachi, liderul campaniei
— Campania Citesc, deci sunt sexy

Întrebări-răspunsuri

31 iulie
10:00 – 12:00

Adaugă-ți e-valoare: bibliotecarii pe LinkedIn
Moderator: Ludmila Pânzari, director adjunct

Alexandru Lebedev, Social Media Manager, TEDxChisinau
— importanța și crearea unui cont
— menținerea și promovarea

Întrebări-răspunsuri

Locul desfășurării:
Biblioteca Centrală
Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 148
Tel. : (022) 22 50 06
(022) 21 20 46
www.hasdeu.md
e-mail: municipala@hasdeu.md

Biblioteca Municipală B.P. HASDEU

calea ta spre cunoaștere!

1. Activitatea bibliotecilor publice

1.1. Biblioteci

Nr. de biblioteci	Din ele amplasate în case de cultură	Locuri în săli de lectură	Timp mediu de funcționare pe săptămână	Populația-țintă
1	2	3	4	5
28	1	2 217	50	671 800 (populația or. Chișinău) 115 190 (populația până la 16 ani aptă pentru lectură)

1.2. Colecții

Indicii	Cărți, periodice legate		Manuscrise	DAV	CD-ROM	Alte doc.	Total u.m.	din care în limba română		
	u.m.	titluri						8		
	1	2	3	4	5	6	7	u.m.	În gr. chirilică	În gr. latină
Achiziții	40 503		-	1	1 758	325	42 587	37 923	-	37 923
Existente	1 073 679		-	15 103	11 797	31 533	1 132 112	659 913	12 677	647 236

1.3. Publicații seriale curente

Nr. seriale în titl.	337
Nr. exemplare	910

1.4. Facilități și servicii

Total nr. computere	Nr. total	din buget	din alte surse
	260	175	85 donații: 34 grant: 51
	Achiziționate în 2013	32	1
% din stoc cu acces liber la raft	95%		
% înregistrări în regim automatizat	32%		
% înregistrări catalografice în sistem automatizat			
Nr. stații de lucru pentru utilizatori	58		
Nr. biblioteci conectate la Internet	28		

1.5. Utilizarea bibliotecii

Nr.	Indicii	Total	Din care până la 16 ani
1.	Utilizatori înscriși	289 136	
2.	Utilizatori activi	139 121	35 324
3.	Utilizatori înscriși ca procent din populație	43%	
4.	Utilizatori activi ca procent din populație	21%	31 %
5.	Nr. de vizite directe	1 717 281	659 198
6.	Nr. de vizite virtuale	1 064 025	
7.	Indice de frecvență	12,3	18,7
8.	Vizite total	2 781 306	
9.	Nr. de împrumuturi total	6 937 328	2 133 447
	Din care în limba de stat	5 145 000	1 633 279
10.	Împrumutul interbibliotecar		
	a) expedieri (u.m.)	150	
	b) primiri (u.m.)	180	

1.6. Personalul

Bibliotecari	355	din care dețin grad de calificare	173
		% de bibliotecari atestați	48,7 %
		Grad superior	29
		Grad I	74
		Grad II	70
Informaticieni	6		
Personal auxiliar	75		

1.7. Venit (în mii lei)

Sold la început de an	Finanțare publică (din buget)	Servicii cu plată	Arendare	Sponsorizări / donații	Alt venit	Total
1	2	3	4	5	6	7
-	22 802,8	-	51,6	52,7	-	22 907,1

1.8. Cheltuieli curente (în mii lei)

Total	pentru personal	pentru achiziții de carte și abonare	pentru automatizare	pentru reparație	alte cheltuieli
1	2	3	4	5	6
22 907,1	13 631,5	2 495,8	93,5	1 404,8	5 281,5

INDICATORI DE PERFORMANȚĂ

Notă: Indicatorii în 2012 au fost calculați, luându-se în considerație numărul de populație al municipiului Chișinău și unitățile administrative-teritoriale, pe când în 2013 – numărul de locuitori ai municipiului Chișinău ca teritoriu de bază.

A. CONTEXTUL BIBLIOTECII	2013	2012
Cheltuieli total	22 907 100	21 452 900
populația țintă	671 800	765 146
per populația țintă	34,1	28,0
Cheltuieli total pentru achiziții	2 878 753	3 618 267
din donații	382 953	467 867
din buget	2 495 800	3 150 400
per utilizator	20,7	25,6
per populația țintă	4,3	4,7
% cheltuieli pentru achiziții	12,6%	16,9%
Cheltuieli pentru manifestări culturale, evenimente	47 600	298 800
per utilizator	0,3	2,1
% cheltuieli pentru manifestări culturale	0,2%	1,4%
Cheltuieli total per utilizator total înscriși	79,2	81,0
Venituri (sponsorizări)		
proiecte mici		167 200
donații de carte	382 953	467 867
echipament, tehnologii		
alte venituri		
B. PERSONALUL BIBLIOTECII		
Personal	436	436
per utilizator	0,003	0,003
per 1000 locuitori	0,6	0,6
per 2300 locuitori	1,3	1,3
cheltuieli pentru personal	13 631 500	11 996 300
% cheltuieli pentru personal	59,5%	55,9%
Bibliotecari	355	340
cu studii superioare	332	317
cu studii superioare de specialitate	205	216
normă întreagă	355	338
normă jumătate		2
Bibliotecari atestați	173	166
grad superior	29	23
grad I	74	76
grad II	70	67
Comunicări	102	159
Acțiuni de formare profesională	501	569

C. PUNCTE DE SERVIRE. ORE DE FUNCȚIONARE				
Număr de biblioteci	28		31	
Spațiul total	10 466,25		10 466,25	
per utilizator	0,07		0,07	
locuri pentru utilizatori	2 217		2 217	
Timp mediu de funcționare pe săptămână	50		50	
ore total anual / ore deschise pentru public	73 788 / 71 632		93 808 / 91 708	
zile total anual / zile deschise pentru public	299 / 288		300 / 290	
D. UTILIZAREA BIBLIOTECII				
Utilizatori înscriși total	289 136		265 074	
Utilizatori noi	24 062		24 088	
Utilizatori activi	139 121		141 369	
Utilizatori înscriși ca % din populație	43%		35%	
Utilizatori activi ca % din populație	21%		18,5%	
Utilizatori per bibliotecar	392		416	
Cost per utilizator activ	164,65		151,75	
VIZITE total	2 781 306		2 427 386	
vizite directe	1 717 281		1 588 607	
per utilizator activ	12		11	
per zi	5 963		5 478	
per oră	24		17	
per bibliotecar	4 837		4 672	
per capita	2,6		2	
Vizite virtuale	1 064 025		838 779	
Cost per vizită directă	13,33		13,50	
ECHIPAMENT				
Stații de lucru public	58		55	
% stații de lucru public per utilizator	0,04		0,04	
nr. de calculatoare per 1 000 locuitori	0,06		0,05	
MANIFESTĂRI CULTURALE	8 702		8 128	
Rata de prezență la manifestări culturale și evenimente	192 089		190 126	
% din vizite	11%		12%	
cost per participant	0,2		1,60	
ÎMPRUMUTUL DOCUMENTELOR total	6 937 328		6 784 517	
Împrumut direct	5 261 250		5 313 990	
per utilizator activ	38	50	38	48
per zi	18 268	24 088	18 324	23 395
per oră	73	97	58	74
per bibliotecar	14 820	19 542	15 629	19 954
per capita	7,8	10,3	7,0	9,0
Împrumutul electronic	1 676 078		1 470 527	
Împrumut per vizită	3,1	4,0	3,3	4,0
Cost per document împrumutat	4,35	3,30	4	3,16

TRANZACȚII DE REFERINȚE total	28 249	16 366		
referințe per utilizator	0,2	0,1		
referințe per bibliotecar	79,6	48,1		
TRANZACȚII DE INSTRUIRE total	10 953	6 841		
acțiuni de instruire per utilizator	0,08	0,05		
acțiuni de instruire per bibliotecar	30,9	20,1		
E. ACHIZIȚIA DOCUMENTELOR. COLECȚII				
Documente (stoc) total (ex.)	1 132 112	1 127 073		
Titluri adăugate stocului	4 472	6 462		
per utilizator	0,03	0,05		
per capita	0,007	0,008		
Exemplare adăugate stocului	42 587	52 832		
per utilizator	0,3	0,4		
per capita	0,06	0,07		
Exemplare adăugate per titlu adăugat	9,5	8,2		
Colecții (ex.)				
cărți,	999 700	995 161		
ediții periodice	73 979	75 556		
documente AV	15 103	15 102		
documente de muzică tipărită	29 722	29 438		
documente electronice	11 797	10 039		
alte documente: hărți, atlase, tablouri	1 811	1 777		
Exemplare în stoc per utilizator	8,1	8,0		
Exemplare în stoc per capita	1,7	1,5		
Titluri total	727 853	727 881		
Titluri total per utilizator	5,2	5,1		
Titluri total per capita	1,0	1,0		
Exemplare în stoc per titlu	1,5	1,5		
Rata de înnoire a stocului (ani)	26,6	21,3		
Circulația colecției	4,6	6,1	4,7	6,0

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” în presă

2013

Ediții aparte

1. **Anatol Ciocanu.** O altfel de biobibliografie / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Filiala „Alba Iulia” ; concepție : Anatol Ciocanu ; ed. îngr. și sel. : Elena Caldare ; sub red. dr. conf. univ. : Lidia Kulikovski ; red. bibliogr. : Taisia Foiu ; lector : Vlad Pohlă. – Ch., 2013. – 191 p.
2. **Biblioteca „Alba Iulia”** – 15 ani de identitate și imagine în comunitate: ediție specială dedicată aniversării a 15-a de la fondarea Bibliotecii „Alba Iulia” : sel. articole : Elena Caldare. – Ch., 2013 – 12 p.
3. **Colesnic, Iurie.** Chișinăul din inima noastră / Iurie Colesnic ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu” ; lector: Liliana Guțu ; machetare: Valeriu Rusnac. – Ch. : S.n., 2013. – 636 p.
4. **Crudu, Dumitru.** Jurnalul bibliotecarului / Dumitru Crudu ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”. – Ch. : Grafema Libris, 2013. – 83 p.
5. **Elena Tamazlăcaru :** Biobibliogr. / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Filiala „Alba Iulia” ; alcăt. : Elena Căldare, Elena Tamazlăcaru ; red. : bibliogr. : Claudia Tricolici ; ed. îngr. de Lidia Kulikovski. – Ch. : Grafema Libris, 2013. – 188 p.
6. **Nicolae Rusu :** Biobibliografie / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Filiala „Ovidius” ; alcăt. : Liuba Ciobanu, Elena Butucel ; contribuții : Viorica Moraru ; red. bibliogr. : Margareta Cebotari ; ed. îngrijită de Lidia Kulikovski. – Chișinău : S.n., 2013. – 155 p.
7. **Pavel Balmuș sau Forța inepuizabilă a unui intelectual :** (Exigeze literare completate de o biobibliogr.) / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Filiala „Onisifor Ghibu” ; concepție și elab. : Vitalie Răileanu ; coordonator: conf. univ. dr. Lidia Kulikovski ; bibliogr.: Margareta Cebotari ; lector : Valeriu Rață. – Ch. : Grafema Libris, 2013. – 225 p.
8. **Petru Cărare – scriitor nonconformist /** Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Filiala „Onisifor Ghibu” ; concepție, elab. și antologare : Vitalie Răileanu ; bibliogr. sel. : Margareta Cebotari. – Ch. : Ed. Foxtrot, 2013. – 248 p. (În curs de apariție)
9. **Portret în mișcare: Ion Mărgineanu :** Periplu bibliogr. / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Filiala „Alba Iulia” ; alcăt. : Elena Căldare ; red. bibliogr. : Claudia Tricolici ; ed. îngr. de Lidia Kulikovski. – Ch. : Foxtrot, 2013. – 175 p.
10. **Rață, Valeriu.** Biblioteca Municipală: portret din profil cultural : (Cronici, consemnări și recenzii) / Valeriu Rață ; ed. îngrijită de Lidia Kulikovski ; ideea proiectului : Vasile Șoimaru ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”. – Ch. : S.n., 2013. – 260 p.
11. **Răileanu, Vitalie.** În dialog cu Omul – și despre Om : (interviuri și schițe de portret) / Vitalie Răileanu ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Filiala „Onisifor Ghibu” ; ed. îngr. : Lidia Kulikovski ; lector : Gheorghe Chiriță. – Ch. : Grafema Libris, 2013. – 140 p.
12. **Țurcanu, Nelly.** Comunicarea științifică în contextual accesului deschis la informație. . 10.01.10 - Jurnalism și științe ale comunicării/ Autoreferatul tezei de doctor habilitat în sociologie. Ch.: CEP USM, 2013. – 47 p.

Articole din culegeri și ediții seriale

13. **Ababii, Irina.** Tatăl său nu a vrut să devină actor : [despre întâlnirea lui Petru Hadârcă cu cititorii Filialei „Onisifor Ghibu” a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”] // Timpul. – 2013. – 9 aug. – P. 19.
14. **Academicianul Eugen Simion** a fost omagiat la Chișinău, la 80 de ani de la naștere [în cadrul Congresului Mondial al Eminescologilor, găzduit de Filiala CAIE al BM „B.P. Hasdeu”] // Moldova suverană. – 2013. – 6 sept. (Nr 120). – P. 4.
15. **Arion, Liubov.** Biblioteca „Alba Iulia” – casa mare a sufletului // Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de identitate și imagine în comunitate: ed. specială. – 2013. – An IV, Nr 1. – P. 4.
16. **Aviz:** Vineri, 12 iulie, 2013, ora 16.00 la Biblioteca „Onisifor Ghibu” din Chișinău va avea loc lansarea cărții „Așa vreau eu! De Maria Stati, profesoară de istorie // Lit. și arta. – 2013. – 11 iul. – P. 8.
17. **Balan, Zoia.** Bibliotecii „Alba Iulia” din Chișinău la 15 ani de la fondare, LA Mulți Ani! // Informația de Alba. – 2013. – 12 iul. – P. 6 ; Unirea. – 2013. – 15 iul. – P. 4.
18. **Baltă, Igor.** Cine este Ihil Șraibman? // În oglindă. Salonul de lectură „Ceaiul de la ora patru” : rev. ed. specială. – Ch., 2013. – P. 29-30.
19. **Balmuș, Pavel.** Pavel Balmuș: „Un istoric literar trebuie să citească foarte mult” : [intervi cu istoricul literar și hașdeologul Pavel Balmuș] / consemnare : Vitalie Răileanu // Pavel Balmuș sau Forța inepuizabilă a uni intelectual : (exegeze literare completate de o biobibliografie). – Chișinău, 2013. – P. 189-191 ; Răileanu Vitalie. În dialog cu Omul – și despre Om. – Ch., 2013. – P. 64-66.
20. **Barbă, Ludmila.** Fie ca pe noi să ne unească cartea! / Ludmila Barbă, Victoria Covalenco // Ridnă slovo (Bălți). – 2013. – Mar. (Nr 3). – P. 3.
21. **Beșan, Lilia.** Clubul Poeților copii : [la Filiala „Ștefan cel Mare” a fost inaugurat un nou club compus din micile talente din clasa IV-a de la Școala-grădiniță „Pas cu Pas” Nr 152] // Timpul. – 2013. – 8 febr. – P. 23.
22. **Beșan, Lilia.** Lidia Codreanca la Biblioteca „Ștefan cel Mare” // Timpul. – 2013. – 1 febr. – P. 23.
23. **Beșan, Lilia.** Scriitorul Ion Anton, la „Biblioteca Ștefan cel Mare” : [întâlnirea cu scriitorul Ion Anton, redactor-șef al ziarului „Florile Dalbe”, desfășurată la Biblioteca „Ștefan cel Mare”] // Timpul. – 2013. – 22 mar. – P. 23.
24. **Beșleagă, Vladimir.** „...Imaginația lui Dumitru Crudu...” [laborator de creație] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 170-175.
25. **Bețivu, Valeria.** Andrei Burac, la „Biblioteca Ștefan cel Mare” : [întâlnirea cu dramaturgul și prozatorul Andrei Burac organizată la Filiala „Ștefan cel Mare” a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”] // Timpul. – 2013. – 15 mar. – P. 23.
26. **Bețivu, Valeria.** Caragiale i-a făcut faimoși pe liceenii din cartierul Botanica : [Biblioteca Ștefan cel Mare și-a desemnat câștigătorii care au participat la concursul dedicat lui I.L. Caragiale] // Timpul. – 2013. – 5 apr. – P. 23.
27. **Bețivu, Valeria.** O carte excepțională : [lansarea cărții „Moldovenii în tranziție” de Dan Nicu la filiala „Ștefan cel Mare”] // Timpul. – 2013. – 5 apr. – P. 23.
28. **Bețivu, Valeria.** O întâlnire cu Petru Hadârcă: Două impresii un actor printre bibliotecari : [despre inițierea audițiilor gratuite ale spectacolelor radiofonice semnate de Petru Hadârcă în cadrul Filialei „Ștefan cel Mare” a BM „B.P. Hasdeu”] // Timpul. – 2013. – 9 aug. – P. 19.
29. **Biblioteca „Alba Iulia”, Chișinău :** [despre lansarea volumului *Incepe iubirea* de tânăra poetă, Nicoleta Nicolau și despre întâlnirea liceenilor de la Liceul „Petru Rares” cu scriitorul Gheorghe Bâlici] // Gând Românesc. – 2013. – Ian. (Nr 1). – P. 158-160.
30. **Bortă, Victoria.** Bibliotecile (nu) au vacanță mare. De când cititul a devenit sexy, e într-adevăr în trend să porți o carte cu tine oriunde : [despre Programul Lecturile verii campanie desfășurată la filialele BM „B.P. Hasdeu”] // Jurnal de Chișinău. – 2013. – 26 iun. – P. 13.
31. **Botnaru, Tatiana.** „Cotul Donului-1942: eroism, jertfă, trădare” : [lansarea celei de a doua ediție a cărții „Cotul Donului-1942: eroism, jertfă, trădare” de Vasile Șoimaru la Biblioteca Centrală] // Lit. și arta. – 2013. – 26 dec. – P. 5.
32. **Brezițchi, Maria.** De vorbă cu cititorii săi : [întâlnire cu cititorii la filiala „N. Titulescu”] // Lit. și arta. – 2013. – 25 apr. – P. 5.

33. **Butucel, Elena.** Paradigma comunicării eficiente // Revista ABRM. – 2013. – Nr 1. – P. 36-37.
34. **Caldare, Elena.** Argument // Portret în mișcare - Ion Mărgineanu. Periplu bibliografic. – Ch., 2013. – P. 5-7.
35. **Caldare, Elena.** Către cititor // Elena Tamazlăcaru : Biobibliogr. – Ch., 2013. – P. 5-6.
36. **Caldare, Elena.** 15 ani de lucrare în cuvânt și-n faptă // Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de identitate și imagine în comunitate: ed. specială. – Ch., 2013. – P. 2-3.
37. **Caldare, Elena.** Cum l-am cunoscut pe hasdeulogul Pavel Balmuș // Pavel Balmuș sau Forța inepuizabilă a uni intelectual : (exegeze literare completate de o biobibliografie). – Ch., 2013. – P. 128-129.
38. **Caldare, Elena.** Elena Tamazlăcaru – ziaristă, prezentatoare TV... // Elena Tamazlăcaru : Biobibliogr. – Ch., 2013. – P. 152-153.
39. **Caldare, Elena.** Lecturile ne fac vacanța mai veselă : [despre deschiderea celei de-a 14-a ed. a taberei de Lectură și startul Programului „Lecturile Verii 2013”] // Florile dalbe. – 2013. – 13 iun. – P. 4.
40. **Caldare, Elena.** Memorie sentimentală: scriitorul Ion Mărgineanu : [referințe] // Portret în mișcare - Ion Mărgineanu. Periplu bibliografic. – Ch., 2013. – P. 117-119.
41. **Caldare, Elena.** Notă asupra ediției // Anatol Ciocanu. O altfel de biobibliogr. / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Filiala „Alba Iulia”. – Ch., 2013. – P. 4-6.
42. **Caldare, Elena.** O poetă la vârsta împlinirilor : [Elena Tamazlăcaru la aniversare] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 116-119.
43. **Caldare, Elena.** Spectacol în memoria Tatiane Sofronovici / Elena Caldare, Elena Tamazlăcaru // Făcia. – 2013. – 13 apr. (Nr 14) – P. 7.
44. **Caldare, Elena.** Un nou club de lectură la Biblioteca „Alba Iulia” : [Clubul „Bartolomeu Anania”] / Elena Caldare, Irina Moraru // Luminătorul. – 2013. – Nr 1. – P. 19-22.
45. **Canciuc, Margareta.** Salonul de lectură „ceaiul de la ora patru”, ediția „Grigore Vieru” // În oglindă. Salonul de lectură „Ceaiul de la ora patru” : rev. ed. specială. – Ch., 2013. – P. 12.
46. **Căpiță, Ionel.** Un nume ca o primăvară: Genoveva : [Genoveva Scobioală la aniversare] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 115-116.
47. **Căpiță, Ionel.** Vânătoarea – altă dragoste a ei : [managerul filialei de Arte, Aliona Vîrlan – soție de vânător] // Vânătorul și pescarul Moldovei. – 2013. – Nr 3 (33). – P. 17.
48. **Cârlan Munteanu, Oxana.** Biblioteca – templul ochiului din suflet // Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de identitate și imagine în comunitate: ediție specială. – 2013. – An IV, Nr 1. – P. 7.
49. **Cebanu, Victoria.** Florile la Biblioteca Ovidius : [masa rotundă „Vin florile cu soarea și soarele cu flori”] // Lit. și arta. – 2013. – 2 mai. – P. 8.
50. **Cebotari, Elena.** Castelul de marmură celebrat la „Liviu Rebreanu” // Lit. și arta. – 2013. – 3 ian. – P. 5.
51. **Cebotari, Elena.** Pavel Balmuș, între bibliotecari // Pavel Balmuș sau Forța inepuizabilă a uni intelectual : (exegeze literare completate de o biobibliografie). – Ch., 2013. – P. 134-136.
52. **Cebotari, Margareta.** Biblioteca „Onisifor Ghibu” – cinste celor care te-au ctitorit și dăruit! : [trecerea în revistă a activităților din cadrul Săptămânii ușilor deschise și „Zilelor Ghibu”, ed. a XXI-a] // Lit. și arta. – 2013. – 20 iun. – P. 7.
53. **Cebotari, Margareta.** Jurnal cu scriitori invitați la Salonul literar *Lecturi la terasa de vară* la Biblioteca „Onisifor Ghibu” // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 108-118.
54. **Cheradi, Natalia.** Modele inovatoare de comunicare științifică : [recenzie la cartea de specialitate *Comunicarea științifică în contextul accesului deschis la informație*, aut. : Nelly Țurcan] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 200-202.
55. **Cherciu, Ana.** ...„Oastea de trandafiri” a lui Vasile Romanciuc : [seară de creație a lui V. Romanciuc] // Timpul. – 2013. – 11 febr. – P. 8.
56. **Chicu, Angela.** „Vocea copiilor” tot mai auzită : [lansare de carte „Carte pentru cei mici s-o citească la bunici” de Angela Chicu, organizată de Biblioteca „Ovidius” la Liceului teoretic „Universul”] // Vocea poporului. – 2013. – 26 apr. – P. 11.

57. **Cimbru, Alexandru.** Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de promovare a spațiului cultural unitar românesc / Alexandru Cimbru, Elena Caldare // Funcționarul public. – 2013. – 17 sept. – P. 8.
58. **Cimpoi, Mihai.** O prezență: Elena ce continuă Elenele : [studiu introductiv] // Elena Tamazlăcaru : Biobibliogr. – Ch., 2013. – P. 16-17 ; Lit. și artă. – 2013. – 10 ian. – P. 6.
59. **Cimpoi, Mihai.** Pavel Balmuș: pasiunea Hasdeu : [activitatea cercetătorului și hasdeologului la BM „B.P. Hasdeu”] // Pavel Balmuș sau Forța inepuizabilă a uni intelectual : (exegeze literare completate de o biobibliografie). – Ch., 2013. – P. 26-27.
60. **Cinema la bibliotecă** : [program estival proiecții de film pentru utilizatorii bibliotecii „Ștefan cel Mare”] // Timpul. – 2013. – 12 iul. – P. 22.
61. **Ciobanu, Anatol.** Valentinei Butnaru la o aniversare : [medalion literar-artistic dedicat Valentinei Butnaru desfășurat la Bibl. „Ovidius”] // Jurnal de Chișinău. – 2013. – 3 sept. – P. 21.
62. **Ciobanu, Liuba.** „Călătoriile lui Radu în Țara poveștilor”, lansată la „Ovidius” : [întâlnirea elevilor de la tabăra cu sejur de zi a Liceului Mihai Viteazul cu autoarea cărții Ana Brăescu] // Vocea poporului. – 2013. – 12 iul. – P. 12.
63. **Ciobanu, Liuba.** Cu dragoste despre dragostea de Patrie a Leonidei Lari : [despre medalionul literar-artistic *Patima iubirii eterne* consacrat scriitoarei Leonida Lari, desfășurat la Filiala „Ovidius”] / Liuba Ciobanu, Ion Borș // Lit. și arta. – 2013. – 26 dec. – P. 6.
64. **Ciobanu, Liuba.** Flori dulci de cireșe amare în plină toamnă : [lansarea cărții *Flori dulci de cireșe amare* la Filiala „Ovidius”] // Jurnal de Chișinău. – 2013. – 20 dec. – P. 15.
65. **Ciobanu, Liuba.** Locul cărții este la bibliotecă : Adevăr descoperit de scriitorul Boris Druță la Biblioteca „Ovidius” / Liuba Ciobanu, Ion Borș // Lit. și arta. – 2013. – 7 noiem. – P. 8.
66. **Ciobanu, Liuba.** Omagiu profesorului, la Biblioteca „Ovidius” : [despre sărbătorirea Zilei Pedagogului] // Jurnal de Chișinău. – 2013. – 11 oct. – P. 11.
67. **Ciobanu, Liuba.** „Orașul meu” – o decadă de pregătire sufletească de ziua Chișinăului [la filiala „Ovidius” a BM „B.P. Hasdeu”] / Liuba Ciobanu, Ion Borș // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 177-179.
68. **Ciobanu, Liuba.** Parteneriatul – o metodă a diversității de comunicare : [semnarea oficială a unei Convenții-Cadru de Parteneriat între ULIM și Bibl. „Ovidius” pentru promovarea documentelor/valorilor didactico-culturale din R. Moldova] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 131-133.
69. **Ciobanu, Liuba.** Un medalion la Ovidius, în memoria lui Ion Vatamanu : „... Eu de-acolo, din vecie, mai am a spune și a scrie” : [medalion lit.-artistic consacrat cunoscutului poet, savant-chimist și om politic Ion Vatamanu care sa desfășurat la Bibl. „Ovidius”, filiala BM „B.P. Hasdeu”] // Lit. și arta. – 2013. – 26 sept. – P. 4.
70. **Ciobanu, Raisa.** O altfel de Apocalipsă, cea a iubirii : [lansarea volumului *Apocalipsa iubirii*, autor Vladimir Halipli la Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // Lit. și arta. – 2013. – 26 dec. – P. 4.
71. **Ciobanu, Valerian.** Picături Poetice într-o bibliotecă [Filiala „N. Titulescu”] // Lit. și arta. – 2013. – 21 feb. – P. 8.
72. **Ciobanu, Victoria.** Floriile la Biblioteca „Ovidius” : [în cadrul Săptămânii Ușilor Deschise la Biblioteca „Ovidius” a fost organizată o masă rotundă cu genericul „Vin Floriile cu soare și soarele cu flori”] // Lit. și arta. – 2013. – 2 mai. – P. 8.
73. **Claudia Șatravca,** model de fidelitate în profesia aleasă [cuvânt aniversar] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 134-136.
74. **Cojocaru, Elena.** Viorica Didic – o viitoare stea în arta plastică : [vernizarea expoziției *Vis de toamnă* a tinerei pictorițe Viorica Didic în cadrul programului Săptămâna ușelor deschise la Filiala „Târgu-Mureș”] // Lit. și arta. – 2013. – 19 dec. – P. 6.
75. **Cojocaru, Viorel.** Pomul după roade se cunoaște // Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de identitate și imagine în comunitate: ed. specială. – 2013. – An IV, Nr 1. – P. 3-4.
76. **Cojoharenco, Natalia.** Maestrul în „Grădina Cărților” la Biblioteca „Ovidius” : [întâlnire cu scriitorul Nicolae Rusu la bibliotecă în cadrul programului *Chișinăul citește o carte*] // Timpul. – 2013. – 3 mai. – P. 23.
77. **Colesnic, Iurie.** Iurie Colesnic: „Am uitat să luptăm cu bolșevicii din noi” : [dialog cu Iurie Colesnic] / consemnare : Vitalie Răileanu // Timpul. – 2013. – 21 iun. – P. 23.

78. **Colesnic, Iurie.** Iurie Colesnic: „Cărțile, sunt un instrument de răspândire a înțelepciunii” : [interviu] / consemnare : Vitalie Răileanu // Răileanu Vitalie. Exodul din labirint. – Iași, 2013. – P. 214-221 ; Răileanu Vitalie. În dialog cu Omul – și despre Om. – Ch., 2013. – P. 82-87.
79. **Colesnic, Iurie.** „În sfârșit, și pe plaiurile noastre a răsărit o stea luminoasă!” [Vasile Luțcan] // Moldova. – 2013. – Nr 7/8. – P. 80-85.
80. **Colesnic, Iurie.** O schiță de aur pentru un portret postum // Anatol Ciocanu. O altfel de biobibliogr. / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Filiala „Alba Iulia”. – Ch., 2013. – P. 7-9.
81. **Colesnic, Iurie.** Un bibliofil memorialist [Nicolae N. Tolmacevski] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 163.
82. [**Colesnic, Iurie**]. Un război care nu poate fi pierdut : [pref.] // Colesnic Iurie. Chișinăul din inima noastră. – Ch., 2013. – P. 3-4.
83. **Colesnic, Iurie.** Vasile Lașcov... ecuația cu o singură soluție : [file din biografia scriitorului și bibliofilului Vasile Lașcov] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 158-163.
84. **Colind pentru** Eugenia David : [mesaj de felicitare din partea filialei „Ovidius”] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 181.
85. **Constantinov, Nadia.** Liceul Teoretic „Traian” din Chișinău : Sfârșit de an școlar scăldat în emoții : [mențiune despre colaborarea cu Filiala Traian] // „a” mic. – 2013. – Mai-Iun. – Nr 5-6. – P. 8.
86. **Conștientizarea autismului** la Chișinău [eveniment găzduit de Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” și patronat de prima doamnă Margareta Timofti] // Ziarul de gadă. – 2013. – Apr.
87. **Corețchi, Mihai.** Să trăim în pace : [impresii despre Filiala Traian] // Florile dalbe. – 2013. – 17 oct.
88. **Corghencea, Natalia.** Inspirați de poetul-nepereche : [Concursul de desene „Inspirați din poeziile poetului Mihai Eminescu”, organizat la Filiala Traian] // Florile dalbe. – 2013. – 31 ian. – Nr 4. – P. 2.
89. **Corghencea, Natalia.** Îndrăgostiți de creația Adei Zaporojanu : [despre întâlnirea cu scriitoarea Ada Zaporojanu, la Filiala Traian] // Tribuna copiilor. – 2013. – 25 apr. – Nr 8. – P. 3.
90. **Corghencea, Natalia.** Lectură plăcută în vacanță : [promovarea cărții lecturate în cadrul Programului *Copiii Chișinăului citesc o carte*, „Vornicel la nunta badei”, scrisă de Victor Dumbrăveanu] // Tribuna copiilor. – 2013. – 30 mai. – Nr 10. – P. 4.
91. **Corghencea, Natalia.** Poetul îndrăgit al copiilor – Vasile Romanciuc : [mențiune despre Filiala Traian, de la întâlnirea cu poetul Vasile Romanciuc, organizată la Liceul Teoretic „Traian” din capitală] // Tribuna copiilor. – 2013. – 30 mai. – Nr 10. – P. 3.
92. **Corghenici, Ludmila.** Aspecte care construiesc o lucrare fundamentală : [rec. la bibliogr. *50 de ani de învățământ biblioteconomic în Republica Moldova*, editată sub egida BM „B.P. Hasdeu”] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 205-208.
93. **Costachi, Alexandra.** Reînvie și se înalță tricolorul // În oglindă. Salonul de lectură „Ceaiul de la ora patru” : rev. ed. specială. – Ch., 2013. – P. 32.
94. **Coșeriu, Tatiana.** Bibliotecarul – profesie pe paginile *BiblioPolis*-ului // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 66-71.
95. **Covali, Argentina.** Omul și lumea la hotar de mileniu : [Menționat B.M. “B.P. Hasdeu” și cenaclul „Magia Cuvîntului”, moderat de poeta Victoria Fonari] // Făclia. – Nr 35. – P. 5.
96. **Cricovan, Silvia.** ... Cu setea de frumos : [întâlnirea cu scriitoarea Nina Slutu-Soroceanu la biblioteca „L. Rebreanu”] // Făclia. – 2013. – Nr 46. – P. 14.
97. **Crudu, Dumitru.** Apa rece=Das kalte Wasser 2 : [povestire] // Lichtungen. – 2013. – Jg. – P. 87-88.
98. **Crudu, Dumitru.** Eminescu meu oare e și Eminescu tău? : [elevii de la Colegiul Coperatist în vizită la Bibl. „Ștefan cel Mare” au discutat secretele poeziei eminesciene] // Timpul. – 2013. – 25 ian. – P. 23.
99. **Crudu, Dumitru.** Iată pe cine i-a făcut faimoși Grigore Vieru : [concursul *Cu Grigore Vieru ajungi faimos* organizat de Biblioteca Ștefan cel Mare și-a desemnat câștigătorii] // Timpul. – 2013. – 15 feb. – P. 23.
100. **Crudu, Dumitru.** Jurnalul bibliotecarului : [publicistică] // Timpul. – 2013. – 18 ian. – P. 23.
101. **Crudu, Dumitru.** Jurnalul bibliotecarului : [publicistică] // Timpul. – 2013. – 23 mar. – P. 23.
102. **Crudu, Dumitru.** Jurnalul bibliotecarului // Timpul. – 2013. – 5 apr. – P. 23.
103. **Crudu, Dumitru.** Jurnalul bibliotecarului // Timpul. – 2013. – 12 apr. – P. 23.

104. **Crudu, Dumitru.** O întâlnire care m-a zguduit : [întâlnirea scriitorului Spiridon Vangheli cu utilizatorii filialei „Ștefan cel Mare”] // Timpul. – 2013. – 8 mar. – P. 23.
105. **Crudu, Dumitru.** Patru sticle de ulei și un automobil care transportă lapte=Vier Flaschen Öl und ein Auto, das Milch transportiert : [povestire] // Lichtungen. – 2013. – Jg. – P. 88-91.
106. **Crudu, Dumitru.** Poți să ajungi faimos cunoscându-l pe Eminescu : [în cadrul săptămânii dedicate poetului M. Eminescu la filiala Ștefan cel Mare s-a desfășurat concursul între elevi „Fiind băiet păduri cutreieram”] // Timpul. – 2013. – 18 ian. – P. 23.
107. **Cupcea, Renata.** Vestimentația în ... poezie : [la Bibl. „Ștefan cel Mare” a avut loc lansarea cărții *Vesel îndrumar pentru vestiar* de Ion Anton] // Florile dalbe. – 2013. – 4 apr. – P. 2.
108. **Curcă, Natalia.** Bibliotecile școlare și integrarea informațională : [se menționează prezența Tatianeii Baltag în cadrul mesei rotunde cu comunicarea *Aspecte de cultură a informației la BM „B.P. Hasdeu”*] // Univers pedagogic pro. – 2013. – 7 noiem. – P. 6.
109. **Curchi, Lilia.** „Alba Iulia” – lumină din adâncuri // Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de identitate și imagine în comunitate: ed. specială. – 2013. – An IV, Nr 1. – P. 9.
110. **Cuzuioc, Ion.** Bisturiul și penița în ambianță cu muzica : [Vladimir Halipli – 60 ani de la naștere, la Filiala „Târgoviște”] // Lit. și arta. – 2013. – Mar. (Nr 12). – P. 4.
111. **Dabija, Elena.** Cartea *Eminescu* mereu deschisă : [prezentarea cărților donate în cadrul Congresului mondial al eminescologilor Centrului Eminescu] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 127-135 ; Buletinul MIHAI EMINESCU, 2013. – Nr 1 (serie nouă). – P. 36-40.
112. **Dabija, Elena.** Cel mai lung poem de dragoste tradus în limba găgăuză : [despre lansarea poemului *Luceafărul*] // Ecoul Eminescu. – 2013. – lun. (Nr 6). – P. 1-2.
113. **Dabija, Elena.** Cunoaștem Eminescu : [noutăți editoriale] // Ecoul Eminescu. – 2013. – Mai (Nr 5). – P. 2.
114. **Dabija, Elena.** Ediție de lux: poezii Mihai Eminescu în colecția *Adevărul* : [prezentare de carte] // Ecoul Eminescu. – 2013. – Iul. (Nr 7). – P. 2.
115. **Dabija, Elena.** Eminescu al vremii noastre... : [despre comemorarea a 124 de ani de la trecerea în eternitate al poetului Mihai Eminescu] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 122-124.
116. **Dabija, Elena.** Eminescu în durata eternității : [despre Săptămâna Ușilor deschise la Centrul Academic Internațional Eminescu] // Buletinul MIHAI EMINESCU, 2013
117. **Dabija, Elena.** Eminescu – poezia și muzica... : [despre apariția vol. *Olaru Nenati, Lucia. Eminescu. de la muzica poeziei la poezia muzicii*] // Ecoul Eminescu. – 2013. – Ian. (Nr 1). – P. 3.
118. **Dabija, Elena.** Mihai Eminescu – poetul nemuririi noastre [Eminesciana 2013] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 127-133.
119. **Dabija, Elena.** Noutăți editoriale eminesciene : [despre apariția și achiziționarea vol. *Mihai Eminescu. Poesii*] // Ecoul Eminescu. – 2013. – Mai (Nr 5). – P. 4.
120. **Dabija, Elena.** Tot deasupra cărții sale : [despre apariția și achiziționarea vol. *Poesii, Mihai Eminescu*] // Ecoul Eminescu. – 2013. – Mai (Nr 5). – P. 4.
121. **Dabija, Elena.** Ziua poetului : [eseu] // Buletinul MIHAI EMINESCU, 2013.
122. **Dabija, Nicolae.** Pârcălab în cetatea frunzei : [studiu introductiv] // Elena Tamazlăcaru : Biobibliogr. – Ch., 2013. – P. 7-11 ; Lit. și arta. – 2013. – 10 ian. – P. 6.
123. **Damaschin, Marina.** „Castelul de marmură” omagiat la biblioteca „Nicolae Titulescu” // Roua Stelară. – 2013. – Nr 29. – P. 5.
124. **Dedov, Eugeniu.** Un nou club de lecturi și discuții la Biblioteca „Alba Iulia” // Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de identitate și imagine în comunitate: ed. specială. – 2013. – An IV, Nr 1. – P. 11.
125. **Diviza, Ion.** Umoriștii la „Alba Iulia” // Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de identitate și imagine în comunitate: ed. specială dedicată. – 2013. – An IV, Nr 1. – P. 10.
126. **Dolgan, Mihail.** Cu aerul de acasă în Suflet și-n Cuvinte : [interviu inedit cu acad. Mihail Dolgan] / consemnare : Vitalie Răileanu // Lit. și arta. – 2013. – 9 mai. – P. 4-5.
127. **Dolgan, Mihail.** Un fragment dintr-un interviu inedit cu Mihail Dolgan : [In memoriam] / consemnare : Vitalie Răileanu // Timpul. – 2013. – 10 mai. – P. 23.

128. **Donici Valeria.** A venit toamna : [act. dedicată toamnei desfășurată în cadrul Salonului de lectură „ceaiul de la ora patru” // În oglindă. Salonul de lectură „Ceaiul de la ora patru” : rev. ed. specială. – Ch., 2013. – P. 3.
129. **Dorgan, Andrei.** Biobibliografii, veritabile Portrete în mișcare : [lansarea volumelor *Portret în mișcare. Ion Mărgineanu : Periplu biobibliografic și Elena Tamazlăcaru. Biobibliografie* la Filiala „Alba-Iulia”, apărute sub egida Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” // Lit. și arta. – 2013. – 14 noiem. – P. 8.
130. **Dorgan, Andrei.** 15 ani de identitate și imagine [a Filialei Alba Iulia a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” // Lit. și arta. – 2013. – 19 sept. – P. 8.
131. **Dumbrăveanu, Ion.** O ferventă promoție și apărătoare a limbii române : [medalion literar-artistic dedicat Valentinei Butnaru, la filiala „Ovidius”] / Ion Dumbrăveanu, Albina Dumbrăveanu // Jurnal de Chișinău. – 2013. – 3 sept. – P. 21.
132. **Dumitrașcu Natalia.** Lansarea biobibliografiilor [*Elena Tamazlăcaru. Biobibliografie, Ion Mărgineanu, periplu biobibliografic și Anatol Ciocanu, o altfel de biobibliografie*] // Dacoromania. – 2013. – Nr 64. – P. 112-118.
133. **Dumitrașcu, Natalia.** Trei realizări editoriale ale Filialei „Alba Iulia” : [lucrările *Elena Tamazlăcaru. Biobibliografie, Ion Mărgineanu, periplu biobibliografic și Anatol Ciocanu, o altfel de biobibliografie*] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 156-158.
134. **Dumitreț, Ion.** Gânduri la temelia unui crez // Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de identitate și imagine în comunitate: ed. specială. – 2013. – An IV, Nr 1. – P. 1.
135. **Eliza Botezatu** a fost omagiată la biblioteca „Țirgu-Mureș” din Chișinău // Moldova Suverană. – 2013. – 12 noiem. – P. 4.
136. **Evenimentul editorial** al anului – Integrala Bogdan Petriceicu Hasdeu [aparitiia ultimelor volume din col. Moștenire] // Jurnal de Chișinău. – 2013. – 31 dec. – P. 20.
137. **Foiu, Taisia.** Braviar bibliografic : [prez. bibliogr.: *50 de ani de învățământ biblioteconomic în Republica Moldova, Theodor Codreanu: bibliografie critică, Larisa Ungureanu: popas în lumea cuvintelor, Revista „BiblioPolis”. Bibliografie. 2002-2012: Ediție specială*] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 200-204.
138. **Foiu, Taisia.** Breviar bibliografic : [prez. bibliogr.: *Anatol Ciocanu : o altfel de bibliografie ; Portret în mișcare. Ion Mărgineanu : Periplu biobibliogr. ; Elena Tamazlăcaru : Biobibliogr.*] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 225-227.
139. **Fonari, Victoria.** Blazonul poeziei lui Arcadie Suceveanu // Dunărea de jos. – 2013. – Nr. 131 . – P. 5, 31.
140. **Fonari, Victoria.** Cardiograma peisajului poetic (prefata) // Răducan, Gheorghe Puiu. 62 (versuri). – Craiova : Autograf MJM, 2013. –P. 5-8.
141. **Fonari, Victoria.** Copilăria sub semnul credinței // Mergând spre înviere: Gânduri trăiri creștine / coord.: Octavian Moșin, Alexandra Gherasim. – Chișinău: Cu drag, 2013. –P. 42-44.
142. **Fonari Victoria.** Distorsiunile politice în oglinda hagiografiei lui Aureliu Busuic // Cultivarea limbii române în condițiile comunicării actuale. – Chișinău: CEP USM, 2013. – P. 354-358.
143. **Fonari Victoria.** Genderul social în oglinda poeziei lui N. Esinencu // Integrare prin cercetare și inovare. Științe umanistice. –Chișinău: CEP USM, 2013. –P. 138-140.
144. **Fonari, Victoria.** Impresiile unei călătorii prin biblioteci // Făclia. – 2013. – 6 iulie . – Nr. 26-27. – P. 2- 5.
145. **Fonari, Victoria.** Leo Butnaru – crescătorul de perle în spațiul rechinilor îndrăgostiți // Argeș. – 2013. –Iunie. – P. 15.
146. **Fonari, Victoria.** Lumina versului (prefață) // Grigore Șerban. A opta zi. – Chișinău: Iulian, 2013. – P.3-7.
147. **Fonari Victoria.** Neosisiful din spectrul mitic al lui Leo Butnaru // Dacia literară . – 2013. –Nr. 11-12.
148. **Fonari Victoria.** Poezia lui Nichia Stănescu și web-designul lexical sau Sigilarea existenței în noduri mitice // Poesis. – 2013. – Nr. 7-9. – P. 79-81.
149. **Fonari, Victoria.** Răsfoind călătorii de biblioteci : [despre vizita în bibliotecile din Italia] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 176-178.

150. **Fonari Victoria.** Scriitorul Victor Teleucă și sihăstria căutării // Biserica Ortodoxă din interfluviul pruto-nistean (1813-2013) . – Chișinău: CEP USM, 2013. – P. 487-493.
151. **Fonari Victoria.** Spectrul mitic sisifian – A. Camus, E. Ionesco, L. Butnaru // ESTURI ȘI VESTURI: LITERATURĂ, FILOZOFIE, CULTURĂ. – Chișinău: CEP USM, 2013.
152. **Gabor, Ana.** „Alexei Mareevici, prorocul basarabenilor : [omagierea scriitorului Alexe Mateevici în cadrul Salonului de Lectură „Ceaiul de la ora patru”] // Timpul. – 2013. – 28 mar. – P. 6.
153. **Gabor, Ana.** Limba maternă, floare eternă : [despre Salonul de lectură "Ceaiul de la ora patru" din cadrul Filialei „Transilvania”, dedicat lui Dumitru Matcovschi] // Timpul. – 2013. – 25 oct. – P. 18.
154. **Gabor, Ana.** Ne-am privit pentru ultima oară în oglindă... : [ședința de totalizare a Salonului de lectură „Ceaiul de la ora patru” și lansarea revistei „În oglindă”] // Timpul. – 2013. – 31 mai. – P. 23.
155. **Gabor, Ana.** O mare prietenă a cărții, Parascovia Onciu : [despre directoarea Filialei „Transilvania” a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”] // Timpul. – 2013. – 9 aug. – P. 24.
156. **Gabor, Ana.** Te cânt în vers, al meu oraș : [medalion-literar dedicat Zilei orașului „Te cânt în vers, al meu oraș” desfășurat în cadrul Salonului de Lectură Ceaiul de la ora patru, la Filiala „Transilvania”] // Timpul. – 2013. – 11 oct. – P. 22.
157. **Gavrilaș, Aliona.** B.P. Hasdeu – o spiritualitate a neamului românesc : [simpozion] // În oglindă. Salonul de lectură „Ceaiul de la ora patru” : rev. ed. specială. – Ch., 2013. – P. 13.
158. **Gherciu, Ana.** Inovațiile în biblioteci fac primul pas spre un viitor lecturos : [despre Târgul Inovațiilor de Bibliotecă, și prezența Bibliotecii Municipale în cadrul târgului] – 2013. – 4 dec. – P.
159. **Ghimpu, Natalia.** Biblioteca „Ovidius” - Institutul Conficius, ULIM - parteneriat instituțional : [semnarea oficială a unei Convenții-Cadru de Parteneriat între ULIM și Bibl. „Ovidius” pentru promovarea documentelor/valorilor didactico-culturale din R. Moldova] // Univers pedagogic pro. – 2013. – 14 iul. – P. 7.
160. **Ghimpu, Natalia.** Medalionul literar – artistic „Întinerește-mă s-ă fim de-o seamă” : [în memoriam Simion Ghimpu la filiala „Ovidius”] // Univers pedagogic pro. – 2013. – 30 mai. – P. 6.
161. **Gladii, Ina.** Despre proiectul „Chișinăul citește o carte” // În oglindă. Salonul de lectură „Ceaiul de la ora patru” : rev. ed. specială. – Ch., 2013. – P. 22-23.
162. **Goian, Natalia.** Evoluarea principiilor de descriere bibliografică // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 11-23.
163. **Goian, Natalia.** Învățăm a privi schimbarea și inovația cu alți ochi : [recenzie la cartea de specialitate *Contribuții biblioteconomice (teorie și practică)*, aut. : Lidia Kulikovski] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 193-196.
164. **Goian, Natalia.** Softuri de bibliotecă utilizate în bibliotecile din Republica Moldova / Natalia Goian, Olga Tulbure // BiblioPolis. – Vol. 49, Nr 3. – P. 35-45.
165. **Gonța, Maria.** Impresii de la Târgul inovațiilor de bibliotecă // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 100.
166. **Gonța, Maria.** Site-ul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” – instrument de informare, interacțiune, promovare și comunicare profesională // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 92-94.
167. **Gonța, Maria.** Utilizarea rețelelor sociale în activitatea bibliotecii : Cazul bibliotecii municipale „B.P. Hasdeu” // Sesiune națională de comunicări studentești : Științe sociale: rez. comunicărilor, 25-26 apr. 2013 / Universitatea de Stat din Moldova. – Ch., 2013. – P. 73-74.
168. **Gonța, Maria.** Utilizarea rețelelor sociale în activitatea Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” // BiblioScintia. – 2013. – Nr 9. – P. 56-58.
169. **Grecu, Vlad.** Pietricica Bibliotecii „Alba Iulia” pusă la temelia formării profesionale a fiului meu // Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de identitate și imagine în comunitate: ed. specială. – 2013. – An IV, Nr 1. – P. 12.
170. **Gorincioi, Tamara.** Portret în timp Vlad Pohilă și Limba Română // Familia Română. – 2013. – lun. – P. 63-64.
171. **Grosu, Lidia.** Adevărul Mihail Dolgan sau *Rostul de pe urmă al trecerii omului prin timp...* : [lansarea volumului Eminescu: arta și filosofia iubirii, autor Mihail Dolgan, eveniment găzduit de Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”] // Lit. și arta. – 2013. – 14 noiem. – P. 7.

172. **Grosu, Lidia.** Cea dintotdeauna Raia Rogac – fidelă spiritualității românești : [recenzie la cartea *Punți de suflet* editată în colaborare cu Biblioteca Metropolitană București] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 228-231.
173. **Grosu, Lidia.** „Dimineața anotimpurilor în creația lui Andrei Viziru” : [se menționează vernisajul de pictură expus la Biblioteca Municipală „B.P.Hasdeu”] // Lit. și arta. – Nr 44. – P. 6.
174. **Grosu, Lidia.** O imagine distinctă a unui medalion literar [consacrat scriitoarei Nina Slutu-Soroceanu, desfășurat la filiala „O. Ghibu”] // Lit. și arta. – 2013. – 7 mar. – P. 6.
175. **Grosu, Lidia.** Poezia Verei Crăciun: un elogiu vocabulei cumiți : [Lansarea volumului Flori dulci de cireșe amare, a autoarei de peste Prut, Vera Crăciun, la Filiala „Ovidius”] // Lit. și arta. – 2013. – 19 dec. – P. 6.
176. **Grosu, Lidia.** Rămas în „Patria Limbii Române”, Grigore Vieru : [medalion lit.-artistic omagial desfășurat la filiala „O. Ghibu”] // Lit. și arta. – 2013. – 14 feb. – P. 6.
177. **Gruzin, Olga.** Liviu Damian – un promotor al frumuseții versului românesc // În oglindă. Salonul de lectură „Ceaiul de la ora patru” : rev. ed. specială. – Ch., 2013. – P. 15.
178. **Gumeni, Svetlana.** Cel ce este sănătos – este și frumos! [despre ședința Clubului de lectură „Sănătatea e în mâinile tale”, la Filiala Traian] // Tribuna copiilor. – 2013. – 10 oct. – Nr 15. – P. 2.
179. **Gumeni, Svetlana.** Copiii Chișinăului citesc o carte : [discuții și dezbateri pe seamă cărții *Vornicel la nunta Badei*, autor Victor Dumbrăveanu] // Tribuna copiilor. – 2013. – 26 sept. – Nr 14. – P. 2.
180. **Gumeni, Svetlana.** De ce trebuie să ne spălăm pe mâini? : [Ședința Clubului de lectură „Sănătatea e în mâinile tale”, la Filiala Traian] // Tribuna copiilor. – 2013. – 28 mar. – Nr 6. – P. 4.
181. **Gumeni, Svetlana.** Decembrie – luna cadourilor! : [despre expoziția de lucrări, confecționate de către Asociația Veteranilor, și expusă la Filiala Traian] // Tribuna copiilor. – 2013. – 12 dec. – Nr 19. – P. 2.
182. **Gumeni, Svetlana.** Ghemulețul fermecat : [expoziția de lucrări croșetate, care a avut loc la Filiala Traian] // Florile dalbe. – 2013. – 21 mar. – Nr 11. – P. 2.
183. **Gumeni, Svetlana.** Toamna se numără bobocii : [despre Conferința de totalizare a programului *Copii Chișinăului citesc o carte*] // Tribuna Copiilor. – 2013. – 2 noiem. – Nr 18. – P. 2.
184. **Gumeni, Svetlana.** Un scriitor în vizită la copii : [despre întâlnirea copiilor cu scriitorul drag, Alexandru Plăcintă la Filiala Traian] // Tribuna copiilor. – 2013. – 24 oct. – Nr 16. – P. 2.
185. **Gumeni, Svetlana.** Vino să-l cunoști pe Onuț! : [promovarea cărții *Vornicel la nunta Badei*, scrisă de Victor Dumbrăveanu] // Florile dalbe. – 2013. – 17 oct. – Nr 31. – P. 4.
186. **Harjevschi, Mariana.** Angajament : [Mesaj de răspuns, rostit pe 11 iul. 2013 în fața colectivului BM „B.P. Hasdeu” și a oaspeților invitați] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 76.
187. **Harjevschi, Mariana.** Biblioteca „Alba Iulia” construiește și dezvoltă parteneriate durabile // Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de identitate și imagine în comunitate: ed. specială. – 2013. – An IV, Nr 1. – P. 1.
188. **Harjevschi, Mariana.** Biblioteca, un intermediar optim în interacțiunea dintre cetățeni și stat : [despre Conferința *Angajament civic: e-transformare @ bibliotecii care s-a desfășurat la Biblioteca centrală a BM „B.P. Hasdeu”*] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 101-103.
189. **Harjevschi, Mariana.** Mesaj de felicitare de Ziua Bibliotecarului [Editorial] // ABRM Info. – 2013. – Mar.-Apr. – P. 1.
190. **Harjevschi, Mariana.** Mesaj de salut [ca Președintă ABRM] // Revista ABRM. – 2013. – Nr 1. – P. 3.
191. **Harjevschi, Mariana.** Solidaritatea profesională ne va ajuta să ridicăm prestigiul bibliotecii (Mesaj cu ocazia Zilei bibliotecarului în Republica Moldova) // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 59-61.
192. **Harjevschi, Mariana.** Un excelent studiu de referință (O simplă, dar sinceră felicitare) [cu ocazia apariției cărții de specialitate *Comunicarea științifică în contextul accesului deschis la informație*, aut. : Nelly Țurcan] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 203.
193. **Iepure, Aglaia.** La ora cu povești : [întâlnirea elevilor Gimnaziului Nr 53 cu scriitorul Alexandru Plăcintă, la filiala „Ovidius”] // Florile dalbe. – 2013. – 12 dec. – P. 3.
194. **Iepure, Aglaia.** O bibliotecă pentru fiecare: [întâlnirea elevilor Gimnaziului Nr 53 cu poeta Nina Slutu – Soroceanu, la filiala „Ovidius”] // Florile dalbe. – 2013. – 24 oct. – P. 4.
195. **Iftodi, Lina.** Instruirea profesională a bibliotecarilor – ca factor de dezvoltare a abilităților creativei // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 52-57.

196. **Iftodi, Lina.** Perpetuare... la nivel de avangardă (Biblioteca „Liviu Rebreanu” la o nouă Săptămână a ușilor deschise) // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 134-138.
197. **Javelea, Svetlana.** Programul de lectură *Chișinăul citește o carte* la aniversare // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 106-114.
198. **Javelea, Svetlana.** Vara lectură și cartea nu au vacanță : [totalurile programului *Lecturile verii* susținut de BM „B.P. Hasdeu”] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 91-96.
199. **Josu, Nina.** Flori pentru Basarabia : [lansarea cărții „Flori dulci de cireșe amare” semnată de cunoscuta poetă Vera Crăciun din Galați, la Filiala „Ovidius”] // Lit. și arta. – 2013. – 28 noiem. – P. 5.
200. **Josu, Nina.** Laureată a Premiului Parfenie Guțu [Alexandra Tănase, moderatoarea Salonului de Lectură „Ceaiul de la ora patru”] // Lit. și arta. – 2013. – 7 mar. – P. 4.
201. **Josu, Nina.** O Elenă pentru care se bat ... stilurile : [despre evenimentul de omagiere a poetei Elena Tamazlăcaru la Bibl. „Alba Iulia”] // Gând românesc. – 2013. – Ian. Nr 1 (53). – P. 125-128.
202. **Josu, Nina.** Poezia sugestiei „Hai să înflorim într-o iubire...” : [lansarea vol. „101 poeme” (București, 2012) de Elena Tamazlăcaru la Bibl. „Alba Iulia”] // Lit și arta. – 2013. – 31 ian. (Nr 5). – P. 4.
203. **Juc, Liliana.** Biblioteca și școala: relații și modele de parteneriate [la filiala „Târgoviște”] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 150-152.
204. **Juc, Liliana.** Colaborarea dintre bibliotecă și școală – un model de parteneriat : [prezentarea rev. bibliogr. cu tematica *Pe urmele domnitorilor români* la Liceul dante Aligheri de Filiala Târgoviște] // Univers pedagogic pro. – 2013. – 21 noiem. – P. 4.
205. **Juc, Liliana.** Întâlniri de neuitat [cu scriitorul Nicolae Popa, la Filiala „Târgoviște”] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 162-165.
206. **Juc, Liliana.** Portret de bibliotecar: reflecții în ajun de sărbătoare [de Ziua bibliotecarului – 23 apr.] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 70-71.
207. **Kulikovski, Lidia.** Adio, Bibliotecă Municipală! : [Mesaj rostit pe 11 iul. 2013, în fața colectivului BM „B.P. Hasdeu” și a oaspeților invitați] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 72-75.
208. **Kulikovski, Lidia.** Biblioteca din interior : [cuv. introd.] // Crudu Dumitru. Jurnalul bibliotecarului. – Ch., 2013. – P. 5-9.
209. **Kulikovski, Lidia.** Cercetarea contează, cercetarea salvează! // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 80-83.
210. **Kulikovski, Lidia.** Cocreație, comunitizare, caracter: soluții la colapsul bibliotecilor publice (reacții la niște emisiuni a televiziunii Publika) // Biblioteca Septentrionalis. – 2013. – Anul XXI, Nr 1(40). – P. 130-132.
211. **Kulikovski, Lidia.** Comunicarea științifică în societatea cunoașterii : [recenzie la cartea de specialitate *Comunicarea științifică în contextul accesului deschis la informație*, aut. : Nelly Țurcan] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 197-200.
212. **Kulikovski, Lidia.** Conducem instruind, instruiem conducând // Biblioteca Septentrionalis. – 2013. – Anul XXI, Nr 1(40). – P. 121-123.
213. **Kulikovski, Lidia.** Echipa Hasdeu: elemente constructive și distructive într-o echipă // Biblioteca Septentrionalis. – 2013. – Anul XXI, Nr 1(40). – P. 111-112.
214. **Kulikovski, Lidia.** Elena Tamazlăcaru înrolată în cultură, în tot ce este peren, în tot ce este național, în frumos : [studiu introductiv] // Elena Tamazlăcaru : Biobibliogr. – Ch., 2013. – P. 7-11.
215. **Kulikovski, Lidia.** Ion Mărgineanu, aristocratul spiritual al Bibliotecii „Alba Iulia” // Portret în mișcare - Ion Mărgineanu. Periplus bibliografic. – Ch., 2013. – P. 12-15.
216. **Kulikovski, Lidia.** Legile perfecționării între bibliotecă-formator-bibliotecar. Incursiune teoretică cu excurs praxiologic // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 84-89.
217. **Kulikovski, Lidia.** Lidia Kulikovski, directoarea bibliotecii municipale: „Politicienilor le convine să conducă o turmă de ignoranți” : [interviu cu dir. gen. al BM „B.P. Hasdeu” Lidia Kulikovski] / consemnare : Victoria Dodon // Adevărul Moldova. – 2013. – 23 apr. – P. 8.
218. **Kulikovski, Lidia.** Lidia Kulikovski: „Lectura este munca și stilul meu de viață” : [interviu cu dna Lidia Kulikovski, bibliolog și director de onoare a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”] / consemnare : Raia Rogac // Vatra veche. – 2013. – Nr 8. – P. 69.

219. **Kulikovski, Lidia.** Lidia Kulikovski: „Nu am renunțat la vise”! : [interview cu dna Lidia Kulikovski, bibliolog și director de onoare a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”] / consemnare : Vitalie Răileanu // Timpul. – 2013. – 8 iun. – P. 23.
220. **Kulikovski, Lidia.** Lidia Kulikovski: „Pentru mine, lectura este un stil de viață” : [interview cu dna Lidia Kulikovski, bibliolog și director de onoare a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”] / consemnare : Raia Rogac // Moldova. - 2013. - Mai-Iun. - P. 28-31.
221. **Kulikovski, Lidia.** Lidia Kulikovski – profilând condiția culturală a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” : [interview] / consemnare : Vitalie Răileanu // Răileanu Vitalie. Exodul din labirint. – Iași, 2013. – P. 208-214 ; Răileanu Vitalie. În dialog cu Omul – și despre Om. – Ch., 2013. – P. 70-74.
222. **Kulikovski, Lidia.** Mass-media – partener indispensabil al BM „B.P. Hasdeu” în sporirea vizibilității publice (Studiu de caz) / Lidia Kulikovski, Irina Pleșca // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 13-22.
223. **Kulikovski, Lidia.** Modelul experiențial al activității bibliotecare // Biblioteca Septentrionalis. – 2013. – Anul XXI, Nr 2(41). – P. 177-183.
224. **Kulikovski, Lidia.** Pavel Balmuș, simbolul integrității intelectuale (cuvânt-înainte portret) // Pavel Balmuș sau Forța inepuizabilă a uni intelectual : (exegeze literare completate de o biobibliografie). – Ch., 2013. – P. 9-12.
225. **Kulikovski, Lidia.** Studenți de nota zece : [aplicarea practicii transformaționale *Nota 10 în avans* la evaluarea cursului *Inovații tehnologice în structurile infodocumentare*] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 23-34.
226. **Kulikovski, Lidia.** Târgul inovațiilor: în așteptarea așteptărilor... // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 97-99.
227. **Lansarea Antologiei de poezie românească din Moldova în versiune spaniolă** : [la filiala „O. Ghibu”] // Lit. și arta. – 2013. – 24 ian. – P. 8.
228. **Lopatenco, Olga.** Biblioteca „Alba Iulia” – un izvor perpetuu în colaborare // Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de identitate și imagine în comunitate: ed. specială. – 2013. – An IV, Nr 1. – P. 5.
229. **Macovei, Ion.** O carte inedită despre locuitorii de altădată ai Chișinăului : [lansarea volumului „Chișinăul și chișinăuenii” aut. : Iurie Colesnic, la BM „B.P. Hasdeu”] // Timpul. – 2013. – 4 mar. (Nr 37). – P. 4.
230. **Mamașcaia, Cristina.** Cu o nouă forță de muncă, spre noi orizonturi : [Redeschiderea Sălii de lectură a BM „B.P. Hasdeu”] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 89-91.
231. **Manea-Cernei, Eugenia.** Dănuirea prin carte : [recenzie la volumul *Anatol Ciocanu: o altfel de biobibliografie*, apărută sub auspiciile Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” Filiala „Alba Iulia”] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 229-230.
232. **Manea-Cernei, Eugenia.** Omul – stea [Lidia Kulikovski] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 82.
233. **Martâniuc, Livia.** Biblioteca „Alba Iulia” – partener activ în formarea viitoarelor cadre didactice // Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de identitate și imagine în comunitate: ed. specială. – 2013. – An IV, Nr 1. – P. 9.
234. **Masă rotundă** „Ideea unității naționale românești în spațiul basarabean în epoca modernă” : [organizat la filiala „Onisifor Ghibu”] // Ziarul de gardă. – 2013. – 24 ian. – P. 24.
235. **Matusari, Iulia.** Pleacă luna lui Brumar : [despre spectacolul de Adio Toamnă!, organizat de elevi la Filiala Traian] // Florile dalbe. – 2013. – 4 noiem. – Nr 36. – P. 4.
236. **Mămăligă, Dumitru.** Audiovizualul – efecte benefice, dar și nocive : [lansarea cărții *Cultura audiovizuală: provocări și tendințe*, autor Violeta Tipa, la Bibl. de Arte "Tudor Arghezi" din capitală] // Făclia – 2013. – 15 iun. – P. 6.
237. **[Mămăligă, Dumitru].** Concertino la Biblioteca „Liviu Rebreanu” // Univers pedagogic pro. – 2013. – 7 febr. – P. 3. – Semnat : Dumitru Mircea.
238. **Mămăligă, Dumitru.** Eveniment emoționant la Chișinău : [prezentarea colecției cu caracter enciclopedic în limba franceză - donație generoasă din partea Bibliotecii Județene Bistrița-Năsăud, la Filiala „Liviu Rebreanu”] // Mesagerul de Bistrița. – 2013. – 24 mai.
239. **[Mămăligă, Dumitru].** Grigore Vieru, omagiat la Chișinău [în cadrul Filialei „Liviu Rebreanu”] // Mesagerul de Bistrița. – 2013. – 15 feb. – Semnat : Dumitru Mircea.

240. **[Mămăligă, Dumitru].** Se consacră nemuritorului savant și scriitor roman : [aniversarea a 175 de ani de la nașterea lui B.P. Hasdeu, la Filiala „L. Rebreanu”] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 100-102. – Semnat : Dumitru Mircea.
241. **[Mămăligă, Dumitru].** Un ansamblu muzical la bibliotecă : [Biblioteca „Liviu Rebreanu” a găzduit un grup de profesori de muzică, cărui i-au fost prezentate colecțiile noi de carte în materie de educație muzicală și întâlnirea cu ansamblul *Corcentino*] // Mesagerul de Bistrița. – 2013. – 30 ian. – Semnat : Dumitru Mircea.
242. **Mărgineanu, Ion.** Biblioteca „Alba Iulia” – Chișinău, respirație benefică a Limbii Române : [despre conținutul programului aniversar, 15 ani de la înființare și un apel către administrația publică locală din Alba Iulia pentru implicare și buna organizare a manifestarilor prilejuite de eveniment] // Unirea. – 2013. – 16 ian. – P. 7.
243. **Meșina, Natalia.** CLIPA tinerilor : [promovarea revistei „Clipa” la filiala „Ștefan cel Mare și Sfânt”] // Timpul. – 2013. – 12 apr. – P. 23.
244. **Mihail, Zamfira.** Purtătorul de drapel, Vlad Pohilă : [la a 60 aniversare] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 190-191.
245. **Model de fidelitate** în profesia aleasă : [Mesaj aniversar adus directorului Bibliotecii Publice „Târgu Mureș Claudia Șatravca din partea colectivului] // Lit. și arta. – 2013. – 10 oct. – P. 8.
246. **Moldovanu, Anastasia.** Dor de Basarabia : Amintiri din altă realitate // Negru pe alb. – 2013. – Nr 11. – P. 77-80.
247. **Moldovanu, Anastasia.** Fântâna profesorului // Negru pe alb. – 2013. – Nr 10. – P. 37-38.
248. **Moldovanu, Anastasia.** Omul și teatrul de lângă noi – Larisa Ungureanu // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 238-242.
249. **Moldovanu, Anastasia.** Poetul Tudor Arghezi și biblioteca sa din Cișinău // Negru pe alb. – 2013. – Nr 8. – P. 39-40.
250. **Moraru, Anatol.** Despre durata și autenticitatea literaturii : [fragment dintr-un interviu cu Anatol Moraru] / cosemnare : Vitalie Răileanu // Timpul. – 2013. – 17 mai. – P. 23.
251. **Moraru, Viorica.** Voluntariat la Biblioteca „Ovidius” : [activitatea de voluntariat a Ninei Bejan] // Vocea poporului. – 2013. – 24 mai. – P. 14.
252. **Movilă, Lica.** „În orice inimă să punem un pic de cer” : [lansarea cărții „Te rog, nu intra în Biserică la fel ca în muzeu” (Chișinău, 2013) de Victor (schimonah Irineu) Pânzaru, la Bibl. „Alba Iulia”] // Florile dalbe. – 2013. – 20 iun. – P. 10.
253. **Movilă, Lica.** Nu-mi lua din mână pana [Filiala „N. Titulescu”] // Florile dalbe. – 2013. – 14 mar. – P. 2.
254. **Movilă, Lica.** Oglinda sufletului, poezia... : [medalion lit. dedicat profesorului-poet Gheorghe Colțun, desfășurat la filiala „Onisifor Ghibu”] // Florile Dalbe. – 2013. – 28 noiem. – P. 2-3.
255. **Movilă, Lica.** Spălatul pe mâini – Da! : [despre ședința Clubului de lectură „Sănătatea e în mâinile tale”, la Filiala Traian] // Florile dalbe. – 2013. – 14 mar. – Nr 10. – P. 4.
256. **Movilă, Lica.** Un poet al firescului și al candorii : [medalion lit. dedicat scriitorului Vasile Romanciuc desfășurat la filiala „Onisifor Ghibu”] // Florile dalbe. – 2013. – 13 iun. – P. 3.
257. **Nechit, Irina.** Limba română, crezul Albinei Dumbrăveanu : [Lansarea volumului *Crezul meu, limba română* de Albina Dumbrăveanu la Filiala „Ovidius” a BM „B.P. Hasdeu”] // Jurnal de Chișinău. – 2013. – 10 sept. (Nr 66). – P. 19.
258. **Nedzelschi, Ecaterina.** Chișinăul lui Carl Iliuțchi : [inginerul constructor de origine polonă la împlinirea a celor 76 de ani dintre care 55 ia trăiește în Chișinău] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 238-240.
259. **Obadă, Diana.** Biblioteca, locul unde copilul, cu siguranță, se simte fericit // Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de identitate și imagine în comunitate: ed. specială. – 2013. – An IV, Nr 1. – P. 8.
260. **Ojog, Ana.** Dragobetele [sărbătoarea la filiala „Transilvania”] // În oglindă. Salonul de lectură „Ceaiul de la ora patru” : rev. ed. specială. – Ch., 2013. – P. 10.
261. **Oleinic, Angela.** Și muzica se face prietenă cu biblioteca // Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de identitate și imagine în comunitate: ed. specială. – 2013. – An IV, Nr 1. – P. 8-9.
262. **Onciu, Parascovia.** Animator de evenimente științifico-culturale la „Transilvania” [Pavel Balmuș] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 235-237.

263. **Onciu, Parascovia.** Animator de evenimente științifico-culturale (la Biblioteca „Transilvania”) // Pavel Balmuș sau Forța inepuizabilă a uni intelectual : (exegeze literare completate de o biobibliografie). – Ch., 2013. – P. 130-133..
264. **Onciu, Parascovia.** „Transilvania” și-a deschis din nou ușile pentru prietenii cărții : [în cadrul Săptămânii ușilor deschise la Bibl. „Transilvania”] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 99-103.
265. **Osoianu, Vera.** Bibliotecarul din manual sau „Un scriitor talentat poate fi și un foarte bun bibliotecar” : [rec. la volumul *Jurnalul bibliotecarului*, aut. : Dumitru Crudu, director Filiala „Ștefan cel Mare”] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 208-211.
266. **Parfeni, Nina.** Tinerii discută despre problemele din comunitate : [dezbateri în cadrul *Salonului de Lectură* găzduit de Filiala Transilvania consacrat Săptămânii Tineretului] // Timpul. – 2013. – 22 noiem. – P. 14.
267. **Partole, Claudia.** Ithaca lui Nicolae Bălțescu... : [lansarea volumului poetic al lui Nicolae Bălțescu – *Lucifericile flori sau Edenul pierdut*, eveniment desfășurat la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”] // Lit. și arta. – 2013. – 19 dec. – P. 4.
268. **Partole, Claudia.** O carte care ma inspirat să meditez... : [rec. la volumul *Un american la Chișinău*, aut. : Dumitru Crudu] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 246-247.
269. **Pilchin, Ivan.** În căutarea intuiției pierdute (despre romanul *Al șaptelea simț* de Nicolae Rusu) : [recenzie la romanul care a fost lecturat în cadrul programului Chișinăul citește o carte susținut de Biblioteca Municipală] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 244-246.
270. **Pilchin, Ivan.** Între Tanatos și Eros: cum arată lumea lui George Bacovia // Plumb. –2013. – Ianuarie . – P. 8, 12.
271. **Pilchin, Ivan.** În căutarea intuiției pierdute (despre romanul *Al șaptelea simț* de Nicolae Rusu) // BiblioPolis . – 2013. – Nr. 4. – P. 244 – 246.
272. **Pilchin, Ivan.** „Fiziologul” ca un sistem semiotic // *Esturi și Vesturi: Literatură, filosofie, cultură. Materialele colocviului internațional.* – Chișinău: CEP USM, 2013. – p. 211-215.
273. **Pilchin, Ivan.** La ce temperatură ard cărțile sau 451 de pagini de barbarie civilizată // *Fereastra.* – 2013. –Nr. 6 (78) . – P. 5-6.
274. **Pilchin, Maria.** Adevăratul Dimitrie în romanul „Un american la Chișinău” // *Zona literară.* – 2013. – Nr. 7-8, 2013. – P. 13-16.
275. **Pilchin, Maria.** „A-Z.best” αβcedarium-ul unei poezii „în carne și oase” // *Hyperion.* – 2013 . – Nr. 4-5-6. – P. 88-90.
276. **Pilchin, Maria.** Barbarie glaciară & Occident nordic în cartea „Cum simte domnișoara Smilla zăpada” de Peter Høeg // *Fereastra.* – 2013 . – Nr. 7. – P. 5.
277. **Pilchin, Maria.** Cealaltă poezie în „Oleandrii mă strigă roz” de Maria Șleahțițchi // *Metaliteratura.* – 2013. –Nr. 1-2. – P. 116 – 119.
278. **Pilchin, Maria.** CheMarea poeziei și ChiRomantism existențial (cronică la cartea „EvAdam” de Radmila Popovici Paraschiv) // *Dacia literară.* – 2013 . – Nr. 7-8. – P. 126-127.
279. **Pilchin, Maria.** Eșarfe în cer de Dumitru Crudu sau eșecul lui Sisif // *Dacia literară.* –2013. – Nr. 1-2. –P. 125 – 127.
280. **Pilchin, Maria.** Jurnalul unui labirint din cărți sau Viața ca o bibliotecă : [postf.] // *Crudu Dumitru. Jurnalul bibliotecarului.* – Ch., 2013. – P. 83.
281. **Pilchin, Maria.** Lucianograme în lecturi „basarabene” // *Convorbiri literare.* – 2013. – Nr. 7. – P. 104.
282. **Pilchin, Maria.** „Mal de Vie” în „Țesut (de) viu. 10 x 10” și fuga de autor // *Dacia literară.* – 2013 . – Nr. 11-12.
283. **Pilchin, Maria.** Modalități de conceptualizare a spațiului cultural românesc în opera lui J.L. Borges // *Esturi și vesturi: literatură, filosofie, cultură.* – Chișinău: CEP USM, 2013. – P. 245-253.
284. **Pilchin, Maria.** Om, cultură și literatură: ecouri dintr-un Ev (Mass)-Mediu basarabean // *Plumb.* – 2013 . – Nr. 76.
285. **Pilchin, Maria.** Omul-Pricolici: lecturi licantropice cu Andrei Țurcanu și Victor Munteanu // *Caiete Silvine.* – 2013 . – Nr. 99. – P. 34-36.
286. **Pilchin, Maria.** Pădăria lui Homo electricus într-un volum de Șerban Axinte // *Zona literară.* – 2013. – Nr. 5-6. – P. 6-9.

287. **Pilchin, Maria.** Pmesianice // Convorbiri literare. – 2013. – Nr. 9. – P. 103-105.
288. **Pilchin, Maria.** Posteritatea cărții sau Evul Postlivresc // Dacia literară. –2013. – Nr. 1-2. –P. 74-76.
289. **Pilchin, Maria.** (Re)lecturi din Câmpia Borges de Vasile Gârneț // Dacia literară. – 2013. – Nr. 9-10. – P. 87-90.
290. **Pilchin, Maria.** Viața ca o catedrală în romanul lui Ovidiu Pecican „Arhitecturi mesianice” //Convorbiri literare . – 2013. – Nr. 9. – P. 103-105.
291. **Pilchin, Maria, Munteanu, Victor.** Un locuitor al absenței și tăcerea ajunsă la strigătul conștiinței de sine // Spații culturale. – 2013. – Nr. 27. – P. 25-27.
292. **Pîslaru, Natalia.** Omul deplin al culturii române : [despre acțiunile culturale desfășurate la CAIE cu ocazia celor 124 de ani de la moartea poetului] // Univers pedagogic pro. – 2013. – 20 iun. (Nr 25). – P. 1.
293. **Pîslaru, Natalia.** Sărbători internaționale marcate la Biblioteca *Ovidius* din capitală : [în cadrul evenimentului s-au sărbătorit Ziua Dreptului de a ști și Ziua Europeană a Limbilor la Filiala Ovidius] // Univers pedagogic pro. – 2013. – 3 oct. – P. 2.
294. **Pîslaru, Natalia.** Servicii noi la bibliotecă : [parteneriatul dintre BM „B.P. Hasdeu” și Centrul de Guvernare Electronică] // Univers pedagogic pro. – 2013. – 21 noiem. – P. 2.
295. **Pîslaru, Natalia.** Un manual școlar așteptat : [lansarea manualelor de Lit. universală pentru clasele a XI-a și XII-a, la Bibl. „Onisifor Ghibu” din Chișinău] // Univers pedagogic pro. – 2013. – 24 oct. – P. 3.
296. **Petrencu, Anatol.** 95 de ani de la Unire: conferință științifică [desfășurată la filiala „Onisifor Ghibu” în colaborare cu Inst. de Istorie Socială „ProMemoria” și USM] // Lit. și arta. – 2013. – 21 mar. – P. 1.
297. **Petrencu, Anatol.** Rolul progresist al Unirii Basarabiei cu Patria-Mamă, România : [conf. șt. consacrată împlinirii a 95 de ani de la Unirea Basarabiei cu România desfășurată în incinta filiala „Onisifor Ghibu”] // Lit. și arta. – 2013. – 28 mar. – P. 2-3.
298. **Plămădeală, Luminița.** Mulțumesc că exiști, Bibliotecă „Alba Iulia” // Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de identitate și imagine în comunitate: ed. specială. – 2013. – An IV, Nr 1. – P. 10-11.
299. **Podgornii, Cristina.** Zborul poetic : [întâlnirea cu poetul și criticul literar Tudor Palladi, la Biblioteca Centrală a BM în cadrul Cenaclului lit.-artistic „Magia cuvântului”] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 165-167.
300. **[Pohilă, Vlad].** Alexandra lunco sau despre sensibilitatea poetică și cea pur omenească : [omagieri] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2.– P. 187-190. – Semnat : Vlad Prisăcaru.
301. **[Pohilă, Vlad].** Alice Murno din Canada, laureată nobel pentru literatură în 2013 // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 216-217. – Semnat : Cronicar.
302. **[Pohilă, Vlad].** „A” mic, un mare prieten al copiilor și al adolescenților // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 159. – Semnat : Vlad Prisăcaru.
303. **Pohilă, Vlad.** „Bă, de fapt, tu cine ești?” – m-a întrebat Nicu Ceaușescu îndată ce s-au închis ușilor ascensorului // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 172-178.
304. **Pohilă, Vlad.** Bibliotecile și elitele [Editorial] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 7-10.
305. **Pohilă, Vlad.** Cartea expusă, cartea (ne)premiată : [Editorial] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 7-12.
306. **Pohilă, Vlad.** Creația ei este un îndemn de a iubi frumosul : [studiu introductiv] // Elena Tamazlăcaru : Biobibliogr. – Ch., 2013. – P. 21-24.
307. **Pohilă, Vlad.** Deși foarte iubită de mulți, Leonida era totuși o mare solitară // Lari Leonida. Se duce vara vieții...– Bacău : Vicovia, 2013. – P. 280-282.
308. **Pohilă, Vlad.** Dimensiunea culturală a revistei *BiblioPolis* : [editorial] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 7-10.
309. **Pohilă, Vlad.** Discreta perseverență literar-culturală a lui Andrei Burac // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 141-146.
310. **Pohilă, Vlad.** Doliu în istoriografia națională, durere în sufletele celor cu simțire românească : [în memoriam Gheorghe Buzatu] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 253-255.
311. **Pohilă, Vlad.** Dragoste de neam și lumină în țară : [Interviu cu Vlad Pohilă, publicist, traducător, lingvist , red.-șef al rev. BiblioPolis a Bibl. Municipale „B.P. Hasdeu”, Cavaler al Ordinului Republicii] / consemnare : Ionel Căpiță // Natura. – 2013. – Apr. – P. 7.

312. **Pohilă, Vlad.** Iarăși despre Maria Tănase, „Dragostea mea și a unei lumi...” // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 191-199.
313. **Pohilă, Vlad.** Îngerii au luat în ceruri un patriot înflăcărat al Basarabiei : [în memoriam pedagogul și scriitorul Constantin Bobeică] / Vlad Pohilă, Valeriu Rață // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 258-261.
314. **Pohilă, Vlad.** În sudul Basarabiei tragedia băștinașilor continuă. Însă nici lupta lor pentru dreptate nu încetează : [file de istorie] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 151-155 ; Familia Română. – 2013. – Nr 3. – P. 116-118.
315. **Pohilă, Vlad.** „Leacuri poetce” care ne încălzesc sufletele : [recenzie la cartea *Ionică scriitorul stă de vorbă cu poporul*, aut.: Ion Răzlog] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 166-169.
316. **Pohilă, Vlad.** „Marginea mării”, ca loc de naștere și de nemurire : [cartea pe glob] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 187-191.
317. **Pohilă, Vlad.** O celebră cântăreață, trei aniversări semnificative [Maria Tănase] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 173-182 ; Familia Română. – 2013. – lun. – P. 118-124.
318. **Pohilă, Vlad.** O dragoste fără sfârșit pentru plaiurile natale [Ion Mărgineanu] Portret în mișcare - Ion Mărgineanu. Periplu bibliografic. – Ch., 2013. – P. 16-19.
319. **Pohilă, Vlad.** O mie de cărți necitite... : [Editorial] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 8-19.
320. **Pohilă, Vlad.** O poveste basarabeană pentru un magistrat din Oltenia [Petre Dinescu] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 206-209.
321. **Pohilă, Vlad.** O precizare despre autor [Dumitru Mălai] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 220-221.
322. **Pohilă, Vlad.** Până se va risipi năluca rătăcitoare din capetele unor sus-puși... : [recenzie la cartea *Cotul Donului 1942: eroism, jertfă, trădare*] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 236-243.
323. **Pohilă, Vlad.** Poezia dorului de-acasă : [rec. la volumul de versuri *Ultima ninsoare*, aut. : Ala Tonu-Coșcodan] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 236-238.
324. **Pohilă, Vlad.** Premiile Uniunii scriitorilor din România pe anul 2012 // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 248-249.
325. **Pohilă, Vlad.** Roade bune, din pomi buni [pictorul Teodor Buzu] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 265-266.
326. **Pohilă, Vlad.** Premiile Salonului Internațional de Carte, ediția a XXII-a. pe anul 2012 // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 252-256.
327. **Pohilă, Vlad.** Singur în fața sintaxei : [omagiile aduse lingvistului, doctor habilitat în filologie, profesor universitar Ion Ețcu] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 109-113 ; Moldova. – 2013. – Nr 7/8. – P. 76-79.
328. **Pohilă, Vlad.** Ultima împlinire a prozatorului Dumitru Ciobanu // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 203-205.
329. **Pohilă, Vlad.** Un medic, Ion Răzlog, și o triplă lansare de carte : [tripla lansare a volumelor *Ionică scriitorul bea în rând cu tot poporul*, *Ionică scriitorul nu mai bea cu tot poporul*, *Ionică scriitorul stă de vorbă cu poporul*, aut. : Ion Răzlog, la Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”] / Vlad Pohilă, Valeriu Rață // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 173-176.
330. **Pohilă, Vlad.** [Valeriu Rață a intrat în publicistica culturală] // Rață Valeriu. Biblioteca Municipală: portret din profil cultural. – Chișinău, 2013. – (Pe p. a 4-a a copertei).
331. **Pohilă, Vlad.** Versul negrei deznădejdi, luminat de albul exaltării : [recenzie la volumul *Lucifericile flori sau Edenul pierdut*, aut. Nicolae Bălțescu] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 264-267.
332. **Pohilă, Vlad.** Vor plânge și cuvintele nescrise de ea... [în memoriam publicista Ludmila Bulat] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 263-266.
333. **Pop, Mioara.** La ceas aniversar [Bibl. „Alba Iulia”] // Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de identitate și imagine în comunitate: ed. specială. – 2013. – An IV, Nr 1. – P. 2.
334. **Popa, Gheorghe.** Geniul inegalabil al lui B.P. Hasdeu - în actualitate : [Din discursul dlui Gh. Popa, rectorul Univ. de Stat "Alecu Russo" din Bălți, doctor habilitat, prof. universitar, rostit la Bibl. Municipală "B.P. Hasdeu" din Chișinău, cu prilejul lansării volumelor lui B.P. Hasdeu] // Făclia. – 2013. – 21 sept. – P. 7.

335. **Popa, Vasile S.** Rânduri pentru fratele meu, scriitor din Chișinău : [recenzie la cartea *Cotul Donului 1942: eroism, jertfă, trădare*] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 253-255.
336. **Postolache, Nina.** O achiziție prețioasă : [despre revista *BiblioPolis* și coordonatorii: Lidia Kulikovski și Vlad Pohilă] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 164-166.
337. **Postolachi, Veronica.** O poezie ce vine din suflet : [Lirica profesorului universitar Gheorghe Colțun în cadrul medalionului-lit., organizat în colaborare cu Bibl. „Onisifor Ghibu”] // Lit. și arta. – 2013. – 31 oct. – P. 5.
338. **Proca, Ion.** Omniprezent în pagini, fidel „Săptămîinii” : [Tripla lansare a volumelor *Ionică scriitorul bea în rând cu tot poporul, Ionică scriitorul nu mai bea cu tot poporul, Ionică scriitorul stă de vorbă cu poporul*, aut. : Ion Răzlog, la Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”] // Săptămîna. – 2013. – 13 dec. – P. 14.
339. **Procopenco, Cristina.** O bibliotecă de invidiat în Republica Moldova [Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 187-189.
340. **Profesorul Vasile Șoimaru** a lansat o nouă ediție a cărții „Cotul Donului” [la Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”] // Jurnal de Chișinău. – 2013. – 13 dec. – P. 9.
341. **Rață, Valeriu.** 23 aprilie – un bilanț cu împliniri și speranțe : [Ziua bibliotecarului] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 61-71.
342. **[Rață, Valeriu].** Argument // Rață Valeriu. Biblioteca Municipală: portret din profil cultural. – Chișinău, 2013. – P. 3-4. – Semnat : Autorul.
343. **Rață, Valeriu.** Brazdă adîncă pe ogorul poeziei din Basarabia : [lansarea cărții *Dangăt de dor*, aut. : Ionel Căpiță, la Biblioteca Centrală] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 93-97.
344. **[Rață, Valeriu].** Forța și energia mobilizatoare a creației : [recenzie la volumele *Iobag la patron, Iobag la stat, Zodiacele cu feemei* autor Adrian Păunescu] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 259-264. – Semnat : Andrei Butuceneanu.
345. **[Rață, Valeriu].** Iurie Colesnic: „Mi-i dor să vă spun...” : [lansarea cărții *Chișinăul și chișinăuienii* aut.: Iurie Colesnic, la BM „B.P. Hasdeu”] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 91-96. – Semnat : Petru Paraschivu.
346. **Rață, Valeriu.** Împătimit de carte și bibliotecă : [recenzie la culegerea *Arta de a pasiona cititorii (Editoriale din revista BiblioPolis 2002-2012)*, aut. : Vlad Pohilă] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 204-209.
347. **Rață, Valeriu.** La Cotul Donului și în Stepa Calmucă soldații români așteaptă să fie înveșniciti : [lansarea ed. a doua (revăzută și completată) a volumului *Cotul Donului 1942: eroism, jertfă, trădare*, la Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 167-172.
348. **Rață, Valeriu.** Leonida Lari : [poezie] // Lari Leonida. Se duce vara vieții...– Bacău : Vicovia, 2013. – P. 297.
349. **Rață, Valeriu.** Literatura și teatrul – cprecicțiile Stelianeii Grama : [rec. la volumul *Memoria sugativei*, aut. : Steliana Grama] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 228-232.
350. **Rață, Valeriu.** Ne aflăm sub privirea atentă a poetei : [recenzie la cartea *Se duce vara vieții...*, aut. Leonida Lari] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 256-259.
351. **Rață, Valeriu.** Nimeni încă n-o întrece [poezie dedicată Mariei Tănase] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 229.
352. **Rață, Valeriu.** Notă biografică // Rață Valeriu. Biblioteca Municipală: portret din profil cultural. – Chișinău, 2013. – P. 258.
353. **[Rață, Valeriu].** O bibliografie critică de pionierat : [lansarea vol. *Bibliografie critică: Theodor Codreanu*, aut. : Lina Codreanu apărută sub egida BM „B.P. Hasdeu”, la Bibl. Centrală] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 98-101. – Semnat : Cristian Zidaru.
354. **Rață, Valeriu.** O simplă consemnare : [poezie dedicată Lidiei Kulikovski] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 83.
355. **Rață, Valeriu.** Să învingem autismul : [Conf. cu genericul *2 aprilie – Ziua internațională de conștientizare a autismului* organizată de BM „B.P. Hasdeu” sub patronajul primei doamne Margareta Timofti] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 196-199.
356. **[Rață, Valeriu].** „Transmiterea ștafetei” la BM „B.P. Hasdeu” [a funcției de director general pe 11 iunie 2013] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 77-81. – Semnat : Petru Paraschivu.

357. **[Rață, Valeriu]**. Triplă aniversare la BM „B.P. Hasdeu” : [omagierea scriitorului și savantului B.P. Hasdeu – 175de ani de la naștere, marcarea unui sfert de veac de când s-a atribuit Bibliotecii Municipale numele lui B.P. Hasdeu și 15 ani de la inaugurarea Centrului Național de Hasdeologie în cadrul bibliotecii] // *BiblioPolis*. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 84-91. – Semnat : Andrei Butuceneanu.
358. **Rață, Valeriu**. Verticalitate și responsabilitate profesională : [Vlad Pohilă la aniversare] // *BiblioPolis*. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 119-122.
359. **Rață, Valeriu**. Un învățător din județul iasi – autor de frunte al revistei *BiblioPolis* [Gheorghe Pârlea] // *BiblioPolis*. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 156-158.
360. **[Rață, Valeriu]**. Un jubileu marcat la tensiunea românismului : [Vlad Pohilă la ceas aniversar] // *BiblioPolis*. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 192-195. – Semnat : Andrei Butuceneanu.
361. **Railean, Valeria**. Mihai Cimpoi – invitat la ședința Salonului de lectură „Ceaiul de la ora patru” // În oglindă. Salonul de lectură „Ceaiul de la ora patru” : rev. ed. specială. – Ch., 2013. – P. 4.
362. **Răileanu, Vitalie**. Anotimpul lecturilor – Chișinăul citește o carte cu al șaptelea simț de Nicolae Rusu : [lansarea romanului *Al șaptelea simț* de Nicolae Rusu la filiala „Onisifor Ghibu”] // *BiblioPolis*. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 92-93.
363. **Răileanu, Vitalie**. Aspirația poetului Sava Nicula spre originalitate : [lansarea volumului de versuri *Flori de toamnă* de Sava Nicula, la filiala „Onisifor Ghibu”] // *Lit. și arta*. – 2013. – 11 apr. – P. 4.
364. **Răileanu, Vitalie**. Biblioteca „Onisifor Ghibu” – un loc sfințit de Dumnezeuul culturii : [Săptămâna ușilor deschise și „Zilele Ghibu”, ed. a XXI-a] / Vitalie Răileanu, Margareta Cebotari // *BiblioPolis*. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 84-89.
365. **[Răileanu, Vitalie]**. Cartea care-și propune valoarea anume astfel : [lansarea volumului Pavel Balmuș sau Forța inepuizabilă a unui intelectual, concepție și elaborare Vitalie Răileanu, la Filiala „Onisifor Ghibu”] // *BiblioPolis*. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 104-107. – Semnat : Victor Brumaru.
366. **Răileanu, Vitalie**. Contemporan – imaginar – real : [prez. romanului *Ore particulare de fotosinteză* de Ghenadie Postolache] // *Timpul*. – 2013. – 5 apr. – P. 23. – (Un critic pe săptămână).
367. **Răileanu, Vitalie**. Cuvânt-înainte // Pavel Balmuș sau Forța inepuizabilă a uni intelectual : (exegeze literare completate de o biobibliografie). – Ch., 2013. – P. 7-8.
368. **Răileanu, Vitalie**. Cuvântul intervievatorului // Răileanu Vitalie. În dialog cu Omul – și despre Om. – Ch., 2013. – P. 5-6.
369. **Răileanu, Vitalie**. Fondul de neliniște și expresia ubicuității în romanul „Fluturele Alb” de Nicu Nicolaescu : [recenzie] // *Timpul*. – 2013. – 26 apr. – P. 23.
370. **Răileanu, Vitalie**. Ion Uncu sau Despre trăirea într-o muzică și cultură // *BiblioPolis*. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 185-187.
371. **Răileanu, Vitalie**. În lumea scrisului trebuie să fii ceea ce simți, ceea ce ești : [lansarea volumelor *Vorbitul de bine la românii basarabeni: Îngândurări iulienne și Pentru întâlnirea cu tine* aut.: Iulian Filip, la Bibl. „Onisifor Ghibu”] / Vitalie Răileanu, Margareta Cebotari // *BiblioPolis*. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 96-99.
372. **Răileanu, Vitalie**. Livrească : [vers alb dedicat doamnei Lidia Kulikovski] // *Timpul*. – 2013. – 14 iun. (Nr 85). – P. 23.
373. **Răileanu, Vitalie**. Misiunea publică a criticului literar Andrei Țurcanu // *Timpul*. – 2013. – 3 mai. – P. 23.
374. **Răileanu, Vitalie**. Mulți ani înainte, maestre! : Înconjurat doar de cărți : [cercetătorul Pavel Balmuș la ceas aniversar, omagiat la Filiala „Onisifor Ghibu”] // *Timpul*. – 2013. – 12 iul. – P. 22.
375. **Răileanu, Vitalie**. Pavel Balmuș – exegentul dominant de nonconformism : [postf.] // Pavel Balmuș sau Forța inepuizabilă a uni intelectual : (exegeze literare completate de o biobibliografie). – Ch., 2013. – P. 222-225.
376. **Răileanu, Vitalie**. Plăcerile lecturii – adevărat mijloc de evaluare : [conf. de totalizarea a programului de lectură „Chișinăul citește o carte” găzduită de Bibl. „Onisifor Ghibu”] // *BiblioPolis*. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 127-130.
377. **[Răileanu, Vitalie]**. Po(i)etica anotimpului interior : [recenzie la volumul *Surogat de iluzii*, aut. Steliana Grama ; *Poeme cu molii*, aut. Doina Postolache ; *Antieroul unei națiuni*, aut. Ronin Trente] // *BiblioPolis*. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 219-223. – Semnat : Victor Brumaru.

378. **[Răileanu, Vitalie]**. Primăvara poeziei : [recenzii la volumele Flori de toamnă, aut. Sava Nicula și 101 poeme , aut. Constantin Rusnac] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 217-221. – Semnat : Victor Brumaru.
379. **Răileanu, Vitalie**. Scriitorul romanului său : [recenzie la romanul *Scriitorul*, autor Ion Stoica. Se menționează conferința susținută de Ion Stoica la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”] // Lit. și arta. – 2013. – 5 dec. – P. 5.
380. **Răileanu, Vitalie**. Sensibilitatea lumii *scriitorul*-ui Ion Stoica : [recenzie la romanul *Scriitorul*, autor Ion Stoica. Se menționează conferința susținută de Ion Stoica la BM „B.P. Hasdeu”] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 234-236.
381. **Răileanu, Vitalie**. Spațialitatea spirituală a savantului Mihail Dolgan [in memoriam] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 252-253.
382. **Răileanu, Vitalie**. Starea poeziei stănciene : [simpozion lit.-șt. desfășurat la filiala „Onisifor Ghibu”] // Timpul. – 2013. – 22 mar. – P. 23.
383. **Răileanu, Vitalie**. Unele traiectorii ale poeziei stănciene : [simpozion lit.-șt. desfășurat la filiala „Onisifor Ghibu”] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 185. ; Lit. și arta. – 2013. – 21 mar. – P. 8.
384. **Răileanu, Vitalie**. Un experiment relevant – *Clubul poezilor desculț* : [la Filiala „Onisifor Ghibu”] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 223-224.
385. **Răileanu, Vitalie**. Un roman sesizabil prin *nebunia adevărului* : [recenzie asupra romanului *Un american la Chișinău*, aut. Dumitru Crudu] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 267-269.
386. **Răileanu, Vitalie**. Vlad Pohilă – sincer și enigmatic... ca zâmbetul *einsteinian* // Timpul. – 2013. – 12 apr. – P. 23 ; Răileanu Vitalie. În dialog cu Omul – și despre Om. – Ch., 2013. – P. 124.
387. **Răileanu, Vitalie**. Zbor de asupra unei *vieți trăite intens* : [lansarea volumului *O viață trăită intens: Valeriu Machedon* la filiala „Onisifor Ghibu”] // Lit. și arta. – 2013. – 16 mai. – P. 5.
388. **[Răileanu, Vitalie]**. Zbor în azeziune pe *aripile* poeziei : [recenzie la volumul de poezie *Aripi*, aut. Marina Damaschin] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 269-271. – Semnat : Victor Brumaru.
389. **Roibu, Nicolae**. De Ziua Unirii Principatelor Române : [masă rotundă cu genericul *Ideea unității naționale românești în spațiul basarabean în epoca modernă* la filiala „O. Ghibu”] // Timpul. – 2013. – 24 ian. – P. 2.
390. **Roibu, Nicolae**. Liviu Damian, un cavalier al adevărului : [omagierea scriitorului în cadrul Salonului de Lectură „Ceaiul de la ora patru”] // Timpul. – 2013. – 18 mar. – P. 6.
391. **Roibu, Nicolae**. O carte importantă despre drepturile noastre : [lansarea cărții *Calificarea raporturilor contractuale* semnată de conf. dr. Dorin Cimil, la Bibl. Publică de Drept] // Timpul. – 2013. – 23 apr. – P.
392. **Roibu, Nicolae**. Omagiu verbului românesc la „Transilvania” : [Vlad Pohilă, la 60 ani] // Timpul. – 2013. – 15 apr. – P. 8.
393. **Roibu, Nicolae**. Premiul „Parfenie Guțu” i-a revenit Alexandrei Tănase de la Liceul „Gaudeamus” // Timpul. – 2013. – 4 mar. – P. 6.
394. **Roibu, Nicolae**. Sub flamura Tricolorului la Biblioteca „Transilvania” : [În cadrul Salonului de lectură „Ceaiul de la ora patru” din incinta Filialei „Transilvania” a BM „B.P. Hasdeu” a avut loc manifestația cu genericul „Trei culori”, consacrată Zilei Tricolorului] // Timpul. – 2013. – 29 apr. – P. 6.
395. **Roibu, Nicolae**. Vlad Pohilă, omagiat la Biblioteca municipală „B. P. Hasdeu” // Timpul. – 2013. – Aprilie. – P.
396. **Roman, Dorina**. Biblioteca „Alba Iulia” – formator al personalității viitorului sportiv // Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de identitate și imagine în comunitate: ed. specială. – 2013. – An IV, Nr 1. – P. 7-8.
397. **Roșca, Constantin**. În pas cu timpul. Biblioteca „Alba Iulia și liceul „Spiru Haret” // Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de identitate și imagine în comunitate: ed. specială. – 2013. – An IV, Nr 1. – P. 6.
398. **Roșca, Elena**. Biblioteca „Alba Iulia”, 15 ani de identitate și imagine în comunitate // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 123-127.
399. **Roșca, Elena**. Prietenul Bibliotecii noastre : [Vlad Pohilă la cea de-a 60-a aniversare] // Lit. și arta. – 2013. – 4 apr. (Nr 14). – P. 7.

400. **Rusu, Tudor.** Mare descoperitor al bogăției limbii române [Bogdan Petriceicu Hasdeu] : [lansarea de către Editura "Știința" a celor trei volume ale lui B.P. Hasdeu în colecția "Moștenire" la Biblioteca Municipală "B.P. Hasdeu" în cadrul Salonului Internațional de Carte, cât și a Sărbătorii Naționale "Limba noastră cea română"] // *Făclia*. – 2013. – 7 sept. – P. 15.
401. **Rusu, Victor.** În lumea Renatei Verejanu : [despre întâlnirea poetei cu elevii de la LT „Liviu Rebreanu” în incinta CAIE] // *Micul prinț*. – 2013 – 2014. – P. 12-13.
402. **Sandu, Valentina.** Activismul civic se educă prin altoirea dragostei față de orașul natal : [concurș municipal de inteligență „Chișinău – oraș natal” în incinta filialei de Arte] // *Universul pedagogic pro* – 2013. – Nr 7. – P. 4.
403. **Scobioală, Genoveva.** Parteneriatul – oportunitate deosebită de realizare // *BiblioPolis*. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 90-91.
404. **Sîrbu, Vera.** Citind din Eminescu și despre Eminescu : [noutăți editoriale achiziționate la Centrul Eminescu] // *Ecoul Eminescu*. – 2013. – Apr. (Nr 4). – P. 4.
405. **Sîrbu, Vera.** „Clipa” în ospetie la Centrul Eminescu : [despre lansarea revistei *Clipa* la CAIE] // *Ecoul Eminescu*. – 2013. – Mai (Nr 5). – P. 3.
406. **Sîrbu, Vera.** Eminescu : [despre apariția volumului *Eminescu: Negocierea unei imagini*, aut. : Iulian Costache] // *Ecoul Eminescu*. – 2013. – Mai (Nr 5). – P. 4.
407. **Sîrbu, Vera.** Eminescu și cultura franceză : [prezentare CD în limba franceză] // *Ecoul Eminescu*. – 2013. – Febr. (Nr 2). – P. 2.
408. **Sîrbu, Vera.** Geneza interioară a poeziilor lui Mihai Eminescu : [prezentare de carte] // *Ecoul Eminescu*. – 2013. – Mar. (Nr 3). – P. 4.
409. **Sîrbu, Vera.** Mărțișoare pentru Ion Creangă și Mihai Eminescu [la Centul Academic Internațional Eminescu] // *Ecoul Eminescu*. – 2013. – Mar. (Nr 3). – P. 1.
410. **Sîrbu, Vera.** Versuri eminesciene traduse în limba lui Pușkin : [prezentare de cărți eminesciene traduse în limba rusă din colecția CAIE] // *Ecoul Eminescu*. – 2013. – Aug. (Nr 7). – P. 4.
411. **Slutu-Soroceanu, Nina.** Dor de Vieru : [cea de a IV-a ediție a „Zilelor Grigore Vieru” la filiala „Onisifor Ghibu”] // *Lit. și arta*. – 2013. – 21 mar. – P. 8.
412. **Slutu-Soroceanu, Nina.** Două cărți memorabile despre Chișinău : [recenzii la volumele *Chișinăul în literatură* și *Chișinăul în pictură* editate de Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”] // *BiblioPolis*. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 197-200.
413. **Starciuc, Savela.** Angajament civic: e-transformare @ bibliotecilor // *BiblioPolis*. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 104-105.
414. **Staver, Larisa.** Liceenii încearcă să pătrundă în al șaptelea simț uman... : [întâlnire cu scriitorul Nicolae Rusu și discuția romanului său *Al șaptelea simț*, la Filiala „Transilvania”] / Larisa Staver, Violeta Moraru // *BiblioPolis*. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 118-120.
415. **Staver, Larisa.** Tineretul – în centrul atenției la Filiala „Transilvania” // *BiblioPolis*. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 152-155.
416. **Straton, Cristina.** Omul care a reînviat istorii de dragoste : [lansarea volumului *Eminescu: arta și filosofia iubirii*, autor Mihail Dolgan, eveniment găzduit de Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”] // *Lit. și arta*. – 2013. – 14 noiem. – P. 7.
417. **Srătilă, Silvia.** Cântărețul Basarabiei : [omagierea scriitorului D. Matcovaschi în cadrul Salonului de Lectură „Ceaiul de la ora patru”] // *Timpul*. – 2013. – 25 oct. – P. 18.
418. **Srătilă, Silvia.** Ceaiul cu aromă de lectură : [despre profesoara Alexandra Tănase și realizările sale în cadrul Salonului *Ceaiul de la ora patru*, la Bibl. „Transilvania”] // *Timpul*. – 2013. – 16 aug. – P. 32.
419. **Srătilă, Silvia.** Între Liceul „Vasile Alecsandri” și Biblioteca „Alba Iulia” s-a consolidat o relație de parteneriat educativ // *Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de identitate și imagine în comunitate: ed. specială*. – 2013. – An IV, Nr 1. – P. 6-7.
420. **Strâmbeanu, Andrei.** Grigore Vieru, ostaș iubit de carabinieri : [comemorarea poetului Grigore Vieru la Bibl. „Liviu Rebreanu”] // *Timpul*. – 2013. – 14 febr. – P. 4.
421. **Strenițchi, Olga.** Vasile Șoimar: „Sper ca în doi-trei ani la Cotul Donului să apară un memorial” : [comemorarea ostașilor căzuți în timpul marilor catastrofe militare românești de pe Frontul de Est,

- numită și bătălia de la Cotul Donului și lansarea ediției a doua a cărții *Cotul donului 1942: eroism, jertfă, trădare* de Vasile Șoimaru, la Biblioteca Centrală // Lit. și arta. – 2013. – 26 dec. – P. 5.
422. **Sultana Vicol, Mihai.** Sărbătoarea Limbii Române la Chișinău : [Eveniment marcat la CAIE unde a avut loc o masă rotundă cu ocazia împlinirii a 80 de ani a academicianului Eugen Semion] // Lit. și arta. – 2013. – 12 sept. (Nr 37). – P. 4 ; Flacăra lui Adrian Păunescu. – 2013. – 13-19 sept. – P. 20.
423. **Șatravca, Claudia.** *Ars dedicatoria* în colecția Bibliotecii „Târgu-Mureș” // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 81-90.
424. **Șatravca, Claudia.** Comorile neamului : [Lansarea cărții *Comorile neamului*, autor Valeria Florea-Dască, la Filiala „Târgu-Mureș”] // Lit. și arta. – 2013. – 19 sept. – P. 8.
425. **Șatravca, Claudia.** Dimitrie Poptămaș – „Sufletul” și „Îngerul păzitor” al Bibliotecii „Târgu-Mureș” din Chișinău // Cuvântul liber. – 2013. – Nr 80. – P. 4 ; Vatra veche. – 2013. – Nr 5. – P. 67, Nr 6. – P. 73, Nr 7. – P. 79, Nr 8. – P. 72-73 ; BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 179-185.
426. **Șatravca, Claudia.** Ecourile Săptămânii ușilor deschise [la Bibli. „Târgu-Mureș”] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 139-145.
427. **Șatravca, Claudia.** Eliza Botezatu, omagiată la Biblioteca „Târgu-Mureș” // Jurnal de Chișinău. – 2013. – 3 dec. – P. 20.
428. **Șatravca, Claudia.** Eliza Botezatu – o figură marcantă în literatură : [Serata omagială dedicată doamnei Eliza Botezatu la cea de-a 75-a aniversare la Filiala „Târgu-Mureș”] // Lit. și arta. – 2013. – 5 dec. – P. 5.
429. **Șatravca, Claudia.** Vladimir Beșleagă la ceas aniversar : [Mesaj de felicitare și recenzie la volumul *Vladimir Beșleagă: „...în creație axul moral este totul”: Biobibliografie selectivă* publicată sub egida Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, Filiala „Târgu-Mureș”] // Lit. și arta. – 2013. – 25 iul. – P. 5.
430. **Șatravca, Tatiana.** Imaginea publică – o preocupare mereu actuală a Filialei „Târgu-Mureș” // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 78-83.
431. **Șatravca, Tatiana.** Grigore Vieru – poetul tuturor timpurilor // Pro verde. – 2013. – Nr 1. – P. 4.
432. **Școlnic, Victoria.** Cum este văzută o bibliotecă din interior : [recenzie la volumul *Biblioteca Municipală: portret din profil cultural*, semnat de Valeriu Rață] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 231-233.
433. **Șelcikova, Margareta.** [Interviu cu directoarea bibliotecii „M. V. Lomonosov”, Margareta Șelcikova] / consemnare : Vitalie Marian // Ziarul Liber. – 2013. – 18 ian. – P. 2.
434. **Știrbu, Titus.** Originalitate și eficiență în promovarea cărții și altoirea dragostei față de lectură la Biblioteca „Alba Iulia” // Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de identitate și imagine în comunitate: ed. specială. – 2013. – An IV, Nr 1. – P. 11-12.
435. **Tabac, Viorica.** Iulian Filip – 65 de ani : [aniversarea scriitorului la filiala „Transilvania”] // În oglindă. Salonul de lectură „Ceaiul de la ora patru” : rev. ed. specială. – Ch., 2013. – P. 27-28.
436. **Tamazlăcaru, Elena.** Anul Spiridon Vangheli continuă : [despre lansările de carte în cadrul Salonului Intern. de Carte pentru Copii și Tineret de la Bibli. „Alba Iulia”] // Lit și arta. – 2013. – 25 apr. – P. 5.
437. **Tamazlăcaru, Elena.** „Cuiul de osie” nu doar al BM „B.P. Hasdeu” : [Evenimentul aniversar al lingvistului Vlad Pohilă care a avut loc la BM „B.P. Hasdeu”] // Lit. și arta. – 2013. – 11 apr. – P. 7.
438. **Tamazlăcaru, Elena.** Despre „piscul” românesc Hasdeu și „bradul” de pe creasta lui : [despre evenimentul cultural consacrat celor 175 de ani de la nașterea lui B.P. Hasdeu care a avut loc la BM „B.P. Hasdeu”] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 103-105.
439. **Tamazlăcaru, Elena.** Despre sărbătoarea copiilor și a poeziilor consacrate mămicilor : [lansarea cărții *Pentru tine, mamă*, de Diana Obadă-Bozianu] // Lit și arta. – 2013. – 6 iun. – P. 8.
440. **Tamazlăcaru, Elena.** Echinocțiu și jubilee nu doar la Cenaclul *Ideal* : [omagierea lui Vladimir Halipli și a lui Leonid Popescu, la Filiala Târgoviste] // Lit. și arta. – 2013. – Mar. (Nr 13). P. 6.
441. **Tamazlăcaru, Elena.** Eminescu al nostru cel de totdeauna : [despre comemorarea lui M. Eminescu pe 17 iunie, la CAIE] // Lit. și arta. – 2013. – 20 iun. (Nr 26). – P. 4.
442. **Tamazlăcaru, Elena.** La Înălțare cu rugăminte: „Te rog, nu intra în Biserică la fel ca în muzeu” : [lansarea cărții „Te rog, nu intra în Biserică la fel ca în muzeu”, de schimonahul Irineu (Victor) Pânzaru, la Filiala „Alba Iulia”] // Lit și arta. – 2013. – 13 iun. – P. 6.

443. **Tamazlăcaru, Elena.** Leonidei Lari : [poezie] // Lari Leonida. Se duce vara vieții....– Bacău : Vicovia, 2013. – P. 299.
444. **Tamazlăcaru, Elena.** Lidia Kulikovski între „corabia lui Noe” și portretul lui Arcimboldo : [ședința clubului *Impresii din viață și cărți* cu Lidia Kulikovski la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”] // Lit. și arta. – 2013. – 14 noiem. – P. 6.
445. **Tamazlăcaru, Elena.** Nina Josu, sărbătorită la biblioteca „Ovidius” : [medalion lit.-artistic dedicat poetei Nina Josu la cei 60 de ani de la naștere] // Lit. și arta. – 2013. – 21 feb. – P. 4.
446. **Tamazlăcaru, Elena.** Pelerini prin româtime pe Drumul Cărții : [recenzie la Vol. 48, Nr. 2 a rev. *BiblioPolis*, publicație a BM „B.P. Hasdeu”] // Lit. și arta. – 2013. – 1 aug. – P. 6.
447. **Tamazlăcaru, Elena.** Simfonie livrească cu Lidia Kulikovski și soții Lina și Theodor Codreanu... // Lit. și arta. – 2013. – 20 iun. – P. 5.
448. **Tamazlăcaru, Elena.** „Urmașilor mei văcărești...” (eseu polemic) // Elena Tamazlăcaru : Biobibliogr. – Ch., 2013. – P. 29-39.
449. **Tatar, Gabriela.** Vecinii : [impresii despre colecția Filialei Traian] // Florile dalbe. – 2013. – 10 oct. – P.
450. **Tănase, Alexandra.** Ihlil Șraibman, 100 de ani de la naștere : [Ședința Salonului de Lectură „Ceaiul de la ora patru”, din cadrul Bibliotecii „Transilvania”, dedicată centenarului scriitorului de limbă idiş Ihlil Șraibman] // Timpul. – 2013. – 24 mai. – P. 23.
451. **Tănase, Simona.** Tabăra de vară la Biblioteca „Transilvania” // Timpul. – 2013. – 28 iun. – P. 21.
452. **Turchină, Cătălin.** Regatul Cărții : [impresii despre Filiala Traian] // Florile dalbe. – 2013. – 30 mai. – Nr 20. – P. 3.
453. **Turchină, Elena.** Poetul care dăruiește carte : [mențiuni despre Filiala Traian, de la întâlnirea cu poetul Vasile Romanciuc, organizată la Liceul Teoretic „Traian” din capitală] // Florile dalbe. – 2013. – 6 iun. – Nr 21. – P. 4.
454. **Țurcan, Nelly.** Atribuțiile bibliotecii în funcționarea sistemului de comunicare științifică // Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării. – 2013. - Nr.
455. **Țurcan, Nelly.** Dimensiunea științifică a revistei de Biblioteconomie și Știința Informării BiblioPolis // BiblioPolis. – 2012. – Vol. 46. – Nr. 5. – P. 23-28.
456. **Țurcan, Nelly.** Istoria jurnalismului din România în date : [rec. la volumul cu același titlu coordonat de Marian Petcu, apărută la editura Polirom] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 211-214.
457. **Țurcan, Nelly.** Open Access impact on the visibility of science // Book of Abstracts of the 5th Qualitative and Quantitative International Conference (Rome, Italy: 4-7 June, 2013). – 1st ed. / Editor: Anthi Katsirikou. – Published by: ISAST: International Society for the Advancement of Science and Technology, 2013. – P. 91.
458. **Țurcan, Nelly.** Probleme privind dezvoltarea sistemului de comunicare științifică din Republica Moldova și accesul deschis la informație // Studia Universitatis Moldaviae. Ser. Științe sociale. – 2013. – Nr. 3(63). – P. 13-27.
459. **Țurcan, Nelly.** Provocările Accesului Deschis și vizibilitatea producției științifice a Republicii Moldova // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 62-80.
460. **Țurcan, Viorica.** Prețul succesului este munca // Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de identitate și imagine în comunitate: ed. specială. – 2013. – An IV, Nr 1. – P. 5.
461. **Țurcanu, Diana.** În premieră absolută : [prezentarea volumului *Poetul ca Apostol* de Nicolae Dabija] // Ecoul Eminescu. – 2013. – Iul. (Nr 7). – P. 4.
462. **Țurcanu, Diana.** Lumina astrului etern : [163 de ani de la nașterea poetului Mihai Eminescu] // Ecoul Eminescu. – 2013. – Ian. (Nr 1). – P. 1.
463. **Țurcanu, Diana.** Programul Copii Chișinăului citesc o carte - 2013 // Ecoul Eminescu. – 2013. – Apr. (Nr 4). – P. 2. ; Florile dalbe. – 2013. – Iun. (Nr 21). – P. 3.
464. **Țurcanu, Diana.** Tainele universului eminescian: [despre întâlnirea cu Ioan Holban la CAIE în cadrul Programului *O vedetă în bibliotecă*] // Ecoul Eminescu. – 2013. – Apr. (Nr 4). – P. 1.
465. **Un american** a venit la Chișinău, în romanul lui Dumitru Crudu : [scriitorul Dumitru Crudu și-a lansat romanul *Un american la Chișinău*, la Biblioteca „Ștefan cel Mare”] // Ziarul Național. – 2013. – 12 iul. – P. 19.

466. **Ungureanu, Diana.** Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”: la răscruce de tradiție și inovație // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 146-150.
467. **Ungureanu, Diana.** Lumina speranței vine din cărți : [implicarea BM „B.P. Hasdeu” la șezătoarea *La lumina speranței* consacrată Zilei mondiale de prevenire a suicidului] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 96-98.
468. **Ungureanu, Diana.** Pilonii culturii noastre: istoria, literatura și critica : [lansarea cărții *Pe răbojul istoriei*, aut. Gheorghe Marin la Biblioteca Centrală] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – P. 159-161.
469. **Ungureanu, Ion.** Bucură-te, Elena... : [studiu introductiv] // Elena Tamazlăcaru : Biobibliogr. – Ch., 2013. – P. 12-15 ; Lit. și arta. – 2013. – 31 ian. – P. 4.
470. **Ungureanu, Larisa.** Doamna de Fier a orașului Bălți : [lansarea Biobibliografiei Lidia Noroc - Pînzaru] // Lit. și arta. – 2013. – Febr. (Nr 8). – P. 6.
471. **Ungureanu, Larisa.** La braț cu Momos : [Gheorghe Bâlici la aniversare] // BiblioPolis. – 2013 – Vol. 47, Nr 1. – P. 122-123.
472. **Ungureanu, Larisa.** Ne lipsește al șaptelea simț : [reflecții în baza romanului *Al șaptelea simț* de Nicolae Rusu, eveniment desfășurat la Filiala Târgoviște] // Lit. și arta. – 2013. – Iun. (Nr 26). – P. 5.
473. **Ungureanu, Larisa.** Orașul meu cu umeri albi de piatră... : Flori pentru autorii care au scris despre Chișinău : [despre activitățile culturale dedicate Chișinăului, petrecute la Filiala „Târgoviște”, în cadrul Decadei „Orașul meu”] // Florile dalbe. – 2013. – 24 oct. – P. 3.
474. **Ungureanu, Larisa.** O zi cu Iulian Filip : [omagierea lui Iulian Filip la filiala Târgoviște] // Florile dalbe. – 2013. – Febr. (Nr 7). – P. 4.
475. **Ungureanu, Larisa.** Teatrul ne face viața mai frumoasă : [Marcarea Zilei Internaționale a Teatrului la filiala „Târgoviște”] // Florile dalbe. – 2013. – Apr. (Nr 15). – P. 4.
476. **Ungureanu, Lidia.** La cântecul vieții : [medalion literar „Nina Slutu Soroceanu” desfășurat la filiala „Onisifor Ghibu”] // Florile dalbe. – 2013. – 7 mar. – P. 3.
477. **Urâtu, Ecaterina.** O prezență literară activă : [medalion lit.-artistic „Nina Slutu-Soroceanu” la filiala „Onisifor Ghibu”] // Făclia. – 2013. – 9 feb. – P. 10.
478. **Verdeș, Eudochia.** Culoarele copilăriei : [despre vernisajul de pictură al elevilor din ciclul primar de la Liceul „O. Ghibu” inaugurat în incinta bibl. „Alba Iulia”] // Florile dalbe. – 2013. – 24 ian. (Nr 3). – P. 3.
479. **Vizitiu, Svetlana.** Clubul de elită – un început de bun augur [la Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // Viața Ta. – Nr 7(82). – 2013. – P. 22-25.
480. **Vîrlan, Aliona.** Popas în lumea cuvintelor unui critic de teatru și cinema : [lansarea biobibliogr. *Larisa Ungureanu: popas în lumea cuvintelor*, la Filiala de Arte „Tudor Arghezi”] // BiblioPolis. – Vol. 48, Nr 2. – P. 102-103.
481. **Vlad Pohlă...** Cine este el? : [mic interviu între „saloniști”] // În oglindă. Salonul de lectură „Ceaiul de la ora patru” : rev. ed. specială. – Ch., 2013. – P. 25-26.
482. **Voroneanu, Cristina.** O nouă generație de cititori. Ce citește tânărul astăzi? : [reflecții despre lectura tinerilor la Bibl. „Ovidius”] // Generația cu papion: rev. proiectului Să unim *Malurile Prutului a Ministerului Afacerilor Externe a României.* - 2013. – Nr. 12 . – P. 2.
483. **Zaboroșciuc, Augustin.** Colaborare rodnică cu Biblioteca „Alba Iulia” // Biblioteca „Alba Iulia” – 15 ani de identitate și imagine în comunitate: ed. specială. – 2013. – An IV, Nr 1. – P. 4.
484. **Zatic, Irina.** Fundația „Vasiliada” la 61 de ani de la tecerea la cele veșnice a basarabeanului Valeriu Gafencu : [comemorare în cadrul Clubul „Bartolomeu Anania” de la Bibl. „Alba Iulia”] // Luminătorul. – 2013. – Nr 1. – P. 23-26.
485. **Zub, Alexandru.** „Necunoscuta” Basarabie: secvențe memoriale : [recenzie la volumul *Basarabia necunoscută*, aut. Iurie Colesnic] // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 215-217.

În limba rusă

486. **Барбе, Людмила.** Не книга, а просто пісня! // Рідне слово (Бельцы). – 2013. – № 9 (верезень). – С.15-16.

487. **Барбе, Людмила.** Хай нас завжди об'єднує книга! / Людмила Барбе, Вікторія Коваленко // Рідне слово (Бельцы). – 2013. – № 3 (березень). – С. 3.
488. **Барбе, Людмила.** Через книгу – до дитячих сердець // Рідне слово (Бельцы). – 2013. – № 9 (верезень). – С. 3-4.
489. **Бенгельсдрф, Серго.** Встреча с малой родиной : [О встрече с писателем Борисом Сандлером (Израиль)] // Независимая Молдова. – 2013. – № 37. – С. 18.
490. **Борисова, Татьяна.** «Ради книги пришлось продать машину...» : 29 января в РЦНК прошла встреча Посла России Ф. Мухаметшина и руководителя председательства Россотрудничества в РМ В. Рыбицкого с членами Ассоциации рус. писателей : [в т.ч. упоминается б-ка им. М. В. Ломоносова] // Рус. слово. – 2013. – 1 фев. – С. 2.
491. **Бородаев, Вячеслав.** В Ломоносовке отметили праздник Троицы : [об открытии перс. выставки худож. М. Гыцу в б-ке им. М. В. Ломоносова] // Эксперт новостей. – 2013. – 28 июня. – С. 8. – (Вера).
492. **Бородаев, Вячеслав.** В Ломоносовку глупость не заглядывает ! : [65-летний юбилей библиотеки] // Эксперт новостей. – 2013. – 8 нояб. – С. 5.
493. **Бородаев, Вячеслав.** Дар видеть необычное : [выставка художника Юрия Лащевского в б-ке им. М. В. Ломоносова] // Эксперт новостей. – 2013. – 1 мар. – С.13.
494. **Бородаев, Вячеслав.** Допрос Барабанщиковой : [презентация кн. Натальи Барабанщиковой «Рапсодия моей жизни» в б-ке им. М. В. Ломоносова] // Эксперт новостей. – 2013. – 14 июня. – С. 6. – (Культура).
495. **Бородаев, Вячеслав.** Елена Абрамович – юбиляр! : [О юбилейном вечере, посв. педагогу, музыковеду Е.А. Абрамович] // Эксперт новостей. – 2013. – № 21. – С. 6.
496. **Бородаев, Вячеслав.** Иван Васильевич не меняет профессию : [творч. вечер солиста Нац. театра Оперы и Балета, педагога Ивана Кваснюка в б-ке им. М. В. Ломоносова] // Эксперт новостей. – 2013. – 3 мая. – С. 10. – (Презентация).
497. **Бородаев, Вячеслав.** И полезно, и тонус поддерживает : [о презентации выставки «Веселой аппликации» Анны Бигот и «кофейной» презентации в клубе КЛИК Александра Стукалова] // Эксперт новостей. – 2013. – 20 дек. – С. 3. – (Столица культурная).
498. **Бородаев, Вячеслав.** Книжкин дом : [о юбилейном вечере, посвящ. 65-летию б-ки им. М. В. Ломоносова] // Pacificus. – 2013. - № 3. – С. 4.
499. **Бородаев, Вячеслав.** Макушка лета – пик творчества : [о выставке картин еврейских художников К. Муляр и И. Амромин в б-ке им. И.Мангера] // Эксперт новостей. – 2013. – № 27. – С. 8.
500. **Бородаев, Вячеслав.** Марина Фишер и её арт-терапия : [о выставке картин художницы М.Фишер в б-ке им. И.Мангера] // Эксперт новостей. – 2013. - № 43. – С. 5.
501. **Бородаев, Вячеслав.** Разбили табор в библиотеке! : [выставка мастера декоративно-прикл. искусства Юлии Будяк-Руссу в б-ке им. М. В. Ломоносова] // Эксперт новостей. – 2013. – 1 февр. – С. 15.
502. **Бородаев, Вячеслав.** Сермяжная правда героев Рудягина : [творческий вечер писателя Геннадия Рудягина в б-ке рус. лит. и культуры им. М. В. Ломоносова] // Эксперт новостей. – 2013. – 28 июн. – С. 6.
503. **Бородаев, Вячеслав.** Тонкий лирик и едкий пародист : [о творч. встрече в библиотеке им. М.В. Ломоносова с поэтом Александром Чельшевым] // Эксперт новостей. – 2013. – 29 нояб. – С. 9.
504. **Бородаев, Вячеслав.** «Хроники» Мирона Костина и мы : [презентация кн. Михаила Лупашко в б-ке им. М. В. Ломоносова] // Эксперт новостей. – 2013. – 1 февр. – С. 15.
505. **Бородаев, Вячеслав.** «Элегия» печали не знает : [лит.-муз. салон в б-ке им. М. В. Ломоносова] // Эксперт новостей. – 2013. – 5 апр. – С.11.
506. **Дашевский, Олег.** Горящие души поэтесс : [творч. встреча с молодыми поэтессами – Еленой Кулик, Юлией Даниил и Ольгой Орловой в б-ке им. М.В. Ломоносова] // Молд. ведомости. – 2013. – 31 мая. – С.
507. **Дашевский, Олег.** Три таланта Карины Муляр : [О выставке картин еврейских художников К. Муляр и И. Амромин в б-ке им. И.Мангера] // Молд. ведомости. – 2013. – № 76. – С. 4.

508. **Захарова, Татьяна.** «Изящный маленький дворец» : [об экскурсии клуба КЛИК, действующего под эгидой б-ки им. М. В. Ломоносова] // Рус. слово. – 2013. – 21 июня. – С. 13.
509. **Идущая против** ветра : [в б-ке им. М.В. Ломоносова состоялась встреча под названием «Сквозное жилье» с замечательным московским прозаиком, поэтом и журналистом членом ПЕН-клуба Ольгой Ильницкой] // Аргументы и факты. – 2013. – 4-10 сент. – С. 21.
510. **Ионко, Майя.** Без ненависти к человеку инакомыслящему : [беседа с предс. Асоц. Рус. писателей Молдовы Олесей Рудягиной ; упоминается б-ка им. М. В. Ломоносова в связи с проведением «Литературного воскресенья»] / записала : Майя Ионко // Кишин. новости. – 2013. – 26 июля. – С. 9. – (*Русское поле*).
511. **Искимжиб Татьяна.** И ожили страницы сказок : [о детских программах б-ки им. И.Мангера] // Cartea. Biblioteca. Cititorul: buletin metodic și bibliografic. Fasc. 17. – Ch .: Bons Offices, 2008. – P. 45-50.
512. **Искимжи, Татьяна.** Рашковский мудрец (к 100-летию со дня рождения писателя Ихила Шрайбмана) // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 47, Nr 1. – P. 183-186.
513. **Кожухарь, Екатерина.** День знаний и новых друзей : [акция газ. АиФ «Подари ребенку книгу» в гимназии № 3 и участии в ней б-ки им. М.В. Ломоносова] // АиФ. Молдова. – 2013. - № 36.
514. **Коптева, Галина.** Цветочные фантазии Кати Вранчан : [выст. работ участницы кружка «Флористика» Екатерины Вранчан в зале Отдела искусств б-ки им. М. В. Ломоносова] // Молд. ведомости. – 2013. – 3 мая. – С. 8.
515. **Кэпицэ, Ионел.** Такая вот любовь – охота : [менеджер б-ки искусств Алёна Вырлан – жена охотника] // Охотник и Рыболов Молдовы. – 2013. – № 3 (33). – С. 17.
516. **Лавренюк, Елена.** Встретим весну с Благополучницей : [выставка «Рус. обрядовая кукла и оберег» клуба декоративно-прикладного творчества «Любава» в б-ке им. М. В. Ломоносова] // Рус. слово. – 2013. – 29 мар. – С. 13.
517. **Маржина, Лилия.** «Все мы родом из детства» : [о выставках работ Ольги Катараци и ее юбил. вечере в б-ке им. М.В. Ломоносова] // Рус. слово. – 2013. – 30 авг. – С. 16.
518. **Маржина, Лилия.** Чудесный врач, чудесный человек : [о флористке клуба «Диана» Ольге Кожекоровой и ее предстоящем вечере в Ломоносовке] // Рус. слово. – 2013. – 7 июня. – С. 9.
519. **Мариан, Борис.** Омовение музыкой : Варсанов и Сечкин дали концерт приличной публике : [упоминается б-ка им. М.В. Ломоносова в связи с проведением лит. вечеров] /// Панорама. – 2013. – 21 мая.
520. **Опря-Захарова, Татьяна.** А по улице Немецкой ... : [ист. памятники улицы Сергея Лазо : экскурсия библиотеч. клуба КЛИК] // Рус. слово. – 2013. – 20 сент. – С. 14-15. – (*Прогулки по Кишиневу*).
521. **Осередчук, Євген.** Дням слов'янської писемності та культури присвячується... [despre searata lit.-artistică Podul slavon peste veacuri, la Filiala „L. Ukrainka”] // Рідне слово (Бельцы). – 2013. – № 6. – С. 9.
522. **Почтение городу – герою** : [О заседании Клуба кишинёвских одесситов] // Эксперт новостей. – 2013. – № 21. – С. 5.
523. **Присоединяйтесь** к «Хорошему окружению !» : [участие б-ки им. М.В. Ломоносова в междунар. проекте «Воспитание с помощью хорошего окружения»] // АиФ. Молдова. – 2013. – № 39. – С. 10.
524. **Программа** мероприятий библиотеки им. М. В. Ломоносова в рамках Дней славянской письменности и культуры (20-26 мая 2013) // Эксперт новостей. – 2013. – 24 мая. – С.15.
525. **Проколова, Регина.** От памятников – к памяти : [респ. конф.-конкурс «История Молдовы в бронзе и граните» в б-ке им. М.В. Ломоносова] // Рус. слово. – 2013. – 19 апр. – С. 2.
526. **Рассказова, Нина.** В честь первоучителей славянских : [директор б-ки им. М. В. Ломоносова М. Ю. Щелчкова о мероприятиях в рамках Дней славянской письменности и культуры] // Рус. слово. – 2013. – 31 мая. – С. 7.
527. **Ступина, Алла.** Счастливая прогулка : [О Клубе Кишинёвских одесситов] // Наше поколение. – 2013. - № 3. – С. 7-10.

528. **Терехов, Дмитрий.** «Чертовски сложное и очень нужное дело» : [студенты 4 курса Моск. гос. ун-та культуры и искусства из России в гостях в б-ке им. М. В. Ломоносова] // Рус. слово. – 2013. – 15 мар. – С. 6.
529. **Уж десять лет как товарищи...** : [10 лет худ. галереи «М-АРТ» ; в т. ч. упоминается б-ка им. М. В. Ломоносова] // Эксперт новостей. – 2013. – 15 февр. – С. 14.
530. **«Фиалки» ушли в лето** : [Об очередном заседании музыкально-литературно клуба «Фиалки по средам»] // Эксперт новостей. – 2013. – № 21. – С. 6.
531. **Фонд Мирона Схора подарил детям праздник** : [Благотворительный фонд им. Мирона Схора организовал в помещении еврейской б-ки им. Ицика Мангера День открытых дверей для социально незащищенных дедей и детей, перенесших операцию на сердце] // Аргументы и факты. – 2013. – 11-17 дек. – С. 7.
532. **Фрунзэ Виорика.** Неделя открытых дверей в библиотеке Н. Титулеску // Столица. – 17 апр. – С. 6.
533. **Царан, Валентина.** «Куклы» Юлии Руссу-Будяк : Экспозиция экспрессивных фигурок в национальной одежде : [в б-ке им. М. В. Ломоносова] // Панорамак. – 2013. – 25 янв.
534. **Цуркан, Ирина.** Вечера в «Элегии» - это праздники : [лит.-муз. гостиная в б-ке им. М. В. Ломоносова] // Коммунист. – 2013. – 29 марта. – С. 8.
535. **Цуркан, Федор.** По великим следам : Интересный факт: при жизни Пушкина в рус. поэзии еще отсутствовало понятие романа, и именно он ввел этот поэтический стиль в рус. лит. : [лит.-музык. гостиная «Элегия», посвящ. гениям поэзии в б-ке им. М.В. Ломоносова] // Эксперт новостей. – 2013. – 26 июля. – С. 7. – («Элегия»).
536. **Шеховцова, Наталья.** Памяти короля масок : [перс. выставка работ мастера декоративно-прикладного искусства Юлии Будяк-Руссу «Куклы» в б-ке им. М.В. Ломоносова] // Кишин. новости. – 2013. – 25 янв. – С. 11.
537. **Шеховцова, Наталья.** Праздник славянского единства // Кишин. новости. – 2013. – № 9. – С. 10.
538. **Шеховцова, Наталья.** Талант - это у них семейное : [о встрече читателей с прозаиком, поэтом, драматургом, киносценаристом Геннадием Рудягинум в б-ке им. М. Ломоносова] // Кишин. новости. – 2013. – 21 июня. – С. 11.
539. **Шеховцова, Наталья.** Это наша Ломоносовка : [муниципальная б-ка русской литературы и культуры им. Ломоносова торжественно отметила 65-летие со дня своего основания] // Кишин. новости. – 2013. – 8 нояб. – С. 11.
540. **Щелчкова, Маргарита.** «Песнь весны» Анжелики Исаак : [музык. вечер певицы Анжелики Исаак в б-ке им. М. В. Ломоносова] // Эксперт новостей. – 2013. – 17 июня. – С. 13.
541. **Щелчкова, Маргарита.** «Синтаксис цветов» : стихи Валентины Костишар средствами флористики : [выст. работ участниц клуба флористики «Диана» в зале Отдела искусств б-ки им. М. В. Ломоносова] // Эксперт новостей. – 2013. – № 1. – С. 9.
542. **Щелчкова, Маргарита.** Загадка Шалапина: [музык. вечер к 140 летию Федора Шалапина, в б-ке им. М. В. Ломоносова] // Эксперт новостей. – 2013. – 22 марта. – С. 10.
543. **Щелчкова, Маргарита.** Мукосольки, Берегини и Кубышки-травницы : В масленничную неделю коллективный член Русской общины РМ, Школа народного мастерства «Любава» представила в кишиневской «Ломоносовке» выставку «Обрядовая кукла и оберег» / Эксперт новостей. – 2013. – 5 апр. – С. 12.
544. **Щелчкова, Маргарита.** «Пока горят огни в ломоносовке, в сердце останется надежда...» (65-летний юбилей Библиотеки русской литературы) // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 50, Nr 4. – С. 115-122.
545. **Эрлих, Сергей.** Молдавский русофон : Наша культур-мультиур : [упоминается б-ка им. М. В. Ломоносова в связи с проведением культурных мероприятий на рус. яз.] // Знамя. – 2013. – № 6. – С. 186-188.

Materiale promoționale

Biblioteca Municipală B.P. HASDEU

DIPLOMĂ

Se acordă celui mai fidel cititor al Filialei „Alba Iulia”

Pentru participare activă în cadrul programelor de lectură ale Bibliotecii „Alba Iulia”, în vederea lecturii sistematice a activităților informaționale, literare și culturale, utilizarea resurselor electronice și tezaurul fidelitate și respect față de carte, bibliotecă și tezaur cultural, spiritual și istoric deținut de această

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”
Biblioteca specială Mateiaș HÂRNICIUCI
Biblioteca Județeană „Lucia Blaga”
Cluj-Napoca
Filiala „Alba Iulia”
Director Elena CĂLDĂREȘ

Timpul Inovațiilor de Biblioteca E-transformarea @ Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”

Fii deștept, la un card inteligent! campania de atragere și fidelizare a chișinăuștilor la bibliotecă, determinându-i să apeleze cu încredere la serviciile EM vizitând un carnet unic de cititor în toate filialele din municipiu.

BiblioSesam: serviciu interactiv și eficient de comunicare prin intermediul întrebărilor bibliotecarului, chat, feedback etc.

Chișinău, orașul mesei: platformă online despre Chișinău și chișinăuștilor, surse informaționale despre personalități, străzi, clădiri, monumente și instituții culturale însoțite de fotografii de epocă, expoziții filatice etc.

La distanță de un click: www.hasdeu.md - instrument de informare, promovare și de interacțiune.

Talk show: De unde vin ideile bune? Invitați speciali din România: dr. Monica Avram, director, BI „O. Goga” Mureș; Sonia Ștambă, vicepreședinte, bibliotecă, BI „D. Zamfirescu” Vrancea; Walter Breda, chief operating officer la Codespring LLC.

Biblioteca Municipală B.P. HASDEU

calea ta spre cunoaștere!

CAMPANIA Fii deștept!

la un card inteligent la BM „B.P. Hasdeu”

Cărți, ediții periodice, CD-uri, DVD-uri, casete audio și video consultate și împrumutate **gratuit!**
Activități, evenimente culturale și programe de formare - **gratuit!**...

Unde le puteți găsi și folosi? Unde puteți participa? La Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, apelați cu încredere!

CAMPANIE DE ATRAGERE ȘI FIDELIZARE

CHIȘINĂUL CITEȘTE O CARTE

PROGRAM DE LECTURĂ 2013, EDIȚIA A X-A

AL SAPTELEA SIMT

VORNIKEȘ LA HINTA BADEI

Copiii Chișinăului citește o carte

Program de lectură 2013, ediția a VIII-a

DESCOPERĂ BIBLIOTECA

Vizitați Biblioteca Centrală, filialele din sectorul Dvs. sau accesați pagina web www.hasdeu.md pentru a afla informații despre servicii, oferte, program și locația celor 28 de filiale ale Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, de care puteți beneficia, înregistrându-vă la oricare dintre ele.

Pentru a deveni posesor al carnetului de cititor (card) e nevoie de a prezenta un act de identitate (buletin de identitate, pașaport, permis de conducere etc.); persoanele minore se înregistrează în baza adeverinței de naștere și a actului de identitate al unei rude de gradul I sau al tutorelui. Datele de identificare se introduc în modulul Utilizatori al Sistemului Informațional de Gestiune a Activității (SIGA) al BM și sunt confidențiale.

ÎNSCRIEREA ÎN SISTEMUL INFORMAȚIONAL AL BIBLIOTECII (SIGA)

Seamă
că orice
chișinăuștilor
se poate
baza pe noi.

Seamă
că orice
chișinăuștilor
se poate
baza pe noi.

ELIBERAREA CARNETULUI DE CITITOR

După procesarea datelor, fiecare utilizator primește gratis un carnet de cititor, netransmisibil, unic, valabil în toate filialele Bibliotecii Municipale și semnează Acordul încheiat cu biblioteca.

Transbordarea bibliotecilor și bibliotecarilor în social media

Principalele motive pentru „fii deștept” angajându-se în activități de promovare a bibliotecii:

- comunicare instituțională
- marketing personal și profesional
- interacțiuni și colaborări

Beneficii:

- mai puțin costuri și interacțiuni
- interacțiuni culturale și informaționale
- interacțiuni culturale și informaționale

Campanii de promovare a lecturii:

- campanii de promovare a lecturii
- campanii de promovare a lecturii

Diseminarea informației despre serviciile prestate se realizează prin diverse materiale informaționale și promoționale: Fii deștept! și un card inteligent la BM, Ghidul utilizatorului, Codul serviciilor, motive de atractive a BM, semne de carte, fluturași etc.

FAMILIARIZAREA UTILIZATORULUI CU SERVICIILE ȘI FACILITĂȚILE BIBLIOTECII

Program de lectură 2013, ediția a VIII-a

AL SAPTELEA SIMT

VORNIKEȘ LA HINTA BADEI

Biblioteca Municipală B.P. HASDEU

5 aprilie **Săptămîna Interdisciplinară de Conştientizare a Autismului**

Program

9.00
Campanie de sensibilizare: str. Mitropoli Gavrilă Teatră.

10.00
Masă rotundă: Conştientizarea autismului general al BM

Moderatori: dr. conf. univ. Lidia KULIKOVSKI, director Moldova, Alexandra YUSTER, reprezentant al UNICEF în Republica Moldova, dr. conf. univ. Stela MILCENCO, decanul Facultăţii Sociologie şi Asistenţă Socială, Universitatea de Stat din Moldova, Ion DUMITRAŞ, preşedintele Asociaţiei SOS Autism, Elena VATAMAN, psiholog, specialista de recuperare a copiilor cu autism, Centrul de Intervenţie şi Psihoterapie Comportamentală „HIPPO”.

10.40
 Discuţii, dezbateri, concluzii, Exponate de carte, Exponate virtuale.

Participa: UNEF sport, Universitatea Pedagogică de Ştiinţele Organizaţiilor Nonprofit, organizaţiile non-profit specializate de recuperare a studenţilor, rezidenţii etc.

SALACUORGĂ **31 mai** ora 18.00

Sub patronajul Primei Doamne a Republicii Moldova **MARGARETA TIMOFTI**
 Fundaţia „Moldova AP” din Carulina de Nord-SUA
 Bibliotecă municipală „B.P. Hasdeu”
 Cablul întreprinderii şi familiei din Republica Moldova
VĂ INVITĂ LA UN

RECITAL DE PIAN

cu **Oiga KLEIANKINA**
 În program **DEBUSSY, RAVEL, MUSORGSKI**

15 ani
BIBLIOTECA „Alba Iulia”

Biblioteca Municipală B.P. HASDEU

DIPLOMĂ
 Gradul I
 Se decernează

pentru participarea la concursul
Cartea - Obiect de faşurată la
Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”.

Director general al BM „B.P. Hasdeu”
 Dr. Lidia KULIKOVSKI

22 mai 2013

Biblioteca Municipală B.P. HASDEU
 Filiala „Alba Iulia”

ATELIER PROFESIONAL

de creare a materialelor pentru accesibilitate în limbaj „Alba Iulia”
www.bibliotecaalbaiulia.ro

Mass-media – partener indispensabil al BM „B.P. Hasdeu” în sprijinul vizibilităţii publice.

Studiu de caz

5 septembrie 2013, 11.00

Adresa:
 Str. Alba Iulia nr. 202
 Tel.: 0 22 58 01 53
 E-mail: albaiulia@hasdeu.md

Biblioteca Municipală B.P. HASDEU

Invitație

BM B.P. HASDEU
 Filiala „Transilvania”

BIBLIOTECADACA

Formă alternativă de dezvoltare, comunicare și socializare.

Bd. Mironcea ca. 184 nr. 7
 Tel.: 0 22 33 11 43
 E-mail: transilvania@bhasdeu.md
<http://transilvania.bhasdeu.ro>
<http://transilvania-copii.blogspot.com/>

Biblioteca Municipală B.P. HASDEU

Библиотеке русской литературы и культуры им. М. В. Ломоносова – 65 лет!

Приглашаем вас принять участие в праздничных мероприятиях, которые пройдут в рамках Недели открытых дверей с 28 октября по 4 ноября 2013 года.

Наш адрес: г. Кишинев, Бухарест Девия, 4
 Tel.: 022 228 400
<http://hasdeu.md/lomonosovka>
 e-mail: lomonosovka@gmail.com

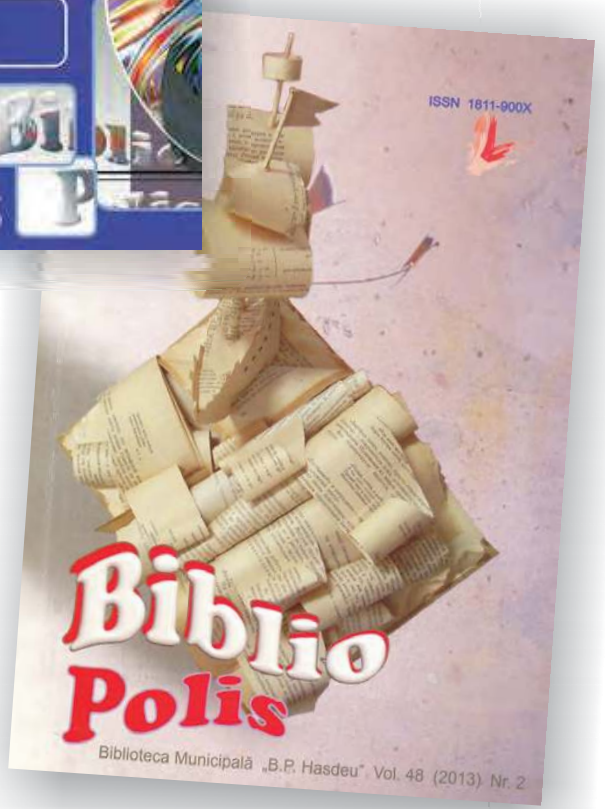
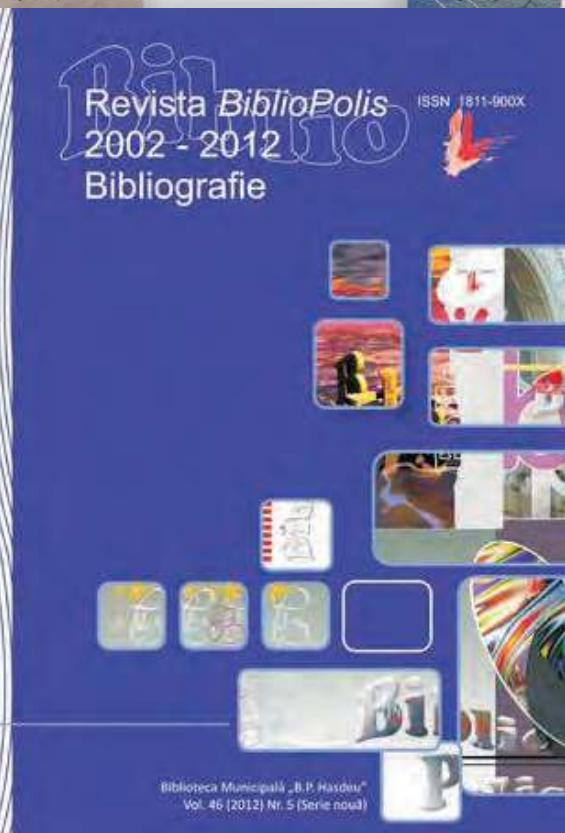
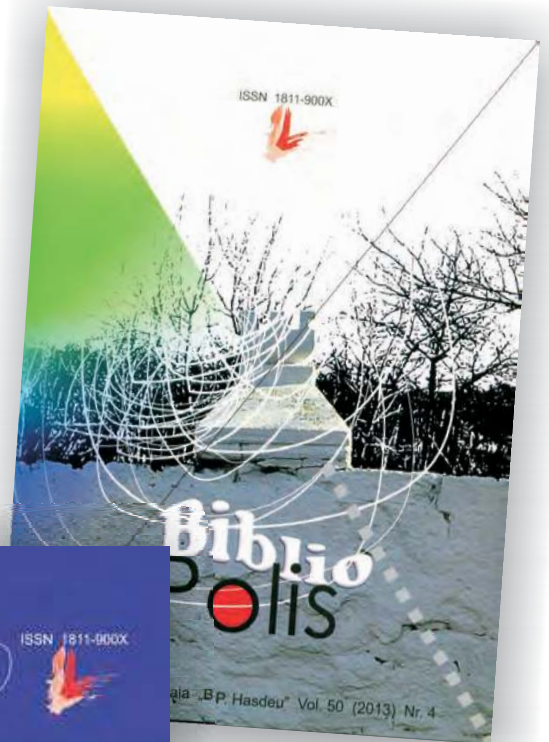
Biblioteca Municipală B.P. HASDEU

Angajament civic: ora 10:00
 23 octombrie 2013

transformare @ bibliotecilor

Biblioteca Municipală B.P. Hasdeu,
 Bd. Ștefan cel Mare, 148, Chișinău

Revista BIBLIOPOLIS

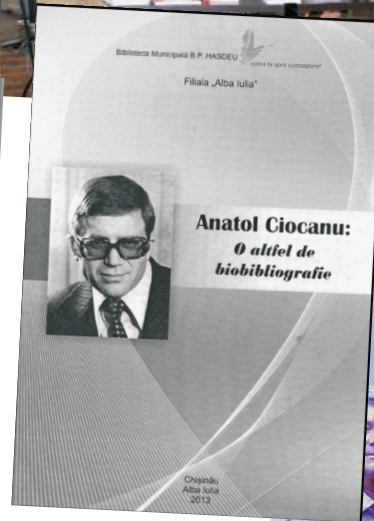
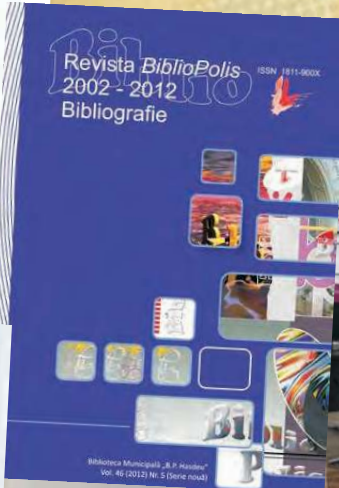
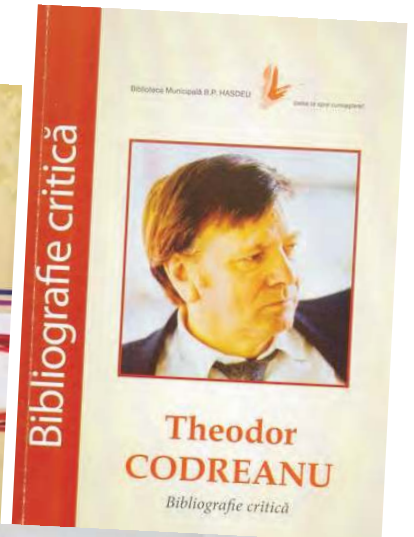
Dezvoltarea și comunicarea colecțiilor

Utilizatori

Activitate științifică

Activități

